

Projekt

UCHWAŁA NR / 2016
RADY POWIATU W CHOSZCZNI
z dnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 12 pkt 4 oraz art. 12 pkt 9ca ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814) Rada Powiatu w Choszcznie uchwala, co następuje:

§1. Powiat Choszczeński przyjmuje "Strategię Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

UZASADNIENIE

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko jest dokumentem, na podstawie którego powiat kształtuje i realizuje swą politykę rozwoju, wytycza kierunki tej polityki oraz określa strategiczne cele, które mają być osiągnięte w założonym horyzoncie czasowym, w wyniku realizacji celów operacyjnych. Jest dokumentem pełniącym funkcję pomostową między strategiami gminnymi a strategią województwa, która uwzględnia założenia polityki regionalnej państwa.

Na podstawie Strategii prowadzone będą wszelkie działania rozwojowe na terenie Powiatu o znaczeniu ponadlokalnym. Jest też ona podstawą do przygotowania powiatowych strategii sektorowych, programów operacyjnych i długofalowych planów określających kierunki działań na terenie Powiatu. Ponadto niniejsza Strategia pełni rolę pomocową do przygotowania strategii na poziomie samorządu gminnego. Jednak za najważniejszą funkcję Strategii Powiatu uznaje się kreowanie polityki, której głównym celem jest wyrównywanie lokalnych dysproporcji rozwojowych w sensie społecznym, gospodarczym i przestrzennym z wykorzystaniem publicznych środków finansowych, w tym unijnych oraz pozyskiwanie inwestorów, którzy poprzez tworzenie nowych miejsc pracy mogą wpłynąć na rozwój gospodarczy powiatu.

W związku z powyższym podjęcie przedmiotowej uchwały uznaje się za uzasadnione i celowe.

WYDZIAŁ INWESTYCJI
I ZAMÓWIEN PUBLICZNYCH

mgr inż. Aneta Mazurczak
p.o. Kierownika Wydziału

POWIAT CHOSZCZEŃSKI

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030

Choszczno 2016

Spis treści

Wstęp	4
1. Wizja Powiatu choszczeńskiego – na lata 2016 - 2030.....	7
2. Misja Powiatu choszczeńskiego – na lata 2016 – 2030	8
3. Cele strategiczne i kierunkowe rozwoju Powiatu	9
3.1. Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej	9
Cel operacyjny 3.1.1. Organizacja sprawnego systemu drogowego	10
Cel operacyjny 3.1.2. Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej	10
Cel operacyjny 3.1.3. Wysoka jakość infrastruktury społecznej gwarancją atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu.....	11
3.2. Cel strategiczny 2. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy.....	11
3.3. Cel strategiczny 3. Wzrost tożsamości i spójności społecznej mieszkańców Powiatu	12
Cel operacyjny 3.3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego oraz unowocześnienie administracji	12
Cel operacyjny 3.3.2. Rozwój otwartej i twórczej społeczności lokalnej aktywnie uczestniczącej w życiu publicznym.....	13
Cel operacyjny 3.3.3. Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym oraz przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej	14
3.4. Cel strategiczny 4. Rozwój turystyki oraz zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych... ..	14
Cel operacyjny 3.4.1. Ochrona i racjonalne wykorzystywanie walorów środowiska naturalnego	15
Cel operacyjny 3.4.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Powiatu	16
3.5. Cel strategiczny 5. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	16
4. Źródła finansowania Strategii	18
5. Spójność z innymi dokumentami strategicznymi	19
5.1. Strategia Rozwoju Kraju 2020	19
5.2. Polska 2030 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (Trzecia fala nowoczesności)	20
5.3. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.....	21
6. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii	23
6.1. Monitoring	23
6.2. Ewaluacja.....	24
6.3. Wskaźniki osiągania celów	25
6.4. Procedura aktualizacji Strategii.....	27
Podsumowanie	29

Załącznik nr 1 Diagnoza społeczno-gospodarcza powiatu choszczeńskiego.....	30
1. Warunki przyrodnicze i naturalne	30
2. Demografia	30
2.1. Liczba ludności wg gmin wchodzących w skład Powiatu	31
2.2. Struktura ludności	32
2.3. Przyrost naturalny	34
2.4. Migracja ludności na pobyt stały	35
3. Choszczeński rynek pracy w latach 2009-2014	36
3.1. Struktura bezrobocia	36
3.2. Aktywizacja osób bezrobotnych w latach 2010 – 2014	42
4. Infrastruktura społeczna.....	47
4.1. Edukacja.....	47
4.2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	59
4.3. Bezpieczeństwo publiczne.....	67
4.4. Kultura	72
4.5. Sport.....	74
4.6. Turystyka i rekreacja.....	80
4.7. Dziedzictwo kulturowe	83
5. Infrastruktura techniczna	83
5.1. Budownictwo mieszkaniowe i zarządzanie nieruchomościami.....	83
5.2. Drogi i transport.....	86
5.3. Połączenia kolejowe.....	93
5.4. Gospodarka wodno-ściekowa.....	94
5.5. Gospodarka odpadami.....	97
5.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłownictwo	97
5.7. Zaopatrzenie w gaz	98
6. Gospodarka	100
7. Rolnictwo i gospodarka leśna	106
8. Sytuacja finansowa Powiatu choszczeńskiego i jego gmin	108
Załącznik nr 2 Analiza SWOT	113
Załącznik nr 3 Analiza ankiet wśród gimnazjalistów powiatu choszczeńskiego	117
Załącznik nr 4 Analiza ankiet wśród maturzystów.....	121
Załącznik nr 5 Analiza ankiet wśród mieszkańców powiatu	127
Spis tabel	131
Spis wykresów	133

Wstęp

Istotnym zadaniem Strategii jest stworzenie pola koordynacji działań pomiędzy samorządami w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć, realne oddziaływanie na administrację wojewódzką i w pewnym zakresie rządową, udział społeczności powiatu w dialogu społecznym, dotyczącym rozwoju regionu, gminy i powiatu.

Podstawą prawną tych działań są ustawy o samorządzie powiatu, zasadach prowadzenia polityki rozwoju, planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ich realizacja odbywa się m.in. poprzez opracowanie Strategii rozwoju powiatu i powiatowych programów. Strategia jest zatem dokumentem, na podstawie którego powiat kształtuje i realizuje swą politykę rozwoju, wytycza kierunki tej polityki oraz określa strategiczne cele, które mają być osiągnięte w założonym horyzoncie czasowym, w wyniku realizacji celów operacyjnych. Jest dokumentem pełniącym funkcję pomostową między strategiami gminnymi a strategią województwa, która uwzględnia założenia polityki regionalnej państwa.

Na podstawie Strategii prowadzone są wszelkie działania rozwojowe na terenie powiatu o znaczeniu ponadlokalnym. Jest też ona dokumentem do przygotowania powiatowych strategii sektorowych, programów operacyjnych i długofalowych planów określających kierunki działań w obszarze powiatu. Pełni rolę pomocową do przygotowania strategii na poziomie samorządu gminnego oraz innych dokumentów programowych. Jednak za najważniejszą funkcję Strategii powiatu uznaje się kreowanie polityki, której głównym celem jest wyrównywanie lokalnych dysproporcji rozwojowych w sensie społecznym, gospodarczym i przestrzennym z wykorzystaniem publicznych środków finansowych, w tym unijnych oraz pozyskiwanie inwestorów, którzy poprzez tworzenie nowych miejsc pracy mogą wpłynąć na rozwój gospodarczy powiatu.

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 powstała w wyniku pracy grup złożonych z Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030, w skład którego wchodziłi przedstawiciele Powiatu, kierownicy wydziałów Starostwa Powiatowego wraz z kierownikami jednostek organizacyjnych oraz Grupy roboczej – składającej się z pracowników Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Choszcznie. Proces budowania Strategii rozpoczął się w maju 2015 r., a zakończono w czerwcu 2016 r. Prace nad Strategią obejmowały następujące etapy:

1. Spotkania informacyjne Zespołu ds. opracowania Strategii Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030.
1. Opracowanie formularzy badawczych i przeprowadzenie badań.
2. Opracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej.
3. Opracowanie analizy SWOT.
4. Spotkanie informacyjne z radnymi Rady Powiatu w Choszcznie.
5. Konsultacje społeczne projektu Strategii.

Główne determinanty założeń strategicznych, które zdecydowały o zaprogramowanych w Strategii rozwiązaniach, kształtują się następująco:

1. Wewnętrzne:

- a) specyfika powiatu jako jednostki samorządu terytorialnego;

- b) zasoby materialne oraz stan techniczny Powiatu choszczeńskiego;
- c) poziom rozwoju i innowacyjności usług publicznych świadczonych przez Powiat choszczeński.

2. Zewnętrzne:

- a) założenia strategiczne dokumentów o zasięgu międzynarodowym, krajowym i regionalnym;
- b) dostęp do kapitału, w tym zewnętrznych źródeł finansowania;
- c) wzrost znaczenia partnerskich modeli współpracy.

3. Inne:

- a) wzrost znaczenia takich zjawisk jak informatyzacja i ekologia.

Dokument składa się z części programowej, stanowiącej najważniejszy rezultat procesu budowania Strategii, zawierającej wizję, misję, cele strategiczne oraz cele operacyjne wraz z proponowanymi działaniami. Część programowa zawiera również wskaźniki realizacji, opis finansowania, analizę spójności z innymi dokumentami strategicznymi oraz szczegółową procedurę monitorowania i ewaluacji.

Integralnym elementem Strategii są załączniki:

1. Załącznik nr 1: Sytuacja społeczno-ekonomiczna Powiatu choszczeńskiego,
2. Załącznik nr 2: Analiza SWOT,
3. Załącznik nr 3-5: Analizy ankiet wśród poszczególnych grup badawczych.

Wskazane w Strategii cele strategiczne, cele operacyjne oraz kierunki działań znajdują swoje odzwierciedlenie w przeprowadzonej szerokiej analizie stanu aktualnego Powiatu choszczeńskiego oraz zasobów, jakimi dysponuje jego samorząd. Założenia Strategii w pełni wpisują się w wizję i cele strategiczne rozwoju regionu zachodniopomorskiego oraz ogólne kierunki rozwoju dla Polski. Budując Strategię przyjęto zasadę, że wszystkie zidentyfikowane kierunki działania powinny co do zasady odnosić się bezpośrednio do realnych możliwości funkcjonowania i kompetencji samorządu powiatowego.

W okresie od 17 maja do 7 czerwca 2016 r. został upubliczniony projekt Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W czasie tym nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski do przedłożonego projektu dokumentu.

Opracowana „Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016 - 2030” spełniać będzie kilka zasadniczych funkcji.

Po pierwsze - będzie to ważny materiał informacyjny dla inwestorów, prezentujący kierunki rozwoju powiatu, jego społeczeństwa i gospodarki.

Po drugie - strategia jako program działania stanowić będzie podstawę dobrego zarządzania przez administrację samorządową. Sformułowanie misji i celów strategicznych jest punktem wyjścia do ustalenia programów operacyjnych, jest także podstawą do zarządzania określonymi zasobami materialnymi i finansowymi. Ponadto daje szansę trafnego wydatkowania środków własnych, ubiegania się o środki krajowe oraz pomocowe Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych.

Należy pamiętać, iż w trakcie jej realizacji mogą pojawić się różnego rodzaju problemy utrudniające osiągnięcie założonych celów. Dotyczy to zwłaszcza różnego stopnia

utożsamiania się władz gmin z celem strategicznym tego dokumentu. W tym celu dialog partnerów i udział władz gmin w budowie strategii ma fundamentalne znaczenie.

Zasadniczym kryterium oceny wartości Strategii jest realny i konstruktywny wpływ na rozwój społeczeństwa. Strategia jest formą umowy społeczno-instytucjonalnej, której przygotowanie, realizacja i niezbędne modyfikacje następują w miarę zmieniających się warunków społeczno- gospodarczych.

Wizja Powiatu choszczeńskiego – na lata 2016 - 2030

Wyznaczenie wizji i misji jest nieodzownym elementem budowy spójnej i kompletnej strategii rozwoju. Wizja i misja łączą aktualnie zdiagnozowane problemy Powiatu choszczeńskiego z perspektywą stanu idealnego, leżącego w jego możliwościach. Dlatego też wizja określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanych zasobów własnych oraz szans jakie będą się pojawiały w otoczeniu. Stan docelowy, jaki jest zawarty w wizji przewiduje stworzenie warunków dla trwałego rozwoju funkcji administracyjnych, gospodarczych i turystycznych Powiatu choszczeńskiego. Wizja wyraża generalne dążenia władz i społeczeństwa Powiatu w postaci obrazu jego przyszłości.

Wizja przyszłości Powiatu jest równocześnie wyrazem wiary we własne siły i możliwości rozwoju, mających swe źródło w uświadomionych atutach i szansach, jakie są możliwe do wykorzystania w długiej perspektywie oraz słabościach i zagrożeniach, które należy przewyciężyć lub przynajmniej złagodzić intensywność ich oddziaływania.

Powiat choszczeński - stwarza możliwości dla rozwoju mieszkańcom i przedsiębiorcom, co sprzyja rozwojowi gospodarczemu

1. Misja Powiatu choszczeńskiego – na lata 2016 – 2030

Misja Powiatu choszczeńskiego jest nadrzędnym celem funkcjonowania społeczności lokalnej. Określa ona zasadnicze kierunki rozwoju Powiatu, wskazuje, do czego Powiat będzie zmierzać w określonym horyzoncie czasowym. Misja wyznacza działania rozwojowe w powiecie oraz informuje wszystkich interesariuszy zainteresowanych rozwojem Powiatu, w jaki sposób zmierza się do uzyskania zamierzonych celów i wartości.

Zgodnie z misją, władze samorządowe pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego, w podejmowanych we współpracy z różnymi podmiotami działającymi na terenie Powiatu – organizacjami pozarządowymi, liderami powiatu, instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami, grupami nieformalnymi mieszkańców i partnerstwem lokalnym.

Powiat choszczeński – obszar tworzący możliwości dla dynamicznego rozwoju naszych największych szans czyli rolnictwa, turystyki, przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu jego walorów i dostępnej pomocy zewnętrznej

2. Cele strategiczne i kierunkowe rozwoju Powiatu

Cele strategiczne określają treść rozwiązania problemów strategicznych (odpowiadają na pytanie: co chcemy osiągnąć?). Zakładają sformułowanie określonych celów operacyjnych (odpowiadają na pytanie: w jaki sposób to osiągnąć?, wskazują zatem określone narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych), a następnie celów szczegółowych, czyli zadań. Zadania to konkretne działania służące realizacji celów. Są one podstawą wdrażania strategii rozwoju, posiadają więc określone ramy organizacyjne. Wynikają one z Wieloletnich Planów Finansowych.

W wyniku analizy materiałów opracowanych na potrzeby Strategii, wyodrębniono pięć obszarów strategicznego rozwoju Powiatu choszczeńskiego:

1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.
2. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy.
3. Wzrost tożsamości i spójności społecznej mieszkańców powiatu.
4. Rozwój turystyki oraz zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych.
5. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.

2.1. Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej

Infrastruktura techniczna zaspakaja różne potrzeby. Zalicza się do niej m.in.: linie kolejowe i stacje, drogi, mosty, linie telefoniczne, placówki pocztowe, linie energetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, mieszkania, pomieszczenia (administracyjne, handlowe, produkcyjne i usługowe), wodociągi, kanalizację, oczyszczalnie ścieków, urządzenia redukujące emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych itp. Ważną rzeczą w infrastrukturze jest nie tylko jej ilość, ale również jakość oraz dostępność w czasie i przestrzeni co niewątpliwie jest jednym z podstawowych elementów warunkujących atrakcyjność inwestycyjną danej jednostki samorządowej.

Infrastruktura społeczna z kolei służy bezpośrednio rozwojowi przedsięwzięć gospodarczych, głównie jednak zaspakaja potrzeby społeczne i kulturalne. Poprzez infrastrukturę społeczną rozumie się urządzenia i instytucje świadczące usługi jednostkowe w sposób zorganizowany w zakresie oświaty i wychowania (szkoły, przedszkola, żłobki), upowszechniania kultury (instytucje kultury, kina, domy kultury, biblioteki, muzea itp.), ochrony zdrowia (ośrodki zdrowia, apteki i punkty apteczne), opieki społecznej, kultury fizycznej i turystyki. Obejmuje ona również instytucje świadczące usługi, zatrudnionych w nich pracowników, stosowane rozwiązania organizacyjne i obowiązujące prawne uregulowania ich działalności. Trudno sobie wyobrazić życie mieszkańców bez istnienia i należytego funkcjonowania tych placówek.

Cel operacyjny 3.1.1. Organizacja sprawnego systemu drogowego

Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej poprzez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej mieszkańcom sieci dróg powiatowych.

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych i gminnych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg,
- podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych i gminnych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez: przebudowę, remont lub zmianę nawierzchni dróg,
- budowę ścieżek rowerowych,
- regulację stanów prawnych dróg,
- tworzenie warunków do powstania zbiorowej komunikacji lokalnej.

Cel operacyjny 3.1.2. Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- tworzenie warunków do zwiększenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne,
- powiększenie zasobów budownictwa komunalnego, w tym szczególności budownictwa socjalnego,
- tworzenie i rozbudowa regionalnych sieci infrastruktury informacyjnej, realizowanych w powiązaniu z przedsięwzięciami o charakterze krajowym i regionalnym (poprzez m.in. informacyjne: systemy, normy, zasady, instytucje, struktury oraz urządzenia techniczne wspierające procesy gromadzenia, przetwarzania i przekazywania informacji)
- promowanie rozwiązań techniczno – organizacyjnych z zakresu nowych technologii komunikacyjnych w działalności samorządowej administracji publicznej,
- tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu,
- budowę lub rozbudowę lokalnych szerokopasmowych sieci, współdziałających z sieciami regionalnymi lub krajowymi,
- rozwój infrastruktury technicznej niezbędnej do funkcjonowania społeczeństwa.

Cel operacyjny 3.1.3. Wysoka jakość infrastruktury społecznej gwarancją atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- dostosowanie bazy edukacyjnej do zmieniających się standardów i potrzeb – modernizacja budynków, doposażenie sal szkoleniowych,
- utworzenie Centrum Kształcenia Zawodowego,
- stworzenie centralnego ośrodka dla sportu – Kajak Polo,
- rozbudowę i modernizację infrastruktury pomocy społecznej,
- likwidację barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych,
- rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, zwiększenie jakości świadczonych usług – modernizacja obiektów służby zdrowia,
- zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług medycznych i lekarzy specjalistów,
- wyposażenie jednostek służby zdrowia w nowoczesny sprzęt diagnostyczny, medyczny i rehabilitacyjny,
- rozwijanie usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych ludzi starszych,
- zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej na obszarach wiejskich,
- wdrażanie intensywnych akcji z zakresu profilaktyki zdrowotnej i wczesnej diagnostyki.
- przebudowę i modernizację budynku przy ul. Wyzwolenia

2.2. Cel strategiczny 2. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy

Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy w dużej mierze zależy od potencjału lokalnych firm, dostępności zasobów oraz koniunktury globalnej. Przedsiębiorczość nie jest domeną przedsiębiorstw prywatnych, ale również samorządów lokalnych. Aby na lokalnym terytorium następował wzrost gospodarczy istotne jest, aby procesy decyzyjne następowały we współdziałaniu władz samorządowych i środowisk biznesowych. Takie współdziałanie pozwala na osiągnięcie przewagi konkurencyjnej gminy, czy też powiatu, wykorzystywanie unikalnych kombinacji czynników i działanie w warunkach zgody na ryzyko, efektywność, a wreszcie poprawę dynamiki finansów lokalnych.

Tworząc sprzyjające warunki i odpowiedni wizerunek, możemy przyczynić się pośrednio do wzrostu liczby podmiotów gospodarczych na swoim terenie oraz kształtować cechy przedsiębiorcze wśród mieszkańców.

Podstawowym i bezpośrednim celem działań projektowanych w ramach niniejszego celu operacyjnego jest zwiększenie liczby miejsc pracy, a więc ograniczenie bezrobocia poprzez aktywne działania związane z poprawą warunków tworzenia miejsc pracy i zwiększania zatrudnienia. Celem pośrednim jest także rozwój przedsiębiorczości, rozumiany

zarówno jako zwiększanie liczby zarejestrowanych podmiotów, jak i zwiększanie potencjału podmiotów już funkcjonujących. Rozwój przedsiębiorczości oraz ograniczanie bezrobocia wpłyną też w sposób bezpośredni i pośredni na kondycję finansową gminy/powiatu oraz wpłyną na zmniejszenie liczby osób odpływających z terenu Powiatu choszczeńskiego.

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- stworzenie warunków dla inwestorów zewnętrznych poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje,
- stworzenie profesjonalnego systemu obsługi inwestora oraz pakietu zachęt inwestycyjnych i ulg podatkowych,
- podniesienie poziomu współpracy pomiędzy wszystkimi jednostkami samorządowymi w Powiecie w zakresie wspierania przedsiębiorczości,
- rozwój odpowiednio sprofilowanego szkolnictwa zawodowego – współpraca z przedsiębiorcami,
- podniesienie poziomu aktywności i mobilności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez szkolenia, staże, poradnictwo zawodowe i rozpowszechnianie informacji o dostępnych ofertach,
- wsparcie przedsiębiorców z terenu Powiatu choszczeńskiego w ramach możliwości skorzystania z instrumentów finansowych – środków unijnych, poszukiwania kontrahentów, innowacyjnych rozwiązań technologicznych itp.,
- promocję gospodarczą Powiatu.

2.3. Cel strategiczny 3. Wzrost tożsamości i spójności społecznej mieszkańców Powiatu

Człowiek, odczuwający więzi łączące go z konkretnym terytorium, postrzega je jako część siebie, jako własną przestrzeń, a to staje się fundamentem jego tożsamości terytorialnej. Spójność społeczna to (m.in. w rozumieniu Rady Europy) „możliwość zapewniania przez społeczeństwo stosunkowo wysokiej jakości życia swoim członkom, oraz zmniejszanie różnic pomiędzy standardami i unikanie nierówności społecznych”.

W tym znaczeniu społeczeństwo spójne to wspólnota wolnych, wspierających się nawzajem ludzi, którzy dążą do tych wspólnych celów metodami demokratycznymi. Spójność społeczna polega nie tylko na zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa. Chodzi tu również o tworzenie solidarności w społeczeństwie, tak by zminimalizować wykluczenie, zwalczać wykluczenie za pomocą prewencji, jak i „leczenia”.

Cel operacyjny 3.3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego oraz unowocześnienie administracji

Potencjał ochronny tworzą: wymiar sprawiedliwości, służby specjalne, straże i inspekcje wyspecjalizowane w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego, służby ratownictwa i ochrony ludności, elementy zarządzania kryzysowego, służby graniczne oraz

inne instytucje, których pośrednim lub bezpośrednim zadaniem jest ochrona bezpieczeństwa publicznego.

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- zacieśnienie współpracy między służbami, inspekcjami a szkołami w zakresie prewencji i bezpieczeństwa publicznego,
- zwiększenie poziomu świadomości dot. istniejących i dostępnych form pomocy w sytuacjach kryzysowych z naciskiem na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przestępczości wśród nieletnich,
- doposażenie w specjalistyczny sprzęt i pojazdy jednostek straży pożarnej, policji oraz innych jednostek samorządowych,
- zapewnienie sprawnego działania administracji publicznej przyjaznej obywatelowi i zorientowanej na klienta,
- wdrażanie skutecznego systemu e-administracji poprzez wprowadzania i rozwijanie nowoczesnych systemów informatycznych, wdrażanie i standaryzację usług i procedur on-line oraz ułatwienie dostępu do elektronicznej informacji publicznej.

Cel operacyjny 3.3.2. Rozwój otwartej i twórczej społeczności lokalnej aktywnie uczestniczącej w życiu publicznym

Ważnym elementem dla procesów rozwojowych Powiatu jest zwrócenie działań w kierunku społeczeństwa obywatelskiego. Podstawowym celem aktywności lokalnej jest rozwój społeczny poprzez integrację i aktywizację społeczną w różnych zakresach. Rozwój lokalny jest niezbywalnym elementem rozwoju społeczno – gospodarczego kraju, regionu, społeczności lokalnej. Dzięki niemu realizacja interesantów indywidualnych i ogólnospołecznych dokonuje się przy wykorzystaniu lokalnych zasobów i czynników rozwoju. Oznacza to, że proces ten powinien być programowany, sterowany, wdrażany i modyfikowany przez struktury samorządowe, współpracujące z nimi instytucje właściwego szczebla oraz reprezentantów społeczeństwa lokalnego.

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- wsparcie organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem imprez o charakterze ponadlokalnym i angażujących lokalnych twórców i artystów,
- opracowanie i wdrożenie spójnej edukacji lokalnej w szkołach na terenie Powiatu oraz interdyscyplinarnych programów i ścieżek edukacyjnych,
- organizację imprez kojarzących się z Powiatem choszczeńskim i tworzących jego markę,
- aktywizację środowisk kulturalnych, twórczych i grup folklorystycznych,
- stworzenie systemu wsparcia dla młodych zdolnych lokalnych artystów,
- współpracę międzynarodową, transgraniczną i regionalną,
- budowanie społeczeństwa informacyjnego i uczącego się.

Cel operacyjny 3.3.3. Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym oraz przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej

Obecnie nasze społeczeństwo starzeje się i za kilkanaście lat około jedną trzecią mieszkańców województwa zachodniopomorskiego będą stanowić ludzie powyżej 60. roku życia. Cała Europa podlega temu nieuchronnemu procesowi. Mimo wszechobecnego kultu zdrowia i młodości starzenie się społeczeństw staje się bezdyskusyjnym faktem. Wiąza się z nim dwa bardzo ważne aspekty – kulturowy i ekonomiczny. Z jednej strony wydłuża się średnia długość naszego życia, z drugiej będzie coraz mniej osób w tzw. „wieku produkcyjnym”. Tym samym musimy zadbać o odpowiednią aktywność osób starszych, w każdym znaczeniu tego słowa – zawodowym, intelektualnym i fizycznym.

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- wprowadzenie i rozwijanie alternatywnych form opieki nad ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi np. opieka domowa, opieka dzienna, paliatywna, warsztaty, integracyjne kluby,
- pobudzenie i wspieranie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wspieranie integracji osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną,
- rozwój kompleksowego wsparcia dla rodzin w sytuacjach kryzysowych (rozwój pomocy instytucjonalnej, poradnictwa, programów itd.),
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup wymagających szczególnego wsparcia i zagrożonych tym zjawiskiem,
- przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej,
- rozwój kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,
- nawiązywanie i rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego działającymi w obszarze polityki społecznej,
- rozwijanie i modernizacja infrastruktury pomocy społecznej.

2.4. Cel strategiczny 4. Rozwój turystyki oraz zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych

Powiat choszczeński to doskonałe miejsce do uprawiania wszelkich form turystyki. Bogactwo jezior to raj dla zwolenników sportów wodnych, wędkarstwa i myślistwa, a także krajoznawców szukających wypoczynku na łonie natury. Liczne szlaki turystyczne prowadzące przez piękne tereny Ziemi Choszczeńskiej to wymarzone miejsce dla miłośników turystyki pieszej i rowerowej.

Działania podążające w kierunku rozwoju turystyki przyczynią się do rozkwitu gospodarczego Powiatu opartego na bogatym potencjale walorów przyrodniczych i kulturowych oraz zasobach ludzkich. Poprzez zrównoważony rozwój pozwolimy ochronić obszary przyrodniczo i kulturowo cenne, a także umocnimy tożsamość opartą na historii i kulturze oraz tradycjach. Rozwój turystyki da szansę na zaktywizowanie obszarów

wiejskich. Zintegrowane działania w procesie tworzenia i promocji produktów turystycznych sprawiają, że Powiat choszczeński będzie regionem znanym i chętnie odwiedzanym przez turystów zarówno krajowych i zagranicznych oraz miejscem wypoczynku jego mieszkańców.

Cel operacyjny 3.4.1. Ochrona i racjonalne wykorzystywanie walorów środowiska naturalnego

Jednym z podstawowych elementów zrównoważonego rozwoju jest podejmowanie działań ukierunkowanych na ochronę i poprawę stanu środowiska naturalnego oraz dóbr kultury. Ochrona walorów przyrodniczych i kulturalnych determinuje realizację wielu przedsięwzięć w tym dotyczących rozwoju turystyki, rolnictwa i gospodarki.

Zadania określone poniżej zgodne są z celami, kierunkami i zakresem działań jakie zostały przedstawione w „Powiatowym Programie Opieki nad Zabytkami Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016 – 2020” oraz „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019”.

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- infrastrukturalne projekty na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego,
- edukacyjne, doradcze i finansowe wsparcie dla mieszkańców podejmujących działania prośrodowiskowe w swoich gospodarstwach domowych,
- poprawę zachowań proekologicznych mieszkańców Powiatu,
- współpracę z gminami i głównym dystrybutorem w celu stworzenia lokalnych planów zaopatrzenia w energię elektryczną,
- dbanie o bezpieczeństwo energetyczne (alternatywne źródła energii),
- wspieranie gmin Powiatu choszczeńskiego w podnoszeniu jakości wody dostarczanej mieszkańcom,
- stworzenie warunków do rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach na których nie istnieje ekonomiczne uzasadnienie budowy zbiorczego systemu kanalizacji,
- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomości, będących własnością jednostek samorządów terytorialnych,
- wspieranie działań mających na celu montaż systemów zabezpieczeń ppoż. oraz antywłamaniowych dla obiektów najcenniejszych zabytków w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego oraz Policją i Strażą Pożarną,
- oznakowanie obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków w postaci znaków informacyjnych umieszczanych przez Starostę w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- promocję dziedzictwa kulturowego,
- współpracę z instytucjami działającymi w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz rozwoju turystyki w Powiecie choszczeńskim.

Cel operacyjny 3.4.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Powiatu

Szczególne szanse dla rozwoju turystyki na analizowanym obszarze stanowią warunki do rozwoju turystyki aktywnej, jednocześnie obszar jest idealny do rozwijania turystyki weekendowej, krótkoterminowej jak i długoterminowej. Taki model turystyki zbieżny jest z ogólnymi tendencjami rozwoju. Wzrasta w niej świadomość i znaczenie zagadnień ekologicznych, kulturowych i zdrowego trybu życia. Powoduje to wzrost zapotrzebowania na różnorodne i dostosowane do potrzeb produkty turystyczne. We wszystkich tych aspektach obszar objęty analizą może pozytywnie odpowiedzieć na występujące zapotrzebowanie.

Zadania określone poniżej zgodne są z celami, kierunkami i zakresem działań jakie zostały przedstawione w „Strategii rozwoju turystyki Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2020”.

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- wspieranie rozbudowy infrastruktury turystycznej na terenie Powiatu umożliwiającej przedłużenie sezonu turystycznego,
- opracowanie kompleksowej i zróżnicowanej oferty przyciągającej na teren Powiatu osoby zainteresowane różnorodnymi formami turystyki i wypoczynku oraz wydłużającej sezon turystyczny,
- rozwój i modernizacja bazy noclegowej dostosowanej do różnych potrzeb turystów: gospodarstwa agroturystyczne, place biwakowe, pokoje gościnne, pensjonaty,
- wsparcie tworzenia kompleksowej oferty turystycznej: inwentaryzacja lokalnych zasobów, atrakcji, bazy noclegowej i turystycznej, powiązanie poszczególnych elementów i stworzenie ofert turystycznych, zapewnienie dostępu do informacji o ofercie turystycznej,
- rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej: rowerowej, kajakowej, itp. (ścieżki, wiaty, przystanie, wypożyczalnie sprzętu, punkty informacyjne itd.),
- wypracowanie i promocję lokalnych produktów turystycznych,
- inicjowanie i koordynację działań związanych z rozwojem turystyki, rekreacji i kultury na poziomie Powiatu.

2.5. Cel strategiczny 5. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich

Podniesienie konkurencyjności Powiatu poprzez przyspieszenie rozwoju społeczno – ekonomicznego obszarów wiejskich i rolnictwa oraz wzrost poziomu życia mieszkańców wsi Powiatu choszczeńskiego.

Realizacja powyższego celu powinna obejmować m.in.:

- poprawę konkurencyjności oraz wspieranie działań przyspieszających trwały i zrównoważony rozwój rolnictwa z jednoczesnym wzmocnieniem bazy przetwórstwa rolno – spożywczego,
- pomoc rolnikom w tworzeniu i funkcjonowaniu grup producenckich,
- promocję i rozwój rolnictwa ekologicznego,

- stworzenie systemu promocji produktów rolnych,
- włączenie produktów rolnych wytwarzanych na terenie Powiatu do systemu promocji gospodarczej i turystycznej, co uatrakcyjni ofertę promocyjną oraz upowszechni lokalną produkcję rolną.
- poprawę ilościową i jakościową infrastruktury produkcyjnej, technicznej i społecznej dla wzmocnienia konkurencyjności obszarów wiejskich,
- poprawę warunków edukacji oraz rozwoju zawodowego i aktywności społecznej mieszkańców obszarów wiejskich.

3. Źródła finansowania Strategii

Najważniejszym źródłem finansowania działań strategicznych będą środki z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności). Ocenia się, że samorządy województwa zachodniopomorskiego oraz inne podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe w latach 2014-2020 będą mogły otrzymać w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 ponad 6,7 mld zł. W finansowaniu działań Strategii niezbędne będzie zaangażowanie prywatnych środków, w tym pochodzących z bezzwrotnych i zwrotnych funduszy oraz rozwój instrumentów finansowych opartych na partnerstwie publiczno-prywatnym.

Źródła finansowania Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030:

1. Środki własne Powiatu choszczeńskiego.
2. Krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe, w tym:
 - środki finansowe transferowane w ramach Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020;
 - środki finansowe transferowane w ramach Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego;
 - inne zagraniczne środki finansowe;
 - krajowe środki finansowe;
 - inne źródła finansowania.
3. Komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
 - pożyczki i kredyty bankowe;
 - leasing finansowy;
 - inne.

4. Spójność z innymi dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 jest dokumentem spójnym wewnątrznie, jak również wykazującym wysoki poziom spójności ze strategicznymi dokumentami ogólnymi i sektorowymi wyższego rzędu.

4.1. Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest najważniejszym dokumentem w perspektywie średniookresowej, określającej cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r. Jest również kluczowym dokumentem dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwości finansowania inwestycji w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 oraz 9 zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych: Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa.

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii Rozwoju Kraju 2020 na poziomie celu strategicznego oraz obszarów strategicznych i celów operacyjnych. W Strategii zaakcentowano konieczność zrównoważonego rozwoju. Uwzględniono rozwój narzędzi podnoszących jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców oraz bardzo mocno podkreślono znaczenie endogenicznych potencjałów, w tym gospodarczego i turystycznego. Oceniono, że szczególne znaczenie będzie miał rozwój narzędzi dostosowujących edukację do potrzeb rynku pracy, a nade wszystko skoncentrowano się na wdrażaniu mechanizmów współpracy. Strategia wykazuje wysoką spójność z następującymi celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Kraju 2020.

Tabela 1. Matryca spójności

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 Cele operacyjne	Strategii Rozwoju Kraju 2020 Cele operacyjne
1.1. Organizacja sprawnego systemu drogowego	II.7. Zwiększenie efektywności transportu
1.2. Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej	I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe
1.3. Wysoka jakość infrastruktury społecznej gwarantując atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu	III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych
2. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy	II.2. Wzrost wydajności gospodarki

3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego oraz unowocześnienie administracji	II.4. Rozwój kapitału ludzkiego II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych
3.2. Rozwój otwartej i twórczej społeczności lokalnej aktywnie uczestniczącej w życiu publicznym	III.1. Integracja społeczna I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela
3.3. Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym oraz przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej	III.1. Integracja społeczna
4.1. Ochrona i racjonalne wykorzystywanie walorów środowiska naturalnego	II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
4.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Powiatu	III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
5. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	

Źródło: opracowanie własne

4.2. Polska 2030 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (Trzecia fala nowoczesności)

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju-Polska 2030 stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Obszarom strategicznym podporządkowane są cele strategiczne oraz kierunki interwencji w podziale tematycznym w sposób następujący:

1. W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji):
 - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna
 - Polska Cyfrowa
 - Kapitał Ludzki
 - Bezpieczeństwo energetyczne i Środowisko
2. W obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji):
 - Rozwój Regionalny
 - Transport
3. W obszarze efektywności i sprawności państwa (efektywności)
 - Kapitał Społeczny
 - Sprawne Państwo

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego wykazuje wysoką spójność z powyższymi celami strategicznymi i kierunkami interwencji.

4.3. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego jest dokumentem, na którego podstawie jest prowadzona polityka rozwoju województwa. Określa kierunki tej polityki i wytycza cele, które mają być osiągnięte w założonym horyzoncie czasowym.

Cele Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego w sposób elementarny wpisują się w określoną dla SRWZ misję: „stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów”. Strategia wykazuje wysoką spójność z następującymi celami operacyjnymi Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.

Tabela 2. Matryca spójności

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 Cele operacyjne	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 Cele kierunkowe
1.1. Organizacja sprawnego systemu drogowego	3.5. Stworzenie efektywnego, dostępnego i zintegrowanego systemu transportowego
1.2. Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej	2.3. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu 3.6. Wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rynku mieszkaniowego
1.3. Wysoka jakość infrastruktury społecznej gwarancją atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu	3.2. Wspieranie rozwoju struktur funkcjonalno-przestrzennych
2. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy	1.3. Wspieranie współpracy i rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości 5.2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych 5.6. Poprawa przestrzennej i zawodowej struktury rynku pracy, wzrost mobilności zawodowej ludności 6.8. Wspieranie działań aktywizujących rynek pracy
3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego oraz unowocześnienie administracji	6.4. Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ludności

	6.7. Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań ochrony zdrowia i bezpieczeństwa zdrowotnego
3.2. Rozwój otwartej i twórczej społeczności lokalnej aktywnie uczestniczącej w życiu publicznym	5.3. Budowanie społeczeństwa uczącego się 5.8. Współpraca międzynarodowa, transgraniczna i regionalna 5.5. Budowanie społeczeństwa informacyjnego 5.7. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości programów edukacyjnych
3.3. Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym oraz przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej	6.3. Wzmacnianie więzi i warunków funkcjonowania rodziny 6.5. Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym 6.6. Rozwój sportu i rekreacji, promocja zdrowego stylu życia 6.9. Przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej 6.10. Stworzenie systemu realizacji zadań polityki socjalnej
4.1. Ochrona i racjonalne wykorzystywanie walorów środowiska naturalnego	4.1. Usuwanie skutków i przeciwdziałanie degradacji środowiska 4.2. Zachowanie, ochrona i odtwarzanie walorów i zasobów środowiska naturalnego 4.3. Racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi regionu, efektywne wykorzystanie zasobów i odnawialnych źródeł energii 5.4. Wzmacnianie środowiskowej roli systemu edukacyjnego i europejskiej współpracy w edukacji
4.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Powiatu	1.2. Rozwój i promocja produktów turystycznych regionu 2.2. Popieranie rozwoju lokalnych produktów i usług
5. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	3.4. Rozwój małych miast (do 20 tys. mieszkańców), rewitalizacja i rozwój obszarów wiejskich 5.1. Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich

Źródło: opracowanie własne

5. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii

Celem niniejszej procedury jest określenie sposobu funkcjonowania systemu monitorowania i ewaluacji Strategii. Procedura opisuje schemat i tryb postępowania, wskazuje konkretne narzędzia monitoringu i ewaluacji oraz sposób pozyskiwania za ich pomocą danych, wprowadza zestaw wskaźników monitorowania.

Prawidłowo skonstruowana procedura monitorowania i ewaluacji wdrażania Strategii daje szansę na realizację uwzględnionych w niej założeń w formie procesu ciągłego i dynamicznego.

5.1. Monitoring

Celem procedury monitorowania realizacji Strategii jest jej rzeczowa ocena pod względem:

- adekwatności celów i działań do realnych potrzeb Powiatu choszczeńskiego i podmiotów działających na jego terenie oraz partnerów spoza powiatu,
- postępu rzeczowego wdrażania Strategii, w tym osiągnięcia wskaźników,
- osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych Strategii.

Opis elementów procedury monitoringu:

1. Po uchwaleniu Strategii, co dwa lata Wydział właściwy do spraw wdrażania strategii uruchamia proces monitoringu strategii (styczeń/luty). Wydział przesyła do pozostałych merytorycznych wydziałów Starostwa Powiatowego w Choszczynie, jednostek organizacyjnych powiatu oraz partnerów realizujących Strategię, powiadomienie o terminie i zakresie raportu. Raport będzie dostępny w formie krótkiej ankiety w wersji elektronicznej o charakterze zamkniętym, bez zbędnych opisów i wyjaśnień co pozwoli na szybką segregację i generację danych.

Minimalny zakres raportu obejmuje:

- okres raportowania,
 - podjęte/realizowane inicjatywy oraz projekty (wraz ze źródłem finansowania, określeniem wskaźników),
 - plany i przewidywania co do działań, podejmowanych w kolejnym okresie,
 - ryzyka, bariery i wyzwania realizacji Strategii,
 - uzyskane doświadczenia w wyniku realizacji projektów.
2. Na podstawie zebranych danych każdy z Wydziałów oraz jednostek organizacyjnych powiatu przygotowują raport cząstkowy, obejmujący działania, wpisujące się w realizację Strategii.
 3. Wydział właściwy do spraw wdrażania strategii dokonuje unifikacji raportów cząstkowych i przygotowuje raport z realizacji Strategii. Raport jest przekazywany Staroście Choszczeńskiemu i Zarządowi Powiatu, celem zapoznania się z nim i jego akceptacji.
 4. Po akceptacji Starosty Choszczeńskiego i Zarządu Powiatu projekt raportu przekazywany jest Radzie Powiatu, celem zapoznania się z nim. Raport jest

upubliczniany za pomocą portalu Starostwa Powiatowego. Proces kończy się wraz z opublikowaniem raportu oraz wyznaczeniem i rozesłaniem planowanej daty kolejnego raportu. Do wiadomości dołączana jest jego ostateczna wersja (lub odnośnik do ostatecznej wersji raportu).

5.2. Ewaluacja

W przypadku niniejszej Strategii ewaluacja to systematyczne badanie społeczno - ekonomiczne oceniające jakość i wartość Strategii. Ewaluacja jest narzędziem poprawiającym skuteczność realizacji i stanowiącym sprzężenie zwrotne między oceną tej realizacji, a aktualizacją Strategii oraz budową następnej.

Na potrzeby niniejszej Strategii będzie realizowana ewaluacja śródkresowa (*mid-term*) oraz ewaluacja końcowa (*ex-post*). Możliwe/ewentualne są także ewaluacje bieżące (*on-going*). Zgodnie z praktyką europejską ewaluacja *mid-term*, *ex-post* oraz badanie typu *on-going* obejmuje pytania z zakresu pięciu kryteriów ewaluacyjnych:

- trafność - ocena związku pomiędzy zdefiniowanymi celami a istniejącymi problemami społeczno-gospodarczymi, które zostały rozwiązane dzięki realizacji zadań Strategii, czy odpowiadały potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców;
- skuteczność - porównanie osiągniętych produktów i rezultatów z planowanymi, ocena stopnia osiągnięcia planowanych wskaźników;
- efektywność - wskazuje na zachodzące relacje pomiędzy osiągniętymi produktami, rezultatami a wkładem (zwłaszcza finansowym, który został użyty, by je osiągnąć),
- użyteczność - sprawdza czy rozwiązany został problem, który był zidentyfikowany na etapie planowania;
- trwałość - ocenia szanse oddziaływania efektów realizacji Strategii w średnim i długim okresie, odpowiada na pytanie czy wsparcie udzielone w ramach realizacji Strategii przyniosło rezultaty w postaci widocznej zmiany jakości życia mieszkańców.

Pozwalają one odpowiedzieć na następujące pytania: Czy cele strategii zostały osiągnięte? Jak silny był wpływ czynników zewnętrznych? Jakie były sukcesy Strategii? Jakie problemy napotkano? Czy wybrane instrumenty i rozwiązania pomocy okazały się odpowiednie?

Ewaluacja taka obejmuje badanie i ocenę post factum funkcjonowania systemu wdrażania Strategii (skuteczność instytucjonalna) oraz odpowiada, czy system zarządzania i wdrażania był skuteczny? Czy instytucje poprawnie wypełniły przypisane im role? Ewaluacja taka bada także i przedstawia ocenę użyteczności rzeczywistych efektów – rezultatów i oddziaływania projektów, realizowanych w ramach Strategii (w tym efektów ubocznych, pozytywnych, jak i negatywnych), pytając: Czy działania i projekty spełniły oczekiwania adresatów? Czy przyczyniły się do rozwiązania napotkanych problemów? Czy efekty były korzystne dla różnych grup odbiorców? (adekwatność/odpowiedniość). Czy pojawiły się pozytywne lub negatywne efekty uboczne?

Przewiduje się, iż ewaluacja śródkresowa zostanie przeprowadzona w I połowie 2023 r. (ze względu na dostępność danych statystycznych) i powiązana z ewentualną korektą brzmienia Strategii.

Ewaluacja ex-post bada trwałość osiągniętych pozytywnych efektów: Czy efekty działań strategicznych są trwałe, długookresowe? Czy są odczuwalne po zakończeniu okresu działania Strategii? Jeśli tak to, w jakim stopniu i dla kogo? Ponadto identyfikuje czynniki, które przyczyniły się do sukcesu lub niepowodzenia danej interwencji, formułuje konkluzje, które mogą być przenoszone na inne, analogiczne interwencje, identyfikuje najlepsze praktyki oraz formułuje wnioski dotyczące polityki w zakresie spójności gospodarczej i społecznej.

Zadaniem ewaluacji Strategii będzie:

1. Poprawianie planowania strategicznego.
2. Poprawa wdrażania i kontrola jakości wdrożenia Strategii.
3. Wzmocnienie odpowiedzialności podmiotów za jej wdrażanie.
4. Wspieranie procesów uczenia się (wyciąganie wniosków dla innych strategii, programów i projektów, promowanie dobrych wzorców).
5. Wzmacnianie partnerstwa i poczucia współwłasności efektów strategii.

Źródłem danych, które służą do ewaluacji mogą być np. dane statystyczne, raporty z monitoringu, raporty z kontroli, dane z badań społeczności lokalnej, dane pozyskane na spotkaniach z mieszkańcami. Wskazane jest, aby ewaluacją strategii zajmowały się także osoby nie zaangażowane w realizację działań zapisanych w dokumencie, co powinno zapewnić jej obiektywizm. Sprawozdania z ewaluacji należy publikować na stronie Biuletynu Informacji Publicznej po przyjęciu go uchwałą Rady Powiatu. Dostęp do nich powinni mieć tym samym zapewniony m.in. obecni i przyszli mieszkańcy powiatu oraz wszyscy potencjalni użytkownicy i inwestorzy zainteresowani realizacją jego polityki rozwojowej.

5.3. Wskaźniki osiągnięcia celów

Wskaźniki realizacji Strategii mają na celu wspomóc proces ewaluacji strategii. Przyjęto metodę „0”, co oznacza, że w pierwszej kolejności badana będzie bezwzględna wartość wypracowanych produktów niniejszej Strategii. Następnie w stosunku do wskaźników, dla których na koniec 2015 r. możliwe będzie ustalenie wartości referencyjnych, należy dokonać porównania badany okres bieżący do okresu wcześniej badanego.

Opracowano pięć grup wskaźników, przy czym zaznacza się, że katalog ten nie jest zamknięty i może zostać w toku ewaluacji rozszerzony o dodatkowe wskaźniki. Pierwsza grupa to wskaźniki ogólne, odnoszące się do liczby projektów zrealizowanych ze środków zewnętrznych i wartości środków zewnętrznych pozyskanych na potrzeby wdrażania Strategii. Ponieważ tego rodzaju finansowanie będzie główną siłą napędową realizacji niniejszej Strategii, monitorowanie wskaźników ogólnych jest niezwykle istotne z perspektywy wczesnego ostrzegania o braku postępów i możliwości reakcji on-going.

Wskaźniki ogólne:

1. Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd powiatowy.
2. Liczba projektów zrealizowanych ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd powiatowy.
3. Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez przedsiębiorstwa.
4. Liczba projektów zrealizowanych ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez przedsiębiorstwa.

Wskaźniki – cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej:

- Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg powiatowych,
- Długość wybudowanych/zmodernizowanych tras turystycznych/szlaków rowerowych etc.,
- Liczba utworzonych publicznych punktów dostępu do Internetu,
- Długość wybudowanej sieci szerokopasmowej,
- Powierzchnia terenów przygotowanych pod inwestycje związane z budownictwem mieszkaniowym,
- Liczba wyposażonych/ zmodernizowanych sal szkoleniowych,
- Liczba budynków publicznych, w których zlikwidowano bariery architektoniczne,
- Liczba budynków publicznych, które zostały zmodernizowane/przebudowane,
- Liczba wyposażonych/zmodernizowanych obiektów służby zdrowia,
- Liczba wdrożonych akcji z zakresu profilaktyki zdrowotnej i wczesnej diagnostyki,
- Liczba miejsc noclegowych w obiektach innych niż hotelowe (w tym gospodarstw agroturystycznych).

Wskaźniki – cel strategiczny 2. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy:

- Powierzchnia terenów przygotowanych pod inwestycje,
- Stworzenie profesjonalnego systemu obsługi inwestora oraz pakietu zachęt inwestycyjnych i ulg podatkowych,
- Liczba podpisanych umów współpracy pomiędzy szkołami zawodowymi a przedsiębiorcami,
- Stopa bezrobocia rejestrowanego,
- Wskaźnik zdawalności egzaminów maturalnych,
- Wskaźnik zdawalności egzaminów zawodowych,
- Odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców,
- Liczba podpisanych umów z osobami bezrobotnymi na szkolenia, staże, poradnictwo zawodowe,
- Liczba wdrożonych projektów w zakresie kształcenia zawodowego i ogólnego.

Wskaźniki – cel strategiczny 3. Wzrost tożsamości i spójności społecznej mieszkańców Powiatu:

- Liczba wdrożonych programów współpracy między służbami, inspekcjami a szkołami w zakresie prewencji i bezpieczeństwa publicznego,
- Liczba wyposażonych jednostek w specjalistyczny sprzęt i pojazdy,
- Wdrożenie systemu e-administracji,
- Liczba imprez i wydarzeń kulturalnych współfinansowanych przez władze powiatu,
- Liczba opracowanych/wdrożonych interdyscyplinarnych programów i ścieżek edukacyjnych,
- Zrealizowane projekty w ramach współpracy międzynarodowej, transgranicznej i regionalnej (w tym wartość finansowa projektów),
- Liczba utworzonych alternatywnych form opieki nad ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi,
- Liczba zrealizowanych projektów aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki – cel strategiczny 4. Rozwój turystyki oraz zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych:

- Liczba zrealizowanych infrastrukturalnych projektów na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego,
- Liczba wdrożonych projektów mających na celu promowanie zachowań proekologicznych,
- Wykonane prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane przy obiektach zabytkowych nieruchomości,
- Liczba oznakowanych obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków,
- Liczba wdrożonych projektów dot. promocji dziedzictwa kulturowego.

Wskaźniki – cel strategiczny 5. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich:

- Liczba utworzonych grup producenckich,
- Liczba wdrożonych projektów mających na celu promowanie rolnictwa ekologicznego,
- Utworzony system promocji produktów rolnych.

5.4. Procedura aktualizacji Strategii

Celem procedury jest zaktualizowanie Strategii. Uwzględniając specyfikę funkcjonowania powiatu, należy ją przeprowadzić w II połowie 2023 roku (po przeprowadzeniu ewaluacji śródkresowej). Propozycja aktualizacji Strategii jak i inne dokumenty pomocnicze powinny być rejestrowane w wersji elektronicznej umożliwiającej ich wielokrotne użycie oraz wyszukiwanie. Istotne jest, aby wersja elektroniczna była wersjonowana, oraz aby były śledzone zmiany jak i istniała możliwość przyznawania praw dostępu do wspomnianego dokumentu.

Opis elementów procedury aktualizacji Strategii:

1. Rada Powiatu podejmuje uchwałę o przystąpieniu do aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu choszczeńskiego na lata 2016-2030.
2. Wydział właściwy do spraw wdrażania strategii informuje pozostałe Wydziały, jednostki organizacyjne powiatu, gminy i mieszkańców o przystąpieniu do aktualizacji Strategii a następnie gromadzi propozycje zmian.
3. Wydział właściwy do spraw wdrażania strategii przygotowuje propozycję zmian w Strategii, która zawiera:
 - opis aktualnej sytuacji Powiatu,
 - ewentualne propozycje zmiany celów strategicznych,
 - wskazanie kluczowych obszarów działania na najbliższe cztery lata, w tym rekomendacje co do głównych projektów strategicznych oraz kolejności ich realizacji,
 - ewentualne rekomendacje co do zmian w systemie wskaźników Strategii,
 - ewentualne rekomendacje odnośnie do zmian zasad, terminów i zakresu monitoringu realizacji strategii.
4. Opracowany dokument przekazywany jest Staroście Choszczeńskiemu i Zarządowi Powiatu, celem zapoznania się z nim i jego akceptacji.
5. Zaktualizowany dokument podlega dyskusji w komisjach Rady Powiatu oraz zostaje udostępniany konsultacjom społecznym zgodnie z obowiązującymi procedurami. Następnie, po wprowadzaniu korekt, zmian i zatwierdzeniu dokument podlega zatwierdzeniu przez Radę Powiatu.
6. Rada Powiatu uchwała w drodze uchwały nową wersję dokumentu.
7. Procedura kończy się wraz z opublikowaniem Strategii na stronie internetowej Powiatu.

Podsumowanie

Strategia rozwoju gminy lub powiatu jest częścią planu rozwoju gospodarczego. Jest pewnym scenariuszem rozwoju regionu, który określa strategiczne cele i kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego, wizję rozwoju i misję, które służyć będą zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, a tym samym poprawie jakości ich życia.

Tworząc Strategię Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 władze samorządowe zadbały, aby mieszkańcy mogli brać udział w każdym etapie powstawania dokumentu. Misją określoną w Strategii jest *Powiat choszczeński – obszar tworzący możliwości dla dynamicznego rozwoju naszych największych szans czyli rolnictwa, turystyki, przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu jego walorów i dostępnej pomocy zewnętrznej*. Działania określone w niniejszej Strategii, podejmowane przez władze samorządowe przy wsparciu organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz mieszkańców powiatu będą więc zmierzać do jak najpełniejszego zrealizowania tej misji. To, czy zadania ujęte w Strategii uda się zrealizować, zależy od wielu czynników, np. od wysokości środków pozyskanych z Unii Europejskiej, nowych zadań nakładanych na samorząd powiatowy czy wpływu samorządu wojewódzkiego na kształtowanie polityki rozwoju regionalnego. Osiągnięcie zamierzonych celów strategicznych wymaga również stworzenia sprawnych mechanizmów gwarantujących właściwą ewaluację efektów Strategii.

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego będzie wymagała przemyślanego, zaplanowanego działania oraz zaangażowania Zarządu Powiatu, mieszkańców regionu i innych instytucji, które mają wpływ na jej realizację. Nawet stu procentowa realizacja zapisów Strategii nie spowoduje jednak, że problemy, z jakimi boryka się Powiat choszczeński znikną. W ciągu najbliższych kilku lat z pewnością pojawią się nowe sytuacje, którym samorząd powiatowy będzie musiał sprostać. Dlatego tak ważna jest bieżąca obserwacja sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, aktualizacja zapisów Strategii i wprowadzanie pozytywnych rozwiązań, które pomogą zminimalizować skutki rodzących się problemów.

Załącznik nr 1

Diagnoza społeczno-gospodarcza Powiatu choszczeńskiego

1. Warunki przyrodnicze i naturalne

Charakterystyka działu dot. warunków przyrodniczych i naturalnych zawarta jest w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019”. Dokument ten został zatwierdzony Uchwałą Nr XVI/130/2012 Rady Powiatu w Choszcznie z dnia 25.09.2012 r.

W wyżej wymienionym dokumencie zostały opisane szczegółowo takie działy jak:

- Jakość powietrza w tym: odnawialne źródła energii,
- Wody powierzchniowe i podziemne:
 - wody powierzchniowe w tym: rzeki, stan czystości rzek, jeziora, stan czystości jezior,
 - wody podziemne w tym: charakterystyka wód podziemnych, jakość wód podziemnych, kontrola przestrzegania przepisów,
- Gospodarka odpadami w tym: odpady inne niż komunalne, odpady komunalne, kontrole przestrzegania przepisów,
- Zasoby przyrodnicze powiatu w tym: formy ochrony przyrody, lasy,
- Turystyka,
- Klimat akustyczny w tym: hałas komunikacyjny, hałas przemysłowy,
- Pola elektromagnetyczne,
- Zapobieganie poważnym awariom,
- Kopaliny,
- Jakość gleb i użytkowanie terenu w tym: budowa geologiczna, użytkowanie terenu, gleby i uprawy rolne,
- Edukacja ekologiczna,
- Najważniejsze problemy w zakresie opisywanych komponentów środowiska.

2. Demografia

Gęstość zaludnienia w województwie zachodniopomorskim wynosi 75 osób na 1 km kw. co plasuje go na 13 miejscu pod względem zaludnienia w Polsce.

Powiat choszczeński zalicza się do jednostek terytorialnych o niskiej liczbie ludności, na 1 km kw. przypada tu zaledwie 38 osób. Cechą charakterystyczną Powiatu jest stosunkowo wysoka gęstość zaludnienia tylko jednej gminy, stolicy powiatu Choszczna, gdzie na 1 km kw. przypada 91 mieszkańców. Pozostałe gminy miejsko-wiejskie Recz i Pełczyce prezentują niskie wskaźniki gęstości – Recz (32 osoby) i Pełczyce (40 osób) na 1 km kw.

Wyjątkową gminą jest Drawno, w której (ze względu na powierzchnię zajmowaną przez Drawieński Park Narodowy) na 1 km kw. przypada zaledwie 16 mieszkańców. Dwie gminy wiejskie Powiatu choszczeńskiego, Bierzwnik i Krzęcin wykazują także niski wskaźnik gęstości zaludnienia. Podział administracyjny oraz liczbę ludności zamieszkującą Powiat choszczeński prezentuje poniższa tabela.

Tabela 3. Podział administracyjny i ludność w Powiecie choszczeńskim

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Sołectwa	Miejscowości	Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn
				Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²	
Powiat	1328	91	221	49 929	24 913	25 016	38	99
w tym gminy								
Choszczno	246	18	46	22 340	10 949	11 391	91	104
Drawno	321	12	54	5 236	2 644	2 592	16	98
Pelczyce	201	19	30	8 001	4 066	3 935	40	97
Recz	180	15	24	5 693	2 836	2 857	32	101
Bierzwnik	240	16	44	4 828	2 479	2 349	20	95
Krzęcin	140	11	32	3 831	1 939	1 892	27	98

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie – opublikowane dane za rok 2013

Struktura osiedleńcza Powiatu jest mocno rozdrobniona. Dominuje duża ilość małych i bardzo małych miejscowości, w których liczba mieszkańców nie przekracza kilkunastu, a bywa nawet kilku osób. Przy takim rozproszeniu, rozwój tych jednostek osiedleńczych jest utrudniony. Dla władz samorządowych oznacza to konieczność racjonalnego planowania inwestycji zarówno infrastruktury technicznej jak i społecznej.

2.1. Liczba ludności wg gmin wchodzących w skład Powiatu

W Powiecie choszczeńskim liczba ludności faktycznie zamieszkałej systematycznie maleje, według stanu na 31.12.2013 r. liczba mieszkańców Powiatu wynosiła 49 929 os., kobiety stanowiły 50,98 %. Mieszkańcy Powiatu stanowili 2,9% ogółu ludności województwa zachodniopomorskiego plasując tym samym Powiat na jednym z niższych miejsc pod względem zaludnienia w województwie.

W latach 2010 -2013 ubyło łącznie 691 osób, tj. 1,38% ludności Powiatu, w tym 338 kobiet (1,35%) i 353 mężczyzn (1,41%). W analizowanym okresie z miast ubyło 386 osób (1,62%) a z obszarów wiejskich (1,16%). Na koniec 2013 roku w Powiecie choszczeńskim mieszkało 49 929 os. co w porównaniu do roku 2010 daje spadek o 1,36 %. Największy ubytek mieszkańców wystąpił w gminach: Drawno (o 2,24%), Recz (o 2,11%) oraz Pelczyce (o 1,67%).

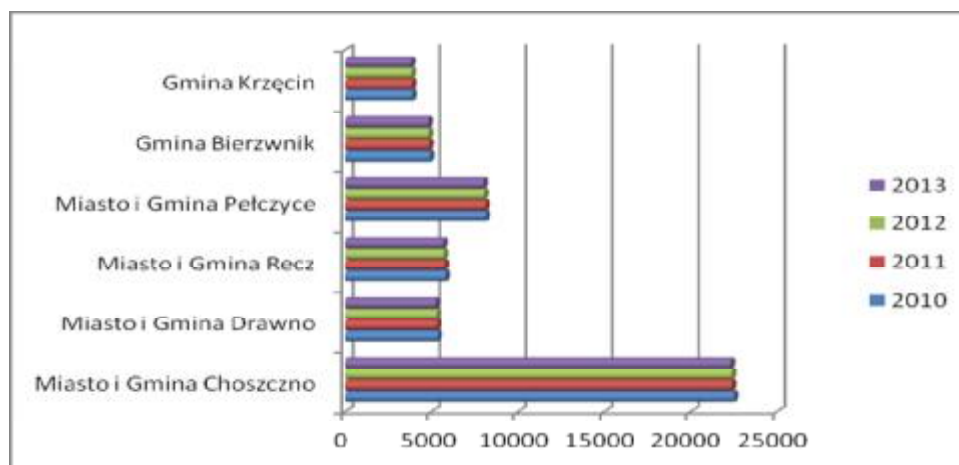
Tabela 4. Stan ludności w Powiecie choszczeńskim w latach 2010 – 2014

Gminy Powiatu choszczeńskiego	Ludność stan na 31 XII 2010		Ludność stan na 31 XII 2011			Ludność stan na 31 XII 2012			Ludność stan na 31 XII 2013		
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	wskaźnik do roku ubiegłego %	ogółem	w tym kobiety	wskaźnik do roku ubiegłego %	ogółem	w tym kobiety	wskaźnik do roku ubiegłego %
Miasto i Gmina Choszczno	22 517	11 475	22 406	11 440	-0,49	22 402	11 416	-0,2	22 340	11 391	-0,27
Miasto i Gmina Drawno	5 353	2 648	5 319	2 626	-0,63	5 299	2 619	-1,69	5 236	2 592	-1,19
Miasto i Gmina Recz	5 816	2 901	5 771	2 881	-0,77	5 717	2 854	-0,93	5 693	2 857	-0,42
Miasto i Gmina Pełczyce	8 137	4 017	8 108	4 004	-0,35	8 037	3 952	-0,87	8 001	3 935	-0,44
Gmina Bierzwnik	4 906	2 394	4 868	2 368	-0,77	4 849	2 368	-0,39	4 828	2 349	-0,43
Gmina Krzęcin	3 891	1 919	3 876	1 916	-0,38	3 856	1 899	-0,52	3 831	1 892	-0,64
Powiat choszczeński	50 620	25 354	50 348	25 235	-0,53	50 160	25 108	-0,37	49 929	25 016	-0,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W podziale na gminy, największą liczbę ludności faktycznie zamieszkałej w 2013 roku odnotowano w gminie Choszczno -22 340 osób, które stanowiły 44,7% ogółu ludności Powiatu, następnie w gminie: Pełczyce – 8 001 (16,02% ogółu ludności), Recz (11,40% ogółu ludności), Drawno (10,5% ogółu ludności), Bierzwnik (9,66% ogółu ludności), Krzęcin (7,67% ogółu ludności).

Wykres 1. Dynamika zmian liczby ludności w poszczególnych gminach Powiatu choszczeńskiego w latach 2010 -2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

2.2. Struktura ludności

Struktura ludności według podziału na podstawowe grupy wiekowe wskazuje na 68,2% udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Powiatu. Udział ten jest nieco wyższy od średniej wojewódzkiej, która wynosi 64,45%.Strukturę

ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym Powiatu choszczeńskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w Powiecie choszczeńskim

ROK	Ogółem	W wieku					
		przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym	
		razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
2013	49 929	7 671	3 703	34 037	15 634	8 221	5 679
2012	50 160	7 740	7 671	34 512	15 858	7 908	5 518
2011	50 348	7 835	3 782	34 900	16 115	7 613	5 338
2010	50 620	8 012	3 877	35 236	16 287	7 372	5 190

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

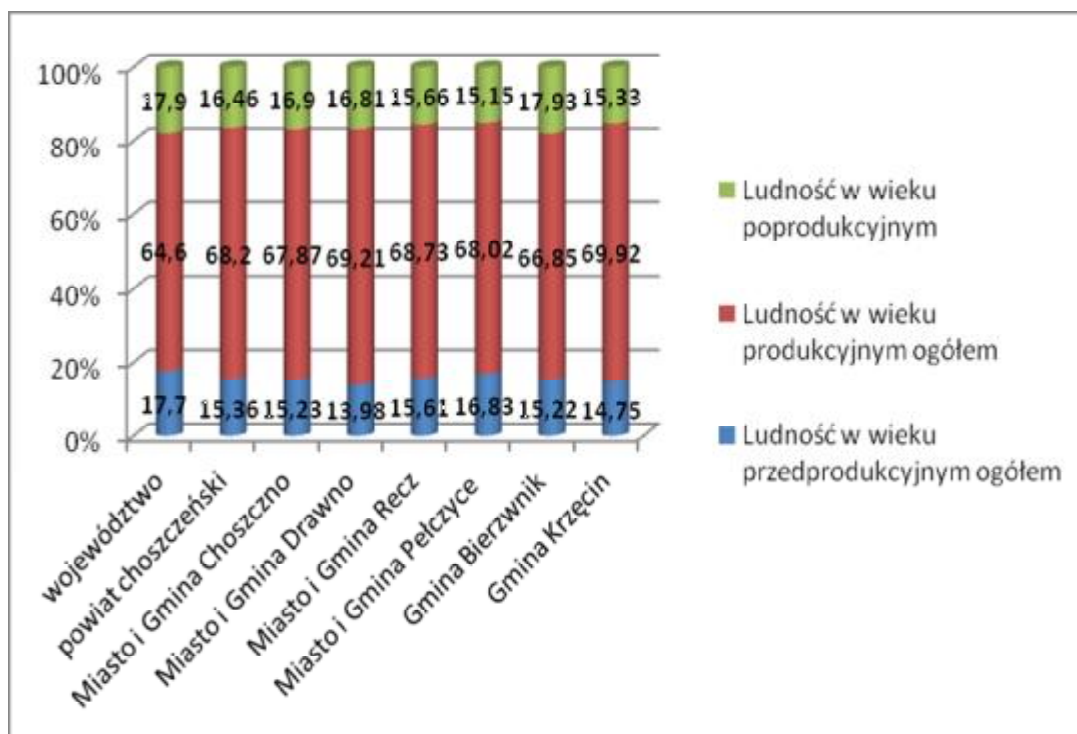
W Powiecie choszczeńskim, podobnie jak w woj. zachodniopomorskim, obserwuje się przesunięcie w strukturze ludności wg ekonomicznych grup wieku. W 2013 r. udział ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększył się w ciągu roku o 0,7 p. proc. do 16,46%, przy wzroście liczebności tej grupy o 3,9% (w województwie 17,9%, wzrost odpowiednio o 0,8 p. proc. i o 4,3%). Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się o niecałe 0,1 p. proc do 15,36% przy spadku liczebności tej grupy o niecałe 0,5% (w województwie 17,7%, spadek odpowiednio o 0,2 p. proc. i o 1,5%). Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła w 2013 r. 68,18% ogółu ludności Powiatu choszczeńskiego, a liczebność tej grupy w ciągu roku spadła o 0,6 p. proc. (w województwie 64,6%, spadek o 0,9%). Kobiety stanowiły 45,9% tej grupy (przed rokiem 45,96%) – w województwie 46,9%.

Tabela 6. Charakterystyka ludności według grup wiekowych – stan na 31.12.2013

Wyszczególnienie	Ludność w wieku przedprodukcyjnym ogółem	Ludność w wieku produkcyjnym ogółem	Ludność w wieku poprodukcyjnym
	w %		
województwo	17,7	64,6	17,9
Powiat choszczeński	15,36	68,2	16,46
Miasto i Gmina Choszczno	15,23	67,87	16,9
Miasto i Gmina Drawno	13,98	69,21	16,81
Miasto i Gmina Recz	15,61	68,73	15,66
Miasto i Gmina Pełczyce	16,83	68,02	15,15
Gmina Bierzwnik	15,22	66,85	17,93
Gmina Krzęcin	14,75	69,92	15,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 2. Charakterystyka ludności według grup wiekowych – stan na 31.12.2013

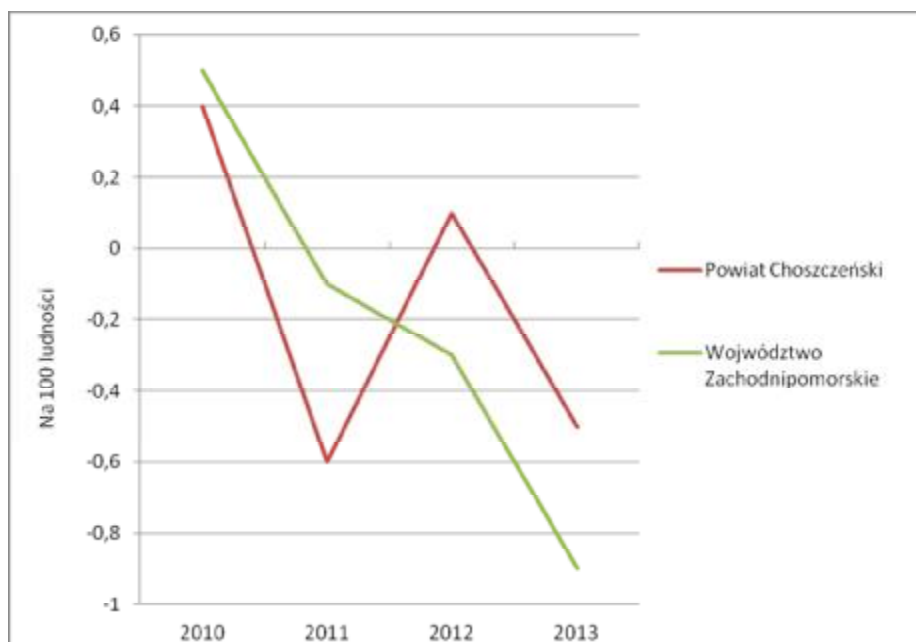
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

2.3. Przyrost naturalny

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów w danym okresie. W 2013 r. w Powiecie choszczeńskim odnotowano 488 urodzeń, w tym 487 urodzeń żywych. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba urodzeń żywych spadła o 3,9% (w województwie spadek o 3,4%). Wśród noworodków przeważali chłopcy. Ich udział w ogólnej liczbie urodzeń żywych w 2013 r. utrzymywał się na poziomie 57,6%.

Współczynnik urodzeń żywych (na 1000 ludności) w 2013 r. wyniósł -0,5‰ (wobec 0,1‰ w 2012 r.). W województwie zachodniopomorskim wskaźnik natężenia urodzeń był wyższy niż w Powiecie choszczeńskim i kształtował się na poziomie 9,0‰ (9,3‰ w 2012 r.).

Wykres 3. Przyrost naturalny Powiatu choszczeńskiego względem województwa Zachodniopomorskiego w latach 2010 – 2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Do gmin posiadających szczególnie niską wartość przyrostu naturalnego w 2013 r. należy zaliczyć gminę Drawno (-4,4‰), gminę Krzęcin (-2,1‰) oraz gminę Bierzwnik (-1,7‰). Najlepszym przyrostem naturalnym charakteryzuje się gmina Choszczno, gdzie wskaźnik w 2013 r. wynosił 0,8‰ , na 1000 mieszkańców.

Tabela 7. Przyrost naturalny ludności w Powiecie choszczeńskim

Rok	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny
			Ogół-em	w tym niemowląt				Ogół-em	W tym niemowląt	
w liczbach bezwzględnych						na 1000 ludności				
2013	240	488	511	1	-23	4,8	9,8	10,2	2,0	-0,5
2012	264	508	505	1	3	5,3	10,1	10,1	2,0	0,1
2011	307	466	498	3	-32	6,1	9,2	9,9	6,4	-0,6
2010	305	535	513	4	22	6,0	10,5	10,1	7,5	0,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

2.4. Migracja ludności na pobyt stały

Ważnym miernikiem charakteryzującym przebieg procesów demograficznych jest saldo migracji stałej. Procesy migracyjne w Powiecie charakteryzują się przewagą procesu odpływu mieszkańców nad ich napływem. Dla Powiatu choszczeńskiego saldo to w 2013 wykazywało wartości ujemne (odpływ 211 mieszkańców). W roku 2012 saldo to wynosiło minus 280 mieszkańców, a w 2011 r. minus 240 mieszkańców natomiast w 2010 r. minus

153. Wartości te świadczą o odpływowym charakterze tego obszaru, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały w Powiecie choszczeńskim

Rok	Napływ			Odpływ			Saldo migracji		
	ogółem	do miast	na wieś	ogółem	z miast	ze wsi	ogółem	w miastach	na wsi
2013	532	316	212	743	492	251	-211	-154	-57
2012	488	214	268	768	506	262	-280	-185	-95
2011	525	313	212	772	458	314	-240	-----	-240
2010	582	295	287	749	462	287	-153	-----	-153

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W okresie od 2010 r. do 2013 r. obszary wiejskie opuściło 1 114 mieszkańców, z miast wyjechało nieco ponad 1 918 osób. Przyczyn migracji upatrywać należy w ograniczonym rynku pracy, pogarszających się warunkach życia na wsi, a także braku możliwości podnoszenia wykształcenia na terenie Powiatu.

W dłuższej perspektywie czasu omawiane zjawisko przyniesie negatywne skutki w postaci spadku podaży siły roboczej. Przybywać będzie ludzi w wieku starszym, co zaowocuje koniecznością rozwoju sfery służby zdrowia i opieki. Z drugiej zaś strony - spadek liczebności młodego pokolenia wpłynie na konieczność ograniczenia sieci placówek oświatowych Powiatu.

3. Choszczeński rynek pracy w latach 2009-2014

3.1. Struktura bezrobocia

Rynek pracy obejmuje całokształt zagadnień związanych z kształtowaniem podaży pracy i popytu na pracę. Bezrobocie jako problem społeczny jest zjawiskiem złożonym. Na koniec 2014 r. liczba zarejestrowanych w Polsce wynosiła 1,8 miliona osób. W Powiecie choszczeńskim bez pracy pozostaje nadal 3567 osób, a stopa bezrobocia wynosi 24,8% (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.). W ostatnim roku nastąpił wyraźny spadek liczby osób bez pracy, zarówno w kraju, jak i w Powiecie choszczeńskim. Na rynku Powiatu wpływ na to miały głównie wyjazdy za pracą za granicę, rozwój lokalnych firm oraz realizacja projektów unijnych udzielających wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej otwieranych przez osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo.

Przeciwdziałanie skutkom bezrobocia i jego zmniejszenie, jest podstawą działania Powiatowego Urzędu Pracy w Choszczynie. Urząd organizuje prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, staże, przyznaje osobom bezrobotnym jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, udziela wsparcia pracodawcom w ramach wyposażenia-doposażenia stanowiska pracy oraz prowadzi szkolenia. Osoby bezrobotne jak i pracodawcy korzystają również z porad zawodowych oraz szkoleń grupowych i indywidualnych oferowanych przez Centrum Aktywizacji Zawodowej. Na bieżąco

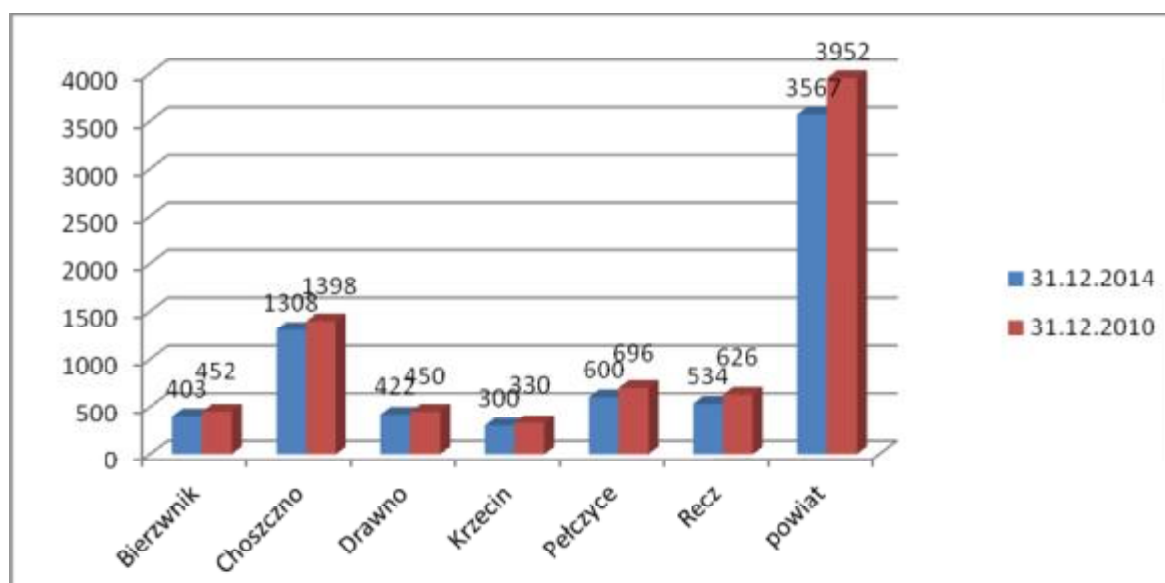
prowadzona i uzupełniana jest baza danych o pracodawcach i podmiotach gospodarczych współpracujących z Powiatowym Urzędem Pracy w Choszcznie.

W końcu grudnia 2014 roku liczba bezrobotnych w Powiecie choszczeńskim wynosiła 3567 osób, kobiety stanowiły 53,9% ogólnej liczby bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku spadek liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Choszcznie wyniósł 845 osób. Aktualny poziom liczby bezrobotnych 3595 osób (stan z dn. 31.03.2015) jest niższy w porównaniu z końcem grudnia 2010 roku o 357 osoby, kiedy to zarejestrowane były 3952 osoby.

Jednym z pozytywnych elementów charakteryzujących zjawisko bezrobocia w Powiecie jest niski udział osób młodych w ogólnej liczbie bezrobotnych. Udział osób w wieku do 25 roku życia stanowi jedynie 17,7 % ogólnej liczby zarejestrowanych.

Na uwagę zasługuje fakt, że liczba osób bezrobotnych w porównaniu z grudniem 2014 roku wskazuje tendencję spadkową również we wszystkich gminach Powiatu choszczeńskiego. Porównanie liczby osób bezrobotnych w poszczególnych gminach i w Powiecie w grudniu 2010 roku i 2014 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Bezrobotni w gminach Powiatu choszczeńskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie

W końcu grudnia 2014 roku stopa bezrobocia dla Powiatu choszczeńskiego wynosiła 24,8 %. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek o 3,9%. Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2010 roku wynosiła 26,2 %, spadek w porównaniu do grudnia 2014 roku wyniósł więc 1,4 %.

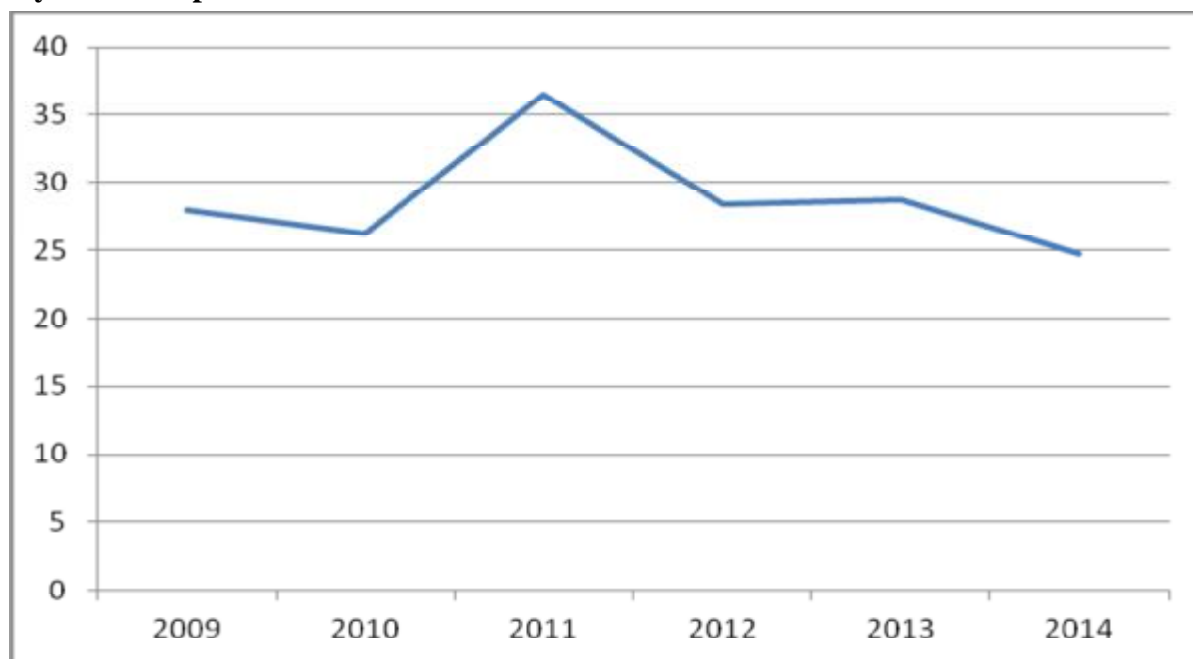
Spadek liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia w latach 2010-2014 jest skutkiem wzrostu środków finansowych przeznaczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, a także aktywności społeczeństwa i wyjazdom do pracy za granicę, szczególnie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Strukturę liczby bezrobotnych na przestrzeni ostatnich 6 lat na tle województwa i kraju przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych w Powiecie choszczeńskim	Stopa bezrobocia w %		
		Powiat	Województwo	Kraj
31 grudnia 2009	4418	27,9	17,1	12,3
31 grudnia 2010	3952	26,2	17,8	12,1
31 grudnia 2011	4072	36,5	17,5	12,5
31 grudnia 2012	4371	28,4	18,1	13,4
31 grudnia 2013	4412	28,7	18,0	13,4
31 grudnia 2014	3567	24,8	15,6	11,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie, www.wup.pl

Pod koniec 2014 r. stopa bezrobocia plasowała się na najniższym poziomie w porównaniu do ostatnich lat (co przedstawia poniższy wykres). Jest to spowodowane również uruchomieniem nowego kierunku działalności firmy PHU „DUOMAT II”, która docelowo może zatrudniać do 500 osób.

Wykres 5. Stopa bezrobocia w Powiecie choszczeńskim w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie, www.wup.pl

Omawiając dane, zawarte w części statystycznej trzeba zwrócić uwagę na to, że odsetek bezrobotnych mieszkańców wsi pozostaje na wysokim poziomie i wynosi 62,7 %. Jest to efekt syndromu tzw. „wsi popegeerowskiej”.

Wśród bezrobotnych niestety w dalszym ciągu przeważają kobiety i osoby zamieszkałe na wsi. Strukturę osób bezrobotnych w poszczególnych gminach Powiatu z uwzględnieniem liczby kobiet i osób z terenów wiejskich przedstawia tabela nr 8.

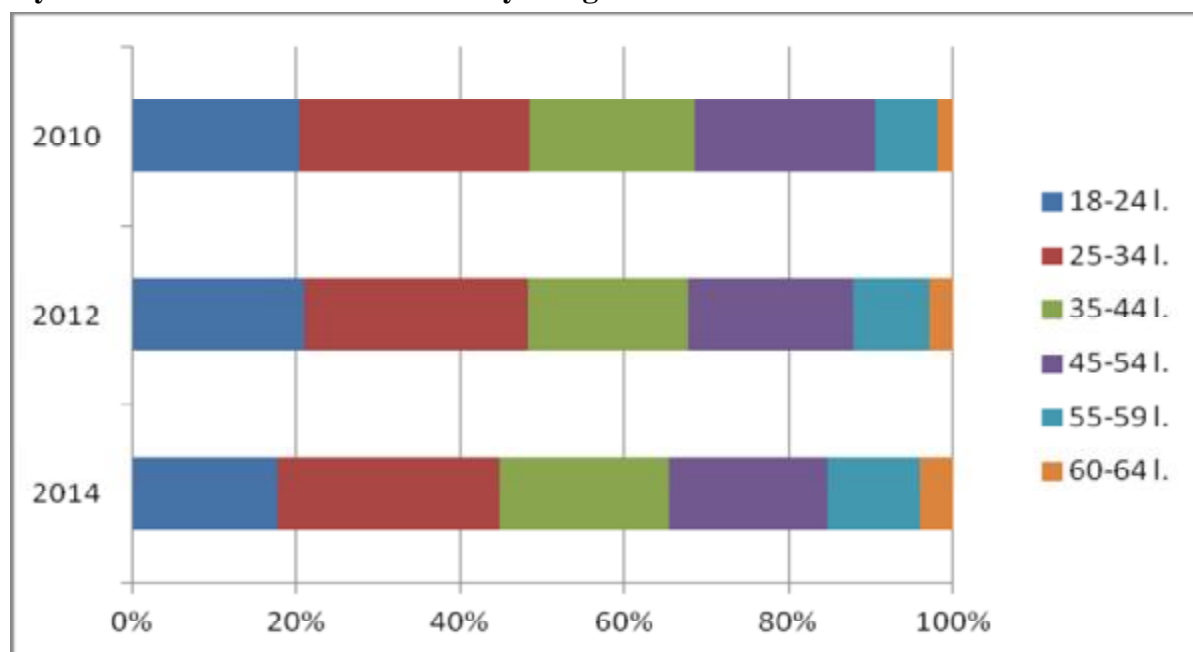
Tabela 10. Bezrobotni według gmin na dzień 31 marca 2015 r.

Miasto/Gmina	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Wskaźnik bezrobocia
	razem	kobiety	razem	kobiety	
GMINA BIERZWNIK	381	188	381	188	12,4%
MiG CHOSZCZNO	1384	750	542	292	9,6%
MiG DRAWNO	417	208	257	128	12,0%
GMINA KRZĘCIN	382	163	382	163	12,9%
MiG PEŁCZYCE	564	297	400	216	10,9%
MiG RE CZ	521	263	292	140	14,0%
POWIAT CHOSZCZEŃSKI	3595	1869	2200	1127	11,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.

Na przestrzeni badanych lat nieznacznie zmieniła się struktura osób bezrobotnych ze względu na wiek. Wśród bezrobotnych dominują osoby w wieku 25-34 lat- na koniec 2014 r. stanowili oni 27,1% osób bezrobotnych, następnie w wieku 35-44 lat – 20,6 % oraz osoby w wieku 45-54 lata – 19,3%. Spadła liczba osób bezrobotnych w wieku 18-24 lata, w porównaniu do roku ubiegłego o 3,1%, natomiast wzrósł odsetek osób w wieku 60-64 lata o 0,3%. Powyższe dane w porównaniu do roku 2010 i 2012 przedstawia poniższy wykres.

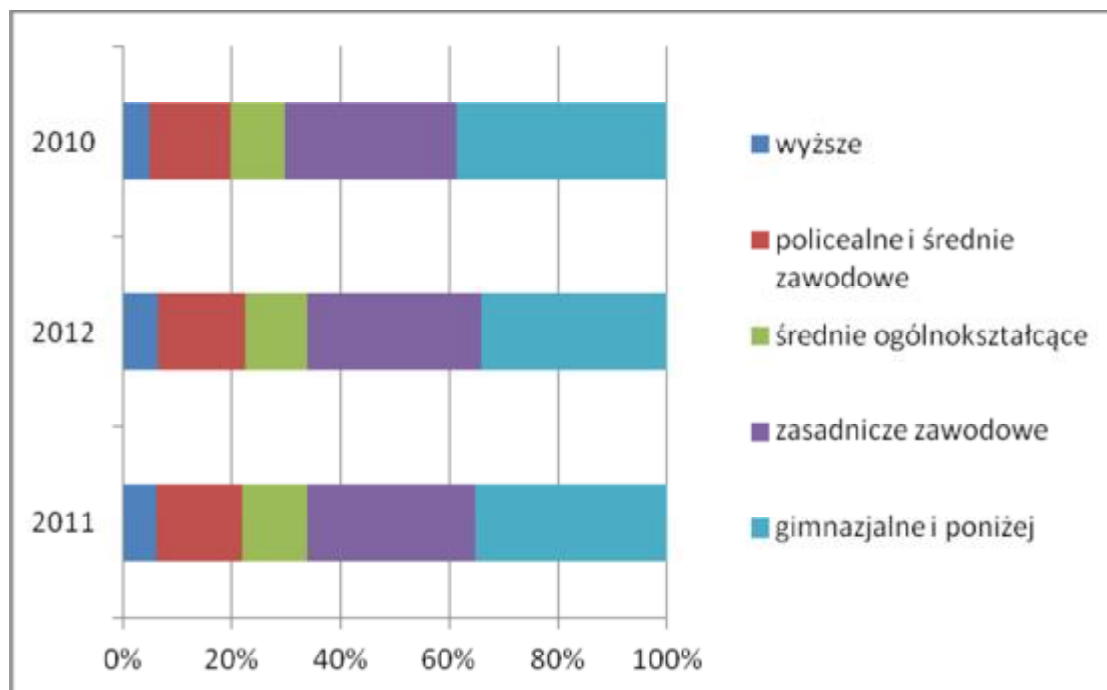
Wykres 6. Struktura osób bezrobotnych wg wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie

W badanym okresie w Powiecie choszczeńskim nie zmienia się przekrój zawodowy bezrobotnych, występują jedynie jego niewielkie wahania. Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i zawodowym (wykres nr 8).

Wykres 7. Struktura osób bezrobotnych wg wykształcenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Choszczynie

Wśród bezrobotnych w Powiecie choszczeńskim jedynie 13,8% osób posiada prawo do zasiłku, w porównaniu do grudnia 2012 r. liczba ta zmalała o 27,7%. Osoby do 25 roku życia stanowią 17,7% osób bezrobotnych. Pomimo spadku osób długotrwale bezrobotnych o 13,2% w porównaniu do grudnia 2012 r. zaobserwowano wzrost tej kategorii grupy o 3,5 % wśród ogólnej liczby bezrobotnych. Podobnie zjawisko zanotowano wśród grupy kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, osób powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych, samotnie wychowujących dzieci do 18 roku życia oraz bezrobotnych po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia oraz osób bezrobotnych (co przedstawia poniższa tabela).

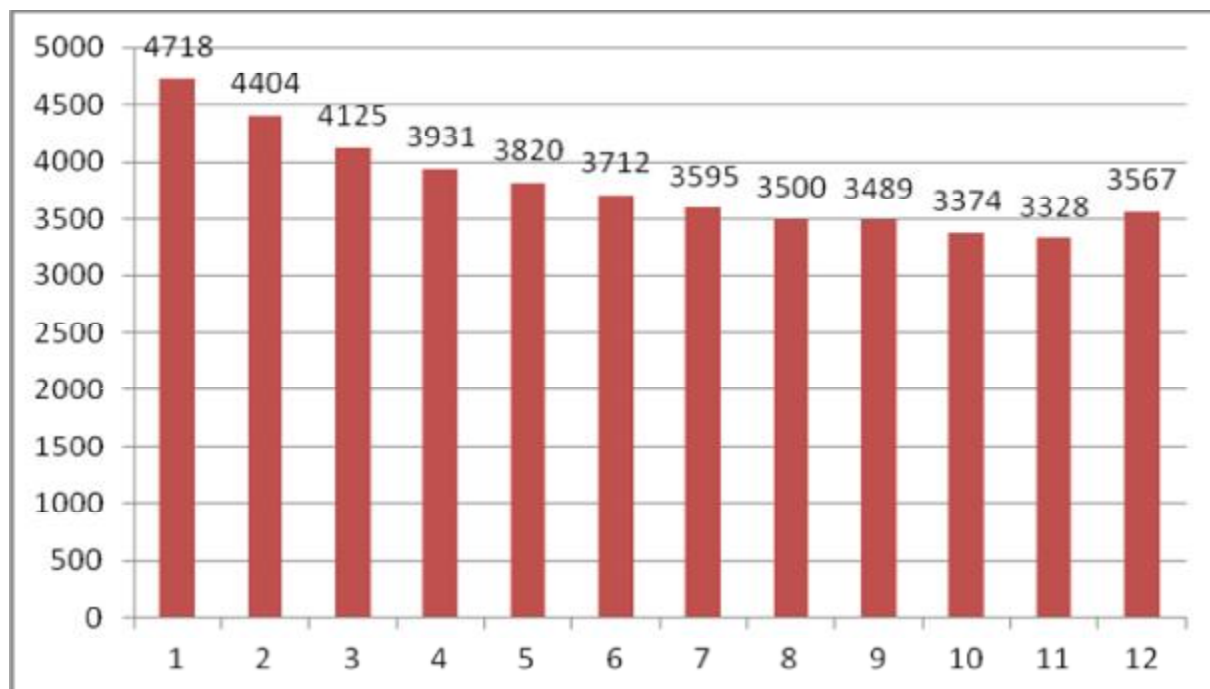
W Powiecie choszczeńskim w okresie wiosenno-letnim notuje się spadek bezrobocia, co jest wynikiem pojawienia się wielu prac sezonowych. W okresie zimowym obserwuje się wzrost bezrobocia, na szczęście w ostatnim okresie jest on nieznaczny. Strukturę poziomu bezrobocia na przestrzeni poszczególnych miesięcy 2014 r. przedstawia wykres nr 7.

Tabela 11. Struktura osób bezrobotnych

Wyszczególnienie	31.12.2014 r.		30.06.2012 r.		31.12.2010 r.	
	osób	%	osób	%	osób	%
Wskaźnik natężenia	-	11,0	-	13,3	-	12,2
Liczba kobiet	1921	53,9	2400	54,9	1993	50,4
Z prawem do zasiłku	492	13,8	681	15,6	754	19,1
Do 25 roku życia	633	17,7	919	21,0	805	20,4
Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	22	0,6	35	0,8	35	0,9
Długotrwale bezrobotni	2134	59,8	2459	56,3	1957	49,5
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	655	18,4	748	17,1	619	15,7
Powyżej 50 roku życia	920	25,8	1016	23,2	813	20,6
Bez kwalifikacji zawodowych	1105	31,0	1245	28,5	1190	30,1
Samotnie wychowujące dzieci do 18 roku życia	537	15,1	611	14,0	489	12,4
Po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	77	2,2	81	1,9	72	1,8
Niepełnosprawni	117	3,3	133	3,0	73	1,9

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie

Wykres 8. Struktura poziomu bezrobocia na przestrzeni poszczególnych miesięcy 2014r.

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie

Analizując dane dotyczące 2014 r. należy podkreślić, że wśród bezrobotnych nadal dominują kobiety. Stopa bezrobocia ulega niewielkim wahaniom, w okresie letnim maleje. Największa liczba bezrobotnych znajduje się w gminie Choszczno. Jest to nadal ponad dwukrotnie więcej od znajdującego się na drugiej pozycji gminy Pełczyce, natomiast największe natężenie bezrobocia jest w gminie Recz.

3.2. Aktywizacja osób bezrobotnych w latach 2010 – 2014

Na przestrzeni lat 2011-2014 Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie miał w dyspozycji 7036 ofert pracy, przy czym w ciągu 12 miesięcy 2014 roku dysponował 2460 ofertami.

Struktura podjęć pracy na przestrzeni kilku lat ze względu na zawody w zasadzie nie zmienia się. W 2014 r. struktura oferty pracy przedstawiała się następująco:

- Sprzedawca (228 ofert pracy),
- Robotnik gospodarczy (207 ofert pracy),
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej (196 ofert pracy),
- Robotnik placowy (130 ofert pracy),
- Opiekunka domowa (101 ofert pracy),
- Zamiatacz (81 ofert pracy),
- Robotnik budowlany (79 oferty pracy),
- Sprzątaczką biurowa (45 ofert pracy),
- Murarz (37 ofert pracy),
- Monter podzespołów i zespołów elektronicznych (30 ofert pracy),
- Opiekun osoby starszej (30 ofert pracy),
- Robotnik drogowy (30 ofert pracy),
- Cieśla szalunkowy (30 ofert pracy).

Zwiększona liczba ofert pracy w zawodach związanych z utrzymaniem czystości i zagospodarowaniem terenów zieleni związana jest (podobnie jak w poprzednich latach) ze zgłoszonymi ofertami pracy z poszczególnych gmin w ramach prac społecznie użytecznych.

Oferty najliczniej pojawiające się na lokalnym rynku pracy ukazują i potwierdzają zarazem dominację poszczególnych branż. Są to w szczególności: przemysł spożywczy i lekki, handel, rolnictwo i budownictwo. W 2014 roku pośrednicy pracy złożyli pracodawcom 108 wizyt, podczas których zdobyli 98 wolnych miejsc pracy.

Liczbę ofert pracy, liczbę wizyt i wolne miejsca pracy zdobyte podczas wizyt u pracodawców w latach 2010-2014 przedstawia tabela poniżej. Na bieżąco uaktualniane są dane w katalogu pracodawców, organizowane są giełdy pracy i spotkania z pracodawcami. Prowadzona jest dokumentacja dotycząca podmiotów gospodarczych współpracujących z Urzędem Pracy w Choszcznie. Dane obejmują informacje dotyczące struktury zatrudnienia, zwolnień grupowych, wolnych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych.

Tabela 12. Liczba ofert pracy, liczba wizyt i wolne miejsca pracy zdobyte podczas wizyt u pracodawców w latach 2011-2014

Rok	Liczba ofert pracy	Liczba wizyt	Wolne miejsca pracy, w wyniku wizyt
2010	2537	476	266
2011	1147	483	198
2012	1524	75	24
2013	1905	86	79
2014	2460	108	98

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Choszczynie

Na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Choszczynie posiadał kwotę 11.178,8 tys. zł, pochodzącą z podziału środków Funduszu Pracy oraz 36,7 tys. zł z programu „Akcja Dotacja” (kontynuacja projektu). Łączne kwota wynosiła 11.215,5 tys. zł, było to o 875 tys. zł więcej niż w 2013 roku.

W dalszym ciągu pomoc Urzędu była kierowana przede wszystkim do tych podmiotów, które dawały gwarancję zatrudnienia po zakończeniu wsparcia. Priorytetowo były traktowane prace interwencyjne, jako ta forma, która dawała dużą efektywność i co bardzo ważne, wymagała znacznego udziału własnego ze strony pracodawców.

Tabela 13. Formy aktywizacji osób bezrobotnych wykorzystywane przez Powiatowy Urząd Pracy w Choszczynie w 2014 r. i 2011 r.

Forma aktywizacji	Liczba osób	
	2014	2011
Staże	1004	513
Szkolenia (Fundusz Pracy i inne)	54	15
Prace interwencyjne	140	164
Roboty publiczne	57	5
Prace społecznie użyteczne	269	239
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	52	12
Przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej	112	39
Razem	1688	987

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Choszczynie

Wśród pracodawców w dalszym ciągu największym zainteresowaniem cieszyły się staże. W 2014 roku, podobnie jak w latach poprzednich popularne były dotacje dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej oraz refundacja dla pracodawcy kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy. W tym zakresie Urząd niemal całkowicie zrealizował potrzeby osób bezrobotnych oraz pracodawców. Osoby bezrobotne mogły również korzystać z nowych form, takich jak bon stażowy czy bon szkoleniowy.

Osoby wyjeżdżające za granicę mogły skorzystać z ofert pracy oraz informacji o warunkach życia i pracy w krajach członkowskich Unii Europejskiej z internetowej sieci EURES, powołanej przez Komisję Europejską. W 2014 roku z usług EURES skorzystało 275 osób bezrobotnych i poszukujących pracy, było to o 24 osoby więcej niż w roku 2013.

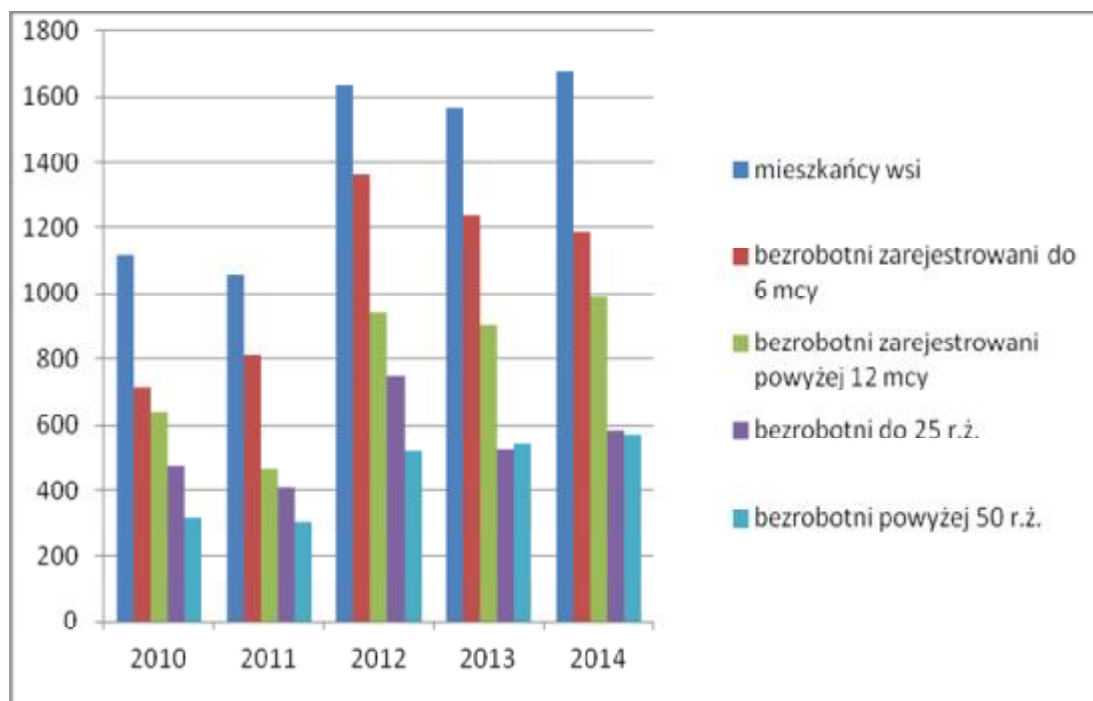
W roku 2014 usługą poradnictwa zawodowego objęto ogółem 7206 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Doradcy zawodowi pełniący funkcję doradców klienta udzielali pomocy w zakresie trudności z wyborem lub zmianą zawodu, wyborem miejsca pracy, planowaniem rozwoju zawodowego, wyborem kierunku kształcenia lub szkolenia, a także braku umiejętności w poszukiwaniu pracy oraz obniżonej motywacji w zakresie aktywności zawodowej. Usługi w ramach poradnictwa zawodowego były realizowane w formie indywidualnej oraz grupowej.

Indywidualnym poradnictwem zawodowym w 2014 r. objęto 2775 osób bezrobotnych (w tym 1510 kobiet). Wśród nich nadal dominowali mieszkańcy wsi – 1675 os., bezrobotni zarejestrowani do 6 miesięcy – 1188 osób (choć odsetek tych osób w ciągu ostatnich lat spadł o 5%) oraz długotrwale bezrobotni, zarejestrowani powyżej 12 miesięcy – 988 osoby. Liczną grupę bezrobotnych zgłaszających się do doradcy zawodowego stanowiły osoby młode, które nie ukończyły 25 roku życia (584 osoby) i miały deficyty przede wszystkim w zakresie samodzielnego poszukiwania zatrudnienia oraz autoprezentacji. W tym przypadku pomimo wzrostu liczby osób w ciągu ostatniego roku o 59, odsetek ich zmalał z 25,25% z 2010 r. do poziomu 21,05%. Dużą grupę stanowiły także osoby powyżej 50 roku życia, które z powodu bariery wiekowej i zdrowotnej mają największe problemy z podjęciem zatrudnienia przed uzyskaniem praw emerytalnych (570 osób), w badanym okresie liczba tych osób z roku na rok rośnie. W 2014r. doradcy zawodowi pełniący funkcję doradców klienta zarejestrowali 3583 wizyty w ramach porady indywidualnej, co wskazuje na to, że jeden bezrobotny kilkakrotnie szukał wsparcia i pomocy u doradców zawodowych.

W 2014 r. pracownicy urzędu przygotowali i opracowali 4903 osobom Indywidualne Plany Działania dostosowane do ustalonego profilu pomocy klienta. Celem IPD jest doprowadzenie bezrobotnego do podjęcia przez niego odpowiedniej pracy.

W końcu 2014 r. były zrealizowane ogółem 2843 Indywidualne Plany Działania. W porównaniu do roku 2013 liczba ta wzrosła o 97,7%. Są one zakończone lub przerywane głównie z powodu podjęcia zatrudnienia lub rozpoczęcia działalności gospodarczej, utraty statusu osoby bezrobotnej z powodu niestawiennictwa w wyznaczonym terminie, wyrejestrowania na wniosek bezrobotnego, uzyskania stałych świadczeń z pomocy społecznej, zmiany profilu pomocy lub okresu upływu realizacji IPD.

Wykres 9. Wyszczególnienie osób bezrobotnych korzystających z indywidualnego poradnictwa zawodowego w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie

W 2014 roku doradcy zawodowi przeprowadzili 7 porad grupowych, w których ogółem uczestniczyło 86 osób bezrobotnych. Tematyka zajęć, zrealizowana w formie warsztatów, dotyczyła uzyskania lub poszerzenia informacji o rynku pracy i mechanizmach poruszania się po nim oraz wzbogacenia wiedzy o sobie, swoich umiejętnościach i predyspozycjach zawodowych.

Szeroko realizowaną usługą w 2014 r. były indywidualne i grupowe informacje zawodowe. Łącznie tą formą pomocy zostało objętych 4329 osób bezrobotnych i poszukujących pracy tj. o 11,2% więcej niż w roku 2013 r.

Z informacji zawodowej indywidualnej w 2014 roku skorzystało 2856 osób bezrobotnych (tj. o 1686 osób więcej niż w roku 2013), które uzyskały informację na temat form wsparcia w ramach ustalonego profilu pomocy, wiedzę o wybranych zawodach, szkołach, podjęciu dalszej edukacji, aktualnej sytuacji na rynku pracy.

W ramach informacji zawodowej grupowej doradcy zawodowi zorganizowali 67 spotkań, w których uczestniczyło 1473 osoby, natomiast w 2013 r. 123 spotkania, w tym 2671 osób. Zajęcia były adresowane przede wszystkim do bezrobotnych i poszukujących pracy, którzy po raz pierwszy lub kolejny zarejestrowali się w urzędzie pracy oraz do osób, które dotychczas z tej usługi nie skorzystały. Celem zajęć było przekazanie informacji nt. podstawowych usług rynku pracy, możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych, założenia działalności gospodarczej i uzyskaniu dotacji oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Od 2008 r. Powiat choszczeński realizował projekt pn. „Lepsza przyszłość” w ramach Priorytetu VI, Podziałanie 6.1.3. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Przyznane środki finansowe na realizację projektu wyniosły 21 984 800, 00 zł (w tym 5 789 300, 00 zł

w 2014 r.). W projekcie wzięły w sumie udział 2 322 osoby, w tym 1 760 osób skorzystało ze stażu, 15 uzyskało zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, 72 osoby uczestniczyły w szkoleniach zawodowych, 392 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej a 83 osoby zostały skierowane do pracy w ramach doposażenia stanowiska pracy. W samym 2014 roku w projekcie wzięło w sumie udział 550 osób, w tym 414 osób skorzystało ze stażu, 15 uzyskało zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, 33 osoby uczestniczyły w szkoleniach zawodowych, 58 osób otrzymało środki na podjęcie działalności gospodarczej a 30 osób zostało skierowanych do pracy w ramach doposażenia stanowiska pracy.

Kolejnym projektem jaki realizował Powiat był „Akcja DOTACJA”. Projekt również był realizowany w ramach Priorytetu VI, Działanie 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany był w latach 2012-2014, przyznane środki finansowe na realizację projektu wynosiły 1 041 392,27 zł (w tym 36 666,55 zł w 2014 r.)

Celem głównym projektu „Akcja DOTACJA” był rozwój przedsiębiorczości w Powiecie choszczeńskim poprzez aktywizację 44 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Choszczynie, w zakresie założenia i prowadzenia działalności gospodarczej.

W latach 2009-2015 realizowane były również 4 edycje projektu „Nie trać czasu, załóż własną firmę – spełniaj się zawodowo!” na łączną kwotę 6 516 627,64 zł. W ramach projektu 106 osób uzyskało środki finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

W 2014 r. Powiat uzyskał dodatkowe środki z Funduszu Pracy (rezerwa Ministra) w wysokości 3 018 tys. zł na realizację poniższych programów:

- program aktywizacji zawodowej bezrobotnych do 25 roku życia – 105 uczestników,
- program aktywizacji zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia – 127 uczestników,
- program aktywizacji zawodowej dla bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia - 38 uczestników,
- program aktywizacji zawodowej bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 ustawy – 85 uczestników,
- program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w wieku 30-50 lat – 6 uczestników.

Celem głównym programów było podniesienie poziomu zatrudnienia poprzez zaktywizowanie osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Choszczynie. Wykorzystane instrumenty to: staż, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Ponadto Centrum Aktywizacji Zawodowej współpracuje z Powiatowy Urząd Pracy w Świnoujściu w zakresie udzielania informacji o wolnych miejscach pracy w Świnoujściu. Z Komendą Wojewódzką Policji w Szczecinie i Komendą Powiatową Policji w Choszczynie prowadzona jest stała współpraca w zakresie udzielania informacji osobom bezrobotnym o zasadach naboru i terminach rekrutacji do służby w Policji, ponadto organizowane są spotkania informacyjne dla kandydatów do służby w policji.

Co roku dla osób bezrobotnych organizowane są giełdy pracy oraz spotkania informacyjne z udziałem przedstawicieli firm.

4. Infrastruktura społeczna

4.1. Edukacja

Informacje przedstawione w niniejszym podrozdziale przedstawiają stan na dzień 31 grudnia 2014r r. Opracowane zostały przez Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Choszcznie w czerwcu 2015 r.

Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja w gminach Powiatu choszczeńskiego:

Bierzwnik

Zespół Szkół Szkolno-Przedszkolny w Bierzwniku w którego skład wchodzi:

1. Gimnazjum Publiczne w Bierzwniku
2. Szkoła Podstawowa im. ppor. Emili Gierczak w Bierzwniku
3. Przedszkole Gminne w Bierzwniku
4. Szkoła Podstawowa w Łasku
5. Szkoła Podstawowa w Zieleniewie

Choszczno

1. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Armii Wojska Polskiego
2. Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Leona Kruczkowskiego
3. Szkoła Podstawowa w Zamęcinie
4. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sławęcinie
5. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Brzechwy w Suliszewie
6. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Korytowie
7. Publiczne Gimnazjum im. Władysława II Jagiełły w Choszcznie
8. Publiczne Przedszkole nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi
9. Publiczne Przedszkole nr 2 z Grupą Żłobkową
10. Publiczne Przedszkole nr 4 „Słoneczna Czwórka”
11. Publiczne Przedszkole nr 5 z Grupą Żłobkową

Drawno

1. Gimnazjum Publiczne im. Saperów Polskich
2. Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego
3. Przedszkole Miejskie

Pełczyce

1. Zespół Szkół im. M. Kopernika w Pełczycach
2. Szkoła Podstawowa w Będargowie
3. Szkoła Podstawowa im. I Dywizji im. T. Kościuszki w Chrapowie
4. Zespół Szkół w Lubianie
5. Przedszkole Miejsko-Gminne w Pełczycach

Recz

1. Szkoła Podstawowa im. Stefana Czarnieckiego w Reczu
2. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lubieniowie

3. Gimnazjum im. Adolfa Długosza w Reczu
4. Przedszkole Miejskie w Reczu

Krzęcin

1. Szkoła Podstawowa Filialna w Granowie
2. Zespół Szkół w Krzęcinie (w skład wchodzi):
 - Szkoła Podstawowa w Krzęcinie z oddziałami przedszkolnymi
 - Gimnazjum w Krzęcinie

Baza edukacyjna w gminach do poziomu gimnazjum zaspokaja potrzeby mieszkańców. Problemem ze względu na konieczną aktywizację ludności wiejskiej może okazać się szczupła sieć przedszkoli.

Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Powiat choszczeński

Powiat prowadzi następujące szkoły i placówki (stan na dzień 31 grudnia 2014 r.).

Szkolnictwo ponadgimnazjalne:

Zespół Szkół Nr 1 w Choszczynie im. Bolesława Krzywoustego w skład którego wchodzi:

1. I Liceum Ogólnokształcące
2. Technikum Gastronomiczne
3. Technikum Ekonomiczne
4. Technikum Samochodowe
5. Technikum Logistyczne
6. Technikum Informatyczne
7. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
8. Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Zespół Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich w Choszczynie w skład którego wchodzi:

1. II Liceum Ogólnokształcące
2. Technikum Handlowe
3. Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2
4. Technikum Budowlane
5. Technikum Geodezyjne
6. Technikum Ochrony Środowiska
7. II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
8. Szkoła Policealna

Tabela 14. Liczba uczniów uczęszczającą do Zespołu Szkół Nr 1 im. Bolesława Krzywoustego w Choszczynie oraz Zespołu Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich w Choszczynie w latach 2010 -2014

SZKOŁA	ROK SZKOLNY			
	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Zespół Szkół Nr 1 im. Bolesława Krzywoustego	868	916	872	789
Zespół Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich	676	651	542	462

Źródło: System Informacji Oświatowej

Tabela 15. Absolwenci Zespołu Szkół Nr 1 im. Bolesława Krzywoustego w Choszcznie oraz Zespołu Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich w Choszcznie w latach 2010-2014

SZKOŁA	TYP SZKOŁY	ROK SZKOLNY			
		2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Zespół Szkół Nr 1 im. Bolesława Krzywoustego w Choszcznie	I Liceum Ogólnokształcące	159	171	218	152
	Technikum Ekonomiczne	8	22	16	-
	Technikum Gastronomiczne	23	16	12	-
	Technikum Zawodowe	13	21	15	17
	Technikum Informatyczne	21	34	19	31
Zespół Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich w Choszcznie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2	36	52	44	34
	II Liceum Ogólnokształcące	47	72	67	47
	Technikum Handlowe	18	18	16	-
	Technikum Budowlane	17	32	12	10
	Technikum Geodezyjne	-	17	-	12
	Technikum Ochrony Środowiska	-	21	19	10

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Suliszewie

1. Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2
2. Gimnazjum Specjalne
3. Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
4. Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Niemieńsku

1. Szkoła Podstawowa Specjalna
2. Gimnazjum Specjalne
3. Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy.

Tabela 16. Planowane oddziały i liczba uczniów w poszczególnych typach szkół

Zespół Szkół Nr 1 im. Bolesława Krzywoustego w Choszcznie

Typ szkoły	Planowana liczba oddziałów	Planowana liczba uczniów
Liceum Ogólnokształcące	15	417
Technikum	17	384
Razem	32	801

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

Zespół Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich w Choszczynie

Typ szkoły	Planowana liczba oddziałów	Planowana liczba uczniów
Liceum Ogólnokształcące	3	66
Technikum	9	222
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	9	199
Razem	21	497

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Suliszewie

Typ szkoły	Planowana liczba oddziałów	Planowana liczba uczniów
Szkoła Podstawowa Specjalna	3	25
Gimnazjum Specjalne	3	22
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy	1	27
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	3	8
zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze-1 ucz. -wczesne wspomaganie rozwoju-1		2
Razem	10	84

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna kształci w następujących zawodach: kucharz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej.

Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Niemieńsku

Typ szkoły	Planowana liczba oddziałów	Planowana liczba uczniów
Szkoła Podstawowa Specjalna	3	16
Gimnazjum Specjalne	3	20
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy	2	15
-wczesne wspomaganie rozwoju-2 uczniów		2
Razem	8	53

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

Obiekty sportowe usytuowane przy szkołach i placówkach oświatowych stan na dzień 31 grudnia 2014 r.

Przy Zespole Szkół Nr 1 im. Bolesława Krzywoustego w Choszczynie funkcjonują dwie hale sportowe z salami gimnastycznymi, węzłami sanitarnymi, w tym jedna hala z trybunami. Powierzchnia hal sportowych wynosi 1 403 m². Ponadto przy szkole

umiejscowione jest boisko „Orlik 2012” (boisko do koszykówki, boisko do piłki nożnej, zaplecze szatniowe).

Przy Zespole Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich w Choszczynie znajduje się hala sportowa o powierzchni 1 867 m². Budynek hali podzielony jest na 2 części: widowiskowo-sportową (pełnowymiarowe boisko do gier zespołowych, 2 sale do ćwiczeń) i zaplecze socjalno-techniczne, gdzie zlokalizowane są szatnie, łazienki i pomieszczenie dla trenerów (sędziów). Obiekt jest przystosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych (na poziomie parteru).

W Specjalnym Ośrodku Szkolno – wychowawczym im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Suliszewie znajduje się hala sportowa o powierzchni 150 m².

Szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych dotowane przez Powiat choszczeński działające na terenie Powiatu choszczeńskiego (stan na dzień 02.06.2015 r.):

1. Prywatne Liceum Ogólnokształcące przy Centrum Edukacyjnym „Omnibus” w Choszczynie;
2. Prywatne Policealne Studium Zawodowe przy Centrum Edukacyjnym „Omnibus” w Choszczynie;
3. Prywatne Liceum Ogólnokształcące prowadzone przez Izabelę Krzemińską;
4. Prywatne Policealne Studium Zawodowe prowadzone przez Izabelę Krzemińską;
5. Policealna Szkoła Kosmetyczna Barbara Miedziak w Choszczynie;
6. Zespół Szkół Nr 3 w Choszczynie:
 - a) Szkoła Policealna dla Dorosłych.

Inne szkoły działające na terenie Powiatu choszczeńskiego (stan na dzień 02.06.2015 r.):

1. Zespół Szkół Nr 3 w Choszczynie (szkoła publiczna dotowana przez powiat choszczeński):
 - a) Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 3,
 - b) Liceum Ogólnokształcące,
 - c) Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
 - d) Szkoła Policealna dla Dorosłych,
2. Centrum Kształcenia Językowego „Profess” w Choszczynie (szkoła niepubliczna);
3. Centrum Kształcenia Kursowego „Omnibus” w Choszczynie (szkoła niepubliczna).

Zmiany w strukturze placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat choszczeński w latach 2010-2014:

Zmiana ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw z 2011 r. wprowadziła zasadnicze zmiany w strukturze kształcenia ponadgimnazjalnego. Ustawa zobowiązała organy prowadzące do stopniowej likwidacji niektórych typów szkół tj. liceów profilowanych, szkół uzupełniających dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej – tj. dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego oraz trzyletniego technikum uzupełniającego, a także zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych i technikum dla dorosłych.

Dlatego też z dniem 31 sierpnia 2012 r. swoją działalność zakończyły następujące szkoły:

1. Technikum Zawodowe dla Dorosłych wchodzące w skład Zespołu Szkół Nr 1 w Choszcznie,
2. II Liceum Profilowane wchodzące w skład Zespołu Szkół Nr 2 w Choszcznie,
3. II Technikum Zawodowe dla Dorosłych wchodzące w skład Zespołu Szkół Nr 2 w Choszcznie

Ponadto 31 sierpnia 2014 r. zlikwidowane zostało Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych wchodzące w skład Zespołu Szkół Nr 2 w Choszcznie.

Przepisy zmieniające ustawę o systemie oświaty z 2011 r. uporządkowały i na nowo zdefiniowały szkoły ponadgimnazjalne wprowadzając jedynie trzyletnie zasadnicze szkoły zawodowe, w związku z powyższym w roku 2012 r. Zasadnicze Szkoły Zawodowe prowadzone przez Powiat choszczeński tj.: Zasadnicza Szkoła Zawodowa wchodząca w skład Zespołu Szkół Nr 1 im. Bolesława Krzywoustego w Choszcznie, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2 wchodząca w skład Zespołu Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich w Choszcznie oraz Zasadnicza Szkoła Specjalna wchodząca w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Kawalerów Orderu w Suliszewie zostały przekształcone w trzyletnie zasadnicze szkoły.

W roku 2012 nastąpiła również modernizacja szkolnictwa zawodowego, od 1 września 2012 r. w szkołach i placówkach prowadzonych kształcenie zawodowe wprowadzono zmiany organizacyjne i programowe w kilku obszarach. Zmieniła się klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego, podstawa programowa kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach, organizacja pracy szkół - ramowe plany nauczania, system egzaminów potwierdzających kwalifikację zawodowe oraz wprowadzono nowe formy uzyskiwania kwalifikacji zawodowych tj. kwalifikacyjne kursy zawodowe. Wyżej wymienione zmiany spowodowały, iż Powiat choszczeński był zmuszony doposażyć pracownie zawodowe.

Powiat choszczeński nadal prowadzi dwa Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze, posiadające odpowiednio wyposażoną bazę lokalową i wystarczającą liczbę miejsc, aby zaspokoić potrzeby mieszkańców Powiatu choszczeńskiego w zakresie szkolnictwa specjalnego. Dodatkowo od 2012 r. w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Suliszewie mogą się kształcić dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym.

Tabela 17. Liczba etatów nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach Powiatu (bez szkół niepublicznych)

Wyszczególnienie	ROK				
	2010	2011	2012	2013	2014
liczba nauczycieli pełnozatrudnionych	187	184	160	165	164
liczba nauczycieli niepełnozatrudnionych	25,88	22,75	32,21	22,41	15,85

Źródło: System Informacji Oświatowej

Tabela 18. Struktura zatrudnienia nauczycieli według stopnia awansu zawodowego

STOPIEŃ AWANSU ZAWODOWEGO	LICZBA ETATÓW
Bez stopnia	0,19
Stażysta	2,63
Kontraktowy	15,64
Mianowany	45,86
Dyplomowany	114,39

Źródło: System Informacji Oświatowej na dzień 31 marca 2015 r.

Tabela 19. Projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej realizowane w latach 2010 – 2014 w szkołach prowadzonych przez Powiat choszczeński

Nazwa szkoły	Nazwa projektu	Wartość projektu w zł	Termin realizacji
Zespół Szkół Nr 1 im. Bolesława Krzywoustego w Choszczynie	Projekt pn. <i>„Solidna edukacja to lepsza przyszłość uczniów Zespołu Szkół Nr 1 w Choszczynie”</i> współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Podziałanie 9.1.2 – Beneficjent Projektu	37 657,00	01.01.2010 r. – 20.06.2011 r.
	Projekt pn. <i>„Poznać, by się lepiej zrozumieć”</i> realizowany w ramach Partnerskiego Programu Comenius „Uczenie się przez całe życie”	98 287,20	01-08-2009 r. 31-07-2011 r.
	Projekt pn. <i>„Nasza kultura – naszą wizytówką”</i> realizowany w ramach Partnerskiego Programu Comenius „Uczenie się przez całe życie”	96 338,40	01-08-2009 r. 31-07-2011 r.
	Projekt pn. <i>„Nowoczesna szkoła zawodowa w zachodniopomorskim”</i> współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2 – Partner Projektu	480.000,00	1.09.2009 - 30.06.2010
	Projekt pn. <i>„Nowoczesna szkoła zawodowa na bis”</i> współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2 – Partner Projektu	1 121 850,00	1.03.2010 r. - 31.08.2011 r.
	Projekt pn. <i>„Nowoczesna szkoła zawodowa w zachodniopomorskim – program wyposażenia absolwentów w kwalifikacje przydatne na rynku pracy”</i> współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2 – Partner Projektu	2 331 094,03	01.11.2011 r. - 30.06.2013 r.
	Projekt pn. <i>„Aktywny absolwent nowoczesnej szkoły zawodowej z zachodniopomorskiego”</i> współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2 – Partner Projektu	2 221 418,03	01.09.2013 r. - 31.12.2015 r.
	<i>„Nowoczesna szkoła zawodowa – wsparcie uczniów szkół zawodowych w uzyskiwaniu kwalifikacji”</i> współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2 – Partner Projektu	1 699 535,59	1.06.2013 - 31.12.2015
	Projekt <i>e-Twinning</i> program Comenius pn. <i>„Uczenie się przez całe życie”</i>	1 601,00	brak danych

	Projekt pn. „ <i>Solidna edukacja gwarancją lepszego jutra</i> ” - współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 9.1.2 – Beneficjent Projektu	654 762,68	01.01.2013 r. – 31.01.2015 r.
	Projekt pn. „ <i>Najlepszy w zawodzie</i> ” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2 – Partner Projektu (realizowany wspólnie z Zespołem Szkół Nr 2 w Choszcznie)	827 350,50 Całkowita wartość projektu	01.01.2014 r. – 30.09.2015 r.
Zespół Szkół Nr 2 im. Noblistów Polskich w Choszcznie	Projekt pn. „ <i>Równy start w dorosłość szansą dla każdego</i> ” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 9.1.2 – Beneficjent Projektu	457.519,00	01.01.2010 r. - 30.06.2011 r.
	Podstawy spawania stali niestopowych elektrodą topliwą w osłonie gazów aktywnych metodą MAG-135 wg. normy PN-EN 287-1 na podstawie programu i wytycznych Instytutu Spawalnictwa przy Gliwicach przy współpracy Wojewódzkiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego	18 000,00	21.03.2012 r. - 14.06.2012 r.
	Projekt pn. „ <i>Nowoczesna szkoła zawodowa w zachodniopomorskim – program wyposażenia absolwentów w kwalifikacje przydatne na rynku pracy</i> ” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2 – Partner Projektu	1 952 000,00 Całkowita wartość projektu (dotyczy wszystkich szkół biorących udział w projekcie)	01.03.2012 r. - 30.06.2012 r.
	Projekt pn. „ <i>Nowoczesna szkoła zawodowa – wsparcie uczniów szkół zawodowych w uzyskiwaniu kwalifikacji</i> ” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2 – Partner Projektu	1 699 535,59 Całkowita wartość projektu (dotyczy wszystkich szkół biorących udział w projekcie)	01.09.2013 r.- 30.06.2014 r.
	Projekt pn. „ <i>PWP Zielona Energia w Szkołach</i> ” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Partner Projektu	110 000,00 (Wartość szacunkowa projektu)	01.04.2014 r.- 30.06.2015 r.
	Projekt pn. „ <i>Najlepszy w zawodzie</i> ” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.2 – Beneficjent Projektu (realizowany wspólnie z Zespołem Szkół Nr 1 w Choszcznie)	827 350,50 Całkowita wartość projektu	01.01.2014 r.– 30.09.2015 r.
	Projekt pn. „ <i>Każdy z nas ma szansę</i> ” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 9.1.2 – Beneficjent Projektu	216 396,73	01.01.2010 r.- 30.06.2011 r.
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Suliszewie	Ministerstwo Sportu i Turystyki Sprzęt sportowy	1000,00	01.2010 r.
	V Wojewódzki konkurs Wiedzy o Regionie oraz Dzień dziecka połączony z Dniem Ośrodka Fundusze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie	3 300 00	03.2010 r.
		2 700,00	05.2010 r.
	Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Sportowe „Sprawni-Razem” Letni obóz sportowo-rekreacyjny w Zakopanem	15 000,00	06.2010 r.
	Szkolny Związek Sportowy "Animator sportu osób niepełnosprawnych" dla UKS "Sprawni-Razem-Suliszewo"	16 000,00	01-06.2010 r.

	Zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej z 0,6% rezerwy w roku 2010 z tytułu dofinansowania remontów bieżących	39612,03	10.2010 r.
	VI Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Regionie; Program „Muszkietierowie” VII Zlot Szkół i Placówek im. Kawalerów Orderu Uśmiechu; Fundusze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie	3000,00	03 – 05.2011 r.
	Wycieczka 3 dniowa „Śladami Piastów”; Fundusze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie	14 503,54	10.2011 r.
	Wigilia - Fundusze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie	2 700,69	12.2011 r.
	Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Regionie dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim; Fundusze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie	3 060,00	03.2012 r.
	Organizacja Dnia Dziecka połączonego z obchodami Dnia Ośrodka dla wszystkich uczniów SOSW w Suliszewie, rodziców Fundusze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie	2 822,39	06.2012 r.
	Organizacja Dnia Dziecka połączonego z obchodami Dnia Ośrodka dla wszystkich uczniów SOSW w Suliszewie, rodziców. Fundusze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie	2 822,39	06.2012 r.
	Uczniowski Klub Sportowy „Sprawni – Razem – Suliszewo” otrzymał z Ministerstwa Sportu i Turystyki środki na organizację obozu „sportowe wakacje” w Zakopanem.	11 000,00	07.2012 r.
	Rządowy program rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych "CYFROWA SZKOŁA"	61 078,00	15.11. 2012 r.- 31.08. 2013 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON	12 587,60	17-20.09.2012 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON	3 000,00	20.12.2012 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON	3 000,00	21.03.2013 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3093,00	23-25.05.2013 r.
	Uczniowski Klub Sportowy „Sprawni – Razem – Suliszewo” otrzymał z Ministerstwa Sportu i Turystyki środki na organizację obozu „sportowe wakacje” w Zakopanem	11 000,00	28.06 - 07.07.2013 r.
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Suliszewie	IX Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Regionie dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim pt. "Bezpieczeństwo przeciwpożarowe" Współfinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 000,00	31.03.2014 r.
	Dzień Dziecka połączony z Dniem Ośrodka oraz X Złotem Szkół i Placówek im. Kawalerów Orderu Uśmiechu" Współfinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 000,00	16.06.2014 r.
	"Uroczysta kolacja wigilijna oraz paczki" Współfinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2 500,00	24.12.2014 r.

	X Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Regionie dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim pt. "Kultura i sztuka w moim regionie" Współfinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2 500,00	31.03.2015 r.
	Dzień Dziecka połączony z Dniem Ośrodka oraz XI Złotem Szkół i Placówek im. Kawalerów Orderu Uśmiechu" Współfinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 000,00	05.2015 r.
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Suliszewie	Udział w Programie „ Animator sportu osób niepełnosprawnych w 2015r.” Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w powiecie choszczeńskim w 2015r.	4800,00	2015 r.
	„Książki Do Biblioteki Szkolnej”- Rządowy programu - „Książki naszych marzeń ”	1250,00	09.2015 r.
	"Uroczysta kolacja wigilijna oraz paczki" Współfinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	550,00	12.2015 r.
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Niemieńsku	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON I tura spotkania integracyjnego	610,00	04.2010 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON X Zamkowy Dzień Osób Niepełnosprawnych	2.000,00	05.2010 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON II tura spotkania integracyjnego	940,00	11.2010 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Uroczystość Wigilijna	1 125,00	12.2010 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON XI Zamkowy Dzień Osób Niepełnosprawnych	1 382,22	05.2011 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Spotkanie integracyjne	1 334,19	10.2011 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Uroczystość Wigilijna	1 503,62	12.2011 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Festyn Rodzinny	1 003,08	05.2012 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON XII Zamkowy Dzień Osób Niepełnosprawnych	2 160,20	06.2012 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Wycieczka do Bałtyckiego Parku Dinozaurów	4 140,32	07.2012 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Spotkanie integracyjne I tura	992,70	10.2012 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Spotkanie integracyjne II tura	875,00	11.2012 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Uroczystość Wigilijna	1 554,71	12.2012 r.

	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Festyn Rodzinny	1 101,63	05.2013 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON XII Zamkowy Dzień Osób Niepełnosprawnych	3 116,93	05.2013 r.
	Reklama Dzieciom (doposażenie placu zabaw)	10000,00	08.2013 r.
	Radosna Szkoła	8 500,00	2012 r.– 2013 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON Zamkowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, spotkanie integracyjne „Święto jesieni” oraz uroczystość wigilijna	5 640,00	2014 r.
	„Poznajemy się – razem organizujemy i spędzamy wolny czas”	3 579,06	2014 r.
	Książki Naszych Marzeń	1250,00	2015 r.
	Wyposażenie klasy lekcyjnej w sprzęt multimedialny	1500,00	2015 r.
	Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych z PFRON – Festyn rodzinny, Zamkowy Dzień Osób Niepełnosprawnych	3 665,60	2015 r.

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Choszczynie

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna swymi działaniami obejmuje wszystkie przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, ośrodki szkolno – wychowawcze na terenie całego Powiatu choszczeńskiego. Udziela bezpośredniej pomocy w następujących formach:

1. Pomoc udzielana dzieciom i młodzieży:

- diagnoza psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- terapia logopedyczna,
- terapia psychologiczna (Biofeedback, Terapia w Piaskownicy),
- spotkania wychowawcze,
- obserwacje dziecka w środowisku szkolnym,
- treningi ortograficzne,
- ćwiczenia koncentracji uwagi,
- wsparcie psychologiczne,
- porady zawodowe bez badań,
- mediacje (szkoła-dom),
- warsztaty,
- zajęcia profilaktyczne,
- badania przesiewowe,
- porady po badaniach przesiewowych.

Tabela 20. Działalność diagnostyczna poradni w latach 2012 – 2014

LICZBA BADAŃ	ogółem		Dzieci do 3 roku życia		Dzieci w wieku przedszkolnym		Uczniowie szkół podstawowych		Uczniowie gimnazjum		Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	
	2012/ 2013	2013/ 2014	2012/ 2013	2013/ 2014	2012/ 2013	2013/ 2014	2012/ 2013	2013/ 2014	2012/ 2013	2013/ 2014	2012/ 2013	2013/ 2014
Psychologicznych	387	403	6	4	31	55	257	264	77	65	16	15
Pedagogicznych	436	524	9	5	60	126	290	295	68	80	9	18
Logopedycznych	629	421	19	14	396	286	202	116	10	3	2	2
RAZEM	1452	1348	34	23	487	467	749	675	155	148	27	35

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

W roku szkolnym 2013/2014 Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna wykonała w sumie 1348 badań co do roku poprzedniego daje spadek o 7,1%. Najwięcej badań zostało wykonano uczniom uczęszczającym do szkół podstawowych co stanowiło 50% wszystkich wykonanych badań. W porównaniu do roku poprzedniego wzrosła diagnostyka z zakresu wykonywania badań pedagogicznych które stanowiły 38,8% wszystkich wykonanych badań przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w roku 2014.

2. Pomoc udzielana nauczycielom, pedagogom i rodzicom:

- konsultacje,
- porady,
- warsztaty,
- prelekcje,
- wykłady,
- grupy wsparcia,
- udział w radach pedagogicznych,
- dyżury dydaktyczno-wychowawcze,
- treningi dydaktyczne, relaksacyjne.

Tabela 21. Formy pomocy udzielane przez poradnię nauczycielom, pedagogom i rodzicom w latach 2012 – 2014

FORMY POMOCY	OGÓŁEM		PEDAGODZY I PSYCHOŁODZY SZKOLNI		NAUCZYCIELE I WYCHOWAWCY KLAS		RODZICE	
	2012/2013	2013/2014	2012/2013	2013/2014	2012/2013	2013/2014	2012/2013	2013/2014
Warsztaty (liczba osób)	215	90	-	-	20	9	195	81
Udział w radach pedagogicznych (liczba osób)	9	2	-	-	9	2	-	-
Prelekcje, wykłady (liczba spotkań)	35	25	3	2	11	6	21	17
Inne (liczba osób)	510	615	125	111	202	259	183	245
RAZEM	769	732	128	113	242	276	399	343

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

W roku 2013/2014 zorganizowano w sumie 732 spotkań co w porównaniu do roku 2012/2013 daje spadek o 4,8%. Najwięcej spotkań zorganizowano z rodzicami bo aż 343 co stanowi 46,86% wszystkich spotkań zorganizowanych przez poradnię w roku 2013/2014.

Poradnia współpracuje także z ośrodkami pomocy społecznej w Powiecie choszczeńskim, Sądem, Policją. Współpraca dotyczy wymiany informacji, konsultacji medycznych, prowadzenia treningów np. dla pracowników socjalnych, rodzin zastępczych i domów dziecka.

4.2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Powiat jest odpowiedzialny za politykę i bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców na swoim terenie. Odpowiada za realizację zadań z zakresu promocji i ochrony zdrowia. Organem założycielskim i nadzorczym Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Choszczynie jest Rada Powiatu w Choszczynie. SP ZOZ w Choszczynie świadczy usługi w zakresie leczenia zamkniętego, diagnostyki, rehabilitacji oraz podstawowej opieki zdrowotnej. Szpital dysponuje 405 łózkami.

Informacje przedstawione w niniejszym podrozdziale przedstawiają stan na dzień 31 grudnia 2014 r. Opracowane zostały przez Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Starostwa Powiatowego w Choszczynie w czerwcu 2015 r.

W strukturze SP ZOZ w Choszczynie funkcjonują następujące oddziały szpitalne z wymienioną liczbą łóżek:

- Anestezjologii i Intensywnej Terapii - 5 łóżek
- Chirurgii Ogólnej - 35 łóżek

- Ginekologiczno – Położniczy - 40 łóżek
- Neonatologiczny - 18 łóżek
- Internistyczno – Kardiologiczny - 70 łóżek
- Pediatryczny - 35 łóżek
- Szpitalny Oddział Ratunkowy - 5 łóżek
- Rehabilitacji Ogólnoustrojowej - 135 łóżek
- Rehabilitacji Neurologicznej - 50 łóżek
- Oddział Hemodializ - 12 łóżek

Ponadto, w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Choszcznie funkcjonuje 12 poradni specjalistycznych tj.:

- Chirurgiczna,
- Ginekologiczno – Położnicza,
- Laryngologiczna,
- Okulistyczna,
- Ortopedyczna,
- Endokrynologiczna,
- Nefrologiczna,
- Rehabilitacyjna,
- Urologiczna,
- Fizjoterapii (zabiegi rehabilitacyjne),
- Kardiologiczna,
- Diabetologiczna,

Tabela 22. Liczba pacjentów na oddziałach w latach 2012 – 2014

Oddział	ROK		
	2012	2013	2014
Internistyczno - Kardiologiczny	2 562	2 500	2 515
Pediatryczny	776	894	882
Anestezjologii i Intensywnej Terapii	33	31	23
Stacja Hemodializ	63	55	62
Chirurgii Ogólnej	1 150	1188	1 203
Rehabilitacji Ogólnoustrojowej	2 090	2 054	1 906
Rehabilitacji Neurologicznej	469	394	379
Ginekologiczno - Położniczy	978	951	932
Neonatologiczny	329	301	296
SOR	2 546	3 087	4 022
RAZEM	10 996	11 455	12 220

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Najbardziej wyróżniającym się oddziałem jest rehabilitacyjny, który prowadzi rehabilitację leczniczą zarówno w zakresie rehabilitacji ogólnoustrojowej jak i neurologicznej, patologii kręgosłupa i po alloplastykach stawów kończyn dolnych. Renoma choszczeńskiej rehabilitacji wykracza poza granice województwa i może stać się jednym z czynników rozwoju Powiatu.

Oddział rehabilitacji specjalizuje się w leczeniu schorzeń narządu ruchu uszkodzonego w wyniku:

- schorzeń neurologicznych: udar mózgu, stwardnienie rozsiane, polineuropatia. Choroba Parkinsona, urazu mózgu i pnia mózgu, stany po operacjach guzów i naczyń mózgu i rdzenia kręgowego
- urazów rdzenia kręgowego; tetraplegia i paraplegia,
- urazów kończyn, miednicy i kręgosłupa; zwłaszcza po złamaniach, zwichnięciach i skręceniach leczonych operacyjnie i zachowawczo,
- zmian zwyrodnieniowych stawu kolanowego i biodrowego po wszczepieniu endoprotez,
- schorzeń reumatologicznych: reumatoidalne zapalenie stawów, dna moczanowa, zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa, toczeń,
- szeroko pojętych schorzeń kręgosłupa: stany po operacjach dysku, przewlekłe zespoły bólowe, zespoły przeciążeniowe, radikulopatie,
- stany po uszkodzeniu stawów kolanowych i barkowych leczonych operacyjnie: artroskopia, plastyka więzadeł, plastyka łąkotek i chrząstki stawowej,
- stany po urazach ręki (amputacje częściowe i całkowite) i leczeniu operacyjnym,
- amputacji kończyn dolnych,
- obrażeń wielonarządowych w wyniku wypadków komunikacyjnych, upadków z wysokości itp.,
- przewlekłych zmian zwyrodnieniowych wielostawowych.

Oddział ściśle współpracuje z klinikami PAM: ortopedii, neurologii, neurochirurgii, reumatologii, chirurgii ręki i naczyniowej, kardiologii, oddziałem urazów wielonarządowych oraz pozostałymi oddziałami w ww. profilu w województwie zachodniopomorskim.

Na terenie Powiatu choszczeńskiego pracuje 71 lekarzy. Głównym miejscem pracy dla 54 lekarzy jest SP ZOZ w Choszcznie. W podstawowej opiece zdrowotnej zatrudnionych jest 17 lekarzy oraz 28 pielęgniarek i 5 położnych.

Tabela 23. Zestawienie posiadanego personelu medycznego w Powiecie choszczeńskim dane 2014

Lp.	Wyszczególnienie wg specjalności	Liczba wg stopnia specjalizacji		Specjalizacje wg nowych zasad
		I	II	
1.	Anestezjologii i intensywnej terapii	2	4	-
2.	Chirurgii ogólnej	3	4	1
3.	Chorób wewnętrznych	7	4	3
4.	Endokrynologii	-	1	-
5.	Kardiologii	-	1	-
6.	Medycyny przemysłowej	-	1	-
7.	Medycyny ratunkowej	-	1	-
8.	Nefrologii	-	2	-
9.	Neurologii	-	1	-
10.	Neonatologii	-	1	-
11.	Okulistyki	-	1	-
12.	Ortopedii i traumatologii	-	2	-
13.	Otolaryngologii	1	-	-
14.	Pediatrici	7	3	-
15.	Położnictwa i ginekologii	1	5	-
16.	Psychiatrii	1	-	-
17.	Radiodiagnostyki	-	2	-
18.	Rehabilitacji medycznej	-	2	2
19.	Urologii	-	1	-
20.	bez specjalizacji	7	-	-
RAZEM		29	36	6

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Największy odsetek spośród personelu medycznego zatrudnionego w SP ZOZ Choszczno stanowią specjaliści II stopnia (55,4%) oraz I stopnia (44,6%).

Ponadto na terenie Powiatu choszczeńskiego funkcjonuje 15 niepublicznych zakładów ambulatoryjnej podstawowej opieki zdrowotnej tj.:

Gmina Choszczno:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Jezierski,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska – lek. Elżbieta Wolniewicz-Olek-
Pediatria i Spec. Med. Rodz. Poradnia Lekarza POZ.,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pacześna. Poradnia Lekarza POZ.,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Tukindorf. Poradnia Lekarza POZ.,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wiatrow. Poradnia Lekarza POZ.,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zimny. Poradnia Lekarza POZ.,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Znaczko. Poradnia Lekarza POZ.,
- Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Praktyka Lekarza Rodzinnego”,

Gmina Drawno:

- Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”. Poradnia POZ,

Gmina Krzęcin:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Marian Jędrzejczyk,

Gmina Recz:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Omnibus” S.C. K.B. Harasimowicz. Gabinet Lekarza POZ.,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej B. Koper-Kozikowska. Przychodnia Lekarza Rodzinnego,

Gmina Bierzwnik:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lancet” NZOZ „Lancet”. Barbara Biesiada,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Jacek Marian Naszyński. Gabinet Lekarza Rodzinnego,

Gmina Pełczyce:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Akmed” S.C. Poradnia POZ.,

Na terenie Powiatu choszczeńskiego funkcjonuje 12 aptek, dwa punkty apteczne i jedna apteka szpitalna (stan na dzień 21 grudnia 2015 r.), co oznacza, że na 1 aptekę ogólnodostępną przypada 4142 osoby.

- Apteka Prywatna, ul. Wolności 31, Choszczno,
- Apteka „DR Max”, ul. Rynek 1, Choszczno,
- Apteka „W Wieży”, ul. Niedziałkowskiego 2, Choszczno,
- Apteka „Centrum”, ul. Wolności 4, Choszczno,
- Apteka „Grunwald”, ul. Jagiełły 22, Choszczno,
- Apteka „Za wieżą”, ul. Wolności 17a, Choszczno,
- Apteka „Centrum Zdrowia”, ul. Bohaterów Warszawy 26, Choszczno,
- Apteka „Herba”, Drawno,
- Apteka w Pełczycach,
- Apteka „Centrum Zdrowia”, Pełczyce,
- Apteka w Reczu, ul. Środkowa 11,
- Apteka „Medica”, Recz,
- Punkt Apteczny w Bierzwniku,
- Punkt Apteczny w Krzęcinie,
- Apteka Szpitalna. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Choszcznie.

W ramach działań z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, na terenie Powiatu choszczeńskiego podejmuje się działania zmierzające do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami ryzyka społecznego i środowiskowego wpływającymi na zdrowie ludzi (Informacje przekazane od Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Starostwa Powiatowego Choszcznie w czerwcu 2015 r.). Kampanie i działania informacyjne realizowane w 2014 r. dotyczyły:

- profilaktyki nowotworowej:

Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi Metodą Mammografii Przesiewowej. Program realizowany jest od 2004 r. w Pracowni Mammograficznej. Realizowany jest w dwóch etapach: etap podstawowy, etap głębokiej diagnostyki. W roku 2014 w ramach etapu podstawowego wykonano łącznie 1015 badań.

Populacyjny Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy. Program realizowany jest od 2007 r. przez Poradnię Ginekologiczną. Programem objęte są kobiety w przedziale wiekowym 25-59 lat. Etap I programu polega na pobraniu materiału cytologicznego i przesłaniu do oceny histopatologicznej. W roku 2014 pobrano 456 cytologii w ramach programu i 1210 cytologii przy badaniu ginekologicznym u kobiet w innym przedziale wiekowym, lub u kobiet u których zaleca się częstsze wykonywanie badań cytologicznych niż raz na trzy lata.

Profilaktyka Chorób Nowotworowych Przewodu Pokarmowego. Badania wykonywane są w Pracowni Gastroskopii i Kolonoskopii w obrębie Oddziału Chirurgicznego. Wykonuje się badania dla pacjentów leczonych w oddziałach szpitalnych i pacjentów ambulatoryjnych. W roku 2014 wykonano łącznie 802 badania, w tym 259 badań szpitalnych i 543 badania ambulatoryjne.

- profilaktyki u noworodków:

Program Wczesnego Wykrywania Wybranych Wrodzonych Wad Metabolizmu i Zaburzeń Endokrynologicznych u Noworodków. Od października 2012 r. prowadzony jest program pt. „Pomerania” regionem modelowym ds. współpracy terytorialnej w zakresie badań przesiewowych noworodków. Program pozwala na wykrycie 11 dodatkowych schorzeń z grupy wrodzonych wad metabolizmu i zaburzeń endokrynologicznych u noworodków. Współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W 2014 r. badania przesiewowe wykonano u 289 noworodków. W ramach realizacji projektu część badań wykonywana jest w Laboratorium Badań Przesiewowych Noworodków Kliniki Uniwersyteckiej w Greifswaldzie w Niemczech. Wszystkie choroby objęte programem są schorzeniami o podłożu genetycznym.

- profilaktyki chorób układu krążenia:

Program Profilaktyki Chorób Układu Krążenia „Bilans Zdrowia 40-latków i 50-latek”. Program realizowany jest od 2001 r. Obejmuje badania kobiety w wieku 50 lat i mężczyźni w wieku 40 lat. W Poradni Kardiologicznej funkcjonującej w obrębie Oddziału Internistycznego wykonano w 2014 r. 144 pomiary ciśnienia tętniczego krwi i 536 badań echa serca. Udzielono łącznie 1180 porad.

- profilaktyki gruźlicy:

Program Profilaktyki Gruźlicy. Wprowadzony został w 2010 r. przez NFZ dla pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej. W ramach programu wypełniana jest ankieta świadczeniobiorcy w profilaktyce gruźlicy służąca do wstępnej oceny stanu zagrożenia gruźlicą płuc oraz skierowania do dalszej diagnostyki i leczenia w poradni specjalistycznej.

- profilaktyka chorób zakaźnych i AIDS.

Zasoby instytucjonalne systemu pomocy społecznej w Powiecie kształtują się następująco (wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.):

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie:

- Punkt Interwencyjno-Mediacyjny (pomoc dziecku i rodzinie),
- 1 zawodowa niespokrewniona z dzieckiem wielodzietna rodzina zastępcza,
- 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego,
- 43 rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 21 rodzin zastępczych niespokrewnionych,
- 14 pełnoletnich wychowanków przebywających nadal w rodzinie zastępczej,
- 21 pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę,

Na koniec 2014 r. na terenie Powiatu choszczeńskiego nie funkcjonują placówki opiekuńczo wychowawcze. Troje dzieci umieszczonych jest w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie innego powiatu.

- Dom Pomocy Społecznej w Brzezinach dla niepełnosprawnych intelektualnie, m.in. zapewnia opiekę dzieciom przez tworzenie rodzin zawodowych, specjalistycznych i wielodzietnych, wspiera organizacje wspierające dzieci i młodzież z problemami rozwojowymi i wychowawczymi, zabezpiecza start w samodzielne życie wychowankom placówek i rodzin zastępczych;
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (w 2006 r. wydano 99 orzeczeń niepełnosprawności osób do lat 16);
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące w każdej gminie;

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności

Tabela 24. Liczba wniosków rozpatrzonych przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w latach 2010-2014

2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok	2014 rok
1232	1184	1282	1173	1064

Źródło: dane Starostwa Powiatowego – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie

Tabela 25. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w latach 2010-2014 osoby przed 16 rokiem życia

Symbole	2010	2011	2012	2013	2014
01-U –upośledzenia umysłowe	5	3	4	6	2
02-P – choroby psychiczne	1	0	0	1	0
03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	10	11	4	5	4
04-O – choroby narządu wzroku	7	8	3	4	2
05 – R – upośledzenia narządu ruchu,	23	16	11	13	6
06 – E - epilepsja	4	2	0	3	3
07 – S – choroby układów oddechowego i krążenia	30	34	36	34	47
08 – T – choroby układu pokarmowego	8	3	4	3	5
09 – M – choroby układu moczowo – płuciowego	7	3	3	7	4
10 – N – choroby neurologiczne	1	3	1	4	1
11 – I – inne , w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	17	23	22	12	12
12 – C – całościowe zaburzenia rozwojowe	5	10	12	10	13
RAZEM	118	116	100	102	99

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie

Tabela 26. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w latach 2010-2014 osoby powyżej 16 roku życia

Symbole	2010	2011	2012	2013	2014
01-U –upośledzenia umysłowe	10	9	13	10	2
02-P – choroby psychiczne	95	106	125	96	106
03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	66	42	48	48	48
04-O – choroby narządu wzroku	23	27	26	23	22
05 – R – upośledzenia narządu ruchu,	311	241	291	277	258
06 – E - epilepsja	20	13	5	10	10
07 – S – choroby układów oddechowego i krążenia	178	149	167	129	107
08 – T – choroby układu pokarmowego	29	21	24	36	24
09 – M – choroby układu moczowo – płucowego	39	38	36	30	18
10 – N – choroby neurologiczne	85	60	81	54	67
11 – I – inne , w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	140	141	162	147	143
12 – C – całościowe zaburzenia rozwojowe	2	0	0	0	0
RAZEM	998	847	978	860	805

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie

W zakresie szeroko rozumianej opieki społecznej w Powiecie w latach 2010 – 2014 opracowano i uchwalono:

- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Choszczeńskim na lata 2012 -2014,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowy Program Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Choszczeńskim na lata 2012 - 2016.

To ważne dokumenty, których realizacja stanowić będzie istotne ogniwo opieki społecznej w Powiecie.

W latach 2010 – 2014 Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Choszczynie realizowało projekt pt.: „Kieruj Swoim Losem” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

Osoby biorące udział w projekcie w latach 2010-2014 korzystały z wsparcie w formie :

- **Pracy socjalnej**
- **Poradnictwa zawodowego** - doradcy zawodowego
- **Warsztatów ze specjalistami** - psychologa, pedagoga, prawnika, informatyka
- **Szkolenia/warsztaty /kursy**-beneficjenci w latach 2010 – 2014 uczestniczyli w kursach zawodowych między innymi: informatyczny podstawowy, informatyczny rozszerzony, pielęgnacji kończyn górnych, fryzjer, fryzjer w zakresie rozszerzonym, kucharz, cukiernik, operator wózków jezdniowych z programem magazynowym oraz obsługą komputera, monter urządzeń instalacji i sieci elektroenergetycznych o napięciu do 1 KV oraz powyżej 1 KV, sprzedawca, prawo jazdy kat. B i C, piekarz, spawacz elektryczny

Beneficjenci projektu uczestniczyli w pokazie „Doskonała fryzura i makijaż do pracy” . Brali udział w szkoleniu „Podstawy komputera”, „Pracownik biurowy XXI” oraz uczestniczyli w warsztatach zawodowych przeprowadzonych przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Piaseczniku.

Tabela 27. Liczba osób które zostały objęte wsparciem w ramach udziału w projekcie w latach 2010 – 2014 r.

Liczba osób biorących udział w projekcie	Ogółem	Rozpoczęło	Zakończyło	Przerwało	Kontynuowało udział w roku poprzednim
2014 rok	26	21	21	5	0
2013 rok	60	47	53	13	0
2012 rok	55	43	37	12	12
2011 rok	45	34	27	11	5
2010 rok	18	15	18	3	6

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie

4.3. Bezpieczeństwo publiczne

Samorząd powiatowy realizuje zadania (zarówno zlecone jak i własne) w oparciu o ustawowe uregulowania. W ramach wykonywania zadań wynikających z ustawy o samorządzie powiatowym, już w czasie trwania pierwszej kadencji samorządu powiatowego, utworzono Komisję Bezpieczeństwa i Porządku, uchwalono Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego. Ponadto na początku 2015 r. powstała Powiatowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Choszczynie. Została ona powołana jako organ doradczy Starosty Choszczeńskiego w zakresie bezpieczeństwa i zarządzania ruchem drogowym na drogach powiatowych i gminnych.

Starostwo Powiatowe w Choszczynie na co dzień współpracuje z następującymi powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej,
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego,
- Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna,
- Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego - Filia w Choszczynie,
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii,
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe - Oddział w Choszczynie,
- ochotnicze straże pożarne,
- straże leśne (nadleśnictwa, Drawieński Park Narodowy).

Współpraca opiera się głównie w zakresie określonym przepisami prawa (ustawy, rozporządzenia, zarządzenia, wytyczne, programy i porozumienia lokalne).

Ponadto Starostwo Powiatowe w Choszczynie współpracuje z następującymi organami administracji wojskowej:

- Wojskowa Komenda Uzupełnień w Stargardzie Szczecińskim,
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Szczecinie.

Współpraca ta dotyczy głównie spraw związanych z przeprowadzeniem kwalifikacji wojskowej, reklamowania od obowiązku służby wojskowej, nakładania świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obronności kraju, organizacji akcji kurierskiej administracji publicznej, ustalania obszaru działania patroli rozminowania, itp.

Ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo

Tabela 28. Zdarzenia na terenie Powiatu choszczeńskiego w latach 2010 – 2014

Rok	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe
2010	357	425	10
2011	406	343	10
2012	321	304	10
2013	250	279	21
2014	332	338	34

Źródło: dane Starostwa Powiatowego – Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Policja

Tabela 29. Liczba ogólna przestępstw stwierdzonych i liczba przestępstw stwierdzonych o charakterze kryminalnym w latach 2010 - 2014

Przestępstwa	2010	2011	2012	2013	2014
Przestępstwa ogółem	1984	2046	1966	1500	1430
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	1270	1504	1377	1037	789

Źródło: dane Starostwa Powiatowego – Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Tabela 30. Zagrożenie i przestępstwa w latach 2010 -2014

RODZAJ ZAGROŻENIA	liczba stwierdzonych przestępstw

	2010	2011	2012	2013	2014
Rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenia rozbójnicze	58	92	82	38	13
Kradzież cudzej rzeczy	249	298	268	207	170
Kradzież i kradzież poprzez włamanie do samochodu	5	7	5	16	7
Kradzież z włamaniem	210	235	234	112	148
Uszkodzenie rzeczy	113	117	112	85	50
Bójka i pobicie	21	21	30	18	12
Uszczerbek na zdrowiu	33	51	16	22	18
Przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomani	112	304	232	185	126
Przestępstwa gospodarcze	170	106	168	85	452
Przestępstwa korupcyjne	4	2	0	14	4
Przestępstwa drogowe	359	375	308	301	130

Źródło: dane Starostwa Powiatowego – Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Tabela 31. Wykrywalność ogólna przestępstw w latach 2010-2014

2010	2011	2012	2013	2014
85,7 %	83,9 %	84,4 %	82,9 %	84,6 %

Źródło: dane Starostwa Powiatowego – Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Wykrywalność ogólna przestępstw oscyluje w granicach 82-84,3 % przy czym w roku 2010 oraz w 2014 r. osiągnęła najwyższy poziom.

Tabela 32. Wykrywalność przestępstw o charakterze kryminalnym w latach 2010-2014

2010	2011	2012	2013	2014
78,7 %	79,0 %	78,7 %	76,4 %	74,0 %

Źródło: dane Starostwa Powiatowego o– Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Wykrywalność ogólna przestępstw oscyluje w granicach 74-77,36 % przy czym w latach 2010 – 2012 osiągnęła najwyższy poziom.

Tabela 33. Zagrożenia w ruchu drogowym na drogach Powiatu choszczeńskiego w latach 2010 – 2014

kategoria	wypadki	zabici	ranni

drogi	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
K 10	7	5	4	9	2	0	2	0	2	0	7	3	5	18	3
W 151	8	22	12	7	11	2	1	1	0	2	6	27	17	10	14
W 153	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W 160	3	4	12	10	7	0	0	0	0	2	4	7	13	13	10
W 175	6	2	4	3	8	0	0	0	0	2	12	2	4	3	11
powiatowe	8	5	11	6	2	1	0	1	1	0	8	5	20	6	2
gminne	5	6	3	6	2	0	0	1	0	1	5	6	3	9	1
OGÓLEM	37	44	46	41	32	3	3	3	3	7	42	50	67	59	41

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - - Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Tabela 34. Kolizje na drogach powiatowych w latach 2010 -2014

kategoria drogi	kolizje				
	2010	2011	2012	2013	2014
K 10	30	38	34	19	23
W 151	78	59	67	68	66
W 153	0	0	0	0	0
W 160	91	50	52	58	68
W 175	32	20	15	33	26
powiatowe	57	37	47	44	50
gminne	88	62	38	71	56
OGÓLEM	376	267	253	293	289

Źródło: dane Starostwa Powiatowego - - Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Inspekcja Sanitarna

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i jest powołana do realizacji zadań zdrowia publicznego, będąc zakładem opieki zdrowotnej, dla którego od 1 stycznia 2010 roku organem założycielskim jest Wojewoda Zachodniopomorski.

Informacje przedstawione w niniejszym podrozdziale przedstawiają stan na dzień 31 grudnia 2014r r. Opracowane zostały przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Choszcznie w czerwcu 2015 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Choszcznie sprawował nadzór nad:

- higieną środowiska, zwłaszcza wody do spożycia, czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wód i wielu innych elementów środowiska naturalnego człowieka;
- utrzymaniem należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, dróg, ulic a także transportu kolejowego i drogowego;
- warunkami produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, warunkami żywienia zbiorowego;
- jakością zdrowotną żywności: w tym higiena żywności i przedmiotów użytku;
- warunkami zdrowotnymi produkcji i obrotem przedmiotami użytku powszechnego, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z

żywnością, kosmetykami, oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi;

- warunkami zdrowotnymi środowiska pracy;
- higieną pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w ośrodkach wypoczynkowych;
- higieną procesów nauczania;
- przestrzeganiem przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorsy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Przedmiotem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej była również kontrola przestrzegania przepisów prawa dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania.

Od 2004 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Choszcznie posiada opracowany „Plan reagowania kryzysowego” obejmujący niezbędne procedury postępowania oraz zasady współpracy z administracją samorządową, zespołami reagowania kryzysowego, innymi służbami, inspekcjami i strażami na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej lub ataku bioterrorystycznego.

Tabela 35. Obszar, liczba ludności, ilość obiektów nadzorowanych przez PSSE w Choszcznie w 2014 r.

Dane	Miasto i Gmina Choszczno	Miasto i Gmina Drawno	Miasto i Gmina Pelczyce	Miasto i Gmina Recz	Gmina Bierzwnik	Gmina Krzęcin	Razem: Miasta; Gminy: miejsko-wiejskie; wiejskie Stan na 12/2014
Obszar	246	321	201	180	240	140	1.328
Liczba ludności	21.609	5.228	7.910	5.581	4.874	3.756	48.958

Źródło: dane Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Choszcznie

W roku 2014 pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Państwowej Inspekcji Sanitarnej Powiatu choszczeńskiego realizował zadania ukierunkowane głównie na promowaniu zdrowego stylu życia i realizacji programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób.

Główne programy prozdrowotne realizowane na terenie Powiatu:

1) Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce:

- program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów pt. „Czyste powietrze wokół nas”,
- program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”,
- program profilaktyki antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjów „Znajdź właściwe rozwiązanie”,

- obchody Światowego Dnia bez Tytoniu,
 - kampania społeczna kierowana dla osób palących, obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia,
- 2) Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”,
 - 3) „Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”,
 - 4) „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”,
 - 5) Program „Ars, czyli jak dbać o miłość”.

Główne akcje realizowane na terenie Powiatu:

- 1) Bezpieczne Ferie,
- 2) Światowy Dzień Zdrowia,
- 3) Bezpieczne Wakacje,
- 4) Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach,
- 5) Profilaktyka używania „nowych narkotyków”,
- 6) Europejski Tydzień Szczepień, w tym akcja „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”.

Inspekcja Weterynaryjna

Inspekcja Weterynaryjna w Choszczynie działa na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej. W latach 2010-2014 Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Choszczynie realizował zadania związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa, spełnianiem wymagań weterynaryjnych dotyczących produkcji towarów i obrotu nimi.

4.4. Kultura

Na terenie Powiatu choszczeńskiego działa kilkanaście ośrodków kultury, które przygotowują i realizują we współpracy z wieloma instytucjami z regionu corocznie kilkadziesiąt imprez z dziedziny teatru, muzyki, plastyki, sztuki ludowej, historii, promocji zdrowia itp.

Do ośrodków tych należą:

- Choszczeński Dom Kultury,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Choszczynie,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Dąbrowskiej w Choszczynie + filie w miejscowościach: Choszczynie, Kołkach, Korytowie, Sławęcinie, Suliszewie,
- Klub Garnizonowy w Choszczynie,
- Biblioteka Garnizonowa w Choszczynie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Reczu,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Recz,
- Drawieński Ośrodek Kultury w Drawnie,
- Biblioteka Publiczna w Drawnie,
- Gminne Centrum Kultury w Krzęcinie,
- Biblioteka Publiczno-Szkolna w Krzęcinie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Bierzwniku,

- Gminna Biblioteka Publiczna w Bierzwniku,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pełczycach,
- Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Pełczycach + filie w miejscowościach: Jagów, Jarosławsko, Płotno, Przekolno, Sarnik,
- Izba Historyczna w Pełczycach.

Kina:

- Kino „Marzenie” w Choszcznie,
- Kino „Panorama” w Pełczycach,
- Kino „Zorza” w Reczu,
- Kino „Wedel” w Drawnie.

Tabela 36. Biblioteki publiczne w latach 2011-2014

Wyszczególnienie		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
placówki biblioteczne					
ogółem		24	24	26	27
w tym biblioteki i filie	obiekt	22	22	24	24
czytelnicy w ciągu roku	osoba	6.876	6.875	6.771	6.577
księgozbiór	wolumin	262.988	253.936	255.214	251.404
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wolumin	175.313	172.236	169.732	155.399
WSKAŹNIKI BIBLIOTECZNE					
liczba mieszkańców przypadających na jedną placówkę biblioteczną	osoba	2109	2098	1929	1849
księgozbiór bibliotek na 1000 mieszkańców	wolumin	5195,3	5043,6	5088,0	5036,0
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	osoba	136	136	135	131
wypożyczenia księgozbioru na jednego czytelnika w woluminach	wolumin	25,5	25,1	25,1	23,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane GUS, www.stat.gov.pl

Biblioteki funkcjonujące na terenie Powiatu choszczeńskiego charakteryzuje bogaty księgozbiór. Liczba książek przypadająca na 1000 osób jest większa niż wartość tego wskaźnika dla województwa zachodniopomorskiego i Polski ogółem. Również zadawalającym wskaźnikiem jest wskaźnik wypożyczeń przypadający na jednego czytelnika. Przyjmuje on wartość o wiele wyższą (23,6 wol./os.) niż wskaźnik dla województwa (17,7) i kraju (18,5). Świadczy to o rozwijaniu czytelnictwa w Powiecie choszczeńskim poprzez budowanie wielostronnych relacji partnerskich bibliotek ze środowiskiem lokalnym poprzez min.: dostosowaniem infrastruktury do potrzeby osób niepełnosprawnych, modernizacją

obiektów, wyposażeniem w nowoczesny sprzęt, poszerzeniem oferty wydawniczej oraz wygospodarowaniem dodatkowego pomieszczenia do prowadzenia zajęć z dziećmi i do wykorzystania jako miejsce spotkań, organizacja spotkań tematycznych itp.

Działania z zakresu wspierania i rozwoju kultury uznać należy za kluczowe z punktu widzenia podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości kulturalnej mieszkańców. Przy pomocy szeregu działań kulturalnych wzrasta poczucie przynależności do miejsca, buduje się pozytywne relacje między mieszkańcami wspólnego obszaru, krzewi się postawy lokalnego patriotyzmu, kultywuje się lokalną tradycję. Główną rolą Powiatu choszczeńskiego jest wspieranie finansowe, organizacyjne i merytoryczne instytucji kultury i inicjatyw kulturalnych w gminach Powiatu.

Powiat choszczeński co roku jest organizatorem oraz współorganizatorem cyklicznych imprez kulturalnych takich jak:

- Festiwal Fortepianowy Polski Zachodniej i Północnej "Gramy na cztery ręce",
- Warsztaty Akordeonowe dla uczniów i pedagogów szkół muzycznych I st. Polski Zachodniej i Północnej,
- Przegląd Amatorskiego Ruchu Artystycznego (PARA),
- Korytowska/Choszczeńska Noc Poetów,
- Przegląd Form Estradowych i Teatralnych dla osób Niepełnosprawnych "Scena Bez Barrier",
- Powiatowy Konkurs Historii Regionalnej „Czy znasz swój powiat?”,
- Powiatowy Koncert Zespołów Śpiewaczych "A My śpiewamy tak ...",
- Wojewódzki Festiwal Pieśni Ludowej w Drawnie,
- Przegląd Twórczości Regionalnej „Mnie ta ziemia od innych droższa”.

Tabela 37. Liczba imprez kulturalnych wspieranych finansowo ze środków Starostwa Powiatowego w Choszczynie w latach 2010 – 2014 z podziałem na lata

Liczba imprez kulturalnych wspieranych przez Starostwo Powiatowe w Choszczynie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
	17	18	18	17	19

Źródło: dane Starostwa Powiatowego – otrzymane od poszczególnych gmin Powiatu Choszczeńskiego

Na terenie Powiatu działa również szereg stowarzyszeń – organizacji pozarządowych skupiających miłośników regionu, zainteresowanych kultywowaniem tradycji, a jednocześnie rozwojem własnej ziemi. W ciągu kilku lat funkcjonowania struktur powiatowych szczególnym zaangażowaniem wyróżniają się: Towarzystwo Miłośników Ziemi Choszczeńskiej, Regionalne Towarzystwo Historyczne Ziemi Choszczeńskiej, Towarzystwo Miłośników Recza, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Drawieńskiej, Stowarzyszenie Ludzi Bezrobotnych w Drawnie, Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Miłośników Bierzwnika, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Pelczyckiej, Stowarzyszenie Miłośników Doliny Wardynki „EKO-FOLK” Rzecko, Klub Kiwanis Kobieta 2000, Klub '99.

4.5. Sport

Do infrastruktury sportowej na terenie Powiatu choszczeńskiego zaliczamy m.in. ośrodki sportowe, baseny oraz hale i boiska sportowe itp., które szczegółowo zostały opisane w poniższej tabeli.

Tabela 38. Infrastruktura sportowa w powiecie

Gmina	Plac zabaw	Boisko wielofunkcyjne	Stadion miejski/Boisko piłkarskie	Orlik	Hala sportowa	Klub Kultury/Świetlica wiejska
Choszczno	Wardyń Piasecznik Kołki Korytowo Stawin Suliszewo Zamęcin Sławęcin Rzecko Stradzewo Smoleń Zwierzyn Sulino Raduń Stary Klukom	Choszczno x 2 Zamęcin Suliszewo	Choszczno Sławęcin	Choszczno	Choszczno	<u>Świetlica wiejska:</u> Piasecznik Stary Klukom Kołki Rzecko Sławęcin Smoleń Chłopowo Zwierzyn Sulino Zamęcin Raduń Gleżno Suliszewo Wardyń Radaczewo Stradzewo Korytowo
Krzęcin	Chłopowo Rakowo Krzecin Przybysław Kaszewo Miełęcin Objezierze Granowo x 2 Nowy Klukom Żeńsko	Przybysław Miełęcin Granowo Chłopowo Rakowo Kaszewo Objezierze Żeńsko	Krzęcin	Krzęcin	Krzęcin	<u>Klub Kultury:</u> Chłopowo Rakowo Krzęcin Przybysław Kaszewo Miełęcin Objezierze Granowo Żeńsko
Pełczyce	Krzyńki Pełczyce Lubianka	Sarnik Nadarzyn Pełczyce Będargowo Boguszyny Lubiana Lubianka	Pełczyce	Przekolno Jarosławsko Chrapowo	Pełczyce Będargowo Lubiana Chrapowo	<u>Świetlica wiejska:</u> Jarosławsko Będargowo Płotno Przekolno Bukwica Nadarzyn Chrapowo Jagów Wierzchno Sarnik Niesporowice Trzęsacz Ługowo
Drawno	Drawno x 3 Święciechów Chomętowo Kielpino Brzeziny Barnimie Dominikowo Niemieńsko	—————	Drawno Barnimie	Drawno	Drawno	<u>Świetlica wiejska:</u> Chomętowo Święciechów Brzeziny Kielpino Barnimie Dominikowo

	Zatom Podegrodzie					
Recz	Recz x 2 Sicko, Sokoliniec, Suliborek, Rybaki, Sulibórz, Słutowo, Wielgoszcz, Grabowiec, Nętkowo, Lubieniów, Pomień, Rajsko, Żeliszewo, Pamięcin,		Recz, Pomień, Sokoliniec	Recz	Recz	<u>Świelica wiejska:</u> Sokoliniec, Sicko, Pomień, Suliborek, Sulibórz, Nętkowo.
Bierzwnik	Bierzwnik		Bierzwnik		Bierzwnik	<u>Świelica wiejska:</u> Bierzwnik, Klasztorne, Łasko, Breń, Jaglisko, Pławno, Kolsk

Źródło: dane Starostwa Powiatowego – otrzymane od poszczególnych gmin Powiatu Choszczeńskiego

Poza wyżej wymienioną infrastrukturą sportową należy wymienić również inne obiekty przyczyniające się do rozwijania zainteresowań sportowych:

Choszczno:

- pływalnia „Wodny Raj”(pływalnia 25 m, jakuzzi, zjeżdżalnia, 2 sauny, solarium, siłownia, bar suchy, bar mokry),
- korty tenisowe ziemne – 3 boiska do gier deblowych oraz jedno do singla. Na korcie znajduje się również ściana treningowa,
- 2 boiska asfaltowe do koszykówki,
- ścieżka edukacyjna wokół jeziora Klukom.

Bierzwnik

- w 2014 r. wybudowana została promenada wokół jeziora Kuchta.

W Powiecie działa 56 klubów sportowych. Do najbardziej popularnych dyscyplin sportowych należą: kajak polo, koszykówka, pływanie, piłka nożna, badminton.

Wykaz klubów sportowych na terenie Powiatu choszczeńskiego (dane Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu, stan na dzień 31 grudnia 2014 r.):

1. Parafialny Klub Sportowy „JUTRZENKA” Choszczno
2. Miejski Klub Sportowy „PIAST” Choszczno
3. Klub Koszykówki „ŻAK” Choszczno
4. Klub Żeglarski „SZTAKSEL” Pełczyce

5. Ludowo-Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „W8IKTORIA” Zieleniewo
6. Uczniowski Klub Sportowy „DRAWIANKA” Drawno
7. Uczniowski Klub Sportowy „INA” Krzęcin
8. Uczniowski Klub Sportowy „LUBIANA” w Lubianie
9. Choszczeński Klub Karate
10. Uczniowski Klub Sportowy „WIGOR” Piasecznik
11. Ludowo-Uczniowski Klub Sportowy „POMORZANIN” Zamećcin
12. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „BŁĘKITNI SARNIK” w Chrapowie
13. Uczniowski Klub Sportowy „KORONA - RADUŃ” w Raduniu
14. Uczniowski Klub Sportowy „INA” w Stradzewie
15. Uczniowski Klub Sportowy „AS” Sławęcin
16. Uczniowski Klub Sportowy „JUNIOR” w Suliszewie
17. Uczniowski Klub Szachowy „SKOCZEK” w Choszczynie
18. Uczniowski Klub Sportowy „PEŁCZ” Pełczyce
19. Uczniowski Klub Sportowy „Sprawni-Razem-Suliszewo”
20. Ludowo Uczniowski Klub Sportowy „ARABESKA” Pławno
21. Uczniowski Klub Sportowy „SPRONT” Pełczyce
22. Uczniowski Klub Sportowy „FOKA” Choszczno
23. Uczniowski Klub Sportowy „START” Choszczno
24. Ludowy Klub Sportowy „ŚWIT” Barnimie
25. Uczniowski Klub Sportowy „START” Rzecko
26. Ludowy Zespół Sportowy „SOKÓŁ” Granowo
27. Uczniowski Klub Sportowy ”Armwrestling* ZŁOTY ORZEŁ” Choszczno
28. Uczniowski Klub Sportowy „DANCE” Pełczyce
29. Klub Sportowy „GRYF” Objezierze
30. Klub Sportowy „KŁOS” Pełczyce
31. Klub Sportowy „ZJEDNOCZENI” w Zieleniewie
32. Klub Sportowy „POMORZANKA” Jarosławsko
33. Miejski Klub Sportowy „DRAWA” w Drawnie
34. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „TRAMP” Jarosławsko
35. Klub Sportowy „INA NADARZYN”
36. Uczniowski Klub Sportowy „KORYTOWO” w Korytowie
37. Uczniowski Klub Sportowy „HERKULES” w Niemieńsku
38. Uczniowski Klub Sportowy „KOMAR” w Radaczewie
39. Uczniowski Klub Sportowy „INA” Recz
40. Uczniowski Klub Sportowy „ISKRA” Pomień
41. Uczniowski Klub Sportowy „IKAR” Suliszewo
42. Klub Sportowy „ISKRA” Kaszewo
43. Klub Sportowy „ORZEŁ” Żeńsko
44. Klub Sportowy „SŁAWA” Sławęcin
45. Klub Sportowy „ZŁOTY MARYNARZ” Choszczno
46. Klub Pływacki „KER” w Choszczynie

47. Gminny Klub Sportowy „KLON” Krzęcin
48. Miejski Klub Sportowy „REMOR” Recz
49. Ludowy Klub Sportowy „WODA” Rzecko
50. Szkolny Klub Żeglarski „DRAWA” w Drawnie
51. Choszczeński Klub Nurkowy „RAFA”
52. Choszczeński Integracyjny Klub Sportowy
53. Międzyszkolny Klub Sportowy w Choszczynie
54. Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Choszczynie
55. Powiatowy Szkolny Związek Sportowy w Choszczynie
56. Międzyszkolny Ośrodek Sportów Wodnych w Choszczynie

Do najbardziej znanych choszczeńskich imprez sportowych należą: Noworoczny Turniej Badmintonu, Choszczeński Maraton Pływacki, Street Ball - Turniej Koszykówki Ulicznej, Choszczeński Maraton Rowerowy "Pętla Drawska", Ogólnopolski Bieg Uliczny „Choszczeńska 10”, Choszczeńska Liga Halowej Piłki Nożnej, Turniej "Trzy rakiety".

Międzyszkolny Ośrodek Sportów Wodnych

Międzyszkolny Ośrodek Sportów Wodnych w Zespole Szkół Nr 1 w Choszczynie prowadzi trzy sekcje sportowe :

- kajak polo,
- kajakarstwo,
- żeglarstwo.

Informacje przedstawione w niniejszym podrozdziale opisują stan obowiązujący w lipcu 2015 r.

We wszystkich zajęciach liczba uczestników wynosi ok. 100-120 w okresie letnim do 150. Najliczniejszą sekcją z racji jej współzawodnictwa drużynowego jest kajak polo. Pracuje tu trzech trenerów:

1. Albert Watkowski – grupa dzieci – 16 osób,
2. Norbert Watkowski – grupy młodzików i seniorów – 28 osób,
3. Paweł Kalinowski – grupy juniorów młodszych i starszych – 28 osób.

W sekcji kajaków klasycznych pracuje dwoje trenerów:

1. Daniel Jarmarkiewicz – grupa dzieci – 10 osób,
2. Lucyna Łakos – grupa młodzików – 10 osób.

Żeglarze pracują w trzech grupach:

1. Waldemar Murski – grupa młodsza – 10 osób,
2. Piotr Soroko – grupa starsza i sportowa – 16 osób.

Wszystkie trzy dyscypliny w ośrodku mają charakter sezonowy. Najważniejsze starty, regaty i turnieje odbywają się w środku lata, a sezon startowy trwa od kwietnia do października. Podstawowe szkolenie prowadzone jest w oparciu o bazę MOSW, tj. o łatwy dostęp do akwenu wodnego, jakim jest J. Klukom i hangar usytuowany niemal nad samą wodą. Jednak w przypadku kajakolistów do treningów i turniejów potrzebne są minimum dwa boiska z bramkami oraz pomostami.. W okresie jesienno-zimowym wszystkie sekcje

i grupy trenują na siłowni MOSW, korzystają z pływalni miejskiej i z hal sportowych Zespołu Szkół Nr 1.

Międzyszkolny Ośrodek Sportów Wodnych reprezentuje i promuje Powiat choszczeński i miasto Choszczno na różnych imprezach sportowych. Są to regaty i turnieje o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim, międzynarodowym, a także Mistrzostwa Europy i Świata.

Do reprezentacji kraju w kajak polo na Mistrzostwa Świata w 2014 r. zakwalifikowało się 18 zawodników z Choszczna. W roku 2015 będzie podobnie na Mistrzostwach Europy w Niemczech. Oprócz zawodników w naszym ośrodku pracują trenerzy, którzy równocześnie są selekcjonerami kadry narodowej. Norbert Watkowski trenuje seniorów, a Paweł Kalinowski męską młodzieżówkę.

Tabela 39. Osiągnięcia kajakolistów MOSW Choszczno

Lp.	Data	Turniej	Medal	Zawodnicy z Choszczna
1	2005	Mistrzostwa Europy-Hiszpania, Madryt	Brązowy – młodzieżówka mężczyzn Srebrny – młodzieżówka kobiet	Jakub Maślak, Bartosz Okrański -
2	2009	Mistrzostwa Europy-Niemcy, Essen	Brązowy – młodzieżówka mężczyzn	Jakub Maślak, Hubert Migdalski, Mateusz Iwanowski, Daniel Jarmarkiewicz, Bartosz Okrański, Zbigniew Sawionek.
3	2011	Mistrzostwa Europy-Hiszpania, Madryt	Srebrny – Młodzieżówka kobiet	Paulina Kwiatkowska, Marta Bokun, Katarzyna Stankiewicz, Anna Dukindorf, Małgorzata Czekan.
4	2013	Mistrzostwa Europy-Polska, Poznań	Brązowy – młodzieżówka mężczyzn Brązowy – młodzieżówka kobiet	Piotr i Kacper Kowalscy, Jakub Diakowski Katarzyna Stankiewicz

Źródło: dane MOSW Choszczno

Sezon 2015 obfitował w sukcesy klubowe na arenach międzynarodowych i ogólnopolskich:

1. Międzynarodowy Turniej w Helmond w Holandii – III miejsce - seniorki
2. Międzynarodowy Turniej w Berlinie – I miejsce - seniorki i juniorzy
3. Międzynarodowy Turniej we Francji w St.Omer – I miejsce – seniorzy i III miejsca – juniorzy starsi i młodszy.
4. Międzynarodowy Turniej w Amsterdamie w Holandii – I miejsca – seniorzy i juniorzy st.
5. Międzynarodowy Turniej Deventer w Holandii – I miejsce – juniorzy starsi
6. Międzynarodowy Turniej w Essen w Niemczech – II miejsce – seniorzy i III miejsce – juniorzy młodszy.
7. Puchar Polski – I miejsce w klasyfikacji generalnej w I Dywizji.
8. Mistrzostwa Polski Seniorów – II i III miejsce mężczyzn, II miejsce – kobiety.

W roku 2017 we Wrocławiu odbędą się World Games. Jest to trzecia impreza sportowa na świecie pod względem wielkości, zaraz po Igrzyskach Olimpijskich i Mistrzostwach Świata w piłce nożnej. World Games będzie wielkim świętem wszystkich dyscyplin nieolimpijskich, m.in. kajak polo. Będziemy mieć tam swoich reprezentantów, a większość z nich będzie z Choszczna.

4.6. Turystyka i rekreacja

Powiat choszczeński to doskonałe miejsce do uprawiania wszelkich form turystyki. Bogactwo jezior to raj dla zwolenników sportów wodnych, wędkarstwa i myślistwa, a także krajoznawców szukających wypoczynku na łonie natury. Liczne szlaki turystyczne prowadzące przez piękne tereny Ziemi Choszczeńskiej to wymarzone miejsca dla miłośników turystyki pieszej i rowerowej.

Informacje zawarte w niniejszym podrozdziale pochodzą od urzędów miast i gmin Powiatu choszczeńskiego oraz ich stron internetowych.

Choszczno

Największą atrakcją turystyczną Choszczna jest jezioro Klukom, które sięga centrum miasta. Nad jeziorem usytuowane jest Centrum Rekreacyjno-Sportowe ze strzeżoną plażą miejską wyposażoną m.in. w zjeżdżalnię dla dzieci i dorosłych, ogródek jordanowski, sprzęt pływający umożliwiający uprawianie sportów wodnych, boiska do gry w siatkówkę plażową i inne urządzenia rekreacyjno-sportowe.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 zrealizowano projekt pn. „Turystyczno – rekreacyjne zagospodarowanie terenów wokół jeziora Klukom oraz na Miejskiej Górze w miejscowości Choszczno”. Dzięki realizacji wyżej wymienionego projektu możliwe było wykonanie ścieżki wokół jeziora (ścieżki rowerowej) o łącznej długości 6042 m i szerokości 2 m. Wzdłuż ścieżki powstała tzw. mała architektura taka jak: ławeczki, kosze, zagospodarowanie skwerów zieleni oraz oświetlenie całej ścieżki. Na Miejskiej Górze wykonano plac zabaw pn. „Dla Maluchów” z miejscami wypoczynku i małą architekturą, dodatkowo wykonany został zimowy tor saneczkowy, tor rowerowy z urządzeniami terenowymi takimi jak: rozpęd ze schodami, Jump quater pipe, fala, kładki, wallride, corved wallride, jump + box) oraz trzy trasy biegów przełajowych.

Do dyspozycji zwolenników pływania i nie tylko jest nowoczesna Kryta Pływalnia „Wodny Raj”. W swojej ofercie proponuje korzystanie z basenu sportowego i rehabilitacyjnego z bieżni wodnymi, jacuzzi, zjeżdżalni wodnej, sauny, solarium i siłowni.

Dzięki partnerskiej współpracy z Holendrami po jeziorze Klukom kursuje statek spacerowy „Wolvega”. Po przebudowie kanałów pływać będzie po trzech połączonych jeziorach.

Od 2009 r. działa pole golfowe „Modry Las” usytuowane ok. 5 km od centrum miasta przy ciągu drogi krajowej nr 160 relacji Choszczno – Dobiegniew. Obiekt zaprojektowany przez Gary’ego Playera szybko zyskał uznanie światowych ekspertów. Według ankiety ekspertów przeprowadzonej przez prestiżowy amerykański Golf Inc. Modry

Las został wybrany finalistą rankingu na najpiękniejsze pole na świecie otwarte w sezonie 2009/2010. Pole golfowe wkomponowane jest w teren otoczony przez dwa spokojne jeziora otoczony brzoza – sosnowymi lasami. Pole golfowe Modry las z powodzeniem organizuje imprezy integracyjne oraz turnieje sportowe w których biorą udział zawodnicy z całej Polski oraz Europy.

Dla osób lubiących wędrować przygotowane są szlaki turystyczne pod turystykę pieszą i rowerową takie jak: „Zielony szlak” oraz „Rowerem po Ziemi Choszczeńskiej”.

W ramach projektu „Włóczykije Pojezierza” na terenie gminy Choszczno powstało 6 oznakowanych ścieżek do uprawiania Nordic Walking: wokół jeziora Klukom o długości 5,9 km, Choszczno – Gleźno o długości 5,7 km, Choszczno – Modry Las o długości 11,2 km, Choszczno – Stary Klukom, Nowy Klukom o długości 32,1 km, pętla Choszczno – Stawin - Gleźno – Zamęcín o długości 16,8 km oraz pętla Choszczno – Korytowo o długości 23,5 km (źródło danych: <http://wloczykije.treespot.pl/mapa>).

Recz

Gmina położona jest na Pojezierzu Ińskim przy drodze krajowej nr 10 (Szczecin-Bydgoszcz) i linii kolejowej Stargard Szczeciński – Piła, co turystom i gościom stwarza dogodne warunki komunikacyjne. Atrakcją gminy jest rezerwat florystyczny „Grądowe Zbocze”, który znajduje się w pobliżu miejscowości Wielgoszcz, zaś dla miłośników pieszych wycieczek czeka Szlak im. Hetmana Stefana Czarnieckiego zwany „szlakiem czerwonym”. Miłośnicy kąpieli wodnych mogą wypocząć i pobiwakować nad Jeziorami Rajsko nieopodal Recza i Cedyni w miejscowości Żeliszewo. Plaże zagospodarowane są małą architekturą i urządzeniami zabawowymi dla dzieci.

Drawno

Walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz baza turystyczna, również agroturystyczna, stwarzają doskonałe warunki do czynnego wypoczynku w lesie i nad wodą, do uprawiania różnych form turystyki: pieszej, rowerowej, konnej, sportów wodnych, wędkarstwa, wycieczek, turystyki weekendowej i pobytovej.

Turystyka ma do dyspozycji około 77 km znakomitych szlaków pieszych i rowerowych, 58 km odcinek Drawy (teren gminy i Drawieńskiego Parku Narodowego) udostępniony uczestnikom spływów kajakowych.

Drawa należy do najpiękniejszych i najczystszych rzek w Polsce, a szlak kajakowy Drawy uważany jest za jeden z najatrakcyjniejszych w Polsce. Kilkakrotnie spływał Drawą papież Jan Paweł II, na którego cześć szlak został nazwany jego imieniem.

W Drawnie funkcjonuje pierwsze w Powiecie Centrum Informacji Turystycznej usytuowane w odrestaurowanym zabytkowym budynku dawnego spichlerza zbożowej położonego w najstarszej części miasta. Turyści mogą dowiedzieć się informacji o obsłudze ruchu turystycznego, szlakach turystycznych, bazie gastronomicznej oraz noclegowej, atrakcjach turystycznych, a także o możliwościach spędzania wypoczynku.

W budynku oprócz Centrum Informacji Turystycznej działa Lokalna Organizacja Turystyczna „Wokół Drawy”, biuro Centrum Hydriatyki Zgromadzenia Zakonnego Trójcy Świętej Ekumenicznej Kongregacji Cystersów Zakonu Port Royal oraz „Muzeum Spichlerz”.

Pełczyce

Położonych w gminie 21 jezior ma łączną powierzchnię 500 ha. Jest to atrakcyjna oferta dla wędkarzy, miłośników sportów wodnych i plażowiczów. Pełczyce położone są między czterema jeziorami: Duży Pełcz, Mały Pełcz, Panieńskie i Krzywe, a w środku miasta jest jeszcze małe jeziorko Stawno. Do jeziora Panieńskiego przylegają tereny rekreacyjne z promenadą, parkiem, stadionem, plażą i malowniczą ścieżką zdrowia wokół jeziora. Lasy położone głównie w południowej części gminy, to część Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

W 2014 r. nastąpiło uroczyste otwarcie „Pełczyckiego Centrum Rekreacji i Turystyki PEŁCZANKA”, którego budowa została dofinansowana ze środków Programu Interreg IVA. W ramach przeprowadzonej inwestycji zagospodarowany został północny brzeg jeziora Duży Pełcz. Powstała nie tylko atrakcyjna plaża wraz z molo, ale i część żeglarska (slip, hangar, przyczółek pomostu pływającego), sanitariaty, budynek recepcji. Ponadto zostały zbudowane zadane miejsca do grillowania i wiele elementów małej architektury. Dla miłośników sportu stworzono zarówno piaszczyste, jak i trawiaste boisko do gry w siatkówkę.

Bierzwnik

Walorem gminy jest dobra łączność komunikacyjna. Przechodzą przez nią drogi wojewódzkie łączące Bierzwnik z Choszczem i Gorzowem Wlkp., a także przebiega linia kolejowa Szczecin - Poznań. Gmina Bierzwnik leży na skraju Drawieńskiego Parku Narodowego, a co za tym idzie charakteryzuje się dużą lesistością, gdyż lasy wynoszą 51,3% jej powierzchni. Ziemia bierzwnicka jest atrakcyjnym obszarem do wypoczynku, uprawiania sportu i rekreacji.

Na obszarze gminy znajduje się 38 jezior przyciągających miłośników sportów wodnych i wędkarzy. Nad jeziorem Bierzwnik znajduje się miejsce do odpoczynku, platforma widokowa i pomost widokowy do obserwacji ptactwa wodnego. Dla miłośników architektury średniowiecznej atrakcją jest zespół pocysterski w Bierzwniku. Wokół jeziora Kuchta w 2014 r. została wybudowana promenada. Na terenie gminy dostępny jest również szlak turystyczny tzw. „niebieski” oraz 5 ścieżek edukacyjnych i rekreacyjnych, a także 3 rezerwy przyrody.

Krzęcin

Możliwość obcowania z przyrodą zapewniają rozległe lasy oraz 13 jezior obfitujących w ryby. We wschodniej części gminy jest Obszar Chronionego Krajobrazu – Bierzwnik, który obejmuje 46 % powierzchni gminy. Są wyznaczone 2 trasy rowerowe.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe przesądzą o tym, iż gmina Krzęcin posiada dogodne warunki do rozwoju turystyki regionalnej oraz agroturystyki. Przez gminę przebiega zachodniopomorska pętla Szlaku Cysterskiego, która biegnie od strony Pełczyc przez Granowo – Krzęcin – Chłopowo w kierunku Bierzwnika.

Na terenie gminy Krzęcin istnieją szlaki rowerowe podzielone na dwie trasy: trasa 1 - biegnie z północy na południe i łączy miasto Choszczno ze Strzelcami Krajeńskimi woj. Lubuskie, trasa 2, która pozwala objechać gminę dookoła i umożliwia powrót z każdej miejscowości do Krzęcina.

Na terenie gminy Krzęcin istnieją również 2 trasy Nordic Walking powstałe w ramach projektu „Włóczykije Pojezierza”. Trasa nr 1 o nazwie „Smużyk” długość 9,2 km oraz trasa nr 2 o nazwie „Wężnik” o długości 5,8 km.

Informacje z zakresu turystyki jak również walorów przyrodniczych, krajobrazowych, historyczno – kulturowych itp. gmin wchodzących w skład Powiatu choszczeńskiego zostały opisane szerzej w „Strategii Rozwoju Turystyki Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2020” przyjętej uchwałą Rady Powiatu w Choszcznie Nr XV/125/2012 z dnia 19 czerwca 2012 r. Strategia dostępna jest w wersji elektronicznej na stronie Powiatu choszczeńskiego pod adresem www.powiatchoszczno.pl.

4.7. Dziedzictwo kulturowe

Charakterystyka działu dot. dziedzictwa kulturowego (w tym zabytków) wraz z ich opisem przedstawiona została w projekcie „Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016 – 2020”. W ramach zabytków zostały przedstawione: krajobraz kulturowy (w tym ochrona przyrody), zabytki ruchome, zabytki nieruchome, zabytki archeologiczne oraz zabytki w zbiorach muzealnych i innych.

Niniejszy dokument został przekazany do uzgodnień Zachodniopomorskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Szczecinie. Projekt Programu oprócz oceny stanu dziedzictwa kulturowego na terenie Powiatu choszczeńskiego (wraz z analizą SWOT), zawiera opis uwarunkowań prawnych, zewnętrznych i wewnętrznych, cele programu oraz kierunki i zakres działań.

5. Infrastruktura techniczna

5.1. Budownictwo mieszkaniowe i zarządzanie nieruchomościami

Zgodnie z przepisami dotyczącymi jednostek samorządu terytorialnego powiat jest zobowiązany do realizacji poniższych zadań w zakresie gospodarki nieruchomościami:

- tworzenie powiatowego zasobu nieruchomości oraz zasobu nieruchomości Skarbu Państwa,
- dokonywanie ewidencjonowania nieruchomości powiatu oraz Skarbu Państwa zgodnie z katastrzem nieruchomości, w tym nieruchomości Skarbu Państwa w komputerowej Bazie Danych nieruchomości Skarbu Państwa,
- przygotowanie projektów uchwał rady powiatu oraz zarządzeń starosty w sprawach dotyczących gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, a także informacji o wykonaniu podjętych uchwał,
- przygotowanie niezbędnych dokumentów celem dokonania sprzedaży, zamiany i zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, w najem lub dzierżawę, użyczenia, oddania w trwałe zarząd, a także obciążenia ograniczonymi prawami rzeczowymi, wniesienia jako wkładu niepieniężnego (aportu) do spółek, przekazywania jako wyposażenie tworzonych przedsiębiorstw państwowych oraz jako majątek tworzonych fundacji,

- sporządzanie i podawanie do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę,
- przygotowanie dokumentów związanych z przeprowadzaniem przetargiem na nieruchomości, sprzedaż bezprzetargowej nieruchomości oraz w sprawie udzielenia bonifikaty od ceny,
- zabezpieczanie wierzytelności Skarbu Państwa oraz powiatu przez wpisanie w księdze wieczystej hipoteki oraz wydawanie zaświadczeń o spłaceniu wierzytelności,
- ustalanie i aktualizacja opłat z tytułu użytkowania wieczystego i trwałego zarządu,
- przygotowanie opinii w sprawie podziału nieruchomości, stanowiących własność Skarbu Państwa lub powiatu, dokonywanego z urzędu,
- przeprowadzanie procedur administracyjnych związanych z postępowaniem wywłaszczeniowym i odszkodowawczym,
- przeprowadzanie procedur administracyjnych związanych z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości,
- przygotowywanie zezwoleń na czasowe zajęcie nieruchomości w przypadku siły wyższej lub nagłej potrzeby zapobieżenia powstawaniu znacznej szkody,
- przyjmowanie dokumentów i informacji niezbędnych do przeprowadzenia powszechnej taksacji nieruchomości oraz ustalanie wartości katastralnej nieruchomości na podstawie dostępnych dokumentów i informacji,
- prowadzenie spraw związanych z gospodarowaniem nieruchomościami Skarbu Państwa oddanymi w użytkowanie wieczyste,
- przygotowanie prawem wymaganego oświadczenia starosty, w przypadku zakupu lub budowy nieruchomości na potrzeby organu administracji rządowej, celem uzyskania przez zainteresowanego zgody ministra Skarbu Państwa,
- podejmowanie czynności związanych z regulacją prawną nieruchomości Skarbu Państwa będących w posiadaniu osób fizycznych i prawnych oraz jednostek organizacyjnych.

Zasoby mieszkaniowe przedstawione w poniższej tabeli wskazują na postępujący wzrost zasobów mieszkaniowych jednak w odczuciu mieszkańców nadal nie jest to wzrost wystarczający. W Powiecie choszczeńskim w 2013 roku w porównaniu z rokiem 2009 zanotowano wzrost liczby mieszkań o 3%. Największy wzrost zanotowano w gminie Choszczno, gdzie wyniósł on 4,9%.

Tabela 40. Zasoby mieszkaniowe w latach 2009-2013 według lokalizacji

Jednostka terytorialna	Ogółem mieszkania				
	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat choszczeński	15 721	16 095	16 142	16 177	16 262
Bierzwnik	1 415	1 448	1 450	1 452	1 457
Choszczno	7 190	7 431	7 461	7 485	7 548
Drawno	1 809	1 834	1 838	1 841	1 844
Krzęcin	1 121	1 130	1 132	1 133	1 137
Pełczyce	2 419	2 459	2 465	2 466	2 469
Recz	1 767	1 793	1 796	1 800	1 807

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego –Bank Danych Lokalnych

W 2013 roku w Powiecie choszczeńskim przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 68,5 m², przy czym w 2005 r. wynosiła ona 66,3 m². W 2005 r. najniższa przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 63,4 m² i odnotowana była w gminie Choszczno, w 2013 r. wynosiła ona w gminie Choszczno 66 m². Najwyższa natomiast była w gminie Bierzwnik i wynosiła 79,8 m², natomiast w 2013 r. wzrosła do poziomu 82,2 m². Charakterystykę zasobów mieszkaniowych w 2013 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Zasoby mieszkaniowe w 2013 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	pow. użytkowa w tys. m ²	Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² na		
				1 mieszkania	1 mieszkania na 1 osobę	1000 mieszkań ów
Region północno-zachodni	-	-	-	76,1	26,2	344,4
podregion stargardzki	-	-	-	69,7	22,9	328,7
Powiat choszczeński	16 262	62 501	1 114,5	68,5	22,3	325,7
Bierzwnik	1 457	6 109	119,7	82,2	24,8	301,8
Choszczno	7 548	28 751	498,4	66,0	22,3	352,2
Drawno	1 844	7 063	125,5	68,1	24,0	352,2
Krzęcin	1 137	4 393	83,5	73,5	21,8	296,8
Recz	2 469	9 259	167,2	67,7	20,9	308,6
Pełczyce	1 807	6 926	120,1	66,5	21,1	317,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego –Bank Danych Lokalnych

Charakterystykę zasobów mieszkaniowych według form własności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 42. Zasoby mieszkaniowe wg form własności w Powiecie w roku 2009 i 2013

	2009		2013	
		%		%
zasoby gmin	913	9,39	-	-
zasoby spółdzielni mieszkania	1619	16,65	1221	12,16
zasoby zakładów pracy	285	2,93	246	2,45
zasoby Skarbu Państwa	201	2,07	122	1,21
Zasoby Towarzystw Budownictwa Społecznego	220	2,26	220	2,19
Zasoby wspólnot mieszkaniowych	3593	36,95	4335	43,18
Zasoby osób fizycznych we wspólnotach mieszkaniowych	2893	29,75	3875	38,59
Zasoby pozostałych podmiotów	-	-	21	0,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego –Bank Danych Lokalnych

W badanych latach nieznacznie zmieniła się struktura form własności mieszkań. W 2013 r. gminy w swoich zasobach nie posiadały mieszkań, ich właścicielami stały się osoby fizyczne, spółdzielnie, wspólnoty lub inne podmioty. Ponadto w roku 2013 zanotowano spadek liczby zasobów mieszkaniowych wśród spółdzielni mieszkaniowych o 24,58%, zakładów pracy o 13,68% oraz Skarbu Państwa o 39,3%. Natomiast wzrost liczby mieszkań zanotowano wśród wspólnot mieszkaniowych o 20,65% i osób fizycznych o 33,94%.

5.2. Drogi i transport

Miasto Choszczno, jako centralnie położone w stosunku do położenia w Powiecie, jest oddalone około 70 km od Szczecina, 60 km od Gorzowa, 139 km od Poznania, 165 km od Terminalu Portowego w Świnoujściu i około 450 km od Warszawy. Przez miasto przebiegają następujące drogi wojewódzkie: 151, 160, 175 i 122.

Zarząd Dróg Powiatowych wykonuje prace dotyczące realizacji ustawowych zadań zarządcy dróg powiatowych i zarządzania drogami powiatowymi w Powiecie choszczeńskim.

Wielkości przyznanego budżetu Powiatowemu Zarządowi Dróg w ostatnich latach kształtowały się następująco:

rok	2010	10 148 631,73	zł
rok	2011	9 152 146,00	zł
rok	2012	2 670 799,00	zł
rok	2013	2 583 244,00	zł
rok	2014	6 389 312,22	zł

Głównym szlakiem komunikacyjnym na terenie Powiatu choszczeńskiego jest droga krajowa nr 10 Bydgoszcz - Szczecin, której długość na obszarze Powiatu wynosi 31,4 km. Jest to niewielki odcinek drogi znajdujący się w północnej części Powiatu, w gminach Drawno (9,4 km) i Recz (22 km).

Ważną funkcję komunikacyjną na omawianym terenie spełnia dobrze rozbudowana sieć dróg wojewódzkich i powiatowych.

Tabela 43. Wykaz dróg powiatowych

Lp.	Nazwa drogi – przebieg	Ulice w ciągu drogi	Nr drogi
1	Granica pow. – Piasecznik		1711Z
2	Piasecznik – Radaczewo		2200Z
3	Płanie – Witoszyn		2201Z
4	Granica pow. – Pakość		1767Z
5	Choszczno – Oraczewice	Choszczno - Energetyków	2202Z
6	Granica pow. – Sulibórz		1765Z
7	Sicko – Rybaki		2203Z
8	Granica pow. – Choszczno	Choszczno - Wysoka	2204Z
9	Granica pow. – Bonin		1785Z
10	Choszczno – St. Klukom		2206Z
11	Witoszyn – Choszczno	Choszczno - Os. Północne	2207Z
12	Laskówko – Żydowo		2153Z
13	Granica pow. – Pełczyce	Pełczyce - Bez nazwy	1586Z
14	Jagów – Łyskowo		2208Z
15	Stawin – Barlinek	Pełczyce - Bez nazwy	2155Z
16	Granica pow. – Sułkowo		1778Z
17	Granica pow. – Sułkowo		1716Z
18	Nadarzyn – Płotno		2210Z
19	Płonno – Jarosławsko – Chłopowo		2158Z
20	Pełczyce – Sarnik	Pełczyce - Nowa	2211Z
21	Płonno – Niesporowice		2159Z
22	Pełczyce – Krzęcin– Zieleniewo	Pełczyce - Pionierów	2212Z
23	Pełczyce – Krzynki	Pełczyce - Pełczyk	2213Z
24	Pełczyce – Buszów	Pełczyce-Kościuszki	2214Z
25	Ługowo – Będargowo		2215Z
26	Lubiana – Bolewice		2216Z
27	Lubiana – Lubianka		2217Z
28	Zamęcin – Zwierzyn – Żeńsko		2218Z
29	m. Smoleń		2219Z
30	Pomień – Rzecko		2220Z
31	Chełpa – Korytowo skrz.		2221Z
32	Recz – Zieleniewo– Krzęcin	Recz - Leśna	2222Z
33	Suliszewo – Korytowo– Brzeziny		2223Z
34	Granica pow. - Barnimie - Brzeziny		2224Z
35	Pamięcin – Lubienów		2225Z
36	Recz – Zieleniewo	Recz - Lubanowska	2226Z

37	Grabowiec – Nętkowo		2227Z
38	Choszczno – Strzelce Kraj.		2228Z
39	N. Klukom – Krzęcin		2229Z
40	Krzęcin – Mielećcin – Jarosławsko		2230Z
41	ST. Klukom – Słonice – Kolsk		2231Z
42	Rakowo – Pławno		2232Z
43	Żółwino – Dobiegniew	Drawno – Pomorska, Kolejowa - Chomętowska	2233Z
44	Drawno – Konotop skrz.	Drawno - Słoneczna	2234Z
45	Brzeziny – Wygon		2235Z
46	Chomętowo – Dominikowo		2236Z
47	Niemieńsko – N. Korytnica		2237Z
48	Jaźwiny – Bogdanka		2238Z
49	Ostromięcko – Strzelce Kraj.		2239Z
50	Płoszkowo – Wygon – Rokitno		2240Z
51	Przeczo – Breń		2241Z
52	Breń – Klasztorne		2242Z
53	Bogdanka – St. Osieczno		2243Z
54	Rościn - Drawno		2244Z
55	Drawno – Barnimie	Drawno - Polna	2245Z
56	Przekolno – Krzynki		2246Z
57	Jarosławsko – Lipie Góry		2247Z

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zarządu Dróg

Jak wskazuje poniższa tabela stosunkowo duży odsetek dróg powiatowych stanowią drogi o nawierzchni utwardzonej.

Tabela 44. Charakterystyka dróg powiatowych w latach 2001, 2005 i 2013 (km)

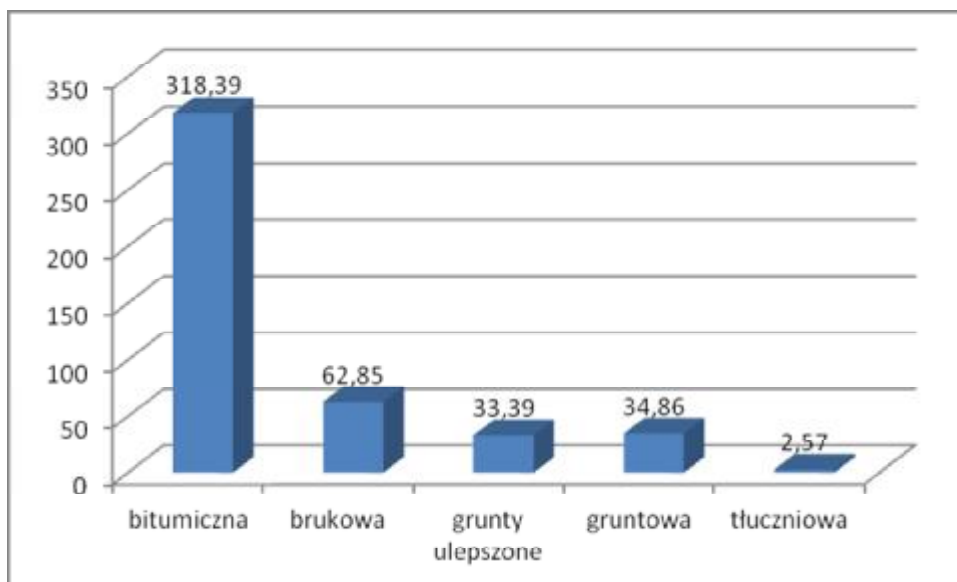
o nawierzchni twardej		
2001	2005	2013
384,6	400,6	400,4
o nawierzchni twardej ulepszonej		
2001	2005	2013
308,2	334,8	336,6
o nawierzchni gruntowej		
2001	2005	2013
68,6	68,3	68,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Według respondentów najgorszy stan dróg przedstawiają drogi o charakterze gminnym i powiatowym. Specyfika stanu technicznego dróg Powiatu choszczeńskiego implikuje do zwrócenia szczególnej uwagi na projekty mające na celu modernizację.

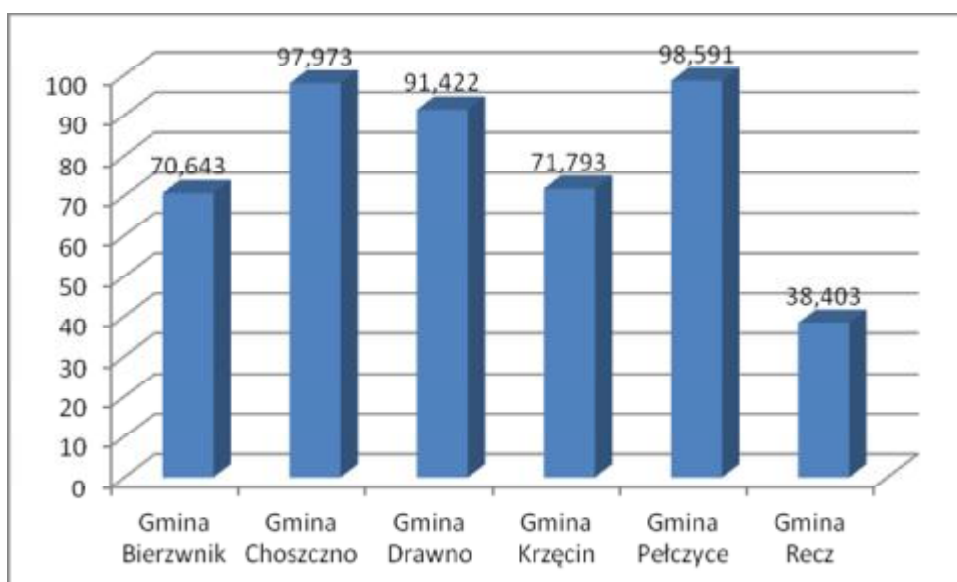
W dniu 21 grudnia 2015 r. Rada Powiatu przyjęła „Plan rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2016 – 2020” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W niniejszym dokumencie została przedstawiona diagnoza stanu obecnego dróg powiatowych i warunków bezpieczeństwa, analiza SWOT, cel główny, cele szczegółowe wraz z zadaniami.

Wykres 10. Rodzaje nawierzchni dróg powiatowych w km - stan na 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zarządu Dróg

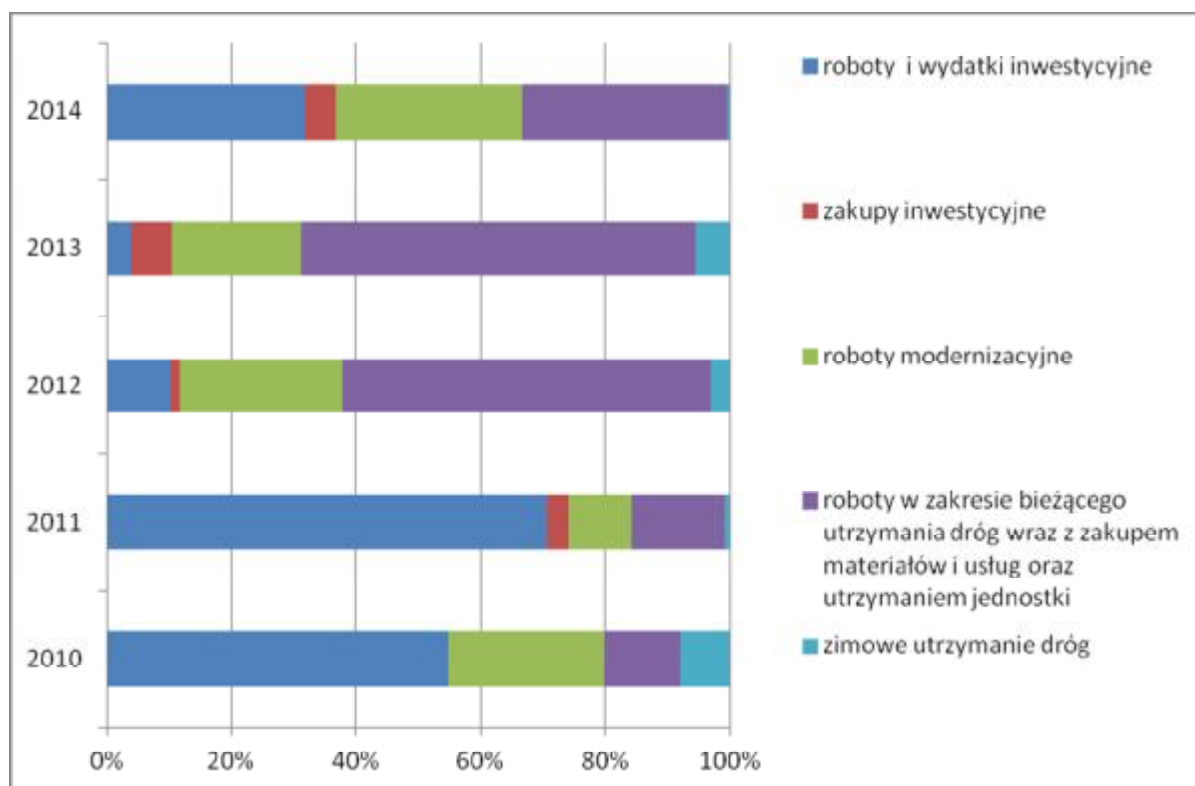
Wykres 11. Długość dróg powiatowych w poszczególnych gminach Powiatu choszczeńskiego (km) w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zarządu Dróg

Według powyższego wykresu wśród poszczególnych gmin Powiatu najczęściej leży na terenie gminy Pełczyce, gminy Choszczno i gminy Drawno (powyżej 90 km). Drogi powiatowe na terenie gminy Recz stanowią jedynie 38 km, co spowodowane jest głównie występowaniem na tym terenie drogi krajowej nr 10.

Wykres 12. Charakterystyka budżetu Powiatowego Zarządu Dróg w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zarządu Dróg

Wykres nr 11 Przedstawia charakterystykę budżetu Powiatowego Zarządu Dróg w ostatnich 5 latach. Struktura budżetu w każdym roku jest inna. W ostatnich latach znaczna część budżetu wydawana jest na roboty w zakresie bieżącego utrzymania dróg wraz z zakupem materiałów i usług oraz utrzymaniem jednostki.

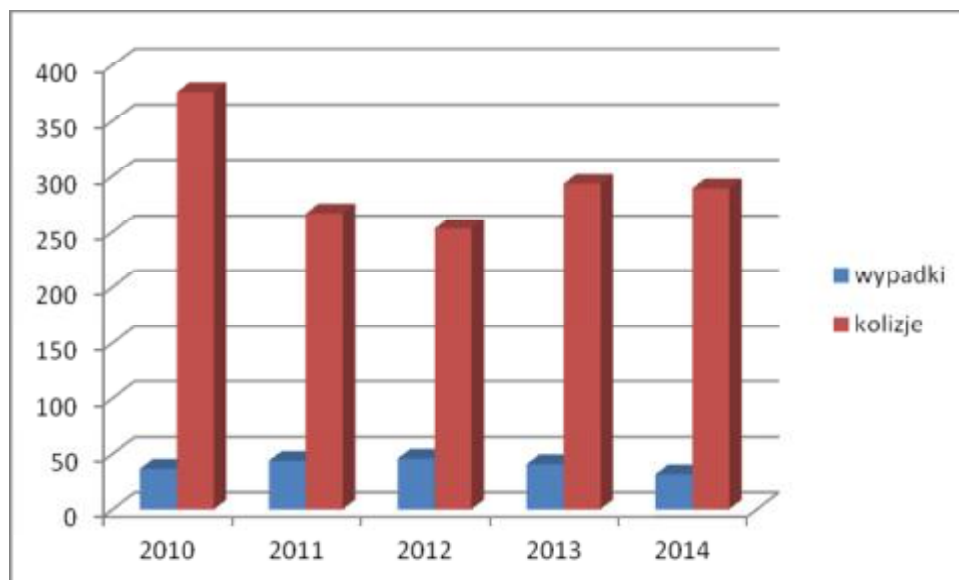
W 2014 r. wykonano przebudowę drogi powiatowej o długości 3,156 km, wykonano dokumentację na przebudowę dróg a w ramach zakupów inwestycyjnych dokonano zakupu ciągnika rolniczego, Systemu Zarządzania Drogami, zagęszczarki, przyczepki samochodowej oraz 2 wiat garażowych. W ramach robót remontowo-modernizacyjnych wykonano nakładki bitumicznej na długości 2,15 km, wyrównano nawierzchni brukowej o długości 0,86, ponadto przebudowano chodniki, przebudowano ciągi piesze oraz dokonano remontów dróg.

Bezpieczeństwo na drogach

Z analizy danych o ilości wypadków i kolizji w Powiecie choszczeńskim wynika, że w ostatnim okresie zmalała ich liczba.

Jedną z istotnych przyczyn, jakie powodują te zdarzenia jest zły stan nawierzchni dróg.

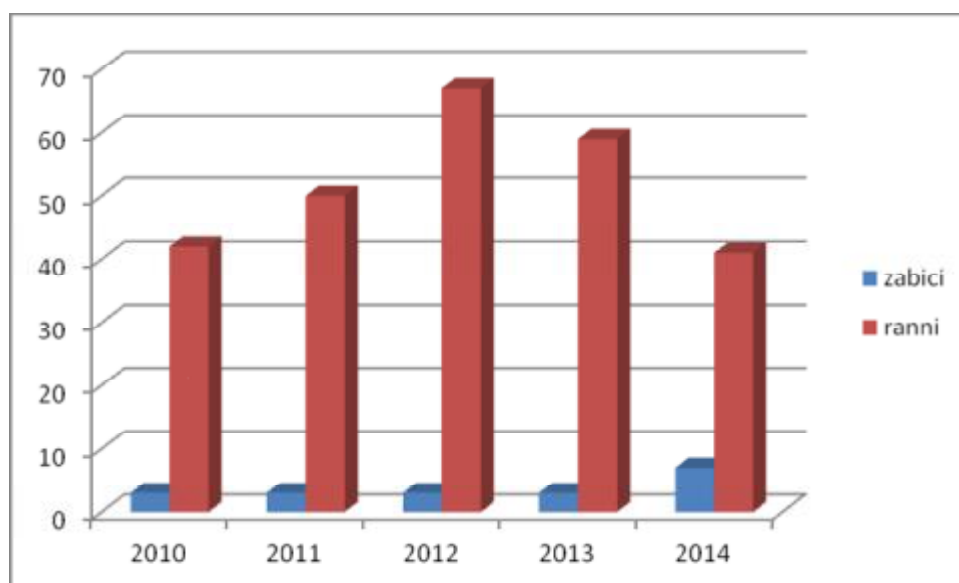
Wykres 13. Zdarzenia drogowe w Powiecie choszczeńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

Poniższy wykres przedstawia ilość osób pokrzywdzonych w zdarzeniach drogowych. W badanym okresie liczba rannych zdecydowanie zmalała, przy czym w 2014 r. zanotowano niestety wzrost liczby osób zabitych.

Wykres 14. Pokrzywdzeni w zdarzeniach drogowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności

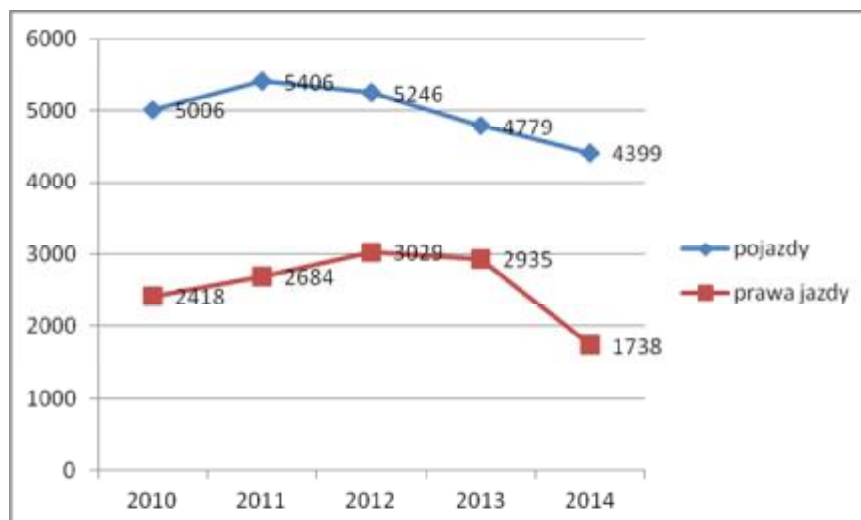
Jednym z istotnych zadań Powiatu jest sprawowanie nadzoru nad ewidencją pojazdów, czyli:

- rejestracja pojazdów,
- wyrejestrowanie pojazdów,
- dokonywanie wszelkich wpisów w dokumentach pojazdu,
- wydawanie dokumentów pojazdu (dowód rejestracyjny, karta pojazdu),

- przyjmowanie zgłoszeń sprzedaży pojazdu,
- kierowanie na badania techniczne.

Stan pojazdów zarejestrowanych w Powiecie choszczeńskim w latach 2010-2014 w stosunku do których realizowano powyższe czynności przedstawiał poniższy wykres.

Wykres 15. Liczba zarejestrowanych pojazdów i wydanych praw jazdy w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Choszcznie

W zagadnieniu wydawanie praw jazdy mieszczą się następujące czynności:

- wymiana praw jazdy,
- wydawanie praw jazdy po raz pierwszy,
- wydawanie międzynarodowych praw jazdy,
- prowadzenie ewidencji kierowców.

W badanym okresie w roku 2011 odnotowano znaczny wzrost rejestrowanych pojazdów, w porównaniu do roku 2014 zmalał on o 18,6%. Natomiast w przypadku wydanych praw jazdy w 2014 r. liczba ich zmalała o 42,62% w porównaniu do roku 2012 kiedy to poziom wydanych praw jazdy był najwyższy w badanym okresie. Spadek wydanych praw jazdy jest efektem zmiany przepisów związanych z egzaminem na prawo jazdy.

W chwili obecnej na terenie Powiatu funkcjonuje 6 stacji diagnostycznych, które po spełnieniu ustawowo określonych wymogów figurują w ewidencji prowadzonej przez starostę.

Stacje te realizują swoje zadania w bezpośredniej współpracy z wydziałem komunikacji, a nadzór nad ich funkcjonowaniem sprawuje starosta. Ewidencja osób prowadzących badania techniczne pojazdów (diagnostów) oraz nadzór nad prawidłowym wykonywaniem przez nich zadań należy również do czynności realizowanych przez wydział komunikacji. Na dzień koniec 2014 roku w ewidencji tej zarejestrowanych jest 22 diagnostów.

Na terenie Powiatu na dzień 31 grudnia 2014 r. w ewidencji przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkoleniowe kierowców wpisanych jest 14 podmiotów. Podmioty te

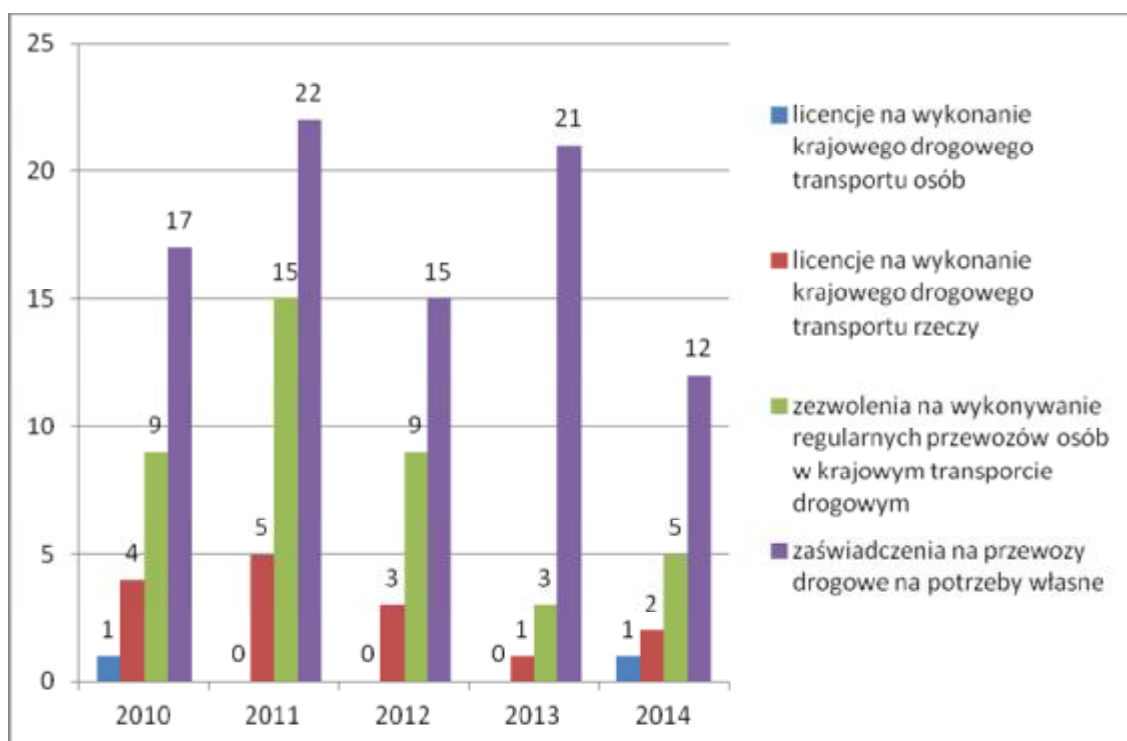
realizują swoje zadania we współpracy z wydziałem komunikacji, który z upoważnienia starosty prowadzi nadzór nad szkoleniem kierowców. Drugim ważnym elementem związanym ze szkoleniem kierowców jest prowadzenie ewidencji osób szkolących kandydata na kierowcę. Na dzień 31 grudnia 2014 r. w ewidencji tej wpisanych jest 33 instruktorów nauki jazdy.

Zadania wykonywane w zakresie transportu drogowego mają również charakter stały i dzielą się na następujące czynności:

- wydawanie licencji na krajowy przewóz osób,
- wydawanie licencji na krajowy przewóz rzeczy,
- wydawanie zaświadczeń na transport drogowy w zakresie własnych potrzeb,
- wydawanie zezwoleń na wykonywanie regularnych przewozów osób.

Charakterystykę wydawanych licencji, zezwoleń i zaświadczeń w zakresie transportu w Powiecie choszczeńskim w latach 2010-2014 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 16. Charakterystyka wydawanych licencji, zezwoleń i zaświadczeń w zakresie transportu w Powiecie choszczeńskim w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Choszcznie

5.3. Połączenia kolejowe

Choszczno uzyskało połączenie kolejowe już w 1847 r. po doprowadzeniu linii kolejowej ze Stargardu Szczecińskiego do Dobiegniewa. Rok później czynna była już cała linia Szczecin-Poznań zelektryfikowana w 1978 r. Druga linia przez Choszczno (z Grzmiącej do Kostrzyna) została zbudowana w latach 1882-1903 (obecnie nieprzejezdna), odcinek Kalisz Pomorski-Choszczno powstał w 1895 r., a do Barlinka 3 lata później. Od 1991 r.

kolejne odcinki były zamykane, a część torów rozebrana. Linia z Choszczna do Głazowa została zamknięta w 1991 r., a do Złocieńca - w 1996 r.

Obecnie w Powiecie czynnych jest 5 stacji kolejowych: Choszczno i Stary Klukom, Słonice, Rębusz i Bierzwnik. Ponadto jest jeszcze czynna linia kolejowa Stargard Szczeciński – Piła z przystankami w Sokolińcu i Reczu.

Tabela 45. Stan infrastruktury kolejowej dworca kolejowego w Choszcznie

Dane tabelaryczne	
Województwo:	zachodniopomorskie
dodatkowe tory:	są, zdadne do eksploatacji
budynki:	używany zgodnie z przeznaczeniem
lokomotywnia:	była, ale obecnie już nie istnieje
zadaszenie peronów:	wiata nad peronem
semafory:	światlne
przejście podziemne:	nie ma i nie było
kasa:	czynna
przejście nadziemne:	czynne
wieża wodna:	nieużywana zdewastowana
perony:	2
krawędzie peronowe:	4

Źródło: www.bazakolejowa.pl

5.4 Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa w gminach należących do Powiatu choszczeńskiego jest obecnie tylko częściowo uregulowana. Powiat posiada prawie pełen stopień zwodociągowania, ale niedostatecznie rozbudowana jest kanalizacja sanitarna. Niekorzystnym zjawiskiem jest realizacja sieci wodociągowej przy jednoczesnym zaniedbaniu rozwoju kanalizacji sanitarnej. Zwiększa to zagrożenie zanieczyszczenia środowiska ściekami bytowymi.

Tabela 46. Długość czynnej sieci wodociągowej w roku 1999 i latach 2009-2013

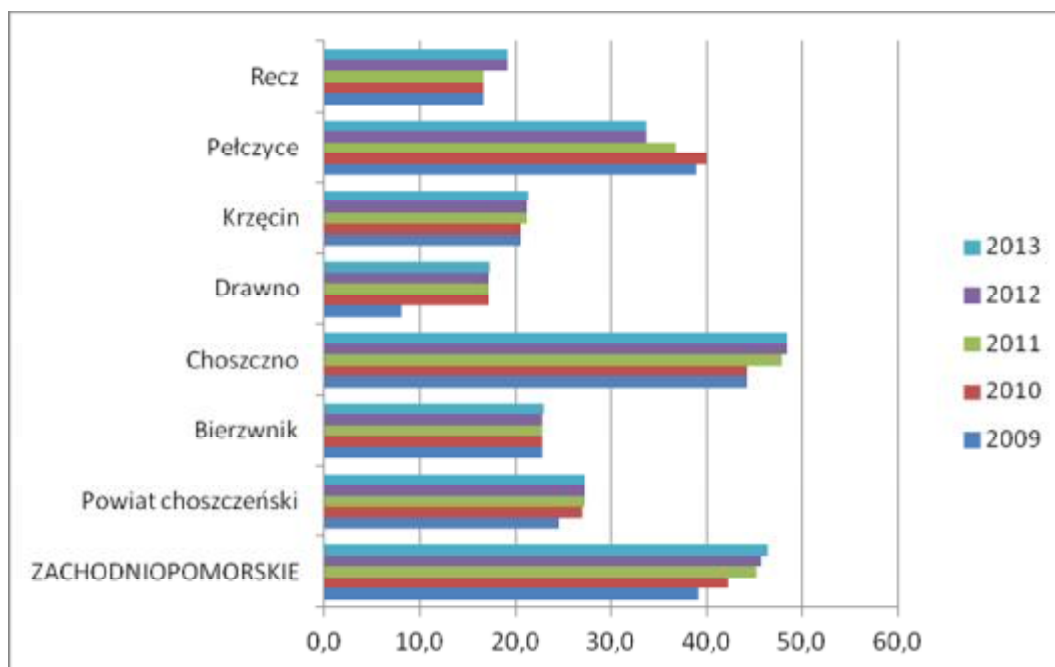
Jednostka terytorialna	długość czynnej sieci rozdzielczej (km)					
	1999	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat choszczeński	267,0	326,0	357,4	361,1	361,1	361,1
Bierzwnik	52,6	54,4	54,4	54,6	54,6	54,7
Choszczno	82,2	109,0	109,2	118,0	119,2	119,2
Drawno	21,8	25,9	55,1	55,3	55,3	55,5
Krzęcin	22,0	28,7	28,7	29,7	29,7	29,9
Pełczyce	60,7	78,1	80,1	73,6	67,7	67,7
Recz	27,7	29,9	29,9	29,9	34,6	34,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

W badanym okresie zanotowano ogólny wzrost sieci wodociągowej o 35,6 km, t.j. 6156 sztuk przyłączy do budynków mieszkalnych i budynków zbiorowego zamieszkania (wzrost o 304 przyłącza w porównaniu do roku 2009). W gminie Bierzwnik w latach 2009-2013 odnotowano wzrost długości sieci wodociągowej o 0,3 km, przy spadku liczby przyłączy o 22, w porównaniu do roku 2010, kiedy to poziom ten był najwyższy i wynosił 4402 sztuk. W gminie Choszczno w latach 2009-2013 odnotowano wzrost długości sieci wodociągowej o 10,2km, przy spadku liczby przyłączy o 96, w porównaniu do roku 2010, kiedy to poziom ten był najwyższy i wynosił 19609 sztuk. W gminie Drawno w latach 2009-2013 odnotowano wzrost długości sieci wodociągowej o 29,6 km, przy spadku liczby przyłączy o 57, w porównaniu do roku 2010, kiedy to poziom ten był najwyższy i wynosił 4447 sztuk. W gminie Krzęcin w latach 2009-2013 odnotowano wzrost długości sieci wodociągowej o 1,2 km, przy spadku liczby przyłączy o 39, w porównaniu do roku 2010, kiedy to poziom ten był najwyższy i wynosił 3567 sztuk. W gminie Pełczyce w latach 2009-2013 odnotowano zmniejszenie długości sieci wodociągowej o 12,4 km (porównując lata 2013 i 2011), przy spadku liczby przyłączy o 127, w porównaniu do roku 2010, kiedy to poziom ten był najwyższy i wynosił 7726 sztuk. W gminie Recz w latach 2009-2013 odnotowano wzrost długości sieci wodociągowej o 4,7 km, przy spadku liczby przyłączy o 108, w porównaniu do roku 2010, kiedy to poziom ten był najwyższy i wynosił 5234 sztuk.

Sieć wodociągową w poszczególnych gminach Powiatu na 100 km² przedstawia wykres nr 16. Według tych danych w ostatnich latach jedynie w gminie Pełczyce odnotowano spadek do poziomu 33,7 km (spadek na obszarze wiejskim z 31,9 na 26,4 km). W pozostałych gminach odnotowano wzrost.

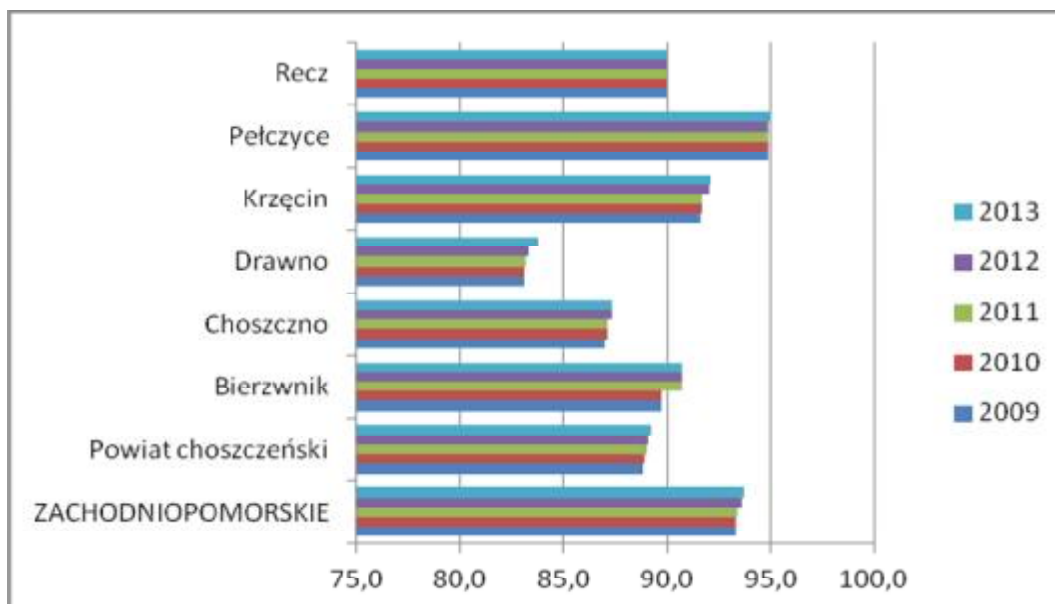
Wykres 17. Sieć wodociągowa w gminach Powiatu na 100 km²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Według poniższych danych 89% ludności Powiatu korzysta z instalacji wodociągowej. Na przestrzeni badanego okresu liczba ta nieznacznie wzrosła. Jedynie na terenie gminy Drawno odsetek ten wynosi w granicach 84%.

Wykres 18. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Urzędów Gmin, sieci wodociągowe wykonane są głównie z rur PVC. Istnieje jednak duża ilość starych kolektorów azbestowych, które wymagają wymiany.

W badanym okresie zanotowano ogólny wzrost sieci kanalizacyjnej o 44,6 km, t.j. 4383 sztuk przyłączy do budynków mieszkalnych i budynków zbiorowego zamieszkania (wzrost o 869 przyłącza w porównaniu do roku 2009), co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 47. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w roku 1999 i latach 2009-2013

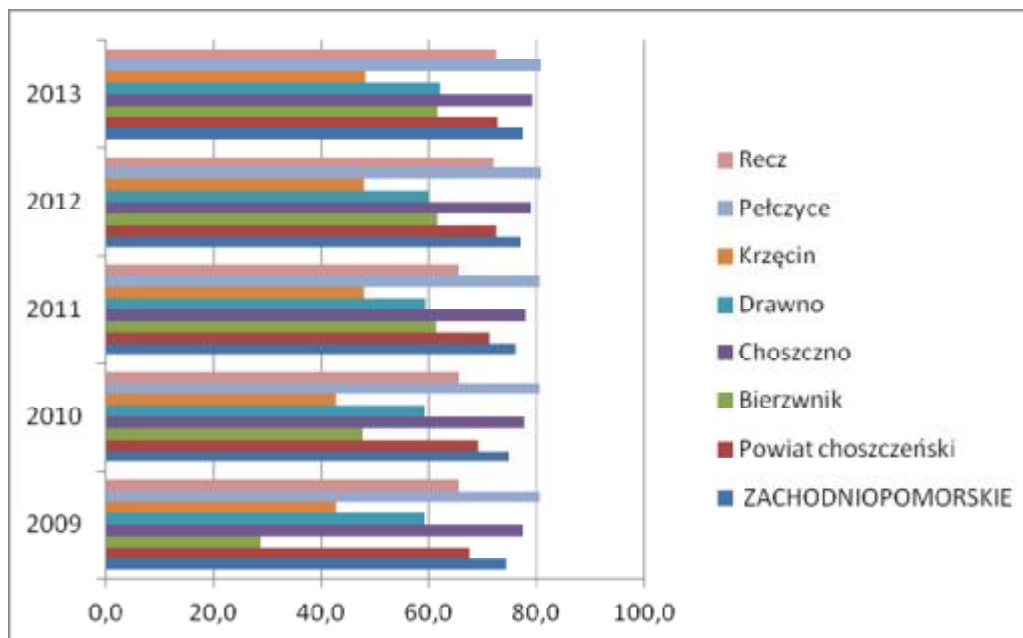
Jednostka terytorialna	długość czynnej sieci rozdzielczej (km)					
	1999	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat choszczeński	97,8	247,2	264,5	278	291,8	291,8
Bierzwnik	1,6	18,9	36,0	36,1	36,1	36,1
Choszczno	29,1	107,1	107,3	107,5	107,8	107,8
Drawno	15,8	17,1	17,1	20,4	20,4	20,4
Krzęcin	10,1	10,1	10,1	15,5	15,5	15,5
Pełczyce	28,0	78,1	78,1	82,6	82,6	82,6
Recz	13,2	15,9	15,9	15,9	29,4	29,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Obecnie w Powiecie choszczeńskim 72,7% ogółu ludności korzysta z instalacji kanalizacyjnej. Zestawienie poszczególnych gmin w Powiecie przedstawia wykres nr 18.

W 2013r. jedynie w gminie Krzęcin odsetek osób korzystających z kanalizacji wynosi 48,3% ogółu.

Wykres 19. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

5.5. Gospodarka odpadami

Charakterystyka działu dot. gospodarki odpadami zawarta jest w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019. Dokument ten został zatwierdzony Uchwałą Nr XVI/130/2012 Rady Powiatu w Choszcznie z dnia 25.09.2012 r.

5.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłownictwo

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się za pomocą sieci przesyłowych ENEA S.A. Powiat Choszczno należy do podregionu gorzowskiego.

Na terenie Powiatu wyróżnić można tradycyjne źródła systemu ciepłowniczego, w których występują kotłownie gazowe, węglowe i na drewno.

Ciepło do centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej dla budynków mieszkalnych, oraz do budynków użyteczności publicznej stanowiącej własność Gmin dostarczane jest do węzłów ciepłych z kotłowni gminnych, które głównie są dzierżawione przez firmy zewnętrzne lub spółki gminne.

W Choszcznie funkcjonuje Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o. o., które prowadzi w celach zarobkowych i na własny rachunek działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu ciepła w źródłach zlokalizowanych na terenie miasta:

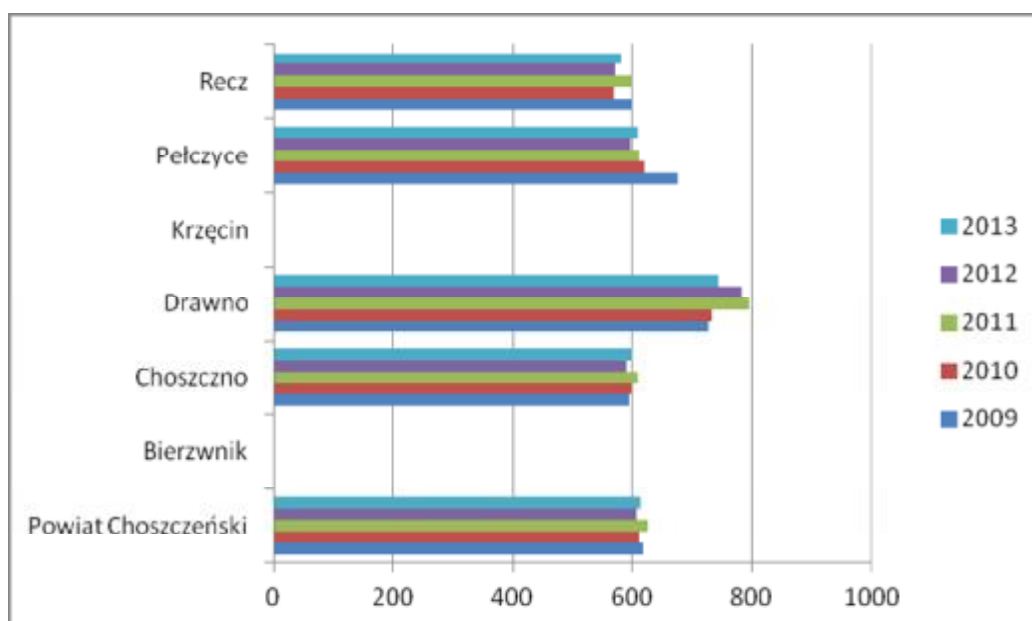
- ul. 23 Lutego 2, o łącznej mocy zainstalowanej 15,6 MW, wyposażonym w kotły wodne na paliwo węglowe.

- ul. Polna 2 (1,6 MW), ul. Wolności 16 (0,24 MW), ul. Wolności 17 (0,35 MW), ul. Wolności 31 (0,22 MW), wyposażonym w kotły wodne niskotemperaturowe na paliwo gazowe.

Według danych Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2013 r. na terenie Powiatu choszczeńskiego funkcjonowało 14 kotłowni, w tym 1 na terenie wiejskim. W porównaniu do roku 2009 nastąpił spadek liczby czynnych kotłowni o 21 sztuk (w 2009 r. funkcjonowało w sumie 35 kotłowni, w tym 11 na terenie wiejskim).

Zestawienie zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w poszczególnych gminach Powiatu przedstawia wykres nr 19. Na wykresie informacje dot. gminy Krzęcin i gminy Bierzwnik nie są zawarte gdyż Główny Urząd Statystyczny nie posiada ich.

Wykres 20. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w Powiecie choszczeńskim w latach 2009-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

W badanym okresie zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca ulega nieznacznym wahaniom.

5.7. Zaopatrzenie w gaz

Przez gminy: Drawno, Recz, Choszczno, Pełczyce i Krzęcin przebiega sieć gazociągów. Jedynie gmina Bierzwnik nie posiada na swoim obszarze urządzeń przesyłu gazu.

Istotną rolę odgrywają gazociągi wysokiego ciśnienia przebiegające przez gminy Drawno, Recz, Choszczno i Pełczyce. Są to gazociągi Dn 250 Piła – Stargard Szczeciński, oraz Dn 200 Recz – Gorzów Wlk., z rozdzielniami gazu w Reczu i Choszcznie.

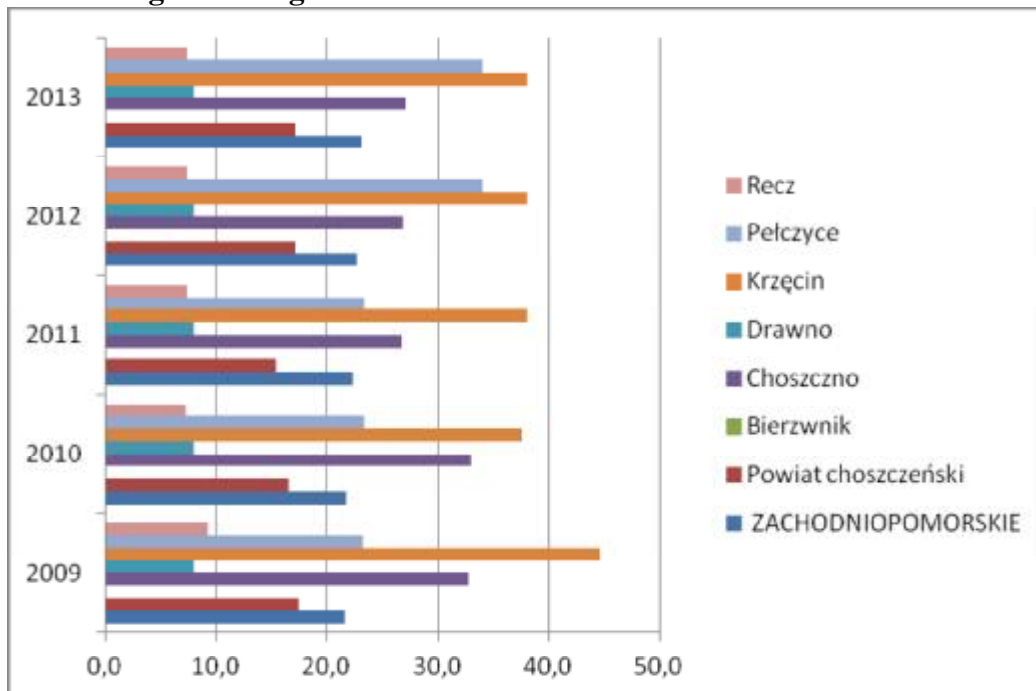
Spis miejscowości/gmin zgazyfikowanych:

- m. Choszczno,

- m. Drawno,
- m. Pełczyce,
- m. Recz,
- gm. Choszczno,
- gm. Drawno,
- gm. Pełczyce,
- gm. Krzęcin.

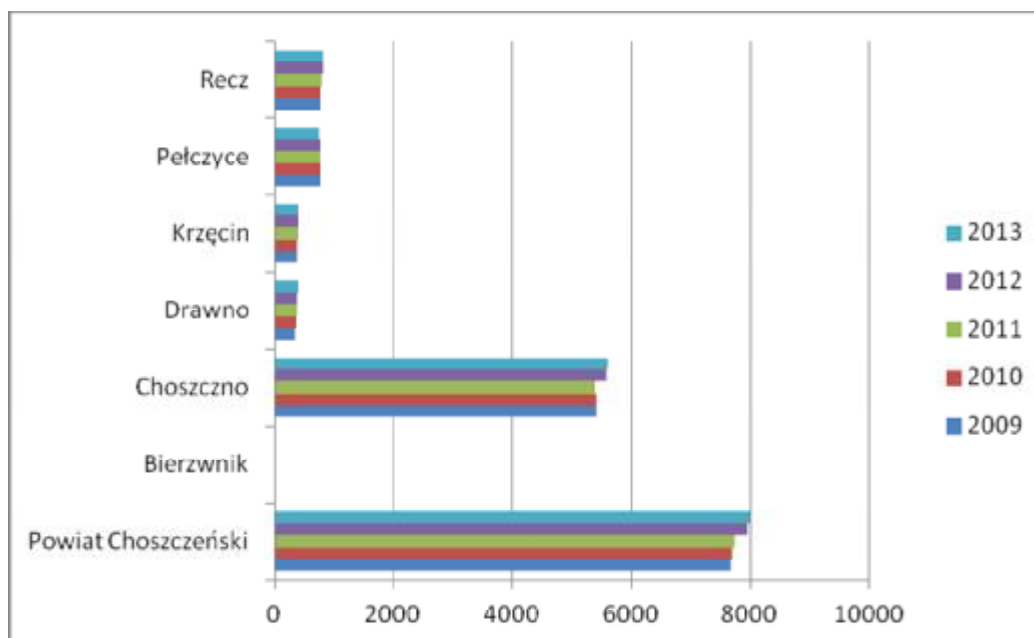
Sieć gazową w poszczególnych gminach Powiatu na 100 km² przedstawia wykres nr 20. Według tych danych w ostatnich latach na terenie Powiatu odnotowano niewielki wzrost do poziomu 17,1 km/km². Na terenie miejskim wynosi odpowiednio 200,1 km, a na terenie wiejskim jedynie 11,4 km.

Wykres 21. Sieć gazowa w gminach Powiatu na 100 km²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Wykres 22. Sieć gazowa w Powiecie choszczeńskim– odbiorcy gazu jako gospodarstwa domowe w latach 2009-2013

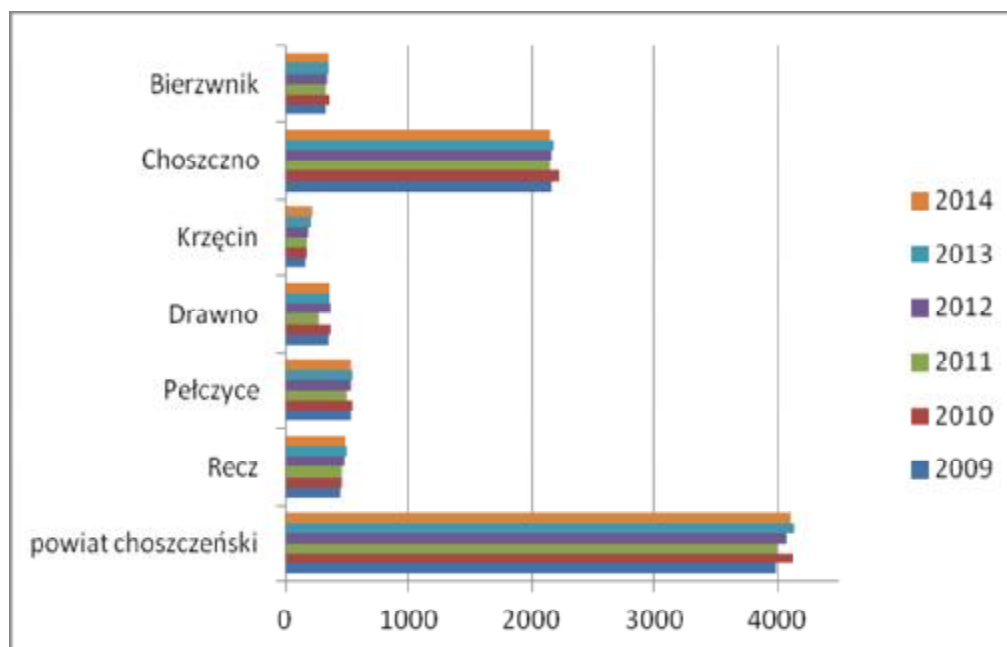
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Według powyższego wykresu z roku na rok przybywa liczba gospodarstw domowych mających podłączenie gazowe. W 2013 r. w Powiecie podłączonych było 7992 gospodarstw domowych.

6. Gospodarka

Na koniec 2014r. w Powiecie choszczeńskim wg danych Głównego Urzędu Statystycznego zarejestrowanych było 4104 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 3907 należało do sektora prywatnego. Liczba podmiotów w Powiecie stanowiła 1,87% wszystkich podmiotów zarejestrowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego. Charakterystykę liczby podmiotów zarejestrowanych w poszczególnych gminach Powiatu w latach 2009-2014 przedstawia wykres nr 22.

Wykres 23. Podmioty gospodarki narodowej Powiatu choszczeńskiego w latach 2009-2014

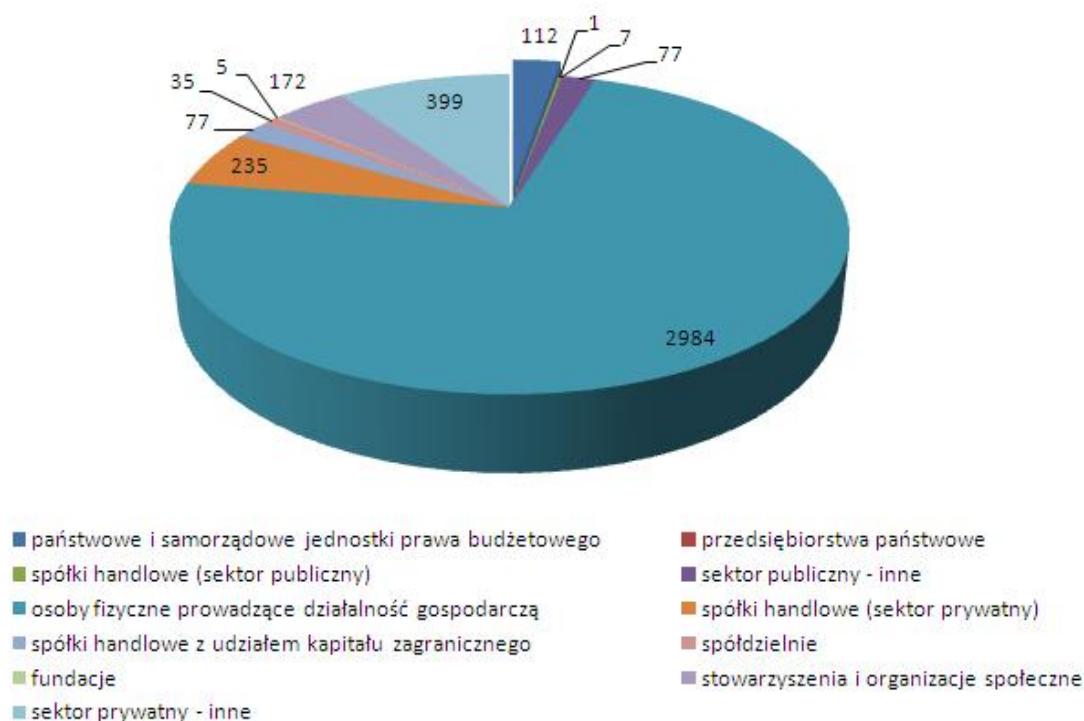

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Według powyższych danych liczba podmiotów zarejestrowanych w Powiecie ulega nieznacznym wahaniom. Tendencję wzrostową odnotowano w gminach Bierzwnik, Krzęcin i Recz. W pozostałych gminach odnotowano niewielki ich spadek, w granicach 1,1-1,6%. Największy przyrost podmiotów gospodarki narodowej odnotowano w latach 2012-2013 (wzrost odpowiednio o 79 i 68 podmiotów), co było głównie spowodowane uzyskaniem środków przez Powiat dot. przyznawania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarcze oraz posiadaniem większej puli na ten cel przez Powiatowy Urząd Pracy.

Jeśli chodzi o formy prawne podmiotów działających na terenie Powiatu, to działalność osób fizycznych (na własny rachunek) stanowiła dominującą formę prawną podmiotów (2948 podmiotów). Charakterystykę podmiotów gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 24. Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych w 2014 roku

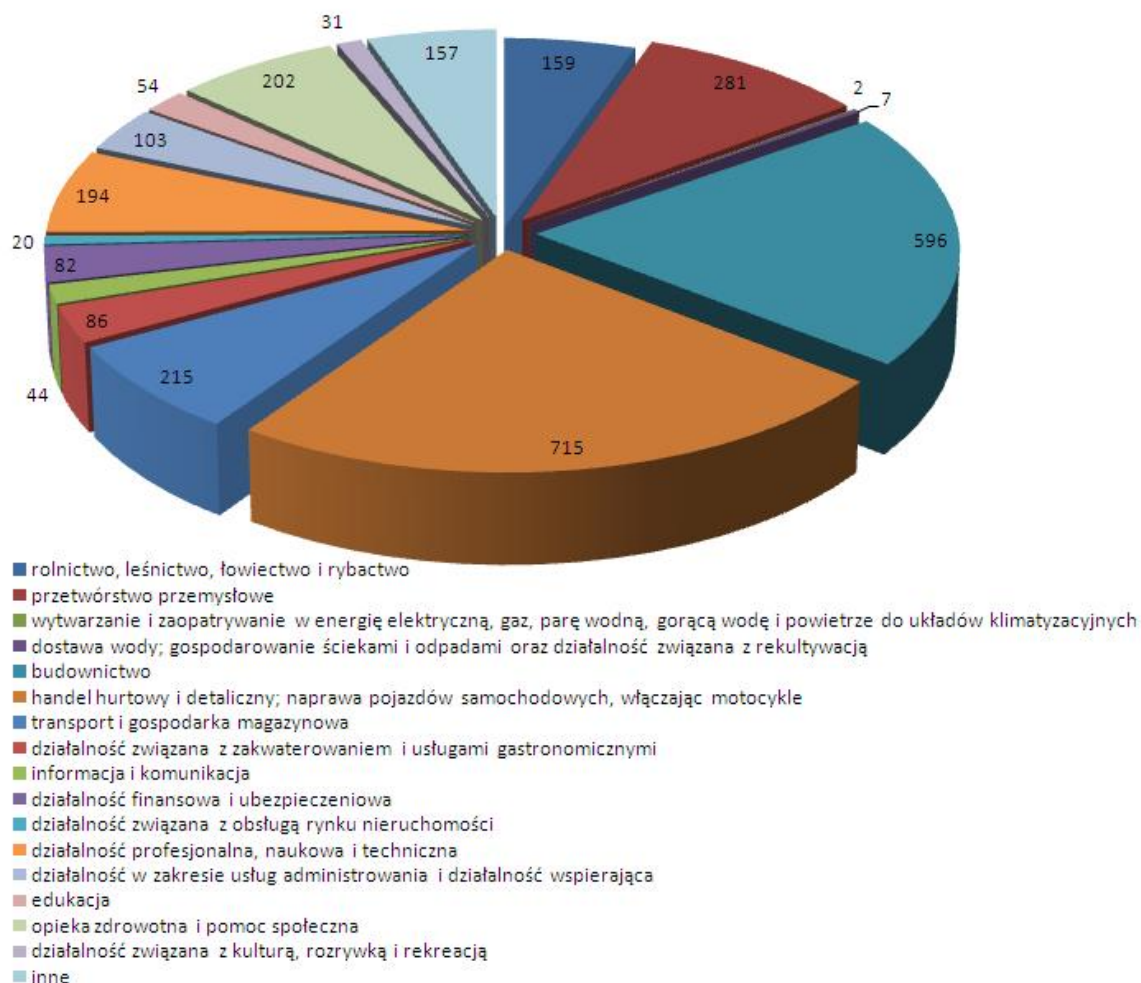
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Wśród podmiotów gospodarki narodowej dominuje sektor prywatny, a dokładniej osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Liczba podmiotów zarejestrowanych w Powiecie stanowi jedynie 1,82% wszystkich podmiotów tej grupy zarejestrowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego. W porównaniu do roku 2013 odnotowano w Powiecie spadek osób prowadzących działalność gospodarczą o 67 podmiotów (2,22%). Największy przyrost podmiotów odnotowano w latach 2012-2013 (wzrost odpowiednio o 35 i 45 podmiotów).

Strukturę osób prowadzących działalność gospodarczą w Powiecie ze względu na klasyfikację wg sekcji PKD 2007 w 2014 roku przedstawia wykres nr 25. Według tych danych na terenie Powiatu wśród osób prowadzących własną firmę dominują następujące branże: handel hurtowy i detaliczny (24,25%), budownictwo (20,22%), przetwórstwo przemysłowe (9,53%), transport i gospodarka magazynowa (7,29%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (6,85%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (6,58%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (5,39%).

Z danych statystycznych wynika, iż najwięcej podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne zarejestrowanych jest na terenie gminy /Choszczno – 1555 firm (52,75%), natomiast na terenie wiejskim Powiatu 1179 (39,99%).

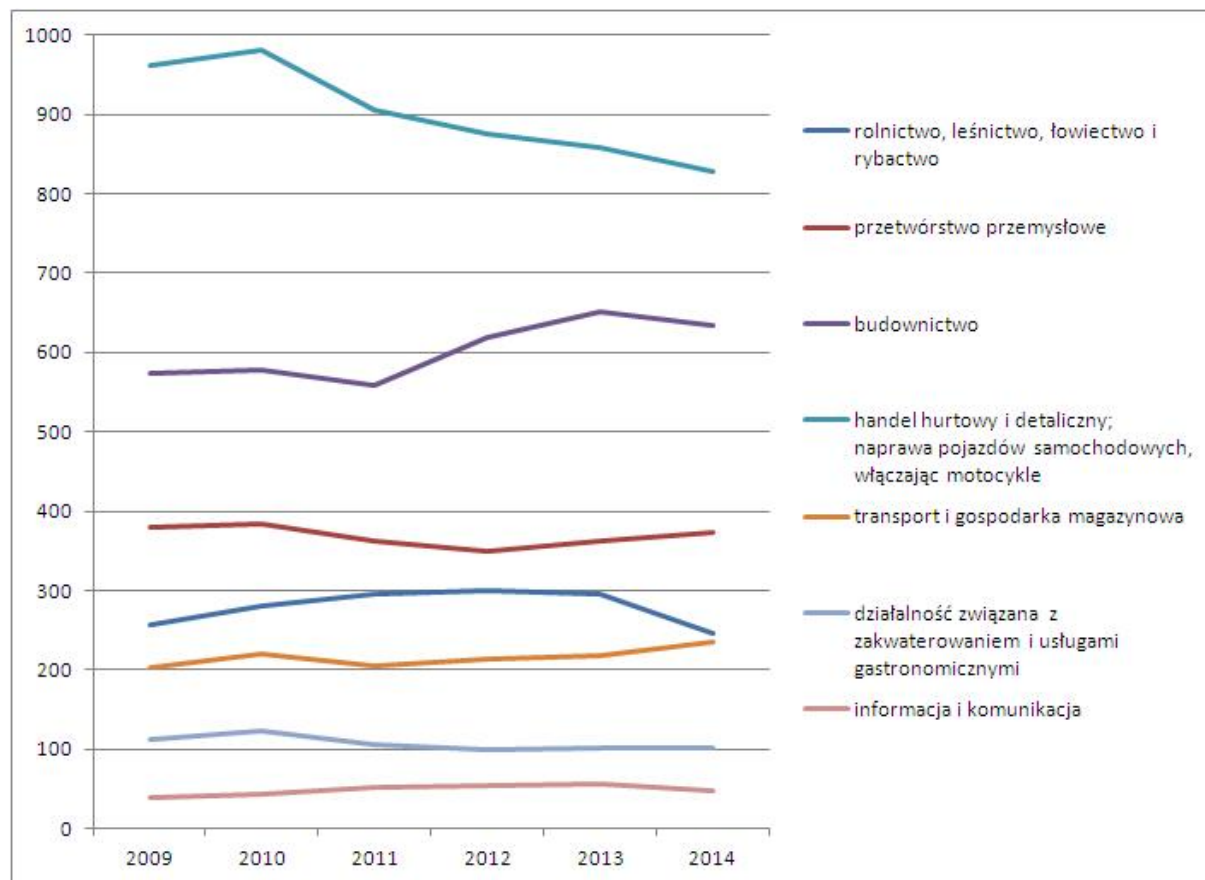
Wykres 25. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD2007 w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Podobnie jak w przypadku osób prowadzących działalność tak i wśród podmiotów gospodarki narodowej na terenie Powiatu choszczeńskiego dominuje handel hurtowy i detaliczny. Niestety na przestrzeni badanego okresu ich liczba zmalała o 154 podmioty (co stanowi 20,17% ogółu podmiotów w Powiecie), w porównaniu do roku 2010, kiedy ich liczba była na najwyższym poziomie i wynosiła 962 podmioty. Drugą w kolejności branżą, która dominuje na rynku lokalnym jest budownictwo. W tym przypadku od roku 2011 zanotowano wzrost podmiotów z tej branży, który w sumie wzrósł o 75 sztuk (tj. 13,42%) i obecnie stanowi 15,44 % ogółu podmiotów w Powiecie. Kolejną branżą jest przetwórstwo przemysłowe, liczba podmiotów z tej branży na przestrzeni ostatnich 6 lat przedstawia się na podobnym poziomie. Charakterystykę podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji i działów PKD przedstawia poniższy wykres.

Wykres 26. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD2007 w latach 2009-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2014 r. w gminie Bierzwnik dominowały podmioty gospodarki narodowej z branży handlu hurtowego i detalicznego (22% ogółu), następnie budownictwo (18%), przetwórstwo przemysłowe (13%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (12%).

Podobnie struktura przedstawia się w gminie Krzęcin, gdzie podmioty z sektora handlu hurtowego i detalicznego stanowiły 22% ogółu, następnie budownictwa (18%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (13%) oraz przetwórstwo przemysłowe (7%).

W gminie Drawno sektor z branży handlu hurtowego i detalicznego stanowił 17% ogółu, następnie budownictwo (13%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (12%) oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (10%). W przypadku gminy Drawno, na terenie wiejskim dominuje rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (20%).

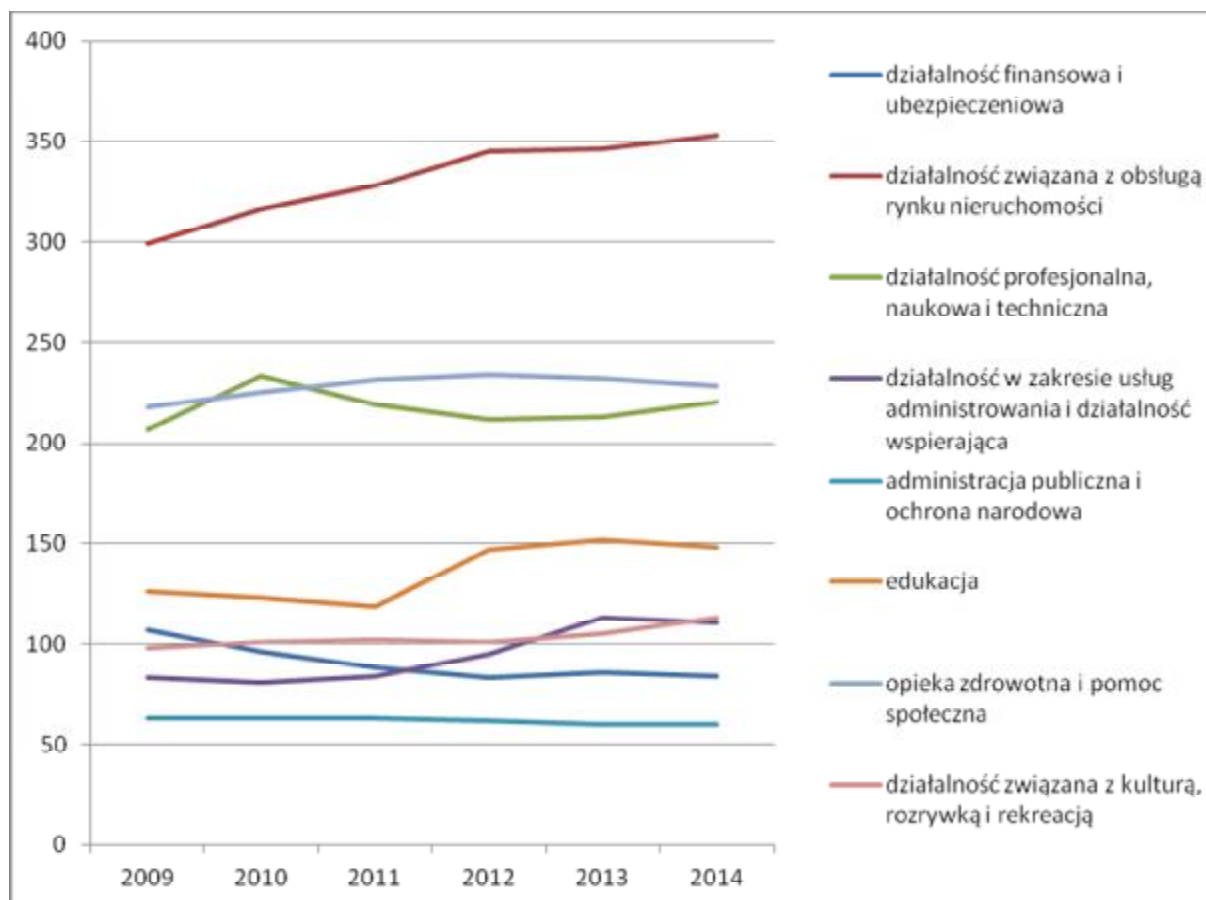
W gminie Choszczno struktura podmiotów gospodarki narodowej przedstawia się następująco: handel hurtowy i detaliczny (22%), budownictwo (12%), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (9%), przetwórstwo przemysłowe (8%) oraz pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (8%). Na terenie wiejskim gminy Choszczno rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo stanowi 10% ogółu.

W gminie Pełczyce wśród podmiotów dominuje branża budowlana (19%), następnie działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (17%), handel hurtowy i detaliczny (16%), przetwórstwo przemysłowe (10%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (8%).

Na terenie wiejskim gminy Pełczyce rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo stanowi 14% ogółu.

W gminie Recz wśród podmiotów dominuje branża budowlana (25%), następnie handel hurtowy i detaliczny (18%), przetwórstwo przemysłowe (11%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (5%). Na terenie wiejskim gminy Recz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo stanowi 10% ogółu.

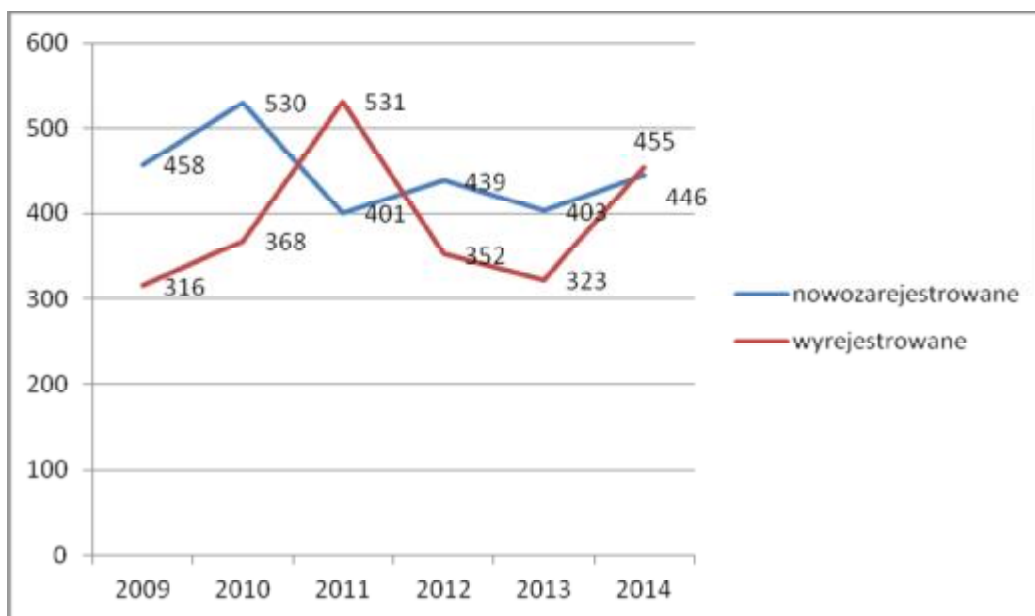
Wykres 27. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD2007 w latach 2009-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

Charakterystyka liczby podmiotów nowozarejestrowanych oraz wyrejestrowanych na terenie Powiatu choszczeńskiego w latach 2009-2014 została przedstawiona na poniższym wykresie. Według tych danych w roku 2011 liczba podmiotów wyrejestrowanych o 32,42% przewyższała liczbę podmiotów nowozarejestrowanych. W pozostałych latach sytuacja była odwrotna, kiedy to liczba podmiotów nowozarejestrowanych była wyższa od liczby podmiotów wyrejestrowanych (różnice te wahały się w granicach 44% w latach 2009-2010 i 25% w latach 2013-2014). Natomiast w roku 2014 liczba podmiotów wyrejestrowanych nieznacznie przewyższyła liczbę podmiotów nowozarejestrowanych (w sumie o 2,02%).

Wykres 28. Nowozarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej w latach 2009-2014

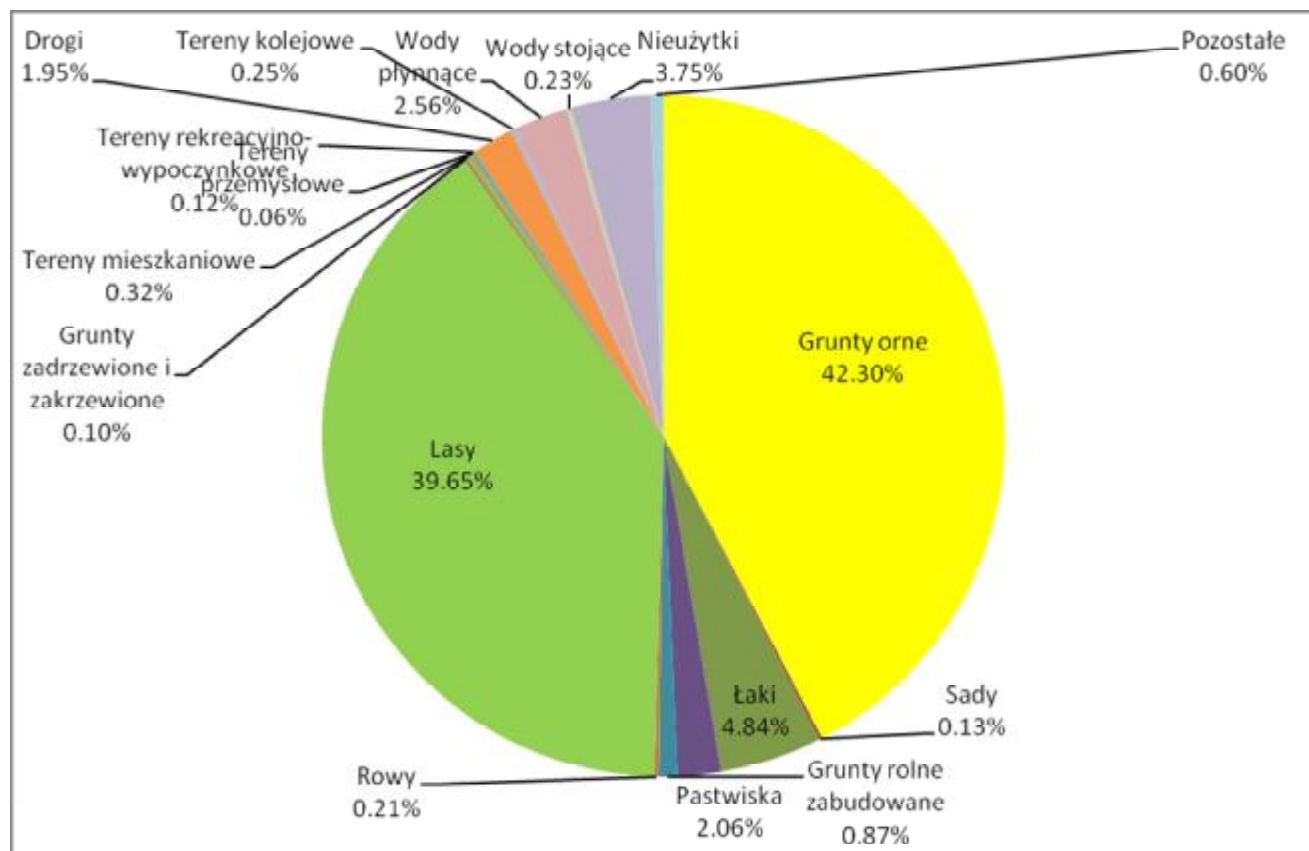
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

7. Rolnictwo i gospodarka leśna

Obszary wiejskie na terenie Powiatu choszczeńskiego zajmują obszar 128 755 ha (96,98 % ogólnej powierzchni Powiatu), a ich główną funkcją jest rolnictwo i leśnictwo. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna w Powiecie zajmuje około 117 tys. ha. Ogólna powierzchnia gruntów gospodarstw rolnych w Powiecie choszczeńskim wynosi 67,121 ha, a więc stanowi 50,56% powierzchni całego Powiatu. Najwięcej gruntów rolnych znajduje się w gminach Choszczno (26,29%) i Pełczyce (21,41%), a najmniej w gminie Drawno (10,7%). Podział gruntów na terenie Powiatu choszczeńskiego został przedstawiony na poniższym wykresie.

Największy udział w powierzchni gruntów mają użytki rolne (42,3% gruntów) oraz lasy (39,65%).

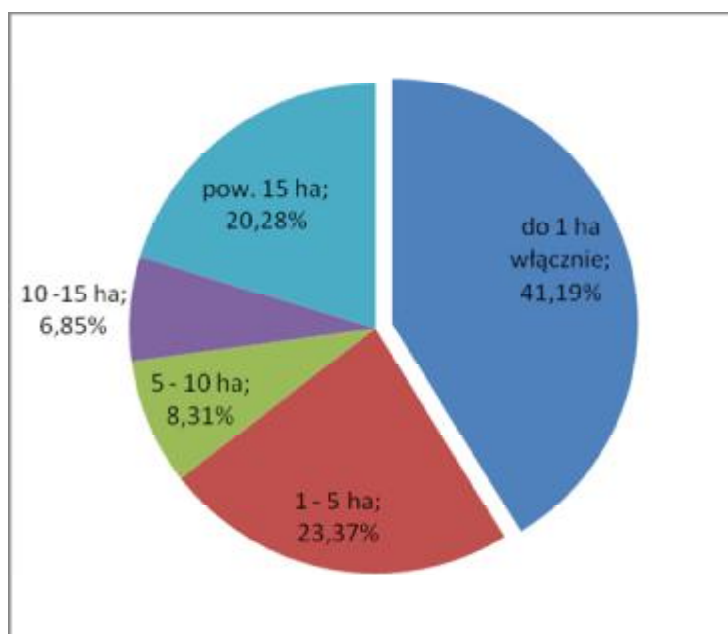
Wykres 29. Grunty Powiatu choszczeńskiego w zestawieniu procentowym – 01.2015 r.

Źródło: opracowanie własne, Wydział Nieruchomości, Geodezji, Kartografii i Katastru

Najwięcej gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych znajduje się na terenie gminy Drawno (42,45%), gdzie znajduje się Drawieński Park Narodowy. Najwięcej gruntów pod wodami mieści się na terenie gminy Bierzwnik (30,56%) oraz gminy Drawno (22,34%).

Wykres 30. Liczba gospodarstw rolnych wg grup obszarowych w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne, Powszechny Spis Rolny 2010

Rolnictwo, z uwagi na uwarunkowania historyczne, ilość osób z nim związanych oraz brak atrakcyjnej alternatywy gospodarczej, stanowi dla Powiatu choszczeńskiego ważny obszar gospodarczy (pomimo niekorzystnych warunków glebowo-klimatycznych). Na terenie Powiatu choszczeńskiego nie występują gleby pierwszej klasy botanicznej. Gleby klasy drugiej występują w znikomych ilościach (0,02%, głównie na terenie gminy Pełczyce). Najwięcej jest gleb średniej klasy tj. IV - IVb (50,6%).

W Powiecie choszczeńskim w 2010 roku funkcjonowało 2816 gospodarstw rolnych. Charakterystykę gospodarstw rolnych ze względu na wielkość przedstawia wykres nr 30. Największy udział w liczbie gospodarstw mają gospodarstwa o wielkości do 1 ha (1160 gospodarstw, najwięcej w gminie Choszczno – 425) oraz 1-5 ha (658, najwięcej w gminie miejskiej Choszczno – 197). Najmniejszy udział cechuje gospodarstwa o wielkości 10-15 ha (193 gospodarstwa). Najwięcej gospodarstw o takiej powierzchni znajduje się w gminie Bierzwnik (55 gospodarstw) oraz gminie Choszczno (49).

Wśród ogólnej liczby gospodarstw rolnych 2178 prowadzi działalność rolniczą.

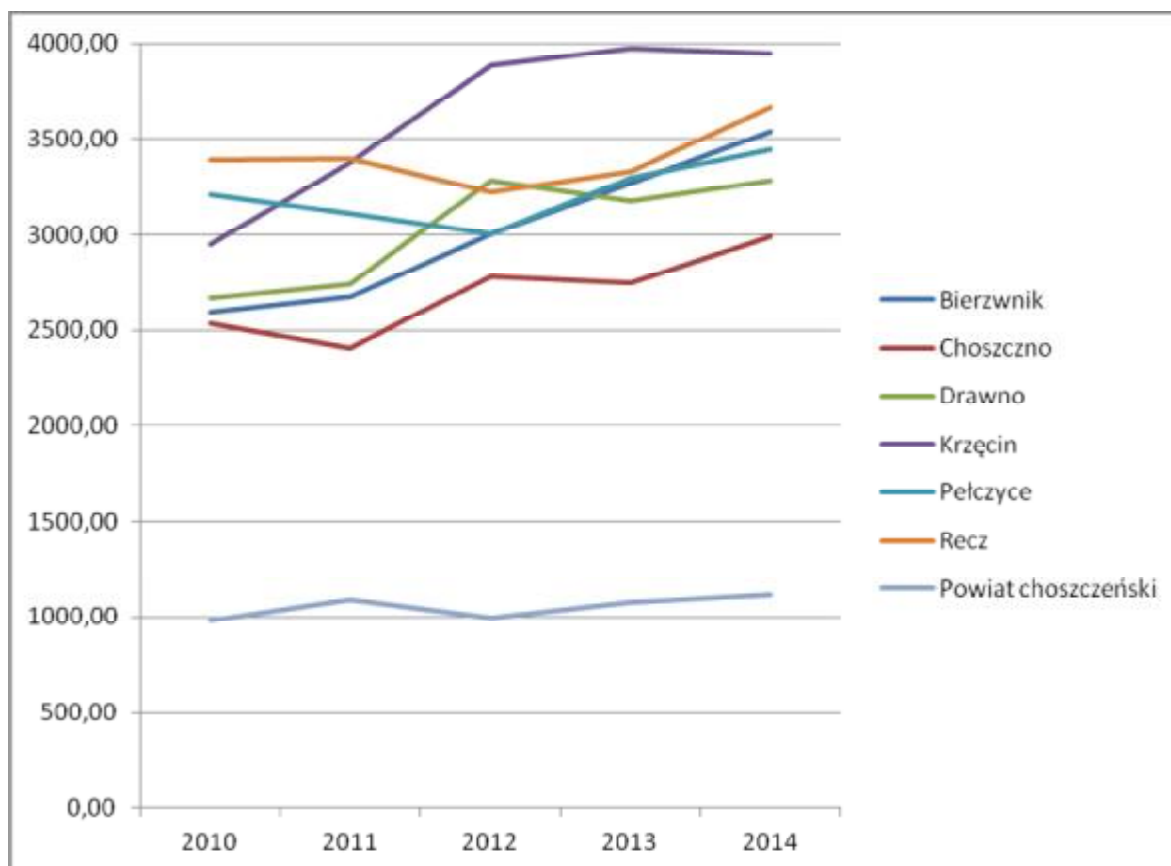
Na obszarze Powiatu choszczeńskiego powierzchnia 52317,3 ha jest zajęta przez grunty leśne, w tym powierzchnia lasów wynosi 50727,1 ha. Oznacza to wskaźnik lesistości na poziomie 38,2 %. W lasach najczęściej występującymi gatunkami drzew są sosna, buk i dąb. Drzewostan jest przeznaczony do celów ochronnych, nasiennych i gospodarczych. Lasy Powiatu choszczeńskiego obejmują grunty należące do ośmiu nadleśnictw. Nadleśnictwo Kalisz Pomorski wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile, pozostałe siedem wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie. Są to: Nadleśnictwo Barlinek, Nadleśnictwo Bierzwnik, Nadleśnictwo Choszczno, Nadleśnictwo Dobrzany, Nadleśnictwo Drawno, Nadleśnictwo Głusko, Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie.

8. Sytuacja finansowa Powiatu choszczeńskiego i jego gmin

W ostatnich latach dochody budżetu Powiatu choszczeńskiego oraz gmin Powiatu wykazywały tendencję wzrostową. Podobnie prezentuje się sytuacja dochodów gmin Powiatu w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W roku 2006 dochód w przypadku poszczególnych gmin klasyfikował się na poziomie 1750-2200 zł, obecnie wynosi od 3000 zł do 4000 zł (w ciągu ostatnich ośmiu lat nastąpił wzrost o 71 - 81%). W Powiecie natomiast w roku 2006 dochód na jednego mieszkańca wynosił ok. 600 zł, w porównaniu do roku 2014 wzrost nastąpił o 100%. W związku z powyższym widoczny jest wyraźny trend rosnący, co oznacza wzrost możliwości wspierania lokalnej ludności w wielu dziedzinach.

Na stałym poziomie jest natomiast dochód Powiatu w przeliczeniu na mieszkańca, jednak specyfika dochodów i wydatków budżetu powiatu sytuuje go na znacznie niższym poziomie. Dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca Powiatu choszczeńskiego i poszczególnych jego gmin zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 31. Dochody Powiatu i gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.wspolnota.org.pl/rankingi/

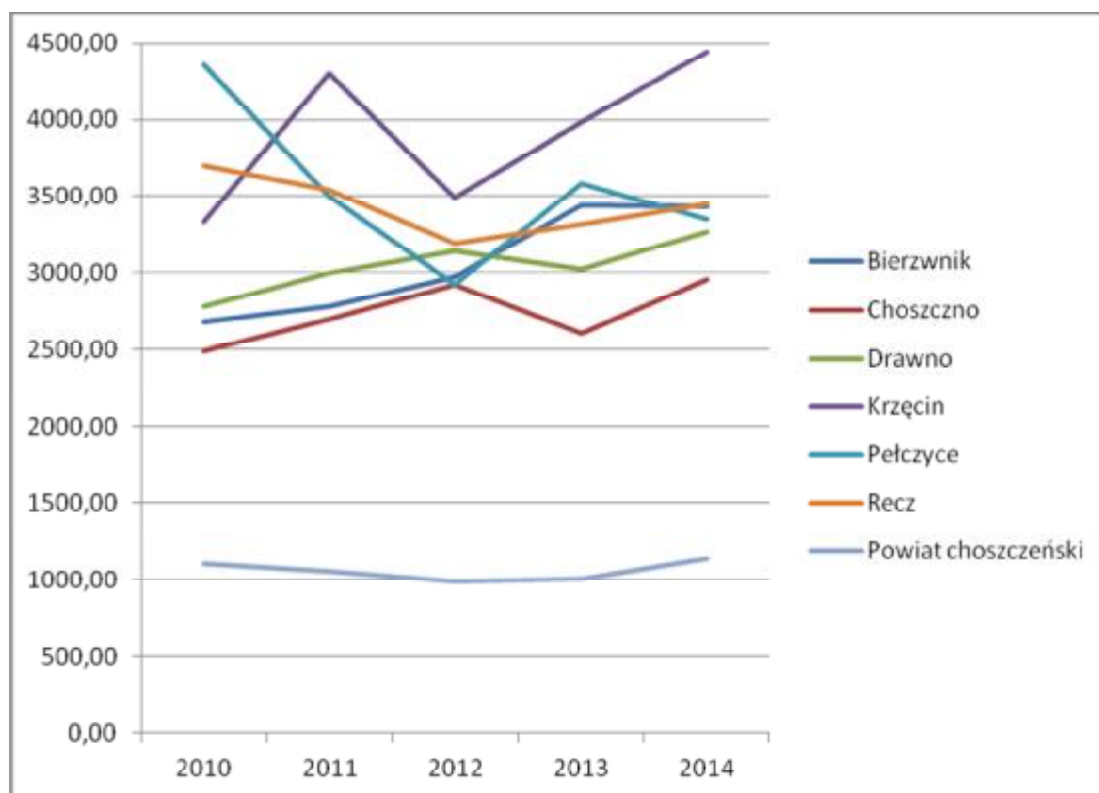
Wydatki Powiatu choszczeńskiego oraz gmin powiatu wykazują ogólnie trend rosnący.

Jest to najprawdopodobniej związane z realizacją inwestycji współfinansowanych ze środków funduszy zewnętrznych, co zwiększyło możliwości finansowe samorządów i znaczny wzrost wydatków inwestycyjnych. Poziom wydatków Powiatu i jego gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca przedstawia wykres nr 32.

Podobnie jak w przypadku dochodu na stałym poziomie są wydatki Powiatu w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Tutaj również w porównaniu do roku 2006 odnotowano jego wzrost o niecałe 100%.

Największy poziom wydatków w przeliczeniu na jedną osobę odnotowana w gminie Krzęcin. W 2012 r. odnotowano jego spadek, kiedy to po zrealizowaniu inwestycji poziom zadłużenia przekroczył 50%. Podobne trendy można zauważyć w pozostałych gminach Powiatu, jednakże lata w których skończył się „boom inwestycyjny” są różne, podobnie jak ich poziomy zadłużenia.

Wykres 32. Wydatki Powiatu i gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2010-2014

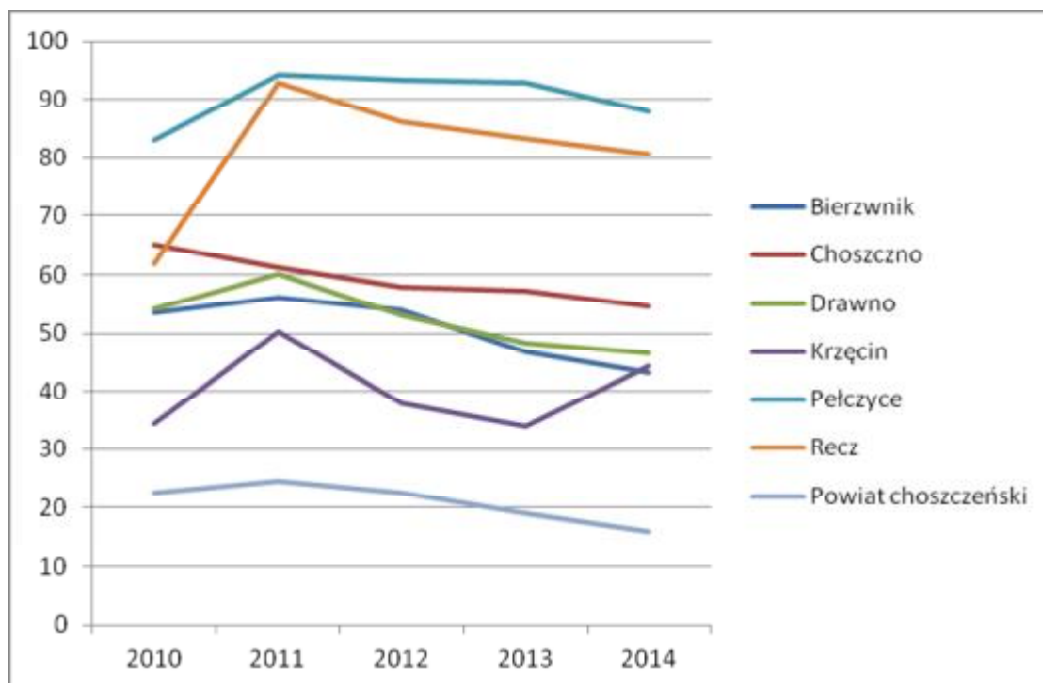
Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.wspolnota.org.pl/rankingi/

W przypadku Powiatu należy wziąć pod uwagę obliczanie wartości dochodów bądź wydatków w stosunku do całej ludności Powiatu choszczeńskiego. Przy podobnych wydatkach inwestycyjnych wszystkich jednostek samorządowych, wskaźnik ten będzie zawsze znacznie mniej korzystny przy ocenie Powiatu.

Zadłużenie Powiatu choszczeńskiego oraz gmin powiatu jest zróżnicowane i wykazuje korelację z aktywnością inwestycyjną danej jednostki samorządowej, co przedstawia wykres nr 33.

Generalną tendencją jest wzrost zadłużenia jednostek. W przypadku gmin Pełczyce i Recz jego poziom wynosi obecnie odpowiednio 88% i 80,8% (w danych za 2014 r.). Plany budżetów gmin na kolejne lata zakładają zmniejszenie zadłużenia dzięki wprowadzeniu programów naprawczych. W pozostałych gminach powiatu poziom zadłużenia waha się w granicach 43-55%.

Wykres 33. Zadłużenie Powiatu i gmin w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.wspolnota.org.pl/rankingi/ oraz nasza.kasa.org.pl

Według powyższych danych można zaobserwować niski wskaźnik zadłużenia Powiatu choszczeńskiego, który interpretowany jest przez ekspertów jako pożądany przy planowaniu dalszych inwestycji i stanowi ważną informację dla kontrahentów danego samorządu o jego wiarygodności finansowej. Sytuacja ta stwarza duże możliwości realizacji inwestycji przy współfinansowaniu ze środków zewnętrznych oraz umożliwia zaciąganie na ten cel zobowiązań.

Taka polityka przynosi w dłuższym trwaniu efekty. To uchroniło powiat przed kłopotami finansowymi spowodowanymi zadłużeniem, z jakimi dziś muszą się borykać inne gminy i powiaty w Polsce. Według „Rankingu zadłużenia samorządów w 2014 r.” przeprowadzonym przez magazyn Wspólnota, na koniec 2014 r. w przypadku 107 jednostek samorządu terytorialnego (w tym 1 województwo, 6 powiatów, 10 miast na prawach powiatu, 40 gmin miejskich i miejsko-wiejskich oraz 50 gmin wiejskich) zadłużenie przekraczało próg 60% rocznych dochodów budżetowych.

Załącznik nr 2

Analiza SWOT

Tabela 48. PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO

Szanse	Mocne strony	Słabe strony	Zagrożenia
Mocna stolica regionu umożliwiającą szybki rozwój Powiatu	Korzystne położenie przy granicy z Niemcami oraz niewielka odległość od strategicznych ośrodków miejskich – Stargard, Szczecin, Gorzów Wlkp.	Mało uzbrojonych terenów budowlanych i inwestycyjnych	Wysoka konkurencja w pozyskaniu inwestorów zewnętrznych
Planowana budowa odcinka drogi K 10 na trasie Piła – Stargard przechodząca przez Recz	Położenie na szlakach komunikacyjnych: linia kolejowa relacji Szczecin – Poznań, sieć dróg wschód-zachód (K 10), korzystne położenie względem portu lotniczego Szczecin – Goleniów)	Niedostatki jakościowe infrastruktury drogowej powiatowej i gminnej	Częste zmiany priorytetów inwestycyjnych w obszarze budownictwa drogowego na poziomie krajowym oraz opóźnienia
Możliwość pozyskania funduszy z UE	Dzięki środkom unijnych na bieżąco wyposażone są sale edukacyjne do kształcenia ogólnego jak i zawodowego	Niedostateczna baza techniczna szkół ponadgimnazjalnych. Brak nowoczesnych warsztatów. Niedostosowanie obiektów do osób niepełnosprawnych.	Brak środków finansowych na rozwój bazy edukacyjnej i bieżące potrzeby np. remont. Problemy w pozyskaniu środków zewnętrznych na sfinansowanie zadań inwestycyjnych
	Bardzo dobry stan infrastruktury ochrony zdrowia na poziomie powiatowym	Częściowo wyeksploatowany sprzęt i aparatura medyczna	Brak jasno sprecyzowanych zasad polityki zdrowotnej. Niedostateczny bieżący poziom finansowania świadczeń zdrowotnych
Stworzenie jednolitego systemu informacji i promocji regionu oraz kształtowanie marki Powiatu	Walory naturalne i kulturowe sprzyjające rozwojowi turystyki	Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczno - rekreacyjna	Silna konkurencja produktowa i marketingowa innych regionów, wymagająca wzmoczonych działań promocyjnych po stronie Powiatu choszczeńskiego
Stworzenie centralnego ośrodka dla sportu – Kajak Polo, zwiększone szanse zaistnienia na rynku ofert turystycznych poprzez stworzenie zintegrowanego obszaru turystycznego	Unikalne środowisko przyrodniczo - krajobrazowe, rozwijająca się agroturystyka, pole golfowe, dostępna infrastruktura do uprawiania sportów wodnych, zaangażowanie kadry trenerskiej i uczestników	Zły stan techniczny bazy sportowej, słaba baza hotelowa, brak ścieżek rowerowych,	Odpływ turystów do innych miejsc, ograniczone środki na realizację potrzeb, brak zainteresowania sportem
	Usytuowanie Ośrodka Sportów Wodnych		

Możliwość pozyskania funduszy z UE	Duże zaangażowanie samorządów lokalnych w projekty infrastrukturalne (wodociągi, gazyfikacja, modernizacja oświetlenia, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej wraz z modernizacją źródła ciepła, przebudowa i rozbudowa dróg lokalnych itp.)	Niewystarczająca modernizacja obiektów użyteczności publicznej, niedostateczna infrastruktura transportowa, związana z komunikacją wewnątrz Powiatu, zły stan nawierzchni dróg, brak mobilności ludności wiejskiej	Zadłużenie Powiatu, trudności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych
Możliwość pozyskania funduszy z UE, racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych pod wielofunkcyjny rozwój Powiatu, w tym rozwój obszarów wiejskich z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, udział w ponadlokalnych inicjatywach związanych z ochroną środowiska w ramach stowarzyszeń i instytucji pozarządowych, edukacji i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Występowanie obszarów cennych przyrodniczo o wysokim poziomie bioróżnorodności, występowanie obszarów objętych formami ochrony gwarantujące zachowanie zasobów środowiska naturalnego (Obszary Natura 2000 itp.)	Bardzo niski poziom nakładów finansowych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną	
Duże możliwości lepszego wykorzystania funkcji rolniczej Powiatu, tworzenie grup producenckich, spółdzielni, agroinkubatorów, odbudowa i dalszy rozwój lokalnego przetwórstwa	Dobra jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej na znacznym obszarze, występowanie obszarów o korzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa ekologicznego i integrowanego	Niski stopień wykorzystania potencjału produkcyjnego głównie infrastruktury produkcyjnej pozostałej po byłych jednostkach organizacyjnych sektora uspołecznionego	
			Postępujący proces globalizacji w rolnictwie stwarzający zagrożenie dla rozwoju gospodarstw średniotowarowych i podmiotów przetwórczych o mniejszym potencjale produkcyjnym

Tabela 49. EDUKACJA, KULTURA, TURYSTYKA, SPORT, OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Szanse	Mocne strony	Słabe strony	Zagrożenia
_____	_____	Ujemny przyrost naturalny oraz niekorzystna struktura demograficzna, w tym wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej licznie ludności. Migracja zarobkowa	Niewystarczające działania ze strony państwa, mające na celu niwelowanie negatywnych procesów demograficznych

Możliwość pozyskania funduszy z UE na potrzeby edukacji zawodowej oraz ogólnokształcącej	Bogata oferta edukacyjna szkół ponadgimnazjalnych	Niedostosowanie oferty edukacyjnej do rynku pracy	Brak środków finansowych na poszerzenie oferty szkół oraz sfinansowania budowy Centrum Kształcenia Zawodowego, spadek liczby uczniów
Możliwość kształcenia na potrzeby lokalnego oraz regionalnego rynku pracy. Budowa Centrum Kształcenia Zawodowego	_____	Brak innowacyjnych narzędzi doradztwa zawodowego w ponadgimnazjalnych placówkach edukacyjnych	
_____	_____	_____	Zubożenie społeczeństwa uniemożliwiające korzystanie z edukacji (słaba pomoc stypendialna)
Możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych na rozwój kultury	Duża ilość obiektów zabytkowych, bogate tradycje kulturowe	Niska świadomość społeczna mieszkańców Powiatu o posiadanym bogactwie kulturowym, zły stan obiektów zabytkowych.	Niedostateczne środki finansowe na pielęgnowanie tradycji, folkloru, opieki nad zabytkami, niedostateczne postrzeganie kultury jako czynnika rozwoju gmin i Powiatu
	Organizacja imprez cyklicznych kulturalnych	_____	
Współpraca gmin i Powiatu w zakresie rozwoju turystyki – stworzenie powiatowego folderu promocyjnego	_____	Brak produktu turystycznego	Brak wspólnych przedsięwzięć gminy – Powiat, ograniczone środki finansowe na realizację przedsięwzięć
Kreowanie imprez o szerokim zasięgu	_____	_____	
Możliwość poszerzenia oferty szkół o klasy sportowe, stwarzanie warunków do uprawiania sportu na terenie Powiatu choszczeńskiego, dalszy rozwój turystyki rowerowej, nordic walkingu	Wzrost świadomości Polaków na temat zdrowego stylu życia, tworzenie tras do uprawiania nordic walking, zagospodarowanie terenów wokół jezior, bogata baza sportowa dostępna na terenie Powiatu choszczeńskiego	_____	Brak ścieżek rowerowych, ograniczone środki finansowe na realizację przedsięwzięć
Poprawa dostępu do usług medycznych, zwiększenie limitu NFZ na usługi specjalistyczne, możliwość pozyskania środków z UE	Dobrze zorganizowana podstawowa i specjalistyczna opieka zdrowotna na poziomie powiatowym	Brak opieki nad przewlekle chorymi. Brak hospicjum. Brak Domu Spokojnej Starości. Pogarszający się stan zdrowia ludności – wzrost zachorowań na choroby cywilizacyjne	Brak lekarzy specjalistów, a głównie w dziedzinach takich jak : geriatryka, opieka paliatywna, onkologia, endokrynologia, reumatologia, alergologia

_____	Dobrze zorganizowana realizacja usług opieki społecznej, opieki nad rodziną oraz osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym	Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, słabe przystosowanie się do szybko zmieniającej się rzeczywistości	Wysoka przestępczość i wzrost patologii społecznej

Tabela 50. GOSPODARKA

Szanse	Mocne strony	Słabe strony	Zagrożenia
Wykorzystanie funduszy UE, nowe usługi i instrumenty rynku pracy dające możliwość na aktywizację zawodową większej liczby bezrobotnych min.: jednorazowe środki na otwarcie działalności gospodarczej	Doświadczenie w pozyskiwaniu środków na aktywizację osób bezrobotnych przez pracowników samorządowych	Wysokie bezrobocie, w tym zjawisko długotrwałego bezrobocia, brak dużych zakładów pracy, występowanie jednoosobowych działalności gospodarczych	Odływ ludzi młodych i wykształconych
Wykorzystanie funduszy UE na przygotowanie terenów pod inwestycję i poprawę infrastruktury	_____	Brak terenów przygotowanych pod inwestycję	Słabe zainteresowanie ze strony inwestorów zewnętrznych
Aktywność lokalnych grup działania, stymulowanie współpracy samorządowej w obszarach związanych z gospodarką, stymulowanie współpracy lokalnych przedsiębiorców z sektorem nauki oraz instytucjami B+R	_____	Mała innowacyjność przedsiębiorstw, niski poziom działalności inwestycyjnej w sektorze prywatnym. Brak wsparcia ze strony samorządu dla małych podmiotów gospodarczych	Problemy w pozyskaniu środków zewnętrznych na rozwój
Nowe regulacje prawne w rolnictwie, otwarcie gospodarki powiatu na otoczenie zewnętrzne	Potencjalnie chłonny rynek na surowce rolnicze, dużo drobnych gospodarstw rolnych, znaczne zasoby siły roboczej	Brak lokalnej bazy przetwórstwa rolno – spożywczego, grup producenckich	Brak stabilnej polityki państwa wobec wsi i rolnictwa
_____	Wysoki wskaźnik lesistości powiatu, duże zasoby drewna przeznaczone do przerobu, istniejące pozytywne przykłady prężnie działających przedsiębiorstw (zwłaszcza przemysłu drzewnego)	Znaczna część obszarów leśnych objętych różnymi formami ochrony	_____

Załącznik nr 3

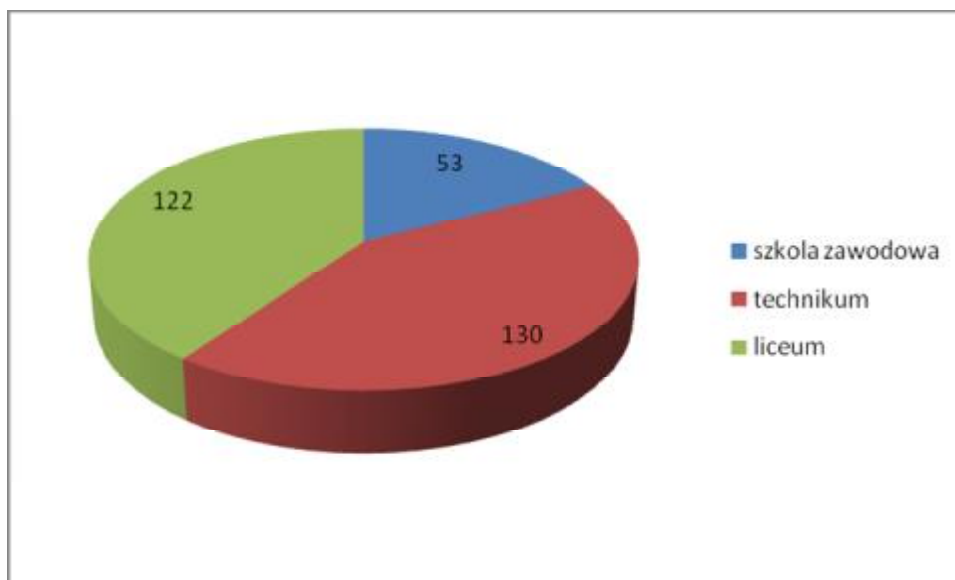
Analiza ankiet wśród gimnazjalistów Powiatu choszczeńskiego

Ankiety przeprowadzono w czerwcu 2015 r. wśród uczniów III klas gimnazjów z Powiatu choszczeńskiego. Wzięło w niej udział 307 osób, w tym kobiety stanowiły 57,33%. Wśród respondentów 43,97% stanowiły osoby z gminy Choszczno (w tym 95 osób z Choszczna), 14,01% stanowiły osoby z gminy Recz (w tym 21 osób z Recza), 11,07% stanowiły osoby z gminy Pełczyce (w tym 11 osób z Pełczyc), 10,75% stanowiły osoby z gminy Drawno (w tym 16 osób z Drawna), 10,42% stanowiły osoby z gminy Bierzwnik (w tym 6 osób z Bierzwnika), 6,19% stanowiły osoby z gminy Krzęcin (w tym 3 osób z Krzęcina), ponadto 11 osób nie wskazało swojego miejsca zamieszkania.

Pozytywną informacją jaka została uzyskana w wyniku udzielonych odpowiedzi na pierwsze pytanie jest fakt, iż 306 osób zamierza kontynuować naukę.

Kolejnym pytaniem, jakie zostało zadane respondentom dot. wyboru typu szkoły ponadgimnazjalnej. Analizę udzielonych odpowiedzi w tym pytaniu przedstawia poniższy wykres, z którego wynika, iż 42,48% zamierza kontynuować naukę w technikum, 39,87% w liceum. Według uzyskanych odpowiedzi na pierwsze dwa pytania można stwierdzić, iż ankietowana młodzież jest świadoma wagi wykształcenia.

Wykres 34. W jakiej szkole zamierzasz kontynuować naukę?

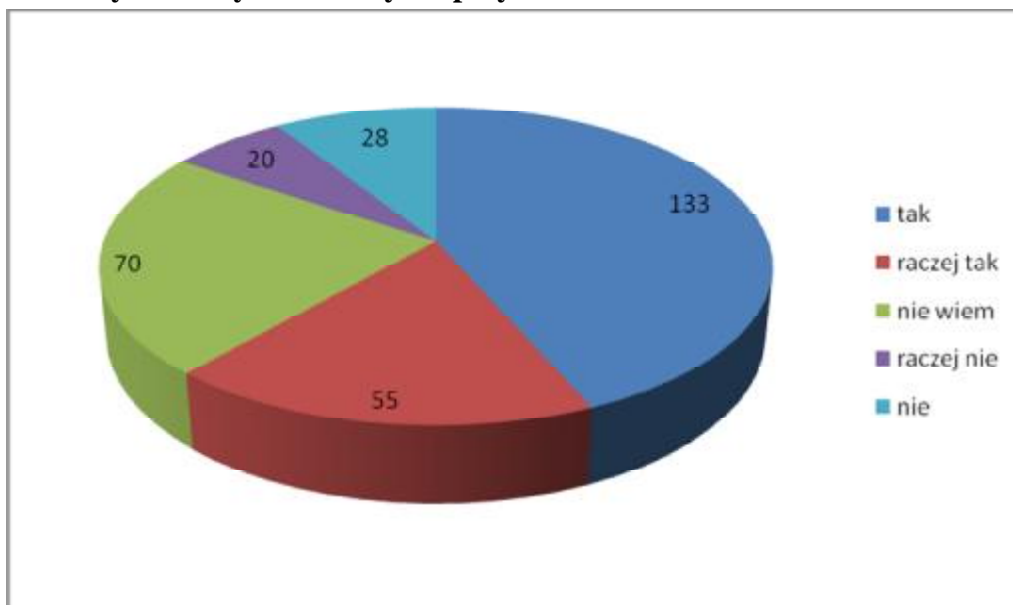

Źródło: opracowanie własne

Biorąc pod uwagę, iż 58,96% matek badanych dzieci i 52,77% ojców badanych dzieci ma wykształcenie minimum średnie, zawodowe odpowiednio 26,06% i 32,57%, dlatego też zauważalny jest wzrost aspiracji edukacyjnych młodego pokolenia. Wysoka ocena wykształcenia w świadomości społecznej dzieci wskazuje na ich życiowy pragmatyzm wiążący szanse życiowe z posiadanymi kwalifikacjami. Ponadto 67,10% matek badanych dzieci i 89,25% ojców badanych osób jest aktywnych zawodowo. Zdobywanie wykształcenia

i pracy niezmiennie stanowi podstawowy kanał awansu społecznego. Potwierdza to także pytanie o ewentualne studia. Aż 61,24 % gimnazjalistów chciałoby w przyszłości uczyć się w szkołach wyższych, 22,80% nie ma sprecyzowanych planów, pozostałych 15,96% gimnazjalistów wyklucza taką możliwość, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 35. Czy chciałbyś/chciałabyś w przyszłości studiować?

Źródło: opracowanie własne

Wśród najczęściej wymienianych profili kształcenia przez gimnazjalistów są:

Kierunek kształcenia:	Liczba osób	%
mechanik	37	6,99%
matematyczno-fizyczny	35	6,62%
mundurowy	34	6,43%
handlowy	34	6,43%
biologiczno-chemiczny	28	5,29%
ogólny	26	4,91%
politologiczno-prawny	26	4,91%
informatyczny	26	4,91%
języki obce	23	4,35%
humanistyczno-artystyczny	23	4,35%
logistyczny	22	4,16%
ochrona środowiska	21	3,97%
dziennikarsko-społeczny	19	3,59%
gastronomiczne	22	4,16%
matematyczno-przyrodniczy	17	3,21%
sportowy	14	2,65%
menedżerski	11	2,08%
policyjno-prawny	11	2,08%
fryzjer	10	1,89%
elektryk	9	1,70%

budowlany	10	1,89%
cukiernik	8	1,51%
hotelarski	8	1,51%
leśny	7	1,32%
plastyczny	7	1,32%
ślusarz	5	0,95%
matematyczno-informatyczny	4	0,76%
kosmetyczka	4	0,76%
medyczny	4	0,76%
geodezja	3	0,57%
humanistyczny	2	0,38%
piekarz	2	0,38%
ekonomiczny	2	0,38%
weterynaryjny	2	0,38%
psychologiczny	2	0,38%
florystka	2	0,38%
matematyczno-językowy	1	0,19%
kucharz	1	0,19%
wizażystka	1	0,19%
z matura międzynarodową	1	0,19%
spedytor	1	0,19%
farmacja	1	0,19%
grafika	1	0,19%
geologia	1	0,19%
rolnictwo	1	0,19%

Kolejnym pytaniem, na jakie młodzi respondenci musieli odpowiedzieć dot. wskazania miejscowości w jakiej zamierzają kontynuować naukę. Wśród tych miejscowości największym zainteresowaniem cieszyło się Choszczno (58,31%), następnie był Szczecin (11,40%) oraz Kalisz Pomorski (9,77%). Respondenci wymieniali również następujące miejscowości: Gorzów Wlkp., Stargard Szcz. i Barlinek. Niezdecydowanych było 6,51% młodzieży.

Większość respondentów ocenia warunki do nauki proponowane przez szkoły w Powiecie choszczeńskim jako dobre bądź przeciętne.

Poziom kształcenia 45,60% badanej młodzieży ocenia jako dobry, 37,46% jako przeciętny, 10,10% jako bardzo dobre, 3,91% jako zły, a 0,65% jako bardzo zły.

Materiały i pomoce dydaktyczne oceniane są przez 45,28% badanej młodzieży jako dobre, 36,48% jako przeciętne, 11,07% jako bardzo dobre, 5,21% jako złe, a 0,98% jako bardzo złe.

Według 41,69% respondentów baza sportowa oceniane jest jako dobra, 28,01% jako przeciętna, 23,78% jako bardzo dobra, 3,58% jako zła, a 0,98% jako bardzo zła.

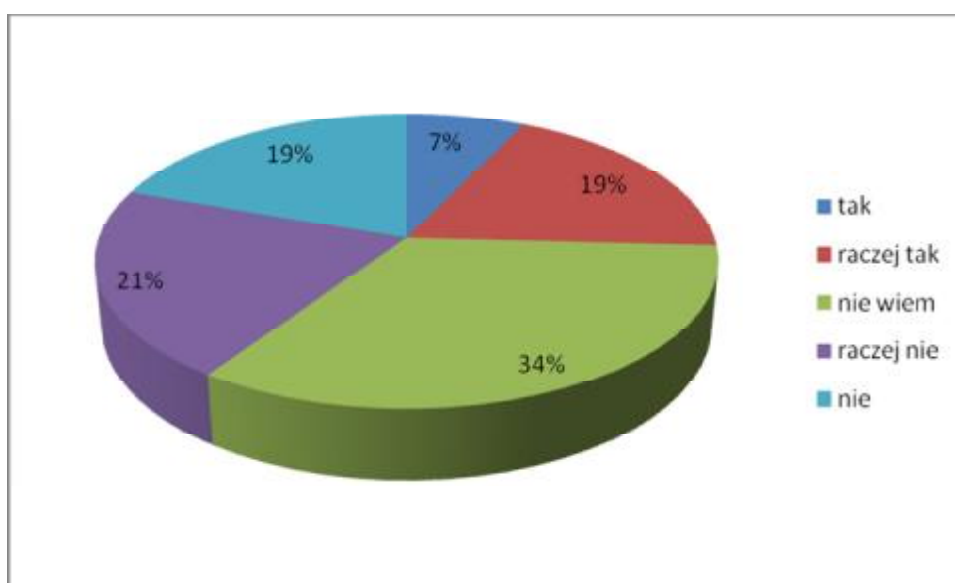
Bazę techniczną ocenia 42,35% badanej młodzieży jako dobrą, 36,81% jako przeciętną, 14,98% jako bardzo dobrą, 2,93% jako złą, a 0,33% jako bardzo złą.

Kadra pedagogiczna oceniana przez 48,21% badanej młodzieży jest jako dobra, 26,71% jako przeciętna, 15,96% jako bardzo dobra, 5,21% jako zła, a 0,98% jako bardzo zła.

Oferta zajęć pozalekcyjnych oceniana jest przez 39,74% badanej młodzieży jako dobra, 29,97% jako przeciętna, 16,29% jako bardzo dobra, 9,77% jako zła, a 2,93% jako bardzo zła. Oferta profili/ kierunków kształcenia oceniana jest przez 39,74% badanej młodzieży jako dobra, 31,92% jako przeciętna, 11,73% jako bardzo dobra, 9,77% jako zła, a 2,93% jako bardzo zła.

Niepokoić może rysujący się brak zakorzenienia dzieci w zamieszkiwanych gminach i Naszym Powiecie. Gimnazjaliści zapytani o to, czy wiążą swoje losy z Powiatem choszczeńskim odpowiedzieli przecząco (40,53%). Chciałoby zostać 25,82% dzieci, a 33,66% jeszcze nie ma wizji przyszłości (wykres nr 36). Jest to ważny sygnał, ponieważ w dłuższej perspektywie czasowej odpływ młodych ludzi może niekorzystnie odbić się na strukturze demograficznej Powiatu.

Wykres 36. Czy wiążesz swoje losy z Powiatem choszczeńskim?

Źródło: opracowanie własne.

Ostatnie pytanie jakie zostało zadane gimnazjalistom, dotyczyło uczestnictwa w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Niestety 57% badanej młodzieży nie jest zainteresowanych uczestnictwem w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Natomiast pozostałe osoby jako dodatkowe zajęcia jakich uczestnictwem są zainteresowani wymieniali: zajęcia sportowe (43 os.), plastyczne (17 os.), teatralne (15 os.), muzyczne (15 os.) i fotograficzne (15 os.). Niestety tylko pojedyncze osoby zainteresowane są uczestnictwem w zajęciach z przedmiotów: matematyka, biologia i języki obce.

Załącznik nr 4

Analiza ankiet wśród maturzystów

Niniejsze podsumowanie jest efektem przeprowadzonego badania ankietowego skierowanego dla maturzystów szkół ponadgimnazjalnych z terenu Powiatu choszczeńskiego w okresie wrzesień – październik 2015 r. w ramach konsultacji społecznych prowadzonych na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016 – 2030.

Podstawowym celem przeprowadzonego badania była ocena zadowolenia z warunków nauki, przygotowania ucznia do egzaminu maturalnego, rodzaju oferowanych zajęć przez szkołę oraz zadowolenia z uczestnictwa w nich jak również zapotrzebowania zgłaszanego przez uczniów na dodatkowe zajęcia pozalekcyjne oraz planów edukacyjnych uczniów po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej z Powiatu choszczeńskiego. Zapewnienie odpowiednich warunków nauki przeprowadzonych na wysokim poziomie, możliwość rozwoju edukacyjnego uczniów na etapie szkoły ponadgimnazjalnej tworzą obraz przyszłego rynku pracy, którego ważnymi graczami będą wchodzący w późniejszym czasie na ten rynek absolwenci szkół.

W badaniu wzięło udział łącznie 228 osób, z czego 62% stanowiły kobiety. Wśród respondentów w obu typach szkół dominowały kobiety, w Liceum Ogólnokształcącym stanowiły 65%, a w Technikum 58%. Wśród respondentów biorących udział w badaniu 64% zamieszkuje obszary poza Choszczem, 36% badanych w miejscowości w której znajduje się szkoła ponadgimnazjalna - czyli w Choszcznie.

Istotną zmienną w badaniu aspiracji edukacyjnych młodzieży jest wykształcenie rodziców. Zapytaliśmy zatem naszych respondentów o wykształcenie ich matek i ojców. Najczęściej wskazywanym poziomem wykształcenia rodziców badanych uczniów, wśród matek (39%) było wykształcenie średnie, zaś u ojców (41%), było wykształcenie zasadnicze zawodowe. Na drugim miejscu w przypadku kobiet wykształcenie zasadnicze zawodowe (34%), a w przypadku mężczyzn średnie (36%). Trzecim w kolejności, najczęściej pojawiającym się poziomem wykształcenia rodziców, zarówno w grupie matek, jak i ojców, było wykształcenie wyższe (odpowiednio 22% i 21%). Na czwartym ostatnim miejscu wskazywane zarówno w przypadku matek (4%) i jak i ojców (3%), było wykształcenie podstawowe.

Zapytaliśmy także o statut rodziców na rynku pracy. Spośród sugerowanych odpowiedzi najczęściej zaznaczana w przypadku matek (70%) jak i ojców (87%) wskazano odpowiedź „pracuje”. Natomiast spośród badanej grupy respondentów 30% matek i 13% ojców została zdeklasowana jako „nie pracuje”.

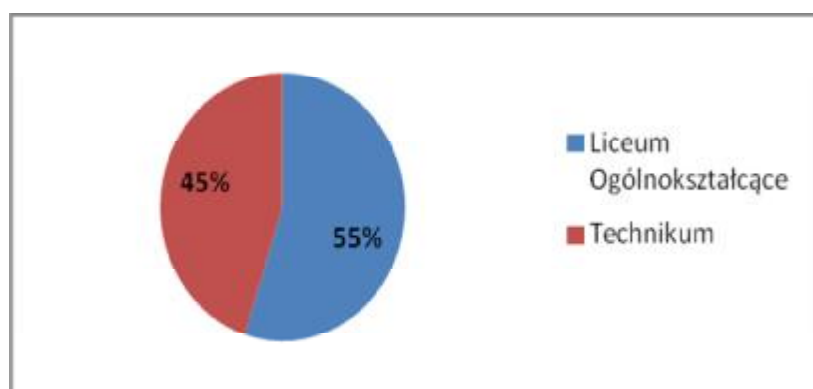
Wybór szkoły ponadgimnazjalnej jest pierwszą kluczową decyzją podejmowaną przez młodego człowieka. Determinuje ona w dużym stopniu jego przyszłą karierę zawodową, wpływa na jakość życia, jest także znaczącym elementem planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej. Powinna być zatem oparta o znajomość samego siebie, a także o możliwości tkwiące w środowisku. Uczeń poznaje siebie na podstawie własnych doświadczeń oraz informacji z otoczenia. W całym cyklu rozwojowym młodego człowieka niezmiernie ważna

jest również przynależność społeczna rodziców, ich wykształcenie, pochodzenie i tradycje rodzinne, styl życia członków rodziny tworzą zespół cech, które oddziałują na aspiracje edukacyjne rodzin. Warunki rodzinne stanowią podstawowe źródło doświadczeń, jakie zdobywa dziecko.

Przedmiotowe badanie było przeprowadzane za pomocą ankiety, która była anonimowa i obejmowała 13 pytań. Pytania nr 1-7 oraz nr 10,11,13 to pytania zamknięte jednokrotnego wyboru. Pytanie nr 8 – to pytanie zamknięte z możliwością wyboru kilku odpowiedzi, zaś pytania nr 9 i 12 były pytaniami otwartymi wymagającymi własnych odpowiedzi uczniów.

W badaniu wzięło udział 125 uczniów liceum ogólnokształcącego (co stanowi 55% respondentów) oraz 103 uczniów techników. Jak przedstawia powyższa analiza, większa część uczniów z terenu Powiatu choszczeńskiego wybiera liceum ogólnokształcące jako kierunek swojej dalszej edukacji.

Wykres 37. Jestem uczniem/uczennicą?

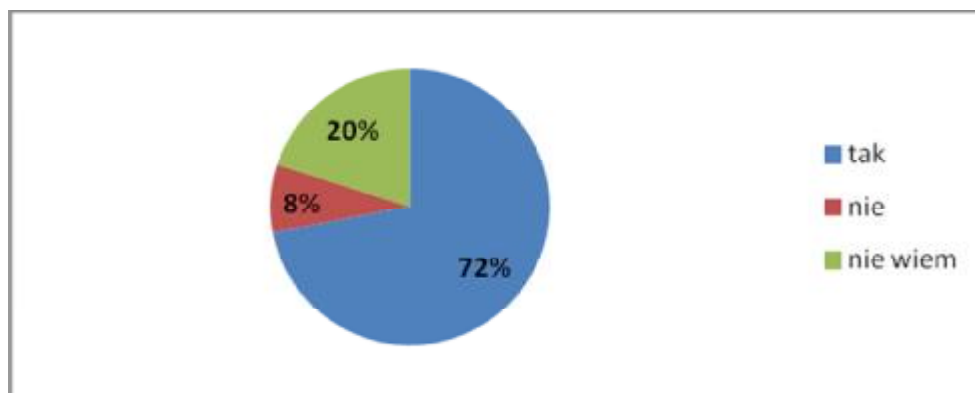

Źródło: opracowanie własne

W przypadku liceum ogólnokształcącego większą część stanowią kobiety - 65% uczniów, nieco niższy procent kobiet uczęszczających można zauważyć w przypadku techników bo 58%. Co w konsekwencji daje do zrozumienia, że kobiety coraz częściej wybierają kierunki techniczne.

Na pytanie czy zamierzasz zdawać maturę w 2016 r., większość badanych odpowiedziała „tak” - aż 92%, z czego 63% stanowiły kobiety, 5% badanych zaznaczyła odpowiedź „nie”, zaś 3% odpowiedziało „nie wiem”.

Wykres 38. Czy zamierzasz kontynuować naukę?

Źródło: opracowanie własne

Wśród badanych 72% z nich potwierdza podjęcie dalszej nauki po zakończeniu edukacji w szkole ponadgimnazjalnej (w tym 67% kobiet), 20% nie wie jeszcze czy podejździe do egzaminu maturalnego (w tym 9% kobiet), zaś 8 procent badanych potwierdziło że nie podejździe do egzaminu maturalnego (w tym 9% kobiet).

Tabela 51. Jak oceniasz swoje przygotowanie do egzaminu maturalnego?

Jak oceniasz swoje przygotowanie do egzaminu maturalnego?	Razem		Dziewczęta		Chłopcy		Liceum Ogólnokształcące		Technikum	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Dobrze	55	25	28	51	27	49	33	27	22	22
Raczej dobrze	115	51	77	67	38	33	68	56	47	46
Słabo	52	23	34	65	18	35	21	17	31	30
Źle	2	1	0	0	2	1	0	0	2	2

Źródło: opracowanie własne

Odpowiedzi na powyższe pytanie udzieliło 224 badanych, 4 osoby nie udzieliły żadnej odpowiedzi. Grupą, która najlepiej ocenia swoje przygotowanie do egzaminu maturalnego są uczniowie liceum ogólnokształcącego, 27% uczniów uważa, że jest dobrze przygotowana, zaś 56% że raczej dobrze, 17% uważa że słabo. Żaden uczeń liceum ogólnokształcącego nie udzielił odpowiedzi, że jest źle przygotowany/a do egzaminu maturalnego. W przypadku odpowiedzi udzielonej przez uczniów techników widać różnicę w stosunku do odpowiedzi udzielonych przez uczniów liceum ogólnokształcącego. 22% badanych uważa że jest dobrze przygotowana do egzaminu maturalnego, 46 % badanych udzieliło odpowiedzi że raczej dobrze, 30% uważa że jest słabo przygotowana do egzaminu maturalnego, zaś 2% uważa że jest źle przygotowana do egzaminu.

Kolejnym pytaniem, na które uczniowie mieli odpowiedzieć dot. oceny warunków nauki proponowanej przez szkołę tj. poziom kształcenia, materiały i pomoce dydaktyczne, bazę sportową, bazę techniczną, kadre pedagogiczną, ofertę zajęć pozalekcyjnych oraz profil/kierunek kształcenia. Zastosowana skala ocen przedstawiała się następująco: bardzo dobrze, dobrze, przeciętnie, źle i bardzo źle.

Wśród respondentów 15% z nich oceniło bardzo dobrze poziom kształcenia w szkołach do których uczęszczają, 63% określiło jako dobry zaś 22% jako przeciętny. Żaden uczeń nie stwierdził, że poziom kształcenia jest zły czy też bardzo zły.

Stosowane materiały i pomoce dydaktyczne w trakcie procesu kształcenia są oceniane przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych jako jako bardzo dobre (21% badanych), dobre (37% badanych), przeciętne (35% badanych), źle (7% badanych), bardzo źle (0,8% badanych).

Baza sportowa proponowana przez szkoły ponadgimnazjalne Powiatu choszczeńskiego została oceniona następująco: bardzo dobrze (32% badanych), dobrze 47% (badanych), przeciętnie (16% badanych), źle (6% badanych) – nikt nie zastosował oceny bardzo źle.

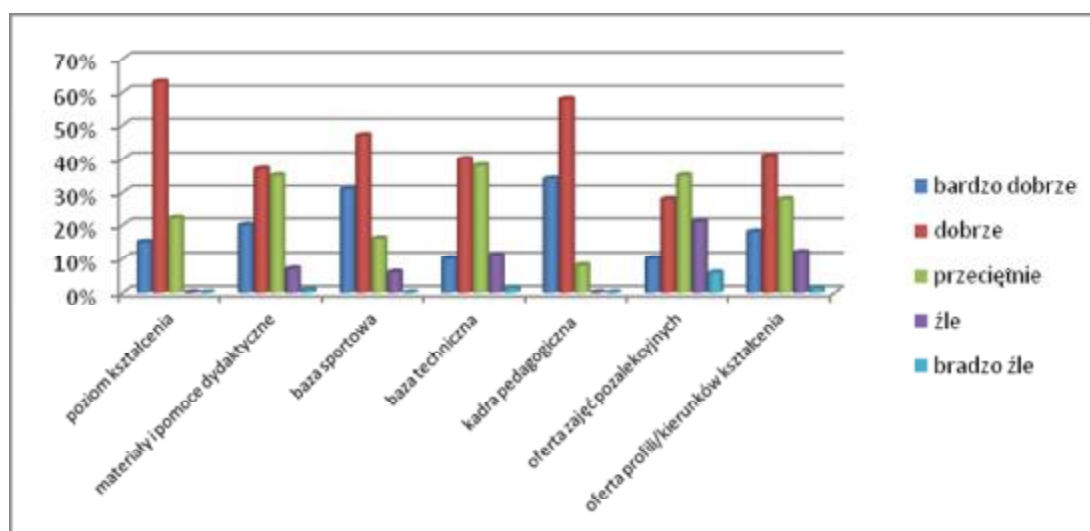
Baza techniczna stanowiąca podstawowy element funkcjonowania szkoły została oceniona następująco: bardzo dobrze (10% badanych), dobrze (40% badanych), przeciętnie (38% badanych), źle (11% badanych), bardzo źle (1,3% badanych).

Kadra pedagogiczna została oceniona przez badanych bardzo dobrze (34% badanych), dobrze (57% badanych), przeciętnie (8% badanych), nikt z badanych nie zaznaczył w tym przypadku odpowiedzi źle czy też bardzo źle.

Oferta zajęć pozalekcyjnych została oceniona następująco: bardzo dobrze (10% badanych), dobrze (29% badanych), przeciętnie (8% badanych), nikt nie określił zajęć pozalekcyjnych jako źle czy też bardzo źle.

Oferta profili/kierunków kształcenia oferowana przez szkoły ponagimnazjalne Powiatu choszczeńskiego zostały ocenione następująco: bardzo dobrze (18% badanych), dobrze (41% badanych), przeciętnie (28% badanych), źle (12% badanych), bardzo źle (1,3% badanych). Poniżej przedstawiona została analiza danych uzyskanych podczas udzielonej odpowiedzi na przedmiotowe pytanie.

Wykres 39. Jak oceniasz warunki do nauki proponowane przez Twoją szkołę?

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie jakie zadano respondentom dot. udziału w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych w szkole w ramach programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej (UE). Wśród badanych 63% z nich potwierdziło udział w zajęciach pozalekcyjnych współfinansowanych ze środków UE organizowanych w szkole.

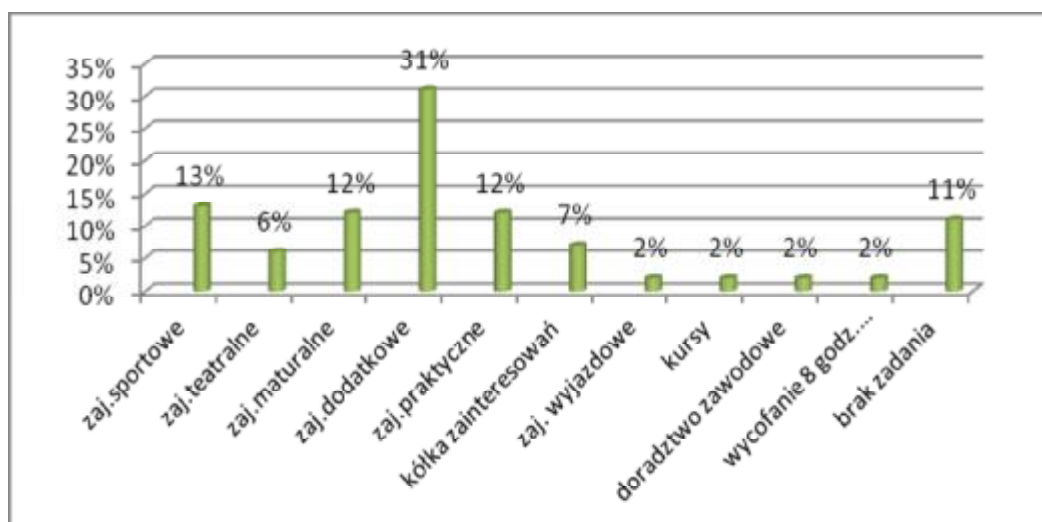
Na przestrzeni lat w obu szkołach ponadgimnazjalnych realizowane były projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 9.1.2 oraz 9.2. Uczniowie mogli korzystać z doradztwa edukacyjno – zawodowego, zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć specjalistycznych itp. 51% uczniów uczestniczących na zajęcia dodatkowe wyraża swoje zadowolenie, 14% badanych uważa że nie było zadowolonych, zaś 35% badanych nie ma zdania.

Kolejne pytanie dot. wymienienia zajęć pozalekcyjne, które według nich są najbardziej przydatne. Tutaj respondenci mogli zaznaczyć kilka odpowiedzi, na ich podstawie określono najbardziej przydatne z punktu widzenia uczniów. Na pierwszym miejscu uplasowały się zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze (60% badanych), na drugim miejscu zajęcia specjalistyczne(48% badanych), na trzecim miejscu organizacja kółek zainteresowań (45% badanych), na czwartym miejscu zajęcia organizowane poza szkołą lub poza lekcjami

(37% badanych), indywidualne doradztwo edukacyjno – zawodowe zaznaczyło 21% badanych.

Pytanie nr 9 - Napisz co według Ciebie należałoby zmienić bądź też jakie zajęcia zorganizować w szkole aby stały się one przydatne? Powyższe pytanie było pytaniem otwartym i każdy badany mógł napisać swoje sugestie odnośnie zajęć jakie można by wprowadzić do szkoły i zachęcić młodzież do uczestnictwa w nich. Nie każdy z badanych udzielił odpowiedzi na powyższe pytanie w związku z czym należy traktować to jako brak uwag do rodzaju prowadzonych dotychczas zajęć w szkole. Odpowiedzi jakie udzielono prezentowały się następująco.

Wykres 40. Napisz co według Ciebie należałoby zmienić bądź też jakie zajęcia zorganizować w szkole aby stały się one przydatne ?

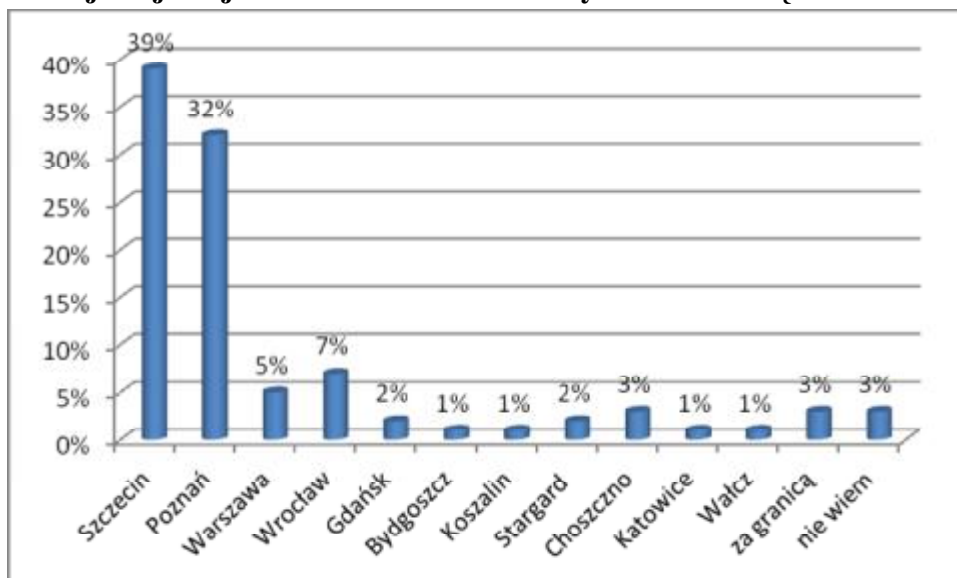
Źródło: opracowanie własne

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie - czy są zainteresowani uczestnictwem w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych organizowanych w szkole w ramach programów współfinansowanych ze środków UE. Ponad 77% badanych deklaruje chęć wzięcia udziału w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych organizowanych w ramach programów współfinansowanych ze środków UE, 23% nie wyraża chęci uczestniczenia w dodatkowych zajęciach.

Następnie maturzyści zostali poproszeni o przedstawienie swoich planów edukacyjnych po napisaniu egzaminu maturalnego. Prawie $\frac{3}{4}$ badanych deklaruje po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej rozpocząć studia (70% badanych), 11% badanych zamierza podjąć naukę w szkole policealnej, 10% badanych nie zamierza kontynuować nauki, zaś 9% badanych planuje się zapisać na kurs celem podniesienia swoich kwalifikacji zawodowych.

Kolejne pytanie, jakie zostało uczniom zadane należało do pytań otwartych, a badani mieli wskazać miasto w którym zamierzają kontynuować naukę po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej do której uczęszczają. Na pytanie nie odpowiedzieli jednak wszyscy tylko 155 osób z pośród 228 osób badanych. Analizę wskazanych odpowiedzi przedstawia wykres nr 41.

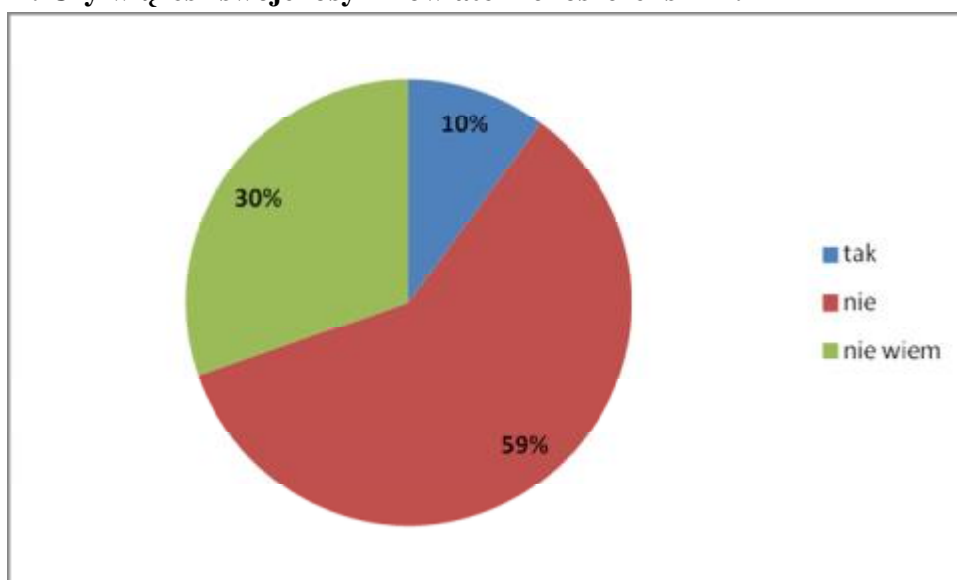
Wykres 41. W jakiej miejscowości zamierzasz kontynuować naukę?

Źródło: opracowanie własne.

Większość badanych odpowiedziała, że nie wiąże swoich losów z Powiatem choszczeńskim, tylko 10% badanych potwierdziła że po zakończeniu edukacji osiedli się na terenie Powiatu choszczeńskiego, zaś 30% badanych nie wie czy będzie wiązać swoje losy z Powiatem choszczeńskim.

Wykres 42. Czy wiążesz swoje losy z Powiatem choszczeńskim?

Źródło: opracowanie własne.

Załącznik nr 5

Analiza ankiet wśród mieszkańców Powiatu

Ankiety przeprowadzono w okresie czerwiec-listopad 2015 r. wśród osób związanych z Powiatem choszczeńskim (wśród nich 95,9% stanowiły osoby zamieszkujące Powiat). Wzięło w niej udział 486 osób, w tym kobiety stanowiły 68,7%. Wśród respondentów 4,7% stanowiły osoby poniżej 25 lat (w tym 7 kobiet), 51,4% stanowiły osoby w wieku 26-45 lat (w tym 148 kobiet), 35,4% stanowiły osoby w wieku 46-60 lat (mężczyźni), 5,6% stanowiły osoby powyżej 61 roku życia (mężczyźni), ponadto 14 osób nie wskazało swojego wieku. Wśród respondentów ze względu na rodzaj zatrudnienia dominowały osoby pracujące, które stanowiły 72,2 % badanych, następnie osoby bezrobotne – 18,7%, przedsiębiorcy 2,3 %, rolnicy 0,6%, emeryci i renciści 1,2%, studenci 2,1% i inni 0,2%, ponadto 2,9% badanych nie wskazało swojego rodzaju zatrudnienia.

W pierwszej kolejności osoby ankietowane zostały poproszone o zaznaczenie trzech aspektów, które są najpilniejsze do poprawy w Powiecie choszczeńskim w najbliższym czasie. Są to:

1. Zmniejszenie bezrobocia (286 głosów),
2. Poprawa infrastruktury drogowej – drogi powiatowe (249 głosów),
3. Poprawa jakości usług medycznych (211 głosów),
4. Rozwój przedsiębiorczości (190 głosów),
5. Rozwój turystyki, w tym infrastruktury rowerowej (132 głosy).

W kolejnym pytaniu respondenci musieli ocenić poszczególne elementy związane z funkcjonowaniem Powiatu choszczeńskiego. Poniżej wpisano jedynie te oceny, które respondenci najczęściej zaznaczali.

Tabela 52. Ocena poszczególnych elementów związanych z funkcjonowaniem Powiatu

	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>raczej dobrze</i>	<i>nie wiem</i>	<i>raczej źle</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>
Ekologia							
Jak ocenia Pan/i stan środowiska naturalnego na terenie Powiatu?		33%	37%				
Jak ocenia Pan/i działania władz Powiatu w kierunku ochrony naturalnych walorów Powiatu?			30%	26%			
Jak ocenia Pan/i poziom edukacji ekologicznej mieszkańców Powiatu?			24%	24%	22%		
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>raczej dobrze</i>	<i>nie wiem</i>	<i>raczej źle</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>
Gospodarka i rynek pracy							
Jak ocenia Pan/i atrakcyjność inwestycyjną obszaru Powiatu (cechy, dzięki którym jest atrakcyjna dla inwestorów z zewnątrz)?			23%	17%	20%		
Jak ocenia Pan/i możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Powiatu?					32%	25%	23%

Jak ocenia Pan/i jakość wsparcia skierowanego do osób bezrobotnych lub biernych zawodowo?				23%	19%	19%	
Jak ocenia Pan/i warunki do prowadzenia działalności rolnej (czy organizowane są szkolenia, czy rolnicy mają dostęp do informacji na temat specjalizacji lub zmiany profilu upraw)?			14%	61%			
Jak ocenia Pan/i warunki prowadzenia działalności gospodarczej (udogodnienia i ulgi dla przedsiębiorców, dostęp do informacji na temat zakładania własnej działalności)?			24%	35%	18%		
Jak ocenia Pan/i dostępność usług na terenie Powiatu (handel, punkty usługowe)?		28%	42%				
Jak ocenia Pan/i promocję przedsiębiorczości wśród mieszkańców Powiatu?			28%	33%			
Jak ocenia Pan/i różnorodność i jakość form wsparcia skierowanych do przedsiębiorców/rolników lub osób planujących podjąć takie działalności?			19%	45%	16%		
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>raczej dobrze</i>	<i>nie wiem</i>	<i>raczej źle</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>
Infrastruktura							
Jak ocenia Pan/i stan dróg w Powiecie?			21%		36%	20%	
Jak ocenia Pan/i małą infrastrukturę drogową w Powiecie (ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie, przystanki, itp.)?			22%		30%	24%	
Jak ocenia Pan/i dostęp do Internetu w Twojej miejscowości?		29%	32%				
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>raczej dobrze</i>	<i>nie wiem</i>	<i>raczej źle</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>
Edukacja i kultura							
Jak ocenia Pani/i jakość oferty edukacyjnej na terenie Powiatu (poziom nauczania, dostęp do nowoczesnych form edukacji, dostosowanie do potrzeb rynku itp.)		19%	40%		15%		
Jak ocenia Pan/i jakość oferty i stan obiektów oświatowych na terenie Powiatu (przedszkola, szkoły)?		22%	44%				
Jak ocenia Pan/i jakość i ofertę obiektów kulturalno-edukacyjnych (świetlice, biblioteki, domy kultury itp.) w Powiecie?		23%	41%				
Jak ocenia Pan/i atrakcyjność oferty kulturalno-rozrywkowej Powiatu?			34%	19%	18%		
Jak ocenia Pan/i poziom uczestnictwa w kulturze mieszkańców Powiatu?			22%	32%	19%		
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>raczej dobrze</i>	<i>nie wiem</i>	<i>raczej źle</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>
Turystyka i rekreacja							
Jak ocenia Pan/i atrakcyjność turystyczną Powiatu (ilość i jakość zabytków, miejsc atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, ścieżki przyrodnicze i edukacyjne itp.)?		23%	36%		14%		
Jak ocenia Pan/i poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (baza noclegowa, gastronomiczna)?			31%		26%		

Jak ocenia Pan/i działania promocyjne Powiatu, mającą na celu pozyskanie potencjalnych turystów?			19%	28%	25%		
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>raczej dobrze</i>	<i>nie wiem</i>	<i>raczej źle</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>
Spółeczeństwo							
Jak ocenia Pan/i poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej (angażowanie się w działania na rzecz Powiatu, udział w podejmowaniu decyzji dotyczących Powiatu, liczba i jakość działań organizacji pozarządowych itp.) ?			21%	33%	23%		
Jak ocenia Pan/i poziom utożsamiania się mieszkańców Powiatu z obszarem terytorialnym Powiatu?			25%	33%	19%		
Jak ocenia Pan/i poziom usług pomocy społecznej w Powiecie?			27%	34%	14%		
Jak ocenia Pan/i ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Powiatu dla dzieci?			30%	20%	24%		
Jak ocenia Pan/i ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Powiatu dla młodzieży?			21%	20%	32%		
Jak ocenia Pan/i ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Powiatu dla dorosłych?			23%	20%	32%		
Jak ocenia Pan/i ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Powiatu dla seniorów?			18%	29%	26%		
Jak ocenia Pan/i poziom współpracy mieszkańców oraz organizacji społecznych na rzecz efektywnego funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnych z terenu Powiatu?			18%	41%	21%		
	<i>bardzo dobrze</i>	<i>dobrze</i>	<i>raczej dobrze</i>	<i>nie wiem</i>	<i>raczej źle</i>	<i>źle</i>	<i>bardzo źle</i>
Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia							
Jak ocenia Pan/i poziom bezpieczeństwa w Powiecie ?		19%	42%	20%			
Jak ocenia Pan/i poziom dostępności do usług medycznych w Powiecie (liczba przychodni, aptek, łóżek szpitalnych, zakres usług oferowanych przez podmioty ochrony zdrowia)?			34%		22%		
Jak ocenia Pan/i jakość usług medycznych świadczonych na terenie Powiatu? (szpitale, przychodnie)			31%		25%		

Źródło: opracowanie własne

Według badanych osób:

- cztery mocne strony Powiatu choszczeńskiego to:
 - korzystne położenie (299 głosów),
 - wysokie walory środowiska przyrodniczego (277 głosów),
 - dobre połączenia komunikacyjne z większymi miastami (PKP, linie autobusowe) (198 głosów),
 - dostęp do Internetu (199 głosów).

- trzy słabe strony Powiatu choszczeńskiego to:
 - wysoka stopa bezrobocia (261 głosów),
 - zły stan dróg (258 głosów),
 - brak ścieżek rowerowych (178 głosów).
- trzy największe zagrożenia dla rozwoju Powiatu choszczeńskiego to:
 - ucieczka ludzi młodych z obszarów wiejskich do większych miast (328 głosów),
 - trudności budżetowe (283 głosy),
 - słaba jakość infrastruktury drogowej (dróg, chodników) (176 głosów).
- trzy szanse rozwojowe dla obszaru Powiatu choszczeńskiego to:
 - wykorzystanie środków z Unii Europejskiej (371 głosów),
 - wysokie walory środowiska naturalnego (214 głosów),
 - agroturystyka i turystyka (209 głosów).

Spis tabel

TABELA 1. MATRYCA SPÓJNOŚCI.....	19
TABELA 2. MATRYCA SPÓJNOŚCI.....	21
TABELA 3. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I LUDNOŚĆ W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM.....	31
TABELA 4. STAN LUDNOŚCI W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM W LATACH 2010 – 2014.....	32
TABELA 5. LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM.....	33
TABELA 6. CHARAKTERYSTYKA LUDNOŚCI WEDŁUG GRUP WIEKOWYCH – STAN NA 31.12.2013.....	33
TABELA 7. PRZYROST NATURALNY LUDNOŚCI W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM.....	35
TABELA 8. MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM.....	36
TABELA 9. LICZBA BEZROBOTNYCH I STOPA BEZROBOCIA W LATACH 2009-2014.....	38
TABELA 10. BEZROBOTNI WEDŁUG GMIN NA DZIEŃ 31 MARCA 2015 R.....	39
TABELA 11. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH.....	41
TABELA 12. LICZBA OFERT PRACY, LICZBA WIZYT I WOLNE MIEJSCA PRACY ZDOBYTE PODCZAS WIZYT U PRACODAWCÓW W LATACH 2011-2014.....	43
TABELA 13. FORMY AKTYWIZACJI OSÓB BEZROBOTNYCH WYKORZYSTYWANE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY W CHOSZCZNI W 2014 R. I 2011 R.....	43
TABELA 14. LICZBA UCZNIÓW UCZĘSZCZAJĄCĄ DO ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 IM. BOLESŁAWA KRZYWOUSTEGO W CHOSZCZNI ORAZ ZESPOŁU SZKÓŁ NR 2 IM. NOBLISTÓW POLSKICH W CHOSZCZNI W LATACH 2010 -2014.....	48
TABELA 15. ABSOLWENCI ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 IM. BOLESŁAWA KRZYWOUSTEGO W CHOSZCZNI ORAZ ZESPOŁU SZKÓŁ NR 2 IM. NOBLISTÓW POLSKICH W CHOSZCZNI W LATACH 2010-2014.....	49
TABELA 16. PLANOWANE ODDZIAŁY I LICZBA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH TYPACH SZKÓŁ.....	49
TABELA 17. LICZBA ETATÓW NAUCZYCIELI ZATRUDNIONYCH W SZKOŁACH I PLACÓWKACH POWIATU (BEZ SZKÓŁ NIEPUBLICZNYCH).....	52
TABELA 18. STRUKTURA ZATRUDNIENIA NAUCZYCIELI WEDŁUG STOPNIA AWANSU ZAWODOWEGO.....	53
TABELA 19. PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH W TYM Z UNII EUROPEJSKIEJ REALIZOWANE W LATACH 2010 – 2014 W SZKOŁACH PROWADZONYCH PRZEZ POWIAT CHOSZCZEŃSKI.....	53
TABELA 20. DZIAŁALNOŚĆ DIAGNOSTYCZNA PORADNI W LATACH 2012 – 2014.....	58
TABELA 21. FORMY POMOCY UDZIELANE PRZEZ PORADNIĘ NAUCZYCIELOM, PEDAGOGOM I RODZICOM W LATACH 2012 – 2014.....	59
TABELA 22. LICZBA PACJENTÓW NA ODDZIAŁACH W LATACH 2012 – 2014.....	60
TABELA 23. ZESTAWIENIE POSIADANEGO PERSONELU MEDYCZNEGO W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM DANE 2014.....	62
TABELA 24. LICZBA WNIOSKÓW ROZPATRZONYCH PRZEZ ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2010-2014.....	65
TABELA 25. ORZECZENIA O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2010-2014 OSOBY PRZED 16 ROKIEM ŻYCIA.....	65
TABELA 26. ORZECZENIA O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2010-2014 OSOBY POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA.....	65

TABELA 27. LICZBA OSÓB KTÓRE ZOSTAŁY OBJĘTE WSPARCIEM W RAMACH UDZIAŁU W PROJEKCIE W LATACH 2010 – 2014 R.....	67
TABELA 28. ZDARZENIA NA TERENIE POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO W LATACH 2010 – 2014.....	68
TABELA 29. LICZBA OGÓLNA PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH I LICZBA PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH O CHARAKTERZE KRYMINALNYM W LATACH 2010 - 2014.....	68
TABELA 30. ZAGROŻENIE I PRZESTĘPSTWA W LATACH 2010 -2014.....	68
TABELA 31. WYKRYWALNOŚĆ OGÓLNA PRZESTĘPSTW W LATACH 2010-2014	69
TABELA 32. WYKRYWALNOŚĆ PRZESTĘPSTW O CHARAKTERZE KRYMINALNYM W LATACH 2010-2014....	69
TABELA 33. ZAGROŻENIA W RUCHU DROGOWYM NA DROGACH POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO W LATACH 2010 – 2014.....	69
TABELA 34. KOLIZJE NA DROGACH POWIATOWYCH W LATACH 2010 -2014.....	70
TABELA 35. OBSZAR, LICZBA LUDNOŚCI, ILOŚĆ OBIEKTÓW NADZOROWANYCH PRZEZ PSSE CHOSZCZNIE W 2014 R.....	71
TABELA 36. BIBLIOTEKI PUBLICZNE W LATACH 2011-2014.....	73
TABELA 37. LICZBA IMPREZ KULTURALNYCH WSPIERANYCH FINANSOWO ZE ŚRODKÓW STAROSTWA POWIATOWEGO W CHOSZCZNIE W LATACH 2010 – 2014 Z PODZIAŁEM NA LATA.....	74
TABELA 38. INFRASTRUKTURA SPORTOWA W POWIECIE.....	75
TABELA 39. OSIĄGNIĘCIA KAJAKPOLISTÓW MOSW CHOSZCZNO.....	79
TABELA 40. ZASOBY MIESZKANIOWE W LATACH 2009-2013 WEDŁUG LOKALIZACJI.....	84
TABELA 41. ZASOBY MIESZKANIOWE W 2013 R.....	85
TABELA 42. ZASOBY MIESZKANIOWE WG FORM WŁASNOŚCI W POWIECIE W ROKU 2009 I 2013	86
TABELA 43. WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH	87
TABELA 44. CHARAKTERYSTYKA DRÓG POWIATOWYCH W LATACH 2001, 2005 I 2013 (KM)	88
TABELA 45. STAN INFRASTRUKTURY KOLEJOWEJ DWOERCA KOLEJOWEGO W CHOSZCZNIE	94
TABELA 46. DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI WODOCIĄGOWEJ W ROKU 1999 I LATACH 2009-2013.....	94
TABELA 47. DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ W ROKU 1999 I LATACH 2009-2013	96
TABELA 48. PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO	113
TABELA 49. EDUKACJA, KULTURA, TURYSTYKA, SPORT, OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA.....	114
TABELA 50. GOSPODARKA.....	116
TABELA 51. JAK OCENIASZ SWOJE PRZYGOTOWANIE DO EGZAMINU MATURALNEGO?.....	123
TABELA 52. OCENA POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW ZWIĄZANYCH Z FUNKCJONOWANIEM POWIATU ..	127

Spis wykresów

WYKRES 1. DYNAMIKA ZMIAN LICZBY LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO W LATACH 2010 -2013.....	32
WYKRES 2. CHARAKTERYSTYKA LUDNOŚCI WEDŁUG GRUP WIEKOWYCH – STAN NA 31.12.2013	34
WYKRES 3. PRZYROST NATURALNY POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO WZGLĘDEM WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO W LATACH 2010 – 2013.....	35
WYKRES 4. BEZROBOTNI W GMINACH POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO	37
WYKRES 5. STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM W LATACH 2009-2014.....	38
WYKRES 6. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH WG WIEKU.....	39
WYKRES 7. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH WG WYKSZTAŁCENIA.....	40
WYKRES 8. STRUKTURA POZIOMU BEZROBOCIA NA PRZESTRZENI POSZCZEGÓLNYCH MIESIĘCY 2014R.....	41
WYKRES 9. WYSZCZEGÓLNIENIE OSÓB BEZROBOTNYCH KORZYSTAJĄCYCH Z INDYWIDUALNEGO PORADNICTWA ZAWODOWEGO W LATACH 2010-2014.....	45
WYKRES 10. RODZAJE NAWIERZCHNI DRÓG POWIATOWYCH W KM - STAN NA 2014 R.	89
WYKRES 11. DŁUGOŚĆ DRÓG POWIATOWYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO (KM) W 2014 R.....	89
WYKRES 12. CHARAKTERYSTYKA BUDŻETU POWIATOWEGO ZARZĄDU DRÓG W LATACH 2010-2014.....	90
WYKRES 13. ZDARZENIA DROGOWE W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM.....	91
WYKRES 14. POKRZYWDZENI W ZDARZENIACH DROGOWYCH.....	91
WYKRES 15. LICZBA ZAREJESTROWANYCH POJAZDÓW I WYDANYCH PRAW JAZDY W LATACH 2010-2014.	92
WYKRES 16. CHARAKTERYSTYKA WYDAWANYCH LICENCJI, ZEZWOLEŃ I ZAŚWIADCZEŃ W ZAKRESIE TRANSPORTU W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM W LATACH 2010-2014	93
WYKRES 17. SIĘĆ WODOCIĄGOWA W GMINACH POWIATU NA 100 KM ²	95
WYKRES 18. KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI WODOCIĄGOWEJ W % OGÓŁU LUDNOŚCI.....	96
WYKRES 19. KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI KANALIZACYJNEJ W % OGÓŁU LUDNOŚCI	97
WYKRES 20. ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM W LATACH 2009-2013.....	98
WYKRES 21. SIĘĆ GAZOWA W GMINACH POWIATU NA 100 KM ²	99
WYKRES 22. SIĘĆ GAZOWA W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM– ODBIORCY GAZU JAKO GOSPODARSTWA DOMOWE W LATACH 2009-2013	100
WYKRES 23. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO W LATACH 2009-2014	101
WYKRES 24. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH W 2014 ROKU.....	102
WYKRES 25. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WG SEKCJI PKD2007 W 2014 ROKU.....	103
WYKRES 26. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WG SEKCJI PKD2007 W LATACH 2009-2014.....	104
WYKRES 27. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WG SEKCJI PKD2007 W LATACH 2009-2014.....	105
WYKRES 28. NOWOZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W LATACH 2009-2014	106
WYKRES 29. GRUNTY POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO W ZESTAWIENIU PROCENTOWYM – 01.2015 R.	107
WYKRES 30. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH WG GRUP OBSZAROWYCH W 2010 R.	107

WYKRES 31. DOCHODY POWIATU I GMIN W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2010-2014	109
WYKRES 32. WYDATKI POWIATU I GMIN W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2010-2014.....	110
WYKRES 33. ZADŁUŻENIE POWIATU I GMIN W LATACH 2010-2014	111
WYKRES 34. W JAKIEJ SZKOLE ZAMIERZASZ KONTYNUOWAĆ NAUKĘ?	117
WYKRES 35. CZY CHCIAŁBYŚ/CHCIAŁABYŚ W PRZYSZŁOŚCI STUDIOWAĆ?	118
WYKRES 36. CZY WIAŻESZ SVOJE LOSY Z POWIATEM CHOSZCZEŃSKIM?	120
WYKRES 37. JESTEM UCZNIEM/UCZENNICĄ?	122
WYKRES 38. CZY ZAMIERZASZ KONTYNUOWAĆ NAUKĘ?	122
WYKRES 39. JAK OCENIASZ WARUNKI DO NAUKI PROPONOWANE PRZEZ TWOJĄ SZKOLĘ?.....	124
WYKRES 40. NAPISZ CO WEDŁUG CIEBIE NALEŻAŁOBY ZMIENIĆ BĄDŹ TEŻ JAKIE ZAJĘCIA ZORGANIZOWAĆ W SZKOLE ABY STAŁY SIĘ ONE PRZYDATNE ?	125
WYKRES 41. W JAKIEJ MIEJSCOWOŚCI ZAMIERZASZ KONTYNUOWAĆ NAUKĘ?.....	126
WYKRES 42. CZY WIAŻESZ SVOJE LOSY Z POWIATEM CHOSZCZEŃSKIM?	126

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016 -2030”

Choszczno, 2016

WYKONAWCA OPRACOWANIA:

POWIAT CHOSZCZEŃSKI

AUTOR OPRACOWANIA:

mgr inż. Monika Szopińska - inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Choszcznie

SPIS TREŚCI	
WSTĘP	Str. 5
1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	Str. 7
1.1. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEJ STRATEGII ROZWOJU POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2016-2030 ORAZ JEJ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	Str. 7
1.1.1. Powiązania (spójność) Strategii z innymi dokumentami	Str. 13
1.2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU OPRACOWANIA	Str. 15
1.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	Str. 15
1.4. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	Str. 16
2. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	Str. 17
2.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA , W TYM NA OBSZARCH PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	Str.17
2.1.1. Ochrona powierzchni ziemi	Str. 17
2.1.2. Wody powierzchniowe i podziemne	Str. 18
2.1.2.1. Wody podziemne	Str. 18
2.1.2.2. Wody powierzchniowe	Str. 19
2.1.3. Jakość powietrza	Str. 24
2.1.4. Gospodarka odpadami	Str. 26
2.1.4.1. Odpady inne niż komunalne	Str. 26
2.1.4.2. Odpady komunalne	Str. 27
2.1.5. Przyroda ożywiona	Str. 28
2.1.6. Klimat akustyczny	Str. 42
2.1.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.	Str. 43
2.2. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	Str. 43
2.3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	Str. 44
2.4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	Str. 45
2.5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ, W TYM NA OBSZARY NATURA 2000	Str.47
2.6. OCENA PROJEKTU STRATEGII W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	Str. 57
2.7. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	Str.62
3. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ KORZYSTNYCH DLA ŚRODOWISKA	Str. 64
3.1. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	Str. 64
3.2. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH	

W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	Str. 65
4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIETECHNICZNYM	Str. 65

SPIS RYCIN:

RYC.1. Lokalizacja punktów pomiarowych krajowego monitoringu wód podziemnych w powiecie choszczeńskim.	Str.
RYC.2. Lokalizacja stanowisk monitoringu JCW rzek w powiecie choszczeńskim.	Str.
RYC.3. Gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w 2014 r.	Str.
RYC.4. Procentowy udział gruntów prawnie chronionych w gminach powiatu choszczeńskiego.	Str.

SPIS TABEL:

Tabela 1. Bilans zasobów kopalin występujących na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str.
Tabela 2. Zestawienie oceny stanu jednolitych części wód badanych w latach 2012-2014 na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str.
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2014 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.	Str.
Tabela 4. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2014 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	Str.
Tabela 5. Składowiska komunalne w powiecie choszczeńskim.	Str.
Tabela 6. Wykaz potencjalnych rezerwatów przyrody.	Str.
Tabela 7. Specjalne Obszary Ochrony (SOO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str.
Tabela 8. Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego	Str.
Tabela 9. Potencjalne zespoły przyrodniczo - krajobrazowe.	Str.
Tabela 10. Wyniki pomiarów monitoringowych PEM wykonanych na terenie powiatu choszczeńskiego w 2014 r.	Str.
Tabela 11. Cele środowiskowe, oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030	Str.
Tabela 12. Wpływ zadań inwestycyjnych na poszczególne elementy środowiska, zaplanowanych w Strategii do realizacji w ramach celów strategicznych i operacyjnych.	Str.

WSTĘP

Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektowanej „Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030” sporządzona została w celu określenia wpływu na środowisko założonych w nim celów oraz zadań i stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Podstawę prawną opracowania prognozy stanowi art. 51, w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 353). Zgodnie z ww. artykułem prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1. zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

2. określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,

- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawić:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ww. ustawy informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa wyżej, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Starosta Choszczeński przed przystąpieniem do opracowywania projektu Strategii zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem znak: WOPN-OS.411.42.2016.KM z dnia 29.03.2016 r. wniósł o sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem poniższych zagadnień:

- § prognoza powinna w pełnym zakresie odpowiadać wymaganiom wynikającym z art. 51 ust. 2 ww. ustawy, przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 ustawy; zalecane jest przy tym, o ile to możliwe, zachowanie układu zagadnień przedstawionego w art. 51 ust. 2 tej ustawy;
- § należy zwrócić szczególną uwagę na diagnozę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. b ustawy OOŚ), określenie przewidywanych, znaczących oddziaływań, spowodowanych realizacją ustaleń Strategii (art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e ustawy OOŚ), oraz przedstawianie rozwiązań mających na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań, a także rozwiązań alternatywnych (art. 51 ust. 2 pkt. 3 lit a i b ustawy OOŚ);
- § w prognozie należy przeanalizować wpływ realizacji ustaleń Strategii na poszczególne elementy środowiska, a szczególną uwagę należy zwrócić na kolizje planowanych działań z formami ochrony przyrody, a także na oddziaływanie Strategii (bezpośrednie lub pośrednie) na cele i przedmiot ochrony położonych w granicach lub sąsiedztwie obszarów chronionych;
- § w prognozie należy przeprowadzić ocenę projektu Strategii w kontekście zapisów art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;

- § należy przedstawić na załączniku graficznym do prognozy lokalizację terenu objętego Strategią w odniesieniu do istniejących form ochrony przyrody;
- § wyniki analizy należy wykorzystać do wyznaczenia i opisu obszarów problemowych, analizy oddziaływań skumulowanych, zaplanowania środków minimalizujących oraz ograniczających negatywne oddziaływanie, a w przypadku, gdy nie będą one wystarczające działań kompensujących;
- § wykazać spójność ustaleń Strategii z rozwiązaniami przyjętymi w innych opracowaniach strategicznych.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak: NZS.7040.2.2.2016 z dnia 14 marca 2016 r. wniósł, aby sporządzona prognoza:

- § odpowiadała wymaganiom wynikającym z art. 51 oraz art. 52 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*;
- § określała, analizowała i oceniała przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a w szczególności na ludzi, wodę i powietrze z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- § przedstawiała rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na warunki życia i na zdrowie ludzi, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Zapisy zawarte w ww. uzgodnieniach uwzględniono w niniejszym opracowaniu.

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

1.1. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEJ STRATEGII ROZWOJU POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2016-2030 ORAZ JEJ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem niniejszej prognozy jest projekt „*Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030*”, w wersji projektu przeznaczonego do konsultacji społecznych.

W wyniku analizy materiałów zebranych na potrzeby opracowania Strategii wyodrębniono pięć celów strategicznych rozwoju powiatu choszczeńskiego:

Cele strategiczne:

- I. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.
- II. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy.
- III. Wzrost tożsamości i spójności społecznej mieszkańców powiatu.
- IV. Rozwój turystyki oraz zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych.
- V. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.

CEL STRATEGICZNY 1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

W ramach ww. celu mogą być realizowane różnego rodzaju przedsięwzięcia zmierzające do rozwoju infrastruktury technicznej tj. linie kolejowe, drogi, mosty, linie telefoniczne, placówki pocztowe, linie energetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, mieszkania, pomieszczenia (administracyjne, handlowe, produkcyjne i usługowe), wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, obiekty mieszkalne, społeczne, socjalne, przemysłowe, urządzenia redukujące emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych itp. Z kolei infrastruktura społeczna służy bezpośrednio rozwojowi przedsięwzięć gospodarczych, jednak zaspokaja głównie potrzeby społeczne i kulturalne. Poprzez infrastrukturę społeczną rozumie się urzędnicy i instytucje świadczące usługi jednostkowe w sposób zorganizowany w zakresie oświaty i wychowania (szkoły, przedszkola, żłobki), upowszechniania kultury (kina, domy kultury, biblioteki itp.), ochrony zdrowia (ośrodki zdrowia, apteki itp.), opieki społecznej, kultury fizycznej, turystyki, a także instytucje świadczące usługi, zatrudnionych w nich pracowników itp.

Ważną rzeczą w infrastrukturze technicznej, jak i społecznej, jest nie tylko jej ilość, która wciąż się zwiększa, ale również jej jakość. Wobec powyższego zadania realizowane w ramach tego celu mogą obejmować zarówno budowę nowej infrastruktury (przede wszystkim dotyczy to szeroko rozumianej infrastruktury technicznej), jak i przebudowę, czy remont istniejącej.

Dla ww. celu określono następujące cele operacyjne:

Cel operacyjny 1.1. Organizacja sprawnego systemu drogowego

Realizacja celu doprowadzi do poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenia dostępności transportowej poprzez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej sieci dróg. Powinna ona obejmować m.in.

- § poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych i gminnych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg,
- § podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych i gminnych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez np. przebudowę, remont, czy zmianę nawierzchni dróg,
- § budowę ścieżek rowerowych,
- § regulację stanów prawnych dróg
- § tworzenie warunków do powstawania zbiorowej komunikacji lokalnej.

Cel operacyjny 1.2. Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej

Realizacja celu powinna obejmować m.in.

- § tworzenie warunków do zwiększania terenów pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne,
- § powiększenie zasobów budownictwa komunalnego, w tym w szczególności budownictwa socjalnego,
- § tworzenie i rozbudowę regionalnych sieci infrastruktury informacyjnej, realizowanych w powiązaniu z przedsięwzięciami o charakterze krajowym i regionalnym (poprzez m.in. informacyjne: systemy, normy, zasady, instytucje, struktury oraz urządzenia techniczne wspierające procesy gromadzenia, przetwarzania i przekazywania informacji),
- § promowanie rozwiązań techniczno - organizacyjnych z zakresu nowych technologii komunikacyjnych w działalności samorządowej administracji publicznej,
- § tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu,

- § budowę i rozbudowę lokalnych szerokopasmowych sieci, współdziałających z sieciami regionalnymi lub krajowymi,
- § rozwój infrastruktury technicznej niezbędnej do funkcjonowania społeczeństwa.

Cel operacyjny 1.3. Wysoka jakość infrastruktury społecznej gwarancją atrakcyjności inwestycyjnej powiatu choszczeńskiego

Realizacja celu powinna obejmować m.in.

- § dostosowanie bazy edukacyjnej do zmieniających się standardów i potrzeb - modernizacja budynków, doposażenie sal szkoleniowych,
- § utworzenie Centrum Kształcenia Zawodowego,
- § stworzenie centralnego ośrodka dla sportu - Kajak Polo,
- § rozbudowę i modernizację infrastruktury pomocy społecznej,
- § likwidację barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych,
- § rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, zwiększenie jakości świadczonych usług - modernizacja obiektów służby zdrowia,
- § wyposażenie służby zdrowia w nowoczesny sprzęt diagnostyczny, medyczny i rehabilitacyjny,
- § rozwijanie usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych dla ludzi starszych,
- § zapewnienie odpowiedniej opieki zdrowotnej na obszarach wiejskich,
- § wdrażanie intensywnych akcji z zakresu profilaktyki zdrowotnej i wczesnej diagnostyki,
- § przebudowa i modernizacja budynku przy ul. Wyzwolenia.

CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ KONKURENCYJNEJ GOSPODARKI LOKALNEJ I RYNKU PRACY

Podstawowym i bezpośrednim celem działań projektowanych w ramach niniejszego celu operacyjnego jest zwiększenie liczby miejsc pracy, a więc ograniczenie bezrobocia poprzez aktywne działania związane z poprawą warunków tworzenia miejsc pracy i zwiększania zatrudnienia. Celem pośrednim jest także rozwój przedsiębiorczości.

Realizacja celu strategicznego nr 2 powinna obejmować m.in.

- § stworzenie warunków dla inwestorów zewnętrznych poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje np. zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną tj. drogi dojazdowe, sieci przesyłowe - wodociąg, kanalizacja, prąd itp.,
- § stworzenie profesjonalnego systemu obsługi inwestora oraz pakietu zachęt inwestycyjnych i ulg podatkowych,
- § podniesienie poziomu współpracy między wszystkimi jednostkami samorządowymi w Powiecie w zakresie wspierania przedsiębiorczości,
- § rozwój odpowiednio sprofilowanego szkolnictwa zawodowego - współpraca z przedsiębiorcami,
- § podniesienie poziomu aktywności i mobilności zawodowej oraz zdolności zatrudnienia do zatrudniania osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez szkolenia, staże, poradnictwo zawodowe i rozpowszechnianie informacji o dostępnych ofertach,
- § ułatwianie przedsiębiorcom z terenu powiatu w ramach możliwości z korzystania z instrumentów finansowych - środków unijnych, innowacyjnych rozwiązań technologicznych,

§ promocję gospodarczą powiatu.

CEL STRATEGICZNY 3. WZROST TOŻSAMOŚCI I SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU

Dla ww. celu określono następujące cele operacyjne:

3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego oraz unowocześnienie administracji

W ramach ww. celu mogą być realizowane różnego rodzaju zamierzenia związane z jednostkami zapewniającymi bezpieczeństwo publiczne oraz nowoczesną administracją tj. wymiar sprawiedliwości, służby specjalne, straże, inspekcje, służby ratownictwa i ochrony ludności, zarządzanie kryzysowe, oraz inne instytucje, których pośrednim lub bezpośrednim zadaniem jest ochrona bezpieczeństwa publicznego. Realizacja celu powinna obejmować m.in.

- § zacieśnienie współpracy między służbami, inspekcjami, a szkołami w zakresie prewencji i bezpieczeństwa publicznego,
- § zwiększenie poziomu świadomości dotyczącej istniejących i dostępnych form pomocy w sytuacjach kryzysowych z naciskiem na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przestępczości wśród nieletnich,
- § doposażenie w specjalistyczny sprzęt i pojazdy jednostki straży pożarnej, policji, oraz innych jednostek samorządowych,
- § zapewnienie sprawnego działania administracji publicznej przyjaznej obywatelowi i zorientowanej na klienta,
- § wdrażanie skutecznego systemu e-administracji poprzez wprowadzenie i rozwijanie nowoczesnych systemów informatycznych, wdrażanie i standaryzacja usług i procedur on-line oraz ułatwienie dostępu do elektronicznej informacji publicznej.

3.2. Rozwój otwartej i twórczej społeczności lokalnej aktywnie uczestniczącej w życiu publicznym

W ramach ww. celu mogą być realizowane różnego rodzaju zamierzenia mające wpływ na rozwój lokalny poprzez m.in.

- § wsparcie organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem imprez o charakterze ponadlokalnym i angażujących lokalnych twórców i artystów,
- § opracowanie i wdrożenie spójnej edukacji lokalnej w szkołach na terenie powiatu oraz interdyscyplinarnych programów i ścieżek edukacyjnych,
- § wypracowanie i promocja lokalnych produktów turystycznych,
- § organizacja imprez kojarzących się z powiatem choszczeńskim i tworzących jego markę,
- § aktywizacja środowisk kulturalnych, twórczych, grup folklorystycznych,
- § stworzenie systemu wsparcia dla młodych zdolnych lokalnych artystów,
- § współpraca międzynarodowa, transgraniczna i regionalna,
- § budowanie społeczeństwa informacyjnego i uczącego się.

3.3. Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym oraz przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej

Realizacja celu powinna obejmować m.in.

- § wprowadzenie i rozwijanie alternatywnych form opieki nad ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi np. opieka domowa, opieka dzienna, paliatywna, warsztaty, integracyjne kluby,
- § pobudzenie i wspieranie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, oraz wspieranie integracji osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną,
- § rozwój kompleksowego wsparcia dla rodzin w sytuacjach kryzysowych (rozwój pomocy instytucjonalnej, poradnictwa, programów itd.),
- § przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup wymagających szczególnego wsparcia i zagrożonych tym zjawiskiem,
- § przeciwdziałania procesom marginalizacji społecznej,
- § rozwój kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,
- § nawiązanie i rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, działającymi w obszarze polityki społecznej,
- § rozwijanie i modernizacja infrastruktury pomocy społecznej.

CEL STRATEGICZNY 4. ROZWÓJ TURYSTYKI ORAZ ZACHOWANIE I OCHRONA WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH

Dla ww. celu określono następujące cele operacyjne:

4.1. Ochrona i racjonalne wykorzystanie walorów środowiska naturalnego

Podstawowym celem działań projektowanych w ramach niniejszego celu operacyjnego jest podejmowanie działań ukierunkowanych na ochronę i poprawę stanu środowiska naturalnego oraz dóbr kultury. Realizacja celu powinna obejmować m.in.

- § infrastrukturalne projekty na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego,
- § edukacyjne, doradcze i finansowe wsparcie dla mieszkańców podejmujących działania prośrodowiskowe w swoich gospodarstwach domowych,
- § poprawę zachowań proekologicznych mieszkańców powiatu,
- § współpracę z gminami i głównym dystrybutorem w celu stworzenia lokalnych planów zaopatrzenia w energię elektryczną,
- § dbanie o bezpieczeństwo energetyczne (alternatywne źródła energii),
- § wspieranie gmin powiatu choszczeńskiego w podnoszeniu jakości wody dostarczonej mieszkańcom,
- § stworzenie warunków do rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach na których nie istnieje ekonomiczne uzasadnienie budowy zbiorczego systemu kanalizacji,
- § prowadzenie prac konserwatorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomości, będących własnością jednostek samorządów terytorialnych,
- § wspieranie działań mających na celu montaż systemów zabezpieczeń ppoż. oraz antywłamaniowych dla obiektów najcenniejszych zabytków w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego oraz Policją i Strażą Pożarną,
- § oznakowanie obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków w postaci znaków informacyjnych umieszczanych przez Starostę w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,

- § promocja dziedzictwa kulturowego,
- § współpraca z instytucjami działającymi w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz rozwoju turystyki w powiecie choszczeńskim.

4.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej powiatu

W ramach ww. celu mogą być realizowane różnego rodzaju zamierzenia mające wpływ na rozwój turystyki w powiecie choszczeńskim. Realizacja ww. celu powinna obejmować m.in.

- § wspieranie rozbudowy infrastruktury turystycznej umożliwiającej przedłużenie sezonu turystycznego,
- § opracowanie kompleksowej i zróżnicowanej oferty przyciągającej na teren powiatu osoby zainteresowane różnorodnymi formami turystyki i wypoczynku, oraz wydłużającej sezon turystyczny,
- § rozwój i modernizację bazy noclegowej dostosowanej do różnych potrzeb turystów: gospodarstwa agroturystyczne, pola biwakowe, pokoje gościnne, pensjonaty,
- § wsparcie tworzenia kompleksowej oferty turystycznej: inwentaryzacja lokalnych zasobów, atrakcji, bazy noclegowej i turystycznej, powiązanie poszczególnych elementów i stworzenie ofert turystycznych, zapewnienie dostępu do informacji o ofercie turystycznej,
- § rozwój i modernizację infrastruktury turystycznej: rowerowej, kajakowej itp. (ścieżki, wiaty, przystanie, wypożyczalnie sprzętu, punkty informacyjne itd.),
- § wypracowanie i promocja lokalnych produktów turystycznych,
- § inicjowanie i koordynację działań związanych z rozwojem turystyki, rekreacji i kultury na poziomie powiatu.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ ROLNICTWA I OBSZARÓW WIEJSKICH

Realizacja ww. celu służy podniesieniu konkurencyjności powiatu poprzez przyspieszenie rozwoju społeczno - ekonomicznego obszarów wiejskich oraz rolnictwa i powinna obejmować m.in.

- § poprawę konkurencyjności oraz wspieranie działań przyspieszających zrównoważony rozwój rolnictwa z jednoczesnym wzmocnieniem bazy przetwórstwa rolno - spożywczego,
- § pomoc rolnikom w tworzeniu i funkcjonowaniu grup producenckich,
- § promocję i rozwój rolnictwa ekologicznego,
- § stworzenie systemu promocji produktów rolnych,
- § włączenie produktów rolnych wytwarzanych na terenie powiatu do systemu promocji gospodarczej i turystycznej, co uatrakcyjni ofertę promocyjną oraz upowszechni lokalną produkcję rolną,
- § poprawę ilościową i jakościową infrastruktury produkcyjnej, technicznej i społecznej dla wzmocnienia konkurencyjności obszarów wiejskich,
- § poprawę warunków edukacji oraz rozwoju zawodowego i aktywności społecznej mieszkańców obszarów wiejskich.

Określone w ramach powyższych celów zadania zmierzające do ich realizacji nie stanowią katalogu zamkniętego. Wymieniono część zamierzeń, które mogą przyczynić się do osiągnięcia zamierzonych celów, które skrótowo obrazują jaki charakter działań wpisuje się w dany cel strategiczny.

1.1.1. Powiązania (spójność) projektu Strategii z innymi dokumentami

Analizowana Strategia stanowić będzie lokalny dokument określający obszary i cele rozwoju powiatu choszczeńskiego. Ww. projekt Strategii jest spójny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla tj.:

§ Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.

Głównym celem strategii jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do rozwoju nowoczesnego, niskoemisyjnego sektora energetycznego. Dokument określa m.in. kluczowe reformy i niezbędne działania, które powinny zostać podjęte w perspektywie do 2020 roku w obszarze energii i środowiska.

Strategia opracowana dla powiatu jest spójna z celami określonymi w Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko m.in. w zakresie zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, zapewnienia gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię, poprawy stanu środowiska m.in. poprzez zapewnienie dostępu do czystej wody, racjonalnego gospodarowania wodami czy ochronę powietrza.

§ Europa 2020 - strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu"

W celu osiągnięcia założeń Strategii zaproponowano trzy priorytety:

- wzrost inteligentny czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Cele dotyczące ochrony środowiska zawarte w Strategii Europa 2020 są ujęte w projektowanym dokumencie, zarówno w zakresie poprawy efektywności energetycznej, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przeciwdziałania zmianom klimatu poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, zapobiegania degradacji środowiska, efektywnego wykorzystania zasobów, rozwoju technologii przyjaznych środowisku oraz poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli.

§ Polska 2030 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (Trzecia fala nowoczesności)

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030 stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Strategia Rozwoju Powiatu wykazuje spójność z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju tj. sprawne państwo, polska cyfrowa, kapitał ludzki, bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, rozwój regionalny, transport, kapitał społeczny, innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna.

§ Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest najważniejszym dokumentem w perspektywie średniookresowej, określającej cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r. Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii Rozwoju Kraju.

Wykazuje ona wysoką spójność z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Kraju 2020 tj. zwiększenie efektywności transportu, zapewnienie środków na działania rozwojowe, zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, wzrost wydajności gospodarki, rozwój kapitału ludzkiego, zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych, zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela, integracja społeczna, bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

§ Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Program dotyczy uporządkowania gospodarki ściekowej w Polsce. Zadania związane m.in. z budową i modernizacją infrastruktury kanalizacyjnej czy oczyszczalni ścieków wpisują się w cele Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

§ Strategia rozwoju transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 roku)

Celem Strategii jest stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko. Cele Strategii opracowywanej dla powiatu związane m.in. z przebudową, remontem dróg w celu ograniczenie emisji do powietrza, emisji hałasu wpisują się w cele Strategii rozwoju transportu do 2020 r.

§ Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020

Celem ww. Strategii jest min. poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej poprzez np. modernizację sieci przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej, rozbudowę i modernizację ujęć wody i sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, rozwój infrastruktury transportowej, racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych. Cele określone w opracowywanej Strategii związane m.in. z przebudową, remontami dróg w celu ograniczenie emisji do powietrza, emisji hałasu, wspieraniem budowy odnawialnych źródeł energii, termomodernizacją, budową i modernizacją wodociągów, kanalizacji, oczyszczalni ścieków, rozwojem rolnictwa i obszarów wiejskich są spójne z celami Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa.

§ Polska Polityka Energetyczna do 2030 roku

Przedstawia długoterminową strategię Polski w sektorze energetycznym. Celem jest m.in. poprawa efektywności energetycznej, rozwój wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko. Cele określone w opracowywanej Strategii związane m.in. ze wspieraniem budowy odnawialnych źródeł energii, wspieraniem budowy infrastruktury energetycznej, ograniczeniami emisji do środowiska np. poprzez termomodernizację budynków są spójne z celami określonymi w opracowaniu „Polska Polityka Energetyczna do 2030 roku.”

§ Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego jest dokumentem, na którego podstawie jest prowadzona polityka rozwoju województwa. Określa kierunki tej polityki i wytycza cele, które mają być osiągnięte w założonym horyzoncie czasowym. Cele Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego w sposób elementarny wpisują się w określoną dla SRWZ misję: „stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce

i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów."

Zaplanowane w ramach niniejszej Strategii cele i zadania wpisują się (są spójne) w ww. cele określone dla wskazanych powyżej dokumentów strategicznych wyższego szczebla.

1.2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU OPRACOWANIA

Główną metodą zastosowaną przy opracowywaniu prognozy jest analiza, której poddano proponowane do realizacji na terenie powiatu choszczeńskiego cele operacyjne i strategiczne w zamierzenia których wpisuje się wiele działań, które nie stanowią katalogu zamkniętego, wskazują jedynie kierunek umożliwiający realizację celu. Analizowano spójność treści projektowanej Strategii z ustaleniami i celami innych dokumentów strategicznych. Spójność Strategii z ww. dokumentami wykazano w pkt. 1.1.1. niniejszej prognozy.

Omówiono możliwe do przewidzenia skutki realizacji Strategii dla środowiska. Przy ustalaniu tych oddziaływań na środowisko opierano się głównie na ocenie potencjalnych oddziaływań wynikających z rodzaju zaplanowanych w ramach Strategii celów operacyjnych i strategicznych.

Przeanalizowano również dostępne dokumenty takie jak np. Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego, dokonano analizy przestrzennej terenu powiatu na tle obszarów cennych przyrodniczo - w celu określenia wpływu planowanych celów na formy ochrony przyrody oraz obiekty i obszary cenne przyrodniczo, istniejące ale także planowane do utworzenia na terenie powiatu choszczeńskiego. Z uwagi na to, że projekt Strategii nie wskazuje konkretnej lokalizacji zadań planowanych do realizacji jako teren „inwestycyjny” przyjęto cały obszar powiatu choszczeńskiego.

Utrudnieniem przy sporządzaniu Prognozy jest brak jednolitej metodyki w odniesieniu do prognoz oddziaływania dokumentów, za wyjątkiem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także szczególny charakter omawianego dokumentu, gdyż nie wskazuje on szczegółowo zakresu prac w ramach realizacji dokumentu.

Do analizy przyjęto dwa warianty możliwych oddziaływań:

1. wariant „0” - nie wdrożenia Strategii;
2. wariant „1” - związany z realizacją opracowanej Startegii.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.jedn. Dz.U. 2016 poz. 353)*. Ponadto kierowano się również zapisami ustawy *o ochronie przyrody*, gdyż ustawa ta uszczegóławia przepisy ustanowione dla obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

1.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza skutków realizacji postanowień Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego została opisana szczegółowo w części 6 ww. Strategii. W zakres procedury monitoringu wchodzi:

- § Powołanie przez Zarząd Powiatu Choszczeńskiego Komitetu Monitorującego Strategię (KMS).

§ Do końca stycznia danego roku kalendarzowego Wydział właściwy do spraw wdrażania strategii uruchamia proces monitoringu strategii. Wydział przesyła do pozostałych merytorycznych wydziałów Starostwa Powiatowego w Choszcznie, jednostek organizacyjnych powiatu oraz partnerów realizujących Strategię, powiadomienie o terminie i zakresie raportu. Raport będzie dostępny w formie krótkiej ankiety w wersji elektronicznej o charakterze zamkniętym, bez zbędnych opisów i wyjaśnień co pozwoli na szybką segregację i generację danych.

Minimalny zakres raportu obejmuje:

- ✚ okres raportowania (poprzedni rok kalendarzowy),
- ✚ podjęte/realizowane inicjatywy oraz projekty (wraz ze źródłem finansowania, określeniem wskaźników),
- ✚ plany i przewidywania co do działań, podejmowanych w danym roku,
- ✚ ryzyka, bariery i wyzwania realizacji Strategii,
- ✚ uzyskane doświadczenia w wyniku realizacji projektów.

§ Na podstawie zebranych danych każdy z Wydziałów oraz Partnerzy przygotowują raport cząstkowy, obejmujący działania, wpisujące się w realizację Strategii.

§ Wydział właściwy do spraw wdrażania strategii dokonuje unifikacji raportów cząstkowych i przygotowuje raport z realizacji strategii. Raport jest przekazywany Staroście Choszczeńskiemu, celem zapoznania się z nim i jego akceptacji.

§ Po akceptacji Starosty Choszczeńskiego projekt raportu przekazywany jest Radzie Powiatu, celem zapoznania się z nim. Raport jest upubliczniany za pomocą portalu Starostwa Powiatowego. Proces kończy się wraz z opublikowaniem raportu oraz wyznaczeniem i rozesłaniem planowanej daty kolejnego raportu. Do wiadomości dołączana jest jego ostateczna wersja (lub odnośnik do ostatecznej wersji raportu).

1.4. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Obszar objęty Strategią obejmuje tylko teren powiatu choszczeński. Oddziaływanie transgraniczne oznacza jakiegokolwiek, niekoniecznie globalne, oddziaływanie odczuwalne na terenie jednej ze stron Konwencji z Espoo, spowodowane przedsięwzięciem zlokalizowanym na terenie innej Strony. Konwencja z Espoo to Konwencja EKG ONZ o Ocenach Oddziaływania na Środowisko w Kontekście Transgranicznym. Skala i rodzaj zamierzeń inwestycyjnych wskazują, że nie będą one znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, oddziaływanie będzie całkowicie lokalne i nie stworzy znaczących zagrożeń dla powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, ziemi, klimatu akustycznego, zasobów przyrodniczych, a także nie spowoduje wystąpienia zagrożeń dla zdrowia ludzi. Z uwagi na lokalny zasięg nie wystąpi jakiegokolwiek wpływ transgraniczny ze strony realizacji analizowanej Strategii. Biorąc pod uwagę położenie powiatu choszczeńskiego, oraz charakter planowanych do realizacji celów strategicznych nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych działań.

2. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

2.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM, W TYM NA OBSZARACH PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYM OODZIAŁYWANIEM

2.1.1. Ochrona powierzchni ziemi

Teren powiatu ukształtowany jest wyżynnie. Różnice wysokości są jednak niewielkie. Ukształtowanie terenu nie stwarza problemów w zagospodarowaniu obszarów powiatu i sprzyja rozwojowi rolnictwa i osadnictwa. Występuje niewiele czynników wpływających na przeobrażenia terenu. Na stan i jakość gleb może mieć wpływ wiele czynników tj. erozja wietrzna, wodna, susza. Erozję gleb przyspiesza również działalność człowieka, prowadząca niekiedy do degradacji gleb spowodowana niszczeniem szaty roślinnej. Zmiany warunków atmosferycznych również mogą mieć wpływ na jakość gleb. Wśród czynników mogących mieć wpływ na zmiany krajobrazu i przypowierzchniowej warstwy skorupy ziemskiej są kopalnie i związana z nimi infrastruktura, ale także przeobrażenia związane z postawianiem obiektów budowlanych.

Na terenie powiatu choszczeńskiego występują udokumentowane złoża kredy jeziornej, piasku i żwiru, torfów, surowców ilastych ceramiki budowlanej, oraz piasków do produkcji cegły wapienno-piaskowej.

Stopień rozpoznania i stan zagospodarowania poszczególnych złóż (stan na 31.XII.2013 r. i 31.XII.2014 r.) przedstawiono w tabeli nr 1.

TABELA 1. Bilans zasobów kopalin występujących na terenie powiatu choszczeńskiego

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża		Zasoby				Wydobycie (tyś. m ³ /rok)	
	2013	2014	Geologiczne bilansowe		Przemysłowe		2013	2014
			2013	2014	2013	2014		
Kreda jeziorna (tys.ton)								
Suliszewo	Z	Z	1876,67	1877	-	-	-	-
Kraśnik - Recz	P	P	1804,80	1805	-	-	-	-
Piaski i żwiry (tys.ton)								
Chrapowo	Z	Z	557	557	-	-	-	-
Niemieńsko	R	R	40	40	-	-	-	-
Pełczyce I*	R	R	515	515	515	515	-	-
Pławno*	Z	Z	800	800	-	-	-	-
Pławno I	R	R	650	650	-	-	-	-
Recz*	Z	Z	271	271	-	-	-	-
Stary Klukom I	n.d.	E	n.d.	108	n.d.	-	n.d.	10
Piaski kwarcowe (tyś.m³)								
Kiełpino	-	-	-	-	-	-	-	-
Suliszewo	R	R	9729,00	9729,00	-	-	-	-
Złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej (tyś.m³)								
Objezierze	Z	Z	766	766	-	-	-	-

Torfy (tys.ton)								
Kraśnik - Recz	P	P	1021,4	1021	-	-	-	-

Źródło: „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce według stanu na 31.XII.2014 r.”, „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce według stanu na 31.XII.2013 r.” - Państwowy Instytut Geologiczny

* - złożę zawierające piasek ze żwirem

Skróty literowe stanu zagospodarowania zasób w wykazach złóż oznaczają:

P - złożę o zasobach rozpoznanych wstępnie (kategorii C₂)

R - złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kategorii A+B+C)

Z - złożę, z którego wydobyć zostało zaniechane.

E - złożę eksploatowane

Obszar przewidywany potencjalnym oddziaływaniem to obszar całego powiatu choszczeńskiego.

2.1.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Poniżej przedstawiono stan jakości wód, zarówno powierzchniowych jak podziemnych w powiecie choszczeńskim. Realizacja Strategii nie wpłynie negatywnie na stan wód. Opis tych komponentów środowiska naturalnego dotyczy zarówno terenu powiatu jak i obszaru przewidywanego znaczącym oddziaływaniem tj. całego powiatu choszczeńskiego.

2.1.2.1. Wody podziemne

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego, na którego terenie znajduje się powiat choszczeński, przeważają wody zgromadzone w utworach trzecio- i czwartorzędowych. Teren powiatu obejmują fragmenty trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) o numerach 125, 135 i 136. Wody podziemne należą do głównych źródeł wody pitnej na terenie powiatu.

Monitoring jakości wód podziemnych wykonywany jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd), w tym w częściach uznanych za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu do roku 2015 (RDW), ze szczególnym uwzględnieniem obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego (OSN). Badania prowadzone są w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Monitoring diagnostyczny prowadzony jest raz na 3 lata i dotyczy wszystkich JCWPd wydzielonych na terenie całego kraju. Monitoring operacyjny prowadzony jest co roku, z wyłączeniem roku kiedy prowadzony jest monitoring diagnostyczny i obejmuje JCWPd o statusie wód zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego i/lub ilościowego wód podziemnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów OSN.

W granicach powiatu choszczeńskiego znajdują się cztery JCWPd o numerach: 7, 25, 27 i 36, które objęte są badaniami w ramach monitoringu diagnostycznego (w tym badania w obszarze JCWPd nr 36 wykonane są w punktach pomiarowych na terenie województwa lubuskiego, wielkopolskiego, kujawsko - pomorskiego i pomorskiego). Obszar JCWPd nr 25, w granicach którego wyznaczony został obszar OSN w zlewni rzeki Płoni objęty został dodatkowo monitoringiem operacyjnym.

Badania wód podziemnych wykonywane na poziomie regionalnym przez WIOŚ w Szczecinie obejmują obszar OSN wyznaczony w zlewni rzeki Płoni oraz tereny wokół mogiłników, zlikwidowanych na terenie województwa w latach 2010-2011. Na terenie powiatu choszczeńskiego taki monitoring

regionalny wód podziemnych w obszarze OSN nie jest wykonywany (brak punktów pomiarowych WIOŚ).

W 2014 r. monitoring wód podziemnych prowadzony był zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. Nr 258 poz. 1550) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 listopada 2013 zmieniającym rozporządzenie w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. 2013. poz. 1558). Badania na terenie powiatu wykonane zostały na poziomie krajowym w ramach monitoringu operacyjnego w 1 punkcie pomiarowym w miejscowości Wardyń (punkt 298) oraz na poziomie regionalnym w 3 punktach pomiarowych wokół zlikwidowanego mogilnika w m. Pomień (gm. Recz).

Ocena jakości wód podziemnych wykonana została przez PIG-PIB w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 896). Zgodnie z tym rozporządzeniem: klasa I - wody bardzo dobrej jakości, klasa II - wody dobrej jakości, klasa III - wody zadawalającej jakości, klasa IV - wody niezadawalającej jakości, klasa V - wody złej jakości. Klasy jakości wód I, II, III oznaczają ich dobry stan chemiczny, zaś klasy IV i V oznaczają stan chemiczny słaby.

WIOŚ w Szczecinie wykonał ocenę wyników badań w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz.U. Nr 241 poz. 2093), oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia (DZ. U. Nr 61 poz. 417).

W punkcie badanym w m. Wardyń stwierdzono występowanie wód II klasy (wody dobrej jakości) reprezentujące dobry stan chemiczny. Przyczyną obniżenia jakości wody były podwyższona zawartość żelaza i manganu. W punktach nie stwierdzono zanieczyszczenia wód azotanami (stężenie azotanów >50 mgNO₃/l) i zagrożenia takimi zanieczyszczeniami (stężenie azotanów od 40 do 50 mgNO₃/l). Stężenie azotanów kształtowało się na niskim poziomie - w obu badanych latach - poniżej 10 mgNO₃/l i odpowiadało I klasie (wody bardzo dobrej jakości).

Zawartość metali ciężkich oraz pestycydów chloroorganicznych badanych w wodach podziemnych wokół zlikwidowanego mogilnika w Pomieniu była niska i odpowiadała I klasie (wody bardzo dobrej jakości).

2.1.2.2. Wody powierzchniowe

Tereny pod wodami powierzchniowymi (według stanu na 01.01.2014 r.) zajmują obszar 3698 ha, z tego wody płynące - 3385 ha (91,5%), wody stojące - 313 ha (8,5%). Przez obszar powiatu choszczeńskiego przepływają 3 główne rzeki: Drawa, Ina i Płonia. Sieć najważniejszych dopływów Drawy stanowi rzeki: Korytnica, zaś Iny to Stobnica i Mała Ina. Poza wymienionymi głównymi rzekami na terenie powiatu znajduje się duża ilość mniejszych cieków i kanałów. Ponadto na terenie powiatu znajduje się 111 jezior o powierzchni powyżej 1 ha. Jeziora te są pochodzenia polodowcowego.

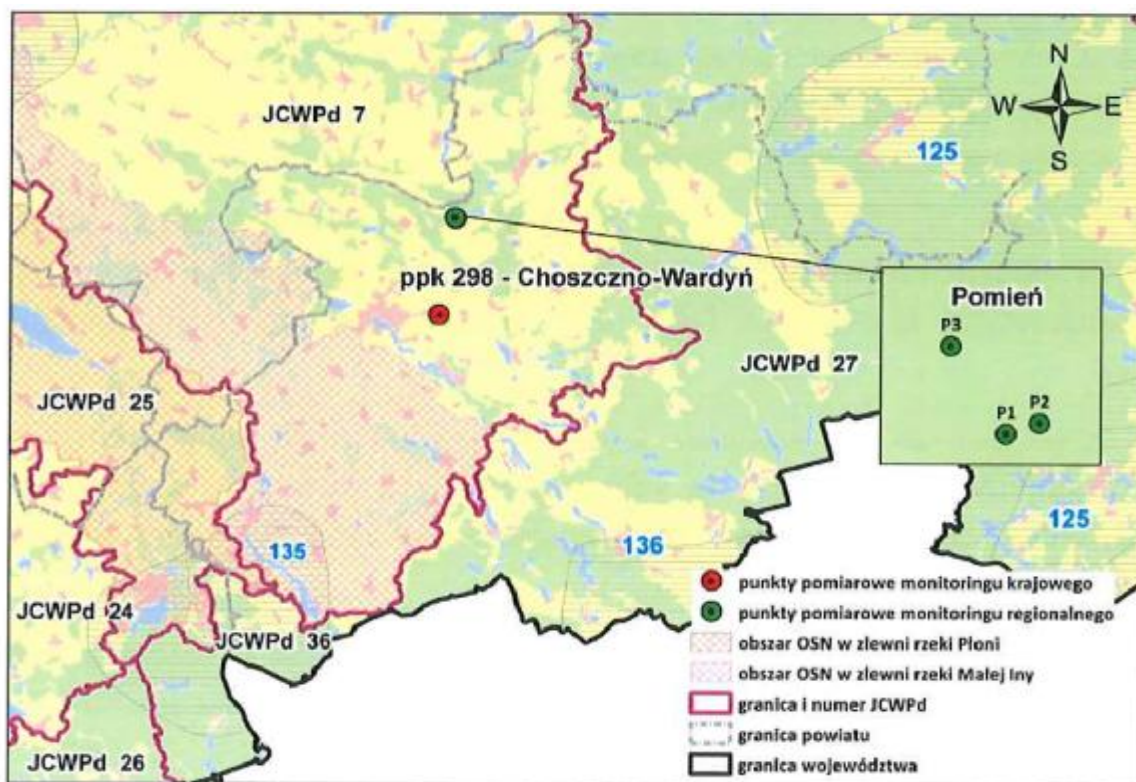
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (RDW), która jest podstawowym aktem prawnym dotyczącym wód w Unii Europejskiej zmieniła podejście do systemu zarządzania wodami, w tym do badań i oceny ich jakości.

Zgodnie z RDW podstawową jednostką gospodarowania wodami stanowią tzw. jednolite części wód (JCW) - oddzielne i znaczące elementy wód powierzchniowych tj. jezioro, zbiornik, strumień, rzeka, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Wyróżnia się naturalne i silnie zmienione lub sztuczne części wód. Zarządzanie wodami musi uwzględniać uwarunkowania wynikające z dokonanego podziału na jednolite części wód. Z tego powodu monitoring jest realizowany w jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP).

Badania wód realizowane są w oparciu o wieloletnie programy monitoringu środowiska dla województwa zachodniopomorskiego.

Lokalizację punktów pomiarowych monitoringu krajowego wód podziemnych na terenie powiatu choszczeńskiego w 2014 roku przedstawiono na poniższej rycinie nr 1.

RYC 1. Lokalizacja punktów pomiarowych krajowego monitoringu wód podziemnych w powiecie choszczeńskim

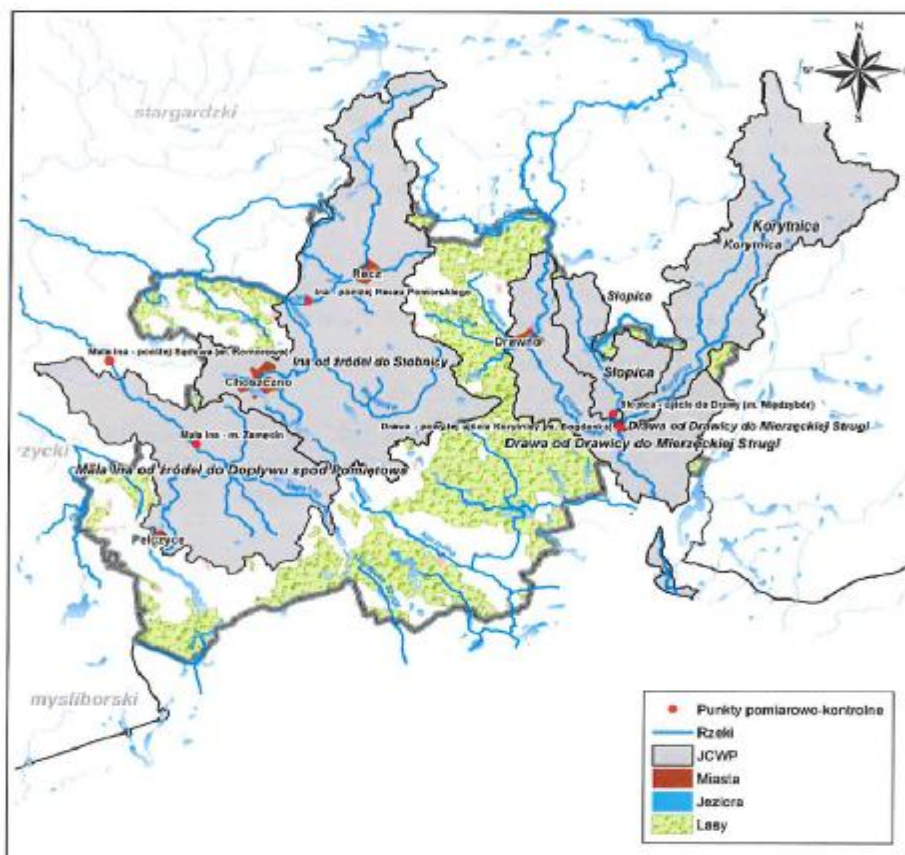

Źródło: WIOŚ w Szczecinie - Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2013 r.

A. Stan czystości rzek

Badania rzek prowadzone były w 2014 r. w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2013-2015”. W trzyletnim okresie trwania ww. programu badaniami objęto 115 jednolitych części wód rzecznych, z czego 5 JCW znajduje się na terenie powiatu choszczeńskiego. Dwie z nich tj. JCW Ina od źródeł do Stobnicy oraz JCW Mała Ina od źródeł do Dopyłwu spod Pomiętowa wyznaczono jako silnie zmienione. Pozostałe trzy tj. JCW Drawa od Drawicy do Mierzącej Strugi, JCW Korytnica oraz JCW Słopica jako naturalne. Lokalizację stanowisk monitoringu JCW rzek w powiecie choszczeńskim przedstawiono na poniższej rycinie nr 2.

RYC 2. Lokalizacja stanowisk monitoringu JCW rzek w powiecie choszczeńskim

Źródło: WIOŚ w Szczecinie - Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r.

W 2014 r. w powiecie choszczeńskim realizowano monitoring wszystkich ww. 5 JCW. Na Inie oraz Drawie realizowano program monitoringu diagnostycznego, gdzie oprócz elementów biologicznych i fizykochemicznych badano także substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, w tym substancje priorytetowe.

Ocena stanu wód wykonana w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu kwalifikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (DZ.U.2014 poz. 1482) wykazała, że 4 spośród badanych JCWP nie spełniają wymagań określonych dla dobrego stanu wód. W przypadku JCW Korytnica, której stan ekologiczny oceniono jako dobry, lecz nie badano substancji chemicznych nie można było wykonać oceny stanu. Stan/potencjał ekologiczny 3 JCWP (Ina od źródeł do Stobnicy, Mała Ina od źródeł do dopływu spod Pomietowa oraz Słopica), wyznaczony na podstawie sklasyfikowanych elementów biologicznych, hydromorfologicznych i fizykochemicznych oceniono jako umiarkowany (III klasa), o czym zdecydowała jakość elementów biologicznych.

Stan ekologiczny JCWP Korytnica i Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi oceniono jako dobry. Jakość oznaczonych elementów fizykochemicznych w JCWP Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi spełniała wymagania określone dla bardzo dobrego stanu (I klasa), a w pozostałych badanych JCWP - dla dobrego stanu (II klasa).

Stan chemiczny oceniono w 2 JCWP objętych monitoringiem diagnostycznym - Ina od źródeł do Stobnicy oraz Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi. Stan chemiczny JCWP Ina od źródeł do Stobnicy (w punkcie zlokalizowanym poniżej Recza) oceniono jako zły, o czym zdecydowały 2 związki z grupy WWA. Są one obecne w produktach ubocznych i niepełnego spalania i przeróbki

paliw. Źródłem WWA są procesy spalania węgla i drewna. Zanieczyszczenia te są emitowane do powietrza i poprzez spływy powierzchniowe (zanieczyszczona gleba) i zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych mogą przedostawać się do wód.

Badane JCWP występują na obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych i przemysłowych mogą przedostawać się do wód. Badane JCWP występują w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi z źródeł komunalnych, w obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Mała Ina), w obszarach ochrony siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie i obszarach chronionych przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.

Ocena spełniania wymagań dla tych obszarów wykazała, że w 3 JCWP (Ina od źródeł do Stobnicy, Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa oraz Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi) nie były spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Ponadto w JCWP Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa nie były także spełnione wymagania dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

W rezultacie stan 4 badanych na terenie powiatu choszczeńskiego JCWP, będący wypadkową oceny potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz oceny spełnienia dodatkowych wymagań dla obszarów chronionych oceniono jako zły. O zaliczeniu badanych JCWP do stanu poniżej dobrego decydowała jakość elementów biologicznych, ocena stanu chemicznego oraz ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych.

W przypadku JCW Korytnica oceny stanu nie można było wykonać. Zgodnie z zasadami oceny, w przypadku gdy brak jest klasyfikacji jednego z elementów składowych oceny stanu wód, ocenę można wykonać jedynie wówczas, gdy jeden z elementów klasyfikowanych osiągnął stan niższy od wybranego (stan takiej JCWP przyjmuje się jako zły). Poniższa tabela nr 8 obrazuje ocenę stanu JCW badanych w latach 2012-2014.

TABELA 2. Zestawienie oceny stanu jednolitych części wód badanych w latach 2012-2014 na terenie powiatu choszczeńskiego

Nazwa JCW	Typ abiotyczny	Silnie zmieniona lub sztuczna JCW (T/N)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	STAN/ POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMI CZNY	Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	STAN JCW
Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi	20	N	II	I	I	I	DOBRY	DOBRY	NIE	ZŁY
Korytnica	18	N	II	I	II	I	DOBRY		TAK	BRAK OCENY

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030"

Stopica	18	N	III	I	II		UMIARKOWANY		TAK	ZŁY
Ina od źródeł do Stobnicy	16	T	III	II	II	II	UMIARKOWANY	PSD śr.	NIE	ZŁY
Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa	16	T	III	II	II		UMIARKOWANY		NIE	ZŁY

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin.

Objaśnienia:

Klasa elementów biologicznych		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny
I	Stan bdb./potencjał maks.	I
II	Stan db/potencjał maks.	II
III	Stan /potencjał umiarkowany	III
IV	Stan /potencjał słaby	IV
V	Stan /potencjał zły	V
Klasa elementów hydromorfologicznych		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny
I	Stan bdb./potencjał maks.	I
II	potencjał db	II

Klasa elementów biologicznych		
Stan ekologiczny		Potencjał ekologiczny
I	Stan bdb./potencjał maks.	I
II	Stan db/potencjał maks.	II
PSD	Poniżej stanu /potencjału dobrego	PSD

Stan chemiczny	
Stan ekologiczny	Potencjał ekologiczny
DOBRY	stan dobry
PSD_sr	przekroczone stężenia średnioroczne
PSD_max	przekroczone stężenia maksymalne
PSD	przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne
Stan	
DOBRY	stan dobry
ZŁY	stan zły

N - nie są spełnione wymagania dla obszaru chronionego
T - spełnione wymagania dla obszaru chronionego

B. Stan czystości jezior

W 2014 r. WIOŚ w Szczecinie nie prowadził badań monitoringowych jezior położonych w powiecie choszczeńskim. W latach 2014-2015 żadna z gmin nie wyznaczyła w drodze uchwały kąpielisk. Wyznaczone zostały miejsca wykorzystywane do kąpeli - w 2014 r. 4 miejsca w tym w gminie Choszczno: jezioro Klukom, w gminie Drawo: jezioro Adamowo i Dominikowo Duże, oraz w gminie Pełczyce: jezioro Duży Pełcz, w 2015 r. 3 miejsca w tym w gminie Choszczno: jezioro Klukom, w gminie Drawo: jezioro Adamowo, oraz w gminie Pełczyce: jezioro Duży Pełcz. Zlecone przez organizatorów tych miejsc badania jakości wody wykazały, że w miejscach wyznaczonych do kąpeli woda odpowiadała wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 08.04.2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz.U. Nr 86 poz. 478) i była zdatna do kąpeli. W 2014 r. wprowadzono czasowy zakaz kąpeli w punkcie zorganizowanym dla dzieci na miejscu wykorzystywanym do kąpeli nad jeziorem Klukom gmina Choszczno, ze względu na przekroczenie w tym punkcie wartości dopuszczalnej bakterii *Escherichia coli*.

2.1.3. JAKOŚĆ POWIETRZA

Stan czystości powietrza opisywany w tym punkcie dotyczy całego terenu powiatu choszczeńskiego, a tym samym terenów objętych potencjalnym oddziaływaniem analizowanej Strategii. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Szczecinie dokonał w kwietniu 2015 r. oceny poziomu substancji w powietrzu za 2014 r. w strefach województwa zachodniopomorskiego. Ze względu na ochronę zdrowia ludzi ocenie takiej podlega 12 substancji: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył zawieszony PM10, pył PM2,5 oraz zawarte w pyłe PM10 metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren. Ze względu na ochronę roślin ocenie podlegają: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz ozon.

Odrębnie, dla każdej substancji dokonano klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- § przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji - **klasa C**
- § mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji - **klasa B**
- § nie przekracza poziomu dopuszczalnego - **klasa A**
- § przekracza poziom docelowy - **klasa C**
- § nie przekracza poziomu docelowego - **klasa A**
- § przekracza poziom celu długoterminowego - **klasa D2**
- § nie przekracza poziomu celu długoterminowego - **klasa D1**

W ocenie uwzględniono zanieczyszczenia, dla których w świetle przepisów prawa krajowego istnieje obowiązek prowadzenia oceny. Oceny dokonano według układu stref w województwie. Zgodnie z tą zasadą powiat choszczeński podlegał rocznej ocenie jakości powietrza jako jeden z obszarów strefy zachodniopomorskiej.

W 2014 r. WIOŚ w Szczecinie przeprowadził inwentaryzację wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza dla województwa zachodniopomorskiego. Inwentaryzacja obejmowała źródła punktowe (zakłady przemysłowe), źródła powierzchniowe sektora komunalnego (ogrzewanie indywidualne mieszkań) oraz źródła liniowe (emisja zanieczyszczeń pochodzących z transportu samochodowego). Zinwentaryzowane wielkości emisji wykorzystano w obliczeniach rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń do powietrza (obliczenia modelowe), które stanowiły jedną z metod zastosowanych do oceny jakości powietrza. Analiza zinwentaryzowanych poszczególnych rodzajów emisji umożliwiła również wskazanie potencjalnych przyczyn wystąpienia takich przekroczeń.

W roku 2014 w ramach monitoringu jakości powietrza WIOŚ w Szczecinie przeprowadził na terenie powiatu choszczeńskiego jedynie pomiary wskaźnikowe dwutlenku siarki i dwutlenku azotu metodą pasywną. Obliczenia takie przeprowadzono na podstawie inwentaryzacji emisji punktowej oraz liniowej, w połączeniu z danymi meteorologicznymi.

Pomiary pasywne wykonane były 2014 r. w Choszczynie przy ul. Grunwaldzkiej przez WIOŚ Szczecin. Wyniki pomiarów wykazują, iż wartości stężenia średniorocznego dwutlenku azotu w Choszczynie nie przekraczały wartości dopuszczalnej określonej dla tego zanieczyszczenia w rozporządzeniu Ministra środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. *w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz.U. 2012. 1031) i pozostają na poziomie poniżej 50% tej wartości.

W przypadku dwutlenku siarki (SO₂) zmierzone metodą pasywną stężenia tego zanieczyszczenia w latach 2008-2014 wykazywały wartości niskie. Widoczna jest tendencja spadkowa wartości stężeń od roku 2007. Określona, pod kątem ochrony roślin, w rozporządzeniu dopuszczalna wartość dla średniorocznego stężenia SO₂ wynosi 20 µg/m³.

Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego za 2014 r. wykazała, iż zagrożenia związane z ponadnormatywnymi stężeniami (klasa C dla strefy zachodniopomorskiej) dotyczą dwóch, spośród 12-tu substancji - pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu benzo(a)pirenu. Klasa C nie oznacza jednak, że przekroczenia standardu jakości mają miejsce na obszarze całej strefy. Oznacza to, że na obszarze strefy są miejsca wymagające podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w celu przywrócenia obowiązujących standardów (opracowanie programu ochrony powietrza).

Ocena dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy zachodniopomorskiej została przedstawiona w poniższych tabelach nr 3 i 4.

Tabela nr 3. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2014, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
	2014 r.												
STREFA ZACHODNIOPOMORSKA	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	D2

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

Tabela nr 4. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2012 i 2013, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
	2014 r.			
STREFA ZACHODNIOPOMORSKA	A	A	A	D2

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

W wykonanej przez WIOŚ w Szczecinie ocenie za 2014 r. na podstawie pomiarów obliczeń modelowych, wskazano w strefie zachodniopomorskiej 4 obszary z przekroczeniami standardu jakości powietrza przez stężenia pyłu zawieszonego PM10 (Stargard Szczeciński, Wałcz, Myślibórz i Szczecinek) oraz 19 obszarów o powierzchni co najmniej 2 km² ze względu na ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu, z których żaden nie znajduje się w granicach powiatu choszczeńskiego. Jednak lokalnie, na niewielkiej przestrzeni (mniejszej niż 2 km²) mogą występować stężenia benzo(a)pirenu o wartościach przekraczających poziom docelowy, który wynosi 1 ng/m³.

W przypadku drugiego problemowego zanieczyszczenia - pyłu PM10, w dotychczasowych ocenach jakości powietrza, w tym ocenie za 2014 r. na obszarze powiatu choszczeńskiego nie zidentyfikowano obszarów z przekroczeniami standardów jakości powietrza obowiązujących dla tego zanieczyszczenia.

Stężenia pozostałych normowanych substancji na całym obszarze województwa, w tym również na terenie powiatu choszczeńskiego były na niskim poziomie i nie przekraczały obowiązujących norm (klasa A). Dla klasy A nie są wymagane działania naprawcze.

Nie odnotowano również przekroczenia poziomów dopuszczalnych określonych ze względu na ochronę roślin dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i dla poziomu docelowego ozonu. W przypadku ozonu, w 2014 r., podobnie jak w latach poprzednich na całym obszarze strefy zachodniopomorskiej przekroczony został natomiast poziom celu długoterminowego (klasa D2), stanowiący dodatkowe kryterium oceny dla zanieczyszczenia ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. W tym przypadku, dla klasy D2 działania naprawcze nie są wymagane (programy ochrony powietrza), ale ważne jest uwzględnienie tego faktu w wojewódzkich programach ochrony środowiska celem ograniczenia emisji lotnych związków organicznych będących prekursorami ozonu.

2.1.4. GOSPODARKA ODPADAMI

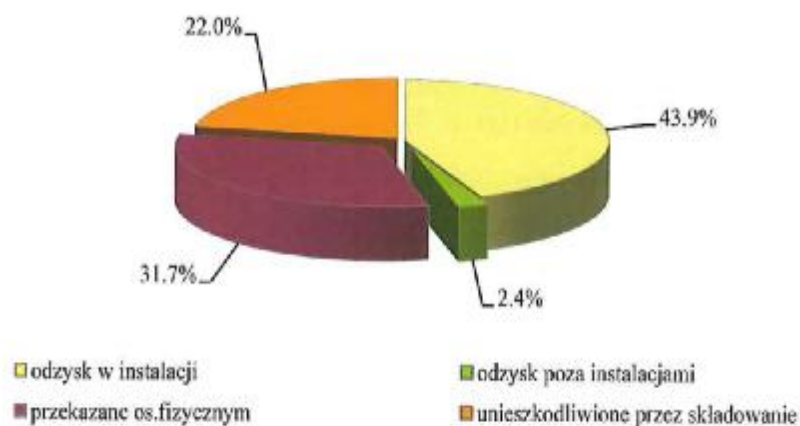
Opis stanu środowiska w zakresie gospodarki odpadami ujęty w tym punkcie odnosi się to całego terenu powiatu choszczeńskiego.

2.1.4.1. Odpady inne niż komunalne

Według danych Wojewódzkiego Systemu Odpadowego w 2014 r. w powiecie choszczeńskim wytworzono ok. 68,9 Mg odpadów z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych). Stanowiło to zaledwie 1% całego strumienia odpadów wytworzonych w województwie zachodniopomorskim.

Na rycinie nr 3 przedstawiono gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego w powiecie w roku 2014.

Ryc.3. Gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego (z włączeniem odpadów komunalnych) w 2014 r.

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

W powiecie choszczeńskim dominują odpady z przemysłu drzewnego, osady ściekowe oraz żużle ze spalania węgla. Na terenie powiatu choszczeńskiego w m. Pomień gmina Recz zlokalizowany był mogilnik, który został zlikwidowany w 2011 r. Teren po mogilniku zrekultywowano. W roku 2014 r. WIOŚ w Szczecinie prowadził badania wód podziemnych. Stwierdzono, że średnie wartości stężeń badanych wskaźników kształtowanych na poziomie I klasy.

Obszar przewidywany potencjalnym oddziaływaniem na komponent środowiska jakim jest powietrze to obszar całego powiatu choszczeńskiego.

2.1.4.2. Odpady komunalne

Z terenu powiatu choszczeńskiego odpady w 2014 r. wywożone były na jedno składowisko zlokalizowane w powiecie tj. Stradzewo gm. Choszczno, oraz na składowiska zlokalizowane poza terenem powiatu (Dalsze, Mirosławiec, Leszczyn Kalina). Na terenie powiatu choszczeńskiego jest 7 składowisk, w tym 6 nieczynnych. Obecnie eksploatowane jest tylko składowisko w m. Stradzewo. Wykaz zlokalizowanych w powiecie choszczeńskim składowisk przedstawiono w poniżej tabeli nr 5.

Tabela 5. Składowiska komunalne w powiecie choszczeńskim

L.p.	Miejscowość	Faza eksploatacji	Sposób uszczelnienia podłoża	Powierzchnia ogółem (ha)	Drenaż odciekowy powyżej podłoża	Instalacja do odprowadzania gazu składowiskowego	Zarządzający składowiskiem	Monitoring	Ilość odpadów zdeponowanych W Mg
									2014
1.	Stradzewo	Czynne od 1996 r.	Izolacja PEHD	4,21	+	Bierna (kominiki)	MPGK Sp. z o.o. Choszczno	tak	5100
2.	Pławienko	Eksploatacja zakończona 30.09.2012 r.	Izolacja PEHD	3,35	+	Bierna (kominiki)	Urząd Gminy w Bierzwniku	tak	342
3.	Starzyce	Nieczynne (1983-2001)	Brak	0,97	-	-	Urząd Gminy w Bierzwniku	-	0
4.	Rościn	Nieczynne (1992-2003)	Geomembrana	3,75	+	-	Urząd Miejski w Drawnie	-	0
5.	Objezierze	Nieczynne (1989-2003)	Glina	6,35	-	-	Urząd Gminy w Krzęcinie	-	0
6.	Petczyce	Nieczynne (b.d.-2002)	Brak	4,0	-	-	Urząd Miejski w Petczycach	-	0
7.	Pomień	Nieczynne (1989-2003)	Glina	1,7	-	Bierna (kominiki)	Urząd Miejski w Reczu	tak	0

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

Czynne składowisko odpadów w Stradzewie posiada wymagane zabezpieczenie geomembraną oraz drenaż zbierający odcieki do zbiornika bezodpływowego. Obiekt wyposażony jest w niezbędny sprzęt techniczny (spychacz, brodzik, waga i środki transportu) oraz kominki odgazowujące. Od 2009 r. na terenie składowiska funkcjonuje sortowania odpadów. Wyniki badań wód podziemnych przeprowadzone w 2014 wokół składowiska w Stradzewie jak i wyłączonego z eksploatacji Pławienka, wykazały, że stężenia większości badanych wskaźników kształtowały się w zakresie wartości charakterystycznych dla wód o dobrym stanie chemicznym (I-III klasa jakości wód podziemnych). W obu przypadkach stwierdzono podwyższone wartości przewodności elektrolitycznej i ogólnego węgla organicznego, przekraczające wartości odpowiadające III klasie i charakterystyczne dla wód o słabym stanie chemicznym (IV-V klasa).

We wszystkich gminach powiatu wprowadzono system selektywnej zbiórki odpadów, który ogranicza się głównie do odpadów opakowaniowych (szkło, tworzywa sztuczne, papier).

Obszar przewidywany potencjalnym oddziaływaniem związanym z gospodarką odpadami to obszar całego powiatu choszczeńskiego.

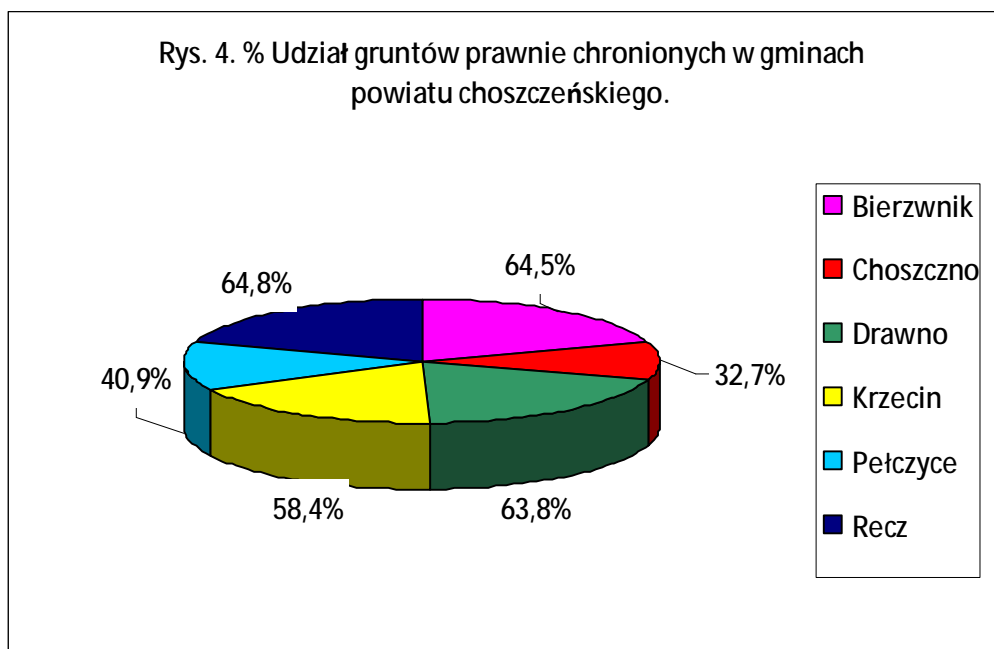
2.1.5. PRZYRODA OŻYWIONA

Szata roślinna, jak i świat zwierzęcy na terenie powiatu należą do bardzo zróżnicowanych. Na różnorodność ma wpływ brak dużych obiektów przemysłowych i duża ilość obszarów leśnych (39,64 % powierzchni powiatu wg stanu na 01.01.2015 r.). Z uwagi na wysokie walory przyrodnicze występuje tu szereg form ochrony przyrody tj.

- § Drawieński Park Narodowy;
- § Barlinecko - Gorzowski Park Krajobrazowy;
- § Rezerваты przyrody: Łasko, Wyspa na Jeziorze Bierzwnik, Źródlika skrzypowe, Torfowisko Konotop, Grądowe Zbocze;
- § Obszary chronionego krajobrazu: „D” - Choszczno-Drawno, „E” - Korytnica Rzeka, Dominikowo – Niemeńsko, „F”- Bierzwnik, oraz „C”- Barlinek;
- § Obszary Natura 2000: specjalne obszary ochrony (SOO): Dolina Płoni i Jezioro Miedwie, Dolina Iny koło Recza, Lasy Bierzwnickie, Uroczyska Puszczy Drawskiej, Jezioro Lubie i Dolina Drawy, Ostoja Barlinecka, Pojezierze Ińskie, oraz obszary specjalnej ochrony (OSO): Lasy Puszczy nad Drawą, Ostoja Ińska, oraz Puszcza Barlinecka;
- § Liczne pomniki przyrody;
- § Użytki ekologiczne.

Udział gruntów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni powiatu choszczeńskiego (wg. stanu GUS na 2014 r.) stanowi 54,7 %. Procentowy udział gruntów prawnie chronionych w poszczególnych gminach według stanu na 2014 r. przedstawiono na rycinie nr 4. Dane nie obejmują obszarów Natura 2000. Z częściowych informacji uzyskanych z RDOŚ w Szczecinie odnośnie powierzchni obszarów Natura 2000, zlokalizowanych na terenie powiatu choszczeńskiego wynika, że w powiecie obszary specjalnej ochrony tj. Puszcza Barlinecka i Lasy Puszczy nad Drawą zajmują powierzchnię 78.240 ha, zaś specjalne obszary ochrony tj. Ostoja Barlinecka, Lasy Bierzwnickie, Dolina Iny koło Recza, Uroczyska Puszczy Drawskiej, Jezioro Lubie i Dolina Drawy zajmują powierzchnię 28.740 ha. Daje to łączną powierzchnię 106.980 ha, co stanowi 80,1% powierzchni powiatu (nie obejmuje obszaru Ostoi

Irńskiej, oraz Doliny Płoni i Jeziora Miedwie). Z ww. danych wynika, że niemal cały teren powiatu choszczeńskiego leży w obszarach Natura 2000.

Źródło: GUS Szczecin wg stanu na 2014 r.

PARK NARODOWY

Drawieński Park Narodowy - Park utworzony został rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10.04.1990 roku w sprawie utworzenia Drawieńskiego Parku Narodowego (Dz.U. Nr 26 poz. 151). Aktualnie powierzchnia Drawieńskiego Parku Narodowego wynosi 11 531,95 ha, z czego w zarządzie DPN jest 11.211,42 ha (wg. informacji zawartych na stronie DPN - stan na 07.09.2015 r.). Powierzchnia otuliny wynosi 40.896 ha. Powierzchnia ochrony częściowej: 10.227,97 ha, powierzchnia ochrony krajobrazowej: 685,34 ha, udział ekosystemów leśnych: 9.188,89 ha, udział wód powierzchniowych: 919,17 ha. Park obejmuje swoim zasięgiem dwie gminy powiatu choszczeńskiego: Bierzwnik - 74,43 ha oraz Drawno - 1899,25 ha. Drawieński Park to najbardziej malowniczy i wartościowy przyrodniczo fragment Równiny Drawskiej, dużego obszaru sandrowego na Pojezierzu Pomorskim. Teren parku oparty jest o rozwidlenie rzeki Drawy i Płocicznej wraz z otaczającymi je borami sosnowymi. Koryta obu rzek tworzą meandrujące zakola. Na terenie parku ochronie podlegają wszystkie składniki przyrody ożywionej i nieożywionej. Szczególnie cenne są drzewostany dębowe i bukowe liczące blisko 300 lat, a także zachowane w dolinach rzek lasy łąkowe i olsy. Liczba roślin i zwierząt występujących na terenie parku to: rośliny naczyniowe: 924 (chronionych: 55), pijawki: 18 (chronionych: 1), jętki: 30 (chronionych: 3), ważki: 47 (chronionych: 11), mięczaki: 70 (chronionych: 18), kózkowate: 49 (chronionych: 1), ryby: 39 (chronionych: 6), płazy: 13 (chronionych: 13), gady: 7 (chronionych: 7), ptaki: 169 (chronionych: 151), ssaki: 42 (chronionych: 19).

Z obszarem Parku i otuliny związana jest bezpośrednio zlewnia rzeki Drawy o powierzchni 567 km². Bystry nurt rzeki rzeźbi efektowne jary i wąwozy wcięte w powierzchnię sandru o zboczach dochodzących do 30 m wysokości, porośniętych wielogatunkowym drzewostanem. Obecnie

Drawieński Park Narodowy odznacza się bogactwem występujących tu typów ekosystemów. Miarą tego bogactwa jest liczba 224 udokumentowanych zbiorowisk roślinnych. W Drawieńskim Parku Narodowym przeważają ekosystemy leśne, spośród których najbardziej cenne są kwaśne i żyzne buczyny. Istotnym składnikiem przyrody Parku są wody. Poza Drawą i Płociczną przez Park przepływają także mniejsze rzeki - w obrębie powiatu choszczeńskiego Słopica i Korytnica. Z powodu dobrego zachowania siedlisk przyrodniczych oraz występowania wielu rzadkich gatunków, teren Drawieńskiego Parku Narodowego został włączony do Europejskiej sieci Ekologicznej Natura 2000. Obszar Parku jest częścią ostoi ptasiej Lasy Puszczy nad Drawą PLB320015 i ostoi siedliskowej Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046. Zwierzęciem herbowym Drawieńskiego Parku Narodowego jest wydra.

PARK KRAJOBRAZOWY

Barlinecko – Gorzowski Park Krajobrazowy - całkowita powierzchnia parku wynosi 23.982,91 ha, a jego otuliny 31.768,19 ha, z czego w województwie zachodniopomorskim 11.840,14 ha. Na obszarze powiatu choszczeńskiego znajduje się niewielki fragment parku w gminie Pełczyce o powierzchni 573,85 ha i otulina o powierzchni 3.512 ha. Stanowi spory (40%) i zarazem najokazalszy fragment dużego kompleksu leśnego o charakterze puszczańskim - Puszczy Barlineckiej (zwanej też Gorzowską). Bogactwo przyrody ożywionej, oraz urokliwość krajobrazów stanowiły merytoryczne podstawy do utworzenia w jego wnętrzu parku krajobrazowego. Jego walory krajobrazowe i przyrodnicze to przede wszystkim lasy, jeziora i zachowane w naturalnym stanie meandrujące cieki w postaci rzek i licznych strumieni.

Jego świat roślinny jest bardzo bogaty i obejmuje łącznie 639 gatunków paprotników i roślin kwiatowych, oraz 138 gatunków porostów, w tym 41 gatunków uznanych za ginące na terenie kraju. Na bogatym w różnorodne siedliska obszarze występuje bardzo bogata fauna zwierząt kręgowych i bezkręgowych. Na terenie parku i otuliny opisano występowanie 16 gatunków pijawek, 65 gatunków mięczaków i wiele gatunków owadów, skorupiaków, pajęczaków i innych. Z kręgowców najlepiej rozpoznano ptaki, ryby i ssaki łowne. Spośród 142 gatunków występujących ptaków, 105 gnieździ się na terenie parku, pozostałe obserwowano w różnym czasie. Z gatunków rzadkich, objętych ochroną gatunkową występują: bielik, rybołów, orlik krzykliwy, kania rdzawa i czarna, puchacz, bocian czarny, żuraw, gągoł, zimorodek, dzięcioły i inne. Na uwagę zasługuje duże nagromadzenie górskich gatunków roślin. Ich ostoją są w dolinie lasy liściaste, porastające zbocza wąwozów. Przy drogach i w trudno dostępnych fragmentach parku zachowały się pomnikowe okazy drzew. Obszar Parku jest częścią ostoi ptasiej Puszcza Barlinecka PLB080001 i ostoi siedliskowej Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006.

REZERWATY PRZYRODY

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

- § Rezerwat faunistyczny „Łasko”. Położony w obrębie leśnym Wygon, utworzony został w 1964 r., o powierzchni 16,95 ha. Rezerwat pierwotnie został stworzony dla zachowania populacji czapli siwej, jednak z upływem lat liczebność populacji malała i obecnie nie stwierdzono gniazdowania ptaków. Rezerwat to półwysep na jeziorze Wielkie Wyrwy porośnięty 160 letnim lasem sosnowo - bukowym. Dla rezerwatu Zarządzeniem Nr 66/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2009 r. został ustanowiony plan ochrony. Celem ochrony przyrody rezerwatu zgodnie z przyjętym planem jest zachowanie walorów biocenotycznych i krajobrazowych wyspy z cennymi fitocenozy, w tym kwaśną buczyną nizinową raz siedliskami awifauny. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Bierzwnik.
- § Rezerwat florystyczny „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik”. Położony w obrębie leśnym Bierzwnik, utworzony został w 1977 r. dla zachowania m.in. stanowiska kłoci wiechowatej, oraz drzewostanu sosnowo – dębowego, o powierzchni 1,13 ha. Rezerwat obejmuje wyspę na jeziorze Bierzwnik. Wyspa ma kształt wydłużonego wrzeciona. Środek wyspy jest wyniesiony ponad lustro wody na ok. 6-8 m. Wyspę otacza wąski pas trzciny, wśród której występuje m.in. kłoc wiechowata. Rozporządzeniem Nr 123/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2006 r. został ustanowiony plan ochrony dla rezerwatu. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie zróżnicowania biologicznego i swoistego składu flory i fauny dla brzegów wyspy na jeziorze skąpożywnym, oraz wykształconego na wyspie ekosystemu leśnego, w tym w szczególności zachowanie stanowiska kłoci wiechowatej *Cladium mariscus*, starodrzewu zgodnego z warunkami siedliskowymi, gniazdujących na wyspie ptaków drapieżnych oraz innych gatunków rzadko spotykanych roślin, grzybów i zwierząt. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Bierzwnik.
- § Rezerwat florystyczny „Źródliko Skrzypowe”. Położony w obrębie leśnym Wygon, utworzony został w 1977 r. dla zachowania stanowiska skrzypu olbrzymiego, o powierzchni 1,1435 ha. Przez rezerwat przepływa malowniczo meandrująca rzeka Koczyńska. Teren rezerwatu porasta las o charakterze podmokłej olszyny. Nadaje on tutejszej olszynie podgórski nietypowy dla lasów nizinowych charakter. Osobliwością przyrodniczą obok skrzypu olbrzymiego jest kokorycz wątła. Zarządzeniem Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. został ustanowiony plan ochrony dla rezerwatu. Celem ochrony jest zachowanie stanowiska skrzypu olbrzymiego *Equisetum maximum*. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Bierzwnik.
- § Rezerwat torfowiskowy „Torfowisko Konotop”. Kompleks torfowiskowy nad jeziorem Konotop, położony na terenie gmin Drawno i Bierzwnik, obręby ewidencyjne: Wygon, Zatom, Barnimie, o powierzchni 65,85 ha. Powierzchnia otuliny: 215,99 ha. Bardzo bogata w gatunki rzadkie jest flora roślin naczyniowych torfowiska. Występują tu między innymi bażyna czarna, skrzyp pstry, rosziczka długolistna i kruszczyk błotny. Bażyna czarna oraz skrzyp pstry nie występują w sąsiednim Drawieńskim Parku Narodowym. Stanowisko skrzypu pstrego jest jednym z kilku w Polsce. Stanowisko bażyny położone w strefie południowego skłonu Pojezierza Pomorskiego jest również unikatem botanicznym. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynną wypłacającą się jeziora Konotop wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin m.in. bażyny czarnej oraz zwierząt, w tym żurawia i brodzieca samotnego. Jednostki zarządzające: Nadleśnictwo Bierzwnik i Nadleśnictwo Drawno.

§ Rezerwat florystyczny „Grądowe Zbocze”. Obszar ekosystemów leśnych wraz z punktowo zlokalizowanymi źródłami wapiennymi. Powierzchnia rezerwatu wynosi: 33,2842 ha. Rezerwat z dobrze zachowanym fragmentem grądu zachodnio-polskiego tzn. lasu z drzewostanem budowanym przez dąb szypułkowy i grab, z domieszką buka i charakterystycznym składem runa, w którym występuje m.in. przytulia leśna, czosnek niedźwiedzi, pszeniec gajowy i jaskier różnolistny. Zarządzeniem Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. ustanowiony został plan ochrony dla rezerwatu przyrody "Grądowe Zbocze". Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu żywego lasu liściastego oraz kompleksów źródliskowych wraz z procesami ich naturalnej dynamiki oraz związaną z nimi cenną florą i fauną. Także zachowanie ze względów dydaktycznych i kulturowych stanowiska rzadkich na Pomorzu roślin zielnych. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Drawno.

Zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się potencjalne rezerwaty przyrody. Ich wykaz został przedstawiony w poniższej tabeli nr 6.

TABELA 6. Wykaz potencjalnych rezerwatów przyrody

NAZWA	CEL OCHRONY	ZAGROŻENIA	ZALECENIA
Gmina Bierzwnik			
KŁOCIE NAD JEZIOREM STOBIŃSKIM	Zachowanie jezior twardowodnych z łąkami ramienic i szuwarami kłociowymi, oraz otaczających je torfowisk z kompleksem roślinności bagiennej i leśnej.	Obniżenie poziomu wód gruntowych.	Utrzymanie właściwego poziomu wód gruntowych.
JEZIORO MYŚLIWSKIE	Ochrona żywego torfowiska, bogatej flory gatunków chronionych i rzadkich, oraz cennych zbiorowisk roślinnych.	Zarastanie ekosystemów wodno - błotnych, obniżanie się poziomu wód gruntowych, gospodarka zrębowa w sąsiedztwie proponowanego rezerwatu.	Utrzymywanie torfowisk w stanie nieleśnym, ograniczenie gospodarki leśnej w bezpośrednim sąsiedztwie.
Gmina Choszczno			
ŁĘG KOŁO SŁAWĘCINA	Ochrona naturalnego kompleksu leśnego i układu biotopów w dolinie małego cieku.	Neofityzacja (<i>Impatiens parviflora</i>), miejscami eutrofizacja (spływ z pól), zaśmiecanie.	Utrzymanie naturalnego charakteru obiektu (zakaz zabudowy doliny, zakaz kopania stawów, melioracji, regulacji rzek itp.)
DOLINA WARDYNKI	Ochrona naturalnego kompleksu leśnego i układu biotopów w dolinie małego cieku.	Zanieczyszczenie cieku wodnego, neofityzacja (<i>Impatiens parviflora</i>), miejscami eutrofizacja (spływ z pól), zaśmiecanie, kopanie stawów.	Utrzymanie naturalnego charakteru obiektu (zakaz zabudowy doliny, zakaz kopania stawów, melioracji, regulacji rzek itp.)
MSZAR BONIN	Ochrona żywego torfowiska, bogatej flory gatunków chronionych i rzadkich, oraz cennych zbiorowisk roślinnych.	Przesuszenie, zarastanie krzewami i nalotem drzew.	Zatamowanie odpływu wody, wycinka zarośli i drzew.
Gmina Drawno			

JEZIORO CZARNE ZDANOWSKIE	Zachowanie kompleksu torfowiskowego z procesem regeneracji potorfii i cenną florą.	Przesuszenie (m.in. przez odprowadzania wody rowami melioracyjnymi), zarasta nalotem sosny.	Zatamować odpływ wody (zastawki na rowach lub ich zakopanie), miejscami wycinka nalotów sosny.
JEZIORO PIASECZNO	Zachowanie jeziora ramienicowego z bogatą populacją jeziorzy morskiej oraz kompleksu cennej roślinności hydrogeniczej.	Silna antropopresja (kąpieliska, wędkarze, biwaki) oraz związane z tym zanieczyszczenia i eutrofizacja, przesuszenie i zarastanie ekosystemów otwartych.	Ograniczenie antropopresji, koszenie wybranych siedlisk nieleśnych.
Gmina Pełczyce			
ŁĘGI ŹRÓDLISKOWE POD CHRAPOWEM	Kompleks krajobrazowy z aktywnymi źródłiskami wiszącymi torfowiskami źródłiskowymi, żyznymi lasami i źródłiskowymi łąkami.	Degradacja siedlisk wodno - błotnych, zarastanie łąk (brak użytkowania).	Przywrócenie koszenia łąk
Gmina Recz			
PŁO MSZARNE	Żywe torfowiska mszarne - przejściowe w formie pła nasuwającego się na jeziora dystroficzne.	Obniżanie się poziomu wód gruntowych, zarastanie.	Usuwanie nalotu sosny.

Źródło: „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.” - 2010 r.

POMNIKI PRZYRODY

Zgodnie z art. 114 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody rejestr pomników przyrody prowadzi regionalny dyrektor ochrony środowiska. Według informacji zawartych w „Waloryzacji przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego” z 2010 r. na terenie powiatu choszczeńskiego znajdowało się 91 pomników przyrody.

Dodatkowo:

- § Gmina Choszczno: w 2012 r. ustanowiła nowe pomniki przyrody w m. Chełpa, Choszczno, Golcza, Korytowo, Pakość, Radaczewo, Radlice, Stary Klukom oraz Stradzewo;
- § Gmina Drawno: w 2011 r. ustanowiła nowe pomniki przyrody w obrębach Roścín, Podegrodzie, Barnimie, Kiełpino oraz Nowa Korytnica.
- § Gmina Pełczyce: w 2014 r. ustanowiła nowe pomniki przyrody w obrębie Niesporowice.

Ponadto zgodnie z ww. waloryzacją na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się potencjalne pomniki przyrody tj. 14 pomników w Gminie Bierzwnik, 10 pomników w Gminie Choszczno, 12 pomników w Gminie Drawno, 5 pomników w Gminie Krzęcin, 17 pomników w Gminie Pełczyce, oraz 11 pomników w Gminie Recz.

Wśród zagrożeń dla potencjalnych pomników przyrody wyszczególniono: wycięcie, modernizację dróg, oraz przycinanie drzew.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

- § „D” Choszczno - Drawno - łączna powierzchnia wynosi 24 520 ha, w powiecie choszczeńskim zlokalizowany jest na terenie gminy Choszczno, Recz i Drawno. Obejmuje jezioro Dominikowskie, okolice Drawna z jeziorami drawieńskimi, lasy między Drawnem, a Kiełpinem wraz z jeziorem Piaseczno, cały kompleks Czarnych Gajów od Drawna po Lubieniów i Kraśnik, dolinę Drawy między Drawnem a Prostynią, rynną jezior Trzebuń i Kraśnik, okolice

Wielgoszczy i Recza (około 65 % powierzchni gminy Recz), obszary na północ od Recza, po Rajsko, Pomień i Rzecko, południową część doliny Iny i tereny na północ od niej. Przedmiotem ochrony jest zróżnicowany krajobraz tego terenu. Na krajobraz ten składają się lasy borowe, przemieszane tereny rolnicze i leśne o różnym układzie siedlisk, obszary źródliskowe. Wschodnia część obejmuje fragment Puszczy Drawskiej. Na całym terenie znajdują się liczne ostoje ptaków. Użytkowane łąki nadrzeczne tworzą doskonałe siedlisko dla gatunków takich jak derkacz, bocian biały, bąk. Cały obszar odznacza się wysokimi walorami krajobrazowymi. Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Zach. z 2014 Nr 66 poz. 1637) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.

- § „E” Korytnica Rzeka - łączna powierzchnia w województwie zachodniopomorskim jego wynosi 3550 ha. Położony jest na terenie Puszczy Drawskiej. Przedmiotem ochrony jest leśno - jeziorny krajobraz puszczy. Teren charakteryzuje się mozaiką rozproszonych wśród licznych lasów i jezior mszarnych torfowisk. Lasy są biotopami bielika i puchacza, rzeka biotopem pstrąga. Zimą spotyka się liczne łabędzie krzykliwe. Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Zach. z 2014 Nr 66 poz. 1637) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.
- § „Dominikowo - Niemieńsko” - zajmuje powierzchnie 5.777,25 ha. Położony jest na terenie gminy Drawno, częściowo na terenie Borów Dominikowskich i w południowej części Polany Drawieńskiej pomiędzy Drawieńskim Parkiem Narodowym, Choszcznem, Drawnem i rzeką Korytnicą. Celem ochrony jest zachowanie walorów krajobrazowych, kulturowych i przyrodniczych tego terenu. Teren ten charakteryzuje się harmonicznym połączeniem rolniczego i leśnego użytkowania. Występują na tym obszarze liczne gatunki flory ciepłolubnej. Teren słynie też z doskonale zachowanych w skali regionu alei przyrodniczych. Uchwałą Nr VI/122/15 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dominikowo - Niemieńsko” (Dz.Urz. poz. 2673) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.
- § „F” Bierzwnik - łączna powierzchnia 30. 634 ha, przy czym w województwie zachodniopomorskim zajmuje powierzchnię 28. 500 ha - były teren Puszczy Drawskiej. Swoim zasięgiem obejmuje gminy Bierzwnik, Choszczno, Drawno i Krzęcin. O walorach krajobrazowych terenu decydują głównie: jeziora, bogata rzeźba rynien glacialnych, śródleśne torfowiska i łąki. Tereny te stanowią ostoję dla herpetofauny i zwierzyny łownej. Celem ochrony są charakterystyczne cechy fizjograficzne, oraz nieprzekształcone środowisko przyrodnicze. Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Zach. z 2014 Nr 66 poz. 1637) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.
- § „C” Barlinek - występujący również pod nazwą „Pojezierze Myśliborsko-Barlineckie” - obszar chronionego krajobrazu obejmujący środkową i zachodnią część gminy Petczyce (39 % powierzchni gminy). Powierzchnia w województwie zachodniopomorskim 13.108,2 ha. Jest

to cenny obszar pod względem krajobrazowym i przyrodniczym. Do czynników nadających temu obszarowi wysokie walory krajobrazowe należą: dolina rzeki Płoni, niewielkie oczka jeziorok śródpolnych, łąki i pola uprawne oraz obiekty zabytkowe i parki wiejskie. Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Zach. z 2014 Nr 66 poz. 1637) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.

Na terenie powiatu zgodnie z waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego nie ma planowanych potencjalnych obszarów chronionego krajobrazu.

OBSZARY NATURA 2000

Za obszary Natura 2000 uznaje się tereny najistotniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt, oraz charakterystycznych siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych całej Europy - obszary o znaczeniu wspólnotowym. Sposób ochrony w obrębie każdego z nich może być inny. Sieć Natura 2000 to system, który łączy dwa odrębne systemy obszarów chronionych wyznaczanych na podstawie prawa Unii Europejskiej. Nakłada się on często na dotychczasowe systemy obszarów ochrony przyrody funkcjonujące w państwach europejskich, ale ich nie zastępuje. Sieć Natura 2000 ma bowiem swe odmienne cele i funkcje.

Celem ochrony obszarów Natura 2000 jest zachowanie we właściwym stanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, zagrożonych lub kluczowych dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy i wymienionych w załącznikach Dyrektyw Ptasiej i Siedliskowej. Obszary Natura 2000 wyznacza się na podstawie kryteriów szczegółowo określonych w załącznikach ww. dyrektyw, wprowadzonych do naszego prawodawstwa w przepisach wykonawczych do ustawy o ochronie przyrody. Szczegółowe informacje o poszczególnych obszarach zawarte są w Standardowych Formularzach Danych (SFD) przygotowanych dla każdego obszaru.

Ponizsze tabele 7 i 8 przedstawiają obszary znajdujące się na terenie powiatu choszczeńskiego.

TABELA 7. Specjalne Obszary Ochrony (SOO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego

Nazwa obszaru	Status obszaru	Charakterystyka	Zagrożenie zgodnie z SFD	Akty prawne
1.	2.	3.	4.	5.
Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006	istniejący	Do największych biotopów wyróżniających ten obszar należą mokradła węglanowe lokalnie wzbogacone o gatunki halofilne wykształcające się przy brzegach jezior ramienicowych. Stwierdzono tu rozległe szuwary kłociowe, najbogatszą w Polsce populację storczyka błotnego, oraz jedno z nielicznych	Antropopresja związana z gospodarką rolną (zmiany intensywności użytkowania łąk, rozszerzenie arealu gruntów ornich, zaniechanie tradycyjnego, ekstensywnego użytkowania łąk, eutrofizacja, bezściółowy chów świń, melioracje, spadek poziomu wód gruntowych, budowa stawów rybnych,	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr C(2008)8039) (2009)

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030"

		stanowisk turzycy, marzycy czerniawej i pęczyny błotnej, Na terenie powiatu obejmuje gminę Pełczyce.	eksploatacja kredy jeziornej i torfu, zalesianie muraw kserotermicznych lub ich spontaniczne zarastanie).	
Dolina Iny koło Recza PLH320004	istniejący	Obszar obejmuje malowniczy krajobraz wysoczyzny morenowej porożcinanej przez doliny rzeczne, wąwozy i jary. Znajduje się tu jedno z największych na Pomorzu Zachodnim złóż torfu oraz najgłębsze torfowiska źródliskowe. Ostoja posiada wysokie walory przyrodnicze - występuje tu: 14 rodzajów siedlisk z zał. I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 4 o znaczeniu priorytetowym. Na terenie powiatu obejmuje gminę Choszczno i Recz.	Najważniejszymi zagrożeniami dla dołączanego do obszaru Natura 2000 odcinka Reczycy są: prace melioracyjne, nielegalny pobór wody do celów rolniczych, spadek poziomu wód gruntowych, zanieczyszczanie terenu („dzikie wysypiska”) oraz wszelkie prace związane z przegradzaniem tego cieką oraz nielegalne zrzuty ścieków bytowych.	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr c(2008)8039) (2009).
Lasy Bierzwnickie PLH320044	istniejący	Ostoja obejmuje fragment Puszczy Drawskiej, ograniczony do zwarteo kompleksu buczyn i lasów dębowych z jeziorami ramienicowymi i torfowiskami wysokimi. Cenne siedliska (z zał. I Dyrektywy Siedliskowej) zajmują ponad połowę powierzchni obszaru (tj. ponad 4000 ha). Występują tu siedliska priorytetowe, kwaśne i żyzne buczyny - urozmaicone licznymi, śródleśnymi oczkami, grąd na wyspie na jeziorze Bierzwnik, podczas gdy sam zbiornik sklasyfikowany jest jako jezioro ramienicowe. Na terenie powiatu obejmuje gminę Bierzwnik, Krzęcin i Pełczyce.	Zmiana stosunków wodnych. Usuwanie martwych drzew lub ich obumarłych fragmentów. Presja turystyczna, głównie rozbudowa infrastruktury. Zanieczyszczenia wody. Kłusownictwo	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr c(2008)8039) (2009).
Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023	istniejący	Po względem krajobrazowym bardzo urozmaicony teren, w którym dominują lasy, a znaczący udział mają zbiorniki wodne - liczne jeziora, oraz fragment rz. Drawy z dopływami. W lasach Puszczy Drawskiej znajdują się rozproszone torfowiska przejściowe i trzęsawiska. Na terenie powiatu obejmuje gminę Drawno.	Główne zagrożenia to zbyt intensywna turystyka kajakowa i nadmierny rozwój infrastruktury dla rekreacji nad jez. Lubie. Istnienie czynnego poligonu wojskowego raczej sprzyja zachowaniu walorów obszaru, ograniczając potencjalną presję turystyki.	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr c(2008)8039) (2009).
			Zagrożenie może stwarzać presja związana z	

Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	istniejący	Ostoja obejmuje dużą część rozległego kompleksu leśnego położonego na równinie sandrowej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Teren cechują cenne siedliska przyrodnicze - w tym 22 z zał. I Dyrektywy Siedliskowej. Na terenie powiatu obejmuje gminę Drawno i Bierzwnik.	rozwojem turystyki (np. zabudowa nie uwzględniająca potrzeb ochrony przyrody, zaśmiecanie i wandalizm, nadmierna i niekontrolowana turystyka kajakowa na rzekach). Poważny problem może stanowić zmiana stosunków wodnych, pozyskiwanie piasku i żwiru, zamiary budowy zbiorników wodnych (Mierzęcka Struga), wielkoprzemysłowe hodowle trzody chlewnej (Chomętowo) oraz zanieczyszczenia wód. Kłusownictwo, zwłaszcza dotyczące ryb i dużych ssaków. Gospodarka leśna wymaga dostosowania do wymogów zachowania i odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych. Odtworzenia wymagają zasoby rozkładającego się drewna w lasach. Problemem może być spadek poziomu wód gruntowych, zagrażający ekosystemom hydrogenicznym.	Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG (dokument nr c(2008)8039)(2009).
Ostoja Barlinecka PLH080071	Istniejący	Na terenie znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów. Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także torfowiska. Lasy zajmują ponad 80 % powierzchni terenu. Duży jest udział buczyn, dąbrów, dominuje sosna. Na terenie powiatu obejmuje gminę Petczyce.	Istotnym problemem dla ochrony ostoi jest turystyka i rekreacja, ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Gorzowa Wlkp. i łatwość dotarcia do wybranych miejsc. Masowa turystyka związana z zaśmiecaniem oraz dewastacją środowiska leśnego.	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia a na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty.
		Bogatej morfologii ostoi odpowiada mozaikowe użytkowanie terenu. Lasy zajmują	Zanieczyszczenia i eutrofizacja wód, zabudowa brzegów jezior i terenów otwartych nad	Decyzja Komisji z dnia 18 listopada

Pojezierze Ińskie PLH320067	Istniejący	ok. 60 % powierzchni, przeważnie są to lasy liściaste z bukiem i dębem, oraz bory mieszane. Duży udział w krajobrazie odgrywa roślinność terenów podmokłych: trzcinowiska, turzycowiska, roślinność szuwarowa, roślinność torfowisk niskich i przejściowych. Na terenie powiatu obejmuje gminę Recz.	jeziorami, niekontrolowany rozwój rekreacji i nadmierna penetracja terenu, rozwój przemysłu w Ińsku, usuwanie martwych i umierających drzew i wprowadzanie obcych geograficznie gatunków drzew w lasach,	2011 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG piąty zaktualizowany wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty. (dokument nr C(2011)8278).

Źródło: Strona internetowa RDOŚ w Szczecinie, „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.” - 2010 r., „EUROPEJSKA SIEĆ EKOLOGICZNA NATURA 2000 w województwie zachodniopomorskim” - 2008 r.

TABELA 8. Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego

Nazwa obszaru	Status obszaru	Charakterystyka	Zagrożenie zgodnie z SFD	Akty prawne
1.	2.	3.	4.	5.
Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	istniejący	Ostoja obejmuje rozległy kompleks leśny. Liczne są tu oczka wodne, mokradła i stawy rybne. Jest to jedna z najważniejszych w Polsce ostoi lęgowych ptaków drapieżnych - w starodrzewach gnieźdzą się rybotów, bielik, orlik krzykliwy, kania czarna i puchacz. Jest to również jedno z najważniejszych w Polsce lęgowisk żurawia, oraz ważne zimowisko łabędzia krzykliwego. Wartość przyrodniczą podnoszą cenne zbiorowiska roślinne, bogate w wiele rzadkich i zagrożonych gatunków roślin. Występują to silne populacje bobra, wydry i żółwia błotnego. Największy obszar na terenie powiatu choszczeńskiego - swoim zasięgiem sięga każdą gminę powiatu.	Zagrożenia: eksploatacja surowców naturalnych, budowa kopalni odkrywkowych powodująca zmianę stosunków wodnych, zagrożenie eksploatacją położonego w pobliżu obszaru złoża węgla brunatnego, zabudowa rekreacyjna miejsc atrakcyjnych krajobrazowo jak również wyręb niektórych starodrzewi i drzew dziuplastych, sadzenie monokultur drzew, ograniczenie zrębów zupełnych, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności i zalesianie obszarów, na których zaniechano użytkowania rolniczego oraz rekreacja pobytowa i kłusownictwo.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.
		Teren położony w zlewni rzeki Iny, a jedynie jego północna część odwadniana jest przez Regę.		

Ostoja Ińska PLB320008	istniejący	Teren falisty, las rozdrobniony, bagna i różnej wielkości zbiorniki wodne. Celem ochrony jest zachowanie gatunków ptaków wymienionych w załączniku nr I oraz II Dyrektywy Ptasiej. Ostoja Ińska jest niezwykle ważną ostoją bielika i kilku innych drapieżnych gatunków. Na terenie ostoi gniazduje łącznie ponad 140 gatunków ptaków, z czego 29 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”. Na terenie powiatu obejmuje gminę Recz.	Zanieczyszczenia i eutrofizacja wód, spływ nawozów z pól, rekreacja pobytowa i wzrost penetracji terenu.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
Puszcza Barlinecka PLB080001	istniejący	W obrębie województwa zachodniopomorskiego do ostoi należy część położona na terenie Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. Lasy ostoi to głównie bory sosnowe i grądy. Obszar stanowi dogodne miejsce bytowania ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej jak: bielik, kania ruda i czarna, orlik krzykliwy, rybotów czy trzmiełojad. W okresie wiosennym powracają do swoich gniazd bociany białe i czarne. Na terenie powiatu obejmuje gminę Petczyce.	Wycinanie starych drzewostanów, osuszanie terenów, zanieczyszczenia wód, presja turystyczna, bezpośrednie zagrożenie na skutek penetracji siedlisk (płoszenie, niszczenie gniazd), niszczenie ich przez wydeptywanie	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

Źródło: Strona internetowa RDOŚ w Szczecinie, „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.”

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 172,8025 ha, w tym 7 użytków w gminie Bierzwnik o łącznej powierzchni 30,19 ha, 16 użytków w gminie Drawno o łącznej powierzchni 87,87 ha, 2 użytki w gminie Krzęcin o łącznej powierzchni 4,01 ha, 6 użytków w gminie Petczyce o łącznej powierzchni 26,81 ha, 3 użytki w gminie Recz o łącznej powierzchni 17,7025 ha, oraz 1 użytek w gminie Choszczno o powierzchni 6,22 ha.

Zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się potencjalne użytki ekologiczne tj.

- § 12 użytków w gminie Bierzwnik. Wśród zagrożeń wymienia się: eutrofizację, spadek poziomu wód gruntowych, zabudowę, zarastanie, przesuszanie, zaśmiecanie, turystykę, gospodarkę rybacką.
- § 10 użytków w gminie Choszczno. Wśród zagrożeń wymienia się: presję ludzką, spadek poziomu wód gruntowych, eutrofizację, zarastanie, zabudowę, gospodarkę leśną i rybacką, zaśmiecanie.

- § 17 użytków w gminie Drawno. Wśród zagrożeń wymienia się: spadek poziomu wód gruntowych, zarastanie, melioracje, przesuszanie, wycinka zarośli śródpolnych, gospodarkę leśną.
- § 7 użytków w gminie Krzęcin. Wśród zagrożeń wymienia się: presję wędkarzy, przesuszanie, neotrofizacja, eutrofizację siedliska, spadek poziomu wód gruntowych, wysychanie, zanieczyszczenie, melioracje, zaśmiecanie.
- § 15 użytków w gminie Pełczyce. Wśród zagrożeń wymienia się: spadek poziomu wód gruntowych, eutrofizację, zaśmiecanie, zabudowę brzegów, zarastanie, w tym ekosystemów wodnych, presję wędkarzy, neofityzację, odlesienie brzegów cieków wodnych, zaniechanie użytkowania łąk, przesuszanie, fragmentację drzewostanu, gospodarkę leśną.
- § 3 użytki w gminie Recz. Wśród zagrożeń wymienia się: przesuszenie, wysoką antropopresję (wędkarze, turyści), niszczenie roślinności szuwarowej, eutrofizację, zaśmiecanie, silne zarastanie otaczających mokradła na skutek przesuszania, zarastanie ekosystemów otwartych.

Na terenie powiatu choszczeńskiego aktualnie nie występują stanowiska dokumentacyjne, oraz zespoły przyrodniczo - krajobrazowe. Zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu choszczeńskiego planowane są potencjalne zespoły przyrodniczo - krajobrazowe. Wykaz potencjalnych zespołów przedstawiono poniżej w tabeli nr 9.

TABELA 9. Potencjalne zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

NAZWA	CEL OCHRONY	ZAGROŻENIA
Gmina Bierzwnik		
JEZIORO BIERZWNIK	Ochrona kompleksu krajobrazowego: jeziora, torfowiska, wilgotne łąki, lasy łęgowe z bogatą florą.	Presja wędkarzy, eutrofizacja wód, turystyka.
JEZIORO KROSINO	Ochrona mezotroficznie - eutroficznego jeziora, lasów zboczowych i krajobrazu oraz flory.	Eutrofizacja, presja wędkarzy, pinetryzacja, odmłodzenie drzewostanów przez gospodarkę leśną.
ZIELENIEWO	Ochrona krajobrazu obejmującego jeziora, torfowiska, wilgotne łąki, lasy łęgowe i murawy ciepłolubne z bogatą florą.	Eutrofizacja jezior, obniżenie lesistości w bezpośrednim sąsiedztwie jezior, presja wędkarzy, zarastanie łąk.
JEZIORA RYNNY ZIELENIEWSKIEJ	Ochrona leśno - jeziornego krajobrazu sandru rozciętego rynną glacialną z licznymi jeziorami.	Presja wędkarzy, intensywna gospodarka leśna w tym przede wszystkim spadek powierzchni drzewostanów starych, zarastanie łąk, zabudowa, spadek poziomu wód gruntowych.
ŚRÓDJEZIERZE	Ochrona leśno - jeziornego mało przekształconego krajobrazu terenu Puszczy Drawskiej.	Neofityzacja roślinności brzegowej jezior, intensywna gospodarka leśna, presja wędkarzy.
Gmina Choszczno		
SŁAWĘCIN	Zachowanie jeziora, przyległych torfowisk i bagiennych lasów z roślinnością wodną i torfowiskową.	Eutrofizacja (spływy z pól), zabudowa.
RYNNA JEZIOR: KLUKOM, ŻEŃSKO, RADUŃ	Zachowanie kompleksu krajobrazowego jezior, przyległych torfowisk i bagiennych lasów z roślinnością wodną i torfowiskową oraz zbiorowisk leśnych.	Intensywna zabudowa linii brzegowej jezior, eutrofizacja jezior, presja ludzka, presja wędkarzy.
	Zachowanie kompleksu ekosystemów wodnych,	Niekontrolowana turystyka, zarastanie

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030"

JEZIORO KOŁKI	torfowiskowych, bagiennych lasów z bogatą florą.	torfowiska, spadek poziomu wód gruntowych, intensywna gospodarka leśna w pobliżu linii brzegowej jezior.
JEZIORO STOBNICA	Zachowanie jeziora, przyległych torfowisk i bagiennych lasów z roślinnością wodną i torfowiskową.	Zarastanie łąk, intensywna gospodarka leśna.
DOLINA STOBNICY	Zachowanie kompleksu krajobrazowego z roślinnością wodną, bagienną, lasów, źródeł i stanowisk roślin.	Nieprawidłowa gospodarka leśna, brak użytkowania łąk.
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Cenne zbiorowiska i gatunki chronione.	Brak
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Chronione gatunki flory i fauny, walory krajobrazowe.	Brak
Gmina Drawno		
NOWA KORYTNICA	Zachowanie krajobrazu doliny rzecznej z cennymi elementami jej przyrody.	Intensywna gospodarka leśna w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora, niekontrolowana turystyka, brak użytkowania półnaturalnych ekosystemów otwartych.
KARPINO	Zachowanie cennego przyrodniczo i malowniczego krajobrazu bagiennego.	Zarastanie ekosystemów otwartych, spadek poziomu wód gruntowych.
DOLINA WARDYNKI	Zachowanie malowniczego i cennego przyrodniczo krajobrazu leśno - łąkowego.	Gospodarka leśna (pinetyzacja, odmładzanie drzewostanu), zarastanie łąk.
RYBAKÓWKA	Zachowanie malowniczego i cennego przyrodniczo kompleksu łąk śródleśnych i torfowisk przejściowych.	Przesuszenie (odwadnianie przez istniejące rowy melioracyjne), zarastanie.
ŻÓŁWINO	Zachowanie cennego przyrodniczo i malowniczego krajobrazowo kompleksu ekosystemów nieleśnych, w tym zarastającego jeziora z okalającymi go łąkami.	Przesuszenie, zarastanie, brak użytkowania łąk, zabudowa.
DOLINA DRAWY	Zachowanie krajobrazu malowniczej, szerokiej doliny rzecznej z torfowiskami.	Brak użytkowania i zarastanie półnaturalnych ekosystemów otwartych, eutrofizacja wód.
Gmina Krzęcin		
KANADA	Zachowanie cennych walorów krajobrazu naturalnego, będącego miejscem występowania roślin i zwierząt chronionych i zagrożonych.	Obniżenie wieku drzewostanów, pinetyzacja, presja wędkarzy, wysychanie.
Gmina Pełczyce		
DOLINA STRZELICY	Przyroda i krajobraz doliny strumienia, bogate populacje gatunków chronionych, starodrzew.	Gospodarka stawowa, regulacja cieków, gospodarka zrębowa na siedliskach olsów i łągów.
JEZIORO PANIEŃSKIE, JEZIORO PEŁCZ	Jeziora w rynnach polodowcowej, krajobraz młodoglacjalnych form geomorfologicznych, naturalne ekosystemy wodne, bagienne, murawowe i leśne, flora.	Intensywna turystyka, eutrofizacja, zabudowa brzegów.
JEZIORKA	Przyroda i krajobraz doliny roztopowej na obszarze sandrowym, ekosystemy wodne, bagienne i leśne, flora, drzewa pomnikowe.	Obniżenie wieku drzewostanów, pinetyzacja, zręby w sąsiedztwie jezior, presja wędkarzy, wysychanie.
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Łąki wilgotne, źródła, lasy łąkowe.	Zmiana stosunków wodnych.
Gmina Recz		
KRAŚNIK	Kompleks eutroficznych jezior: Kraśnik Duży, Kraśnik, Kraśnik Mały oraz otaczające je lasy	Brak użytkowania otwartych siedlisk półnaturalnych, zabudowa.

	Nadleśnictwa Drawno.	
DOLINA INY	Złożony układ krajobrazowy obejmujący pradolinę Iny na odcinku Recz-Pomień, ochrona populacji herpetofauny i awifauny wodno - błotnej eutroficznego jeziora.	Zahamowanie dalszej budowy stawów rybnych, przywrócenie koszenia lub wypasu części łąk, utrzymanie charakteru ekstensywnego.
SULIBÓRZ	Ochrona kompleksu łąk będących łągowiskiem derkacza.	Brak użytkowania części łąk, zalesienia gruntów nieleśnych.
JEZIORO KURHANY	Śródleśne jeziora o dużych walorach biocenotycznych.	Gospodarka leśna (zręby, odmładzanie drzewostanu).
PRZEŁOM INY	Ochrona zespołu siedlisk zmienionego w nieznacznym stopniu działaniami ludzkimi, pełniącego w stosunku do fauny rolę ostoi i korytarza ekologicznego.	Zanieczyszczenie cieku wodnego, Neofityzacja (<i>Impatiens parviflora</i>), miejscami eutrofizacja (spływ z pól), zaśmiecanie, niewłaściwa gospodarka stawowa.
DOLINA REZANKI	Ochrona wyjątkowych wartości przyrodniczych i krajobrazowych doliny Reczanki oraz seminaturalnego siedliska wodno - błotnego.	Niewłaściwa gospodarka stawowa, odlesienie, eutrofizacja (spływy z pól), zabudowa, osuszanie.
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Chronione gatunki flory i fauny, walory krajobrazowe.	Brak

źródło: „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.” - 2010 r.

OCHRONA GATUNKOWA

Wskazana wśród form ochrony przyrody ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową obowiązuje jednakowo wszystkich obywateli.

Gatunki dziko występujących: roślin zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. poz. 1409); zwierząt zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. poz. 1348); grzybów zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. poz. 1408).

Analiza obszaru potencjalnego oddziaływania Strategii - teren powiatu choszczeńskiego, na tle istniejących i projektowanych obszarów podlegających ochronie opisanych wyżej wykazała, że realizacja celów określonych w strategii może obejmować swoim zasięgiem każdy z ww. terenów objętych formami ochrony przyrody. Teren powiatu na tle poszczególnych form ochrony (istniejących jak i proponowanych) przedstawiono w załączniku nr 1 i 2 do niniejszej prognozy.

2.1.6. KLIMAT AKUSTYCZNY

W latach 2011-2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu choszczeńskiego. Na terenie powiatu występuje jedna droga krajowa nr 10, obejmującą swoim zasięgiem jedną gminę powiatu choszczeńskiego - gminę Recz.

Ostatnie pomiary hałasu komunikacyjnego prowadził WIOŚ na terenie gminy Recz. Na bazie przeprowadzonych pomiarów w 2011 r. została opracowana „Mapa akustyczna miasta Recz w otoczeniu drogi krajowej nr 10 oraz drogi wojewódzkiej nr 151”. Klimat akustyczny został oceniony

na podstawie badań i obliczeń rozprzestrzeniania się hałasu z transportu samochodowego. Stan klimatu w otoczeniu tej drogi określono jako zły.

W odniesieniu do hałasu pochodzącego z działalności gospodarczej w zakresie emisji hałasu niektóre podmioty prowadzące działalność na terenie powiatu posiadają decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu, wydane przez Starostę, na podstawie kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ, w wyniku których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu.

Obszar objęty potencjalnym oddziaływaniem na analizowany komponent środowiska (klimat akustyczny) to obszar całego powiatu choszczeńskiego.

2.1.7. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych (PEM) prowadzone są przez WIOŚ w cyklu trzyletnim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia określonych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. Nr 221 poz. 1645). W 2014 r. wykonano pomiary w miejscowości Wygon gmina Bierzwnik.

Wyniki pomiarów zostały przedstawione w poniższej tabeli nr 10.

TABELA 10. Wyniki pomiarów monitoringowych PEM wykonanych na terenie powiatu choszczeńskiego w 2014 r.

L.p.	Miejscowość	Lokalizacja punktu pomiarowego ¹⁾	Wyniki pomiaru (V/m)
1.	Bierzwnik	Tereny wiejskie	0,31

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2014 r. - WIOŚ Szczecin

¹⁾ - zgodnie z pkt. 1 zał.1 RMŚ z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. Nr 221 poz. 1645).

Zmierzone wartości są znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m) określonej w ww. rozporządzeniu. Ponadto zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 124) WIOŚ w Szczecinie prowadzi aktualizowany corocznie rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Również we wcześniejszych latach 2012 - 2013 r. na terenie powiatu choszczeńskiego nie odnotowano zagrożonych obszarów. Realizacja działań Planu nie jest związana z emisją pól elektromagnetycznych. Obszar objęty potencjalnym oddziaływaniem związanym z promieniowaniem elektromagnetycznym to obszar całego powiatu choszczeńskiego.

2.2. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Odstąpienie od realizacji Strategii jest tzw. wariantem „0”. Celem Strategii jest określenie celów i zadań niezbędnych dla rozwoju powiatu choszczeńskiego. W projekcie analizowanej Strategii znajdują się zapisy, których realizacja przyniesie pozytywne oddziaływania na środowisko m.in. poprzez:

- § działania zabezpieczające środowisko glebowe oraz wody powierzchniowe i podziemne przed substancjami zanieczyszczającym m.in. prze rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na obszarze gmin, wchodzących w skład powiatu.
- § działania na rzecz poprawy jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji hałasu poprzez modernizację, przebudowy dróg zlokalizowanych na terenie powiatu, zarówno powiatowych jak i pozostałych,
- § działania, które będą miały bezpośredni lub pośredni wpływ na przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom środowiskowym, oraz na różnorodność biologiczną. Do grupy tej można zaliczyć m.in.: poprawę stanu wód podziemnych (zwłaszcza poprzez modernizację i rozbudowę sieci kanalizacyjnej), podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zachowanie walorów krajobrazowych powiatu, redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza (zwłaszcza poprzez modernizację i rozbudowę dróg, projekty z zakresu termomodernizacji i wymiany źródeł energii i ciepła), zapobieganie powstawaniu odpadów i racjonalną gospodarkę odpadami.

Brak przyjęcia dokumentu mógłby skutkować zaniechaniem ich realizacji i brakiem oczekiwanych pozytywnych rezultatów oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

2.3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Istniejące problemy ochrony środowiska naturalnego, które są istotne z punktu widzenia realizacji projektowanej Strategii związane są z zasobami przyrodniczymi, zanieczyszczeniem powietrza i gleby, czy energią odnawialną.

W projekcie Strategii dla powiatu choszczeńskiego, wśród celów operacyjnych i strategicznych, zidentyfikowano zadania, których realizacja może mieć pozytywny wpływ na stan środowiska m.in.:

- § wspieranie budowy infrastruktury służącej do wykorzystania energii odnawialnej;
- § redukcja emisji ścieków bytowych, przemysłowych do środowiska poprzez modernizację i rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków na obszarze gmin wchodzących w skład powiatu choszczeńskiego;
- § racjonalne korzystanie z wód podziemnych dobrej jakości poprzez rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej na obszarze gmin powiatu;
- § redukcja emisji komunikacyjnej poprzez modernizację i przebudowy dróg, kolei.

Rozwojem społeczno-gospodarczym powiatu choszczeńskiego jest również rozwój turystyki, który prowadzi do promocji powiatu, z zachowaniem wartości przyrodniczych powiatu, oraz zabudowy inwestycyjnej w celu podniesienia jego atrakcyjności inwestycyjnej. Istotnym problemem na terenach obszarów chronionych jest lokalizacja nowej zabudowy, w tym zabudowy turystycznej i rekreacyjnej. Aktualne przepisy w znacznej mierze chronią najbardziej cenne przyrodniczo tereny przed taką zabudową poprzez zakazy, plany ochrony czy ocenę oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Respektowanie zapisów ww. przepisów umożliwi rozwój turystyki i rozwój gospodarczy Powiatu w zgodzie z przyrodą.

2.4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Ochrona środowiska jest przedmiotem regulacji wspólnotowej głównie w postaci dyrektyw UE transponowanych następnie do przepisów krajów członkowskich. Dokumenty jak Strategia oraz prognoza oddziaływania na środowisko bazują na założeniach i są zgodne z celami zawartymi w dokumentach wyższych szczebli, w tym międzynarodowych dotyczących ochrony środowiska.

Cele i zadania dotyczące ochrony środowiska, wskazujące z reguły na konieczność zmniejszenia presji na środowisko, zawarte są w szeregu krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych. W poniższej tabeli nr 11 przedstawiono cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu projektowanego dokumentu, oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione w niniejszej Strategii.

TABELA 11. Cele ochrony środowiska, oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030

Cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach wyższego szczebla	Sposoby uwzględnienia celów środowiskowych w projektowanej Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030".
<i>Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.</i>	
Cele dotyczą m.in. zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, zapewnienia gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię, poprawy stanu środowiska m.in. poprzez zapewnienie dostępu do czystej wody, racjonalnego gospodarowania wodami czy ochronę powietrza.	Przebudowa, remonty dróg w celu ograniczenie emisji do powietrza, emisji hałasu, wspieranie budowy odnawialnych źródeł energii, termomodernizacje, budowa i modernizacja wodociągów, kanalizacji, oczyszczalni ścieków.
<i>Strategia Europa 2020</i>	
Celem strategii Europa 2020 jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie m.in.: • Inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje; • Zrównoważony, który wspiera rozwój gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;	Cele dotyczące ochrony środowiska zawarte w Strategii Europa 2020 są ujęte w projektowanym dokumencie, zarówno w zakresie poprawy efektywności energetycznej, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przeciwdziałania zmianom klimatu poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, zapobiegania degradacji środowiska, efektywne wykorzystanie zasobów, rozwoju technologii przyjaznych środowisku oraz poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli.
<i>Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności</i>	
Celem jest m.in. zapewnienie bezpieczeństwa	Cele dotyczące modernizacji infrastruktury

energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.	energetycznej, związane z odnawialnymi źródłami energii
<i>Strategia Rozwoju Kraju 2020</i>	
Celem jest m.in. zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego.	j.w.
<i>Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020</i>	
Cele określone w Strategii tj. stworzenie efektywnego, dostępnego i zintegrowanego systemu transportowego, podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu, stworzenie efektywnego, dostępnego i zintegrowanego systemu transportowego, podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu, usuwanie skutków i przeciwdziałanie degradacji środowiska, zachowanie, ochrona i odtwarzanie walorów i zasobów środowiska naturalnego środowiskowej roli systemu edukacyjnego i europejskiej współpracy w edukacji, racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi regionu, efektywne wykorzystanie zasobów i odnawialnych źródeł energii.	Cele dotyczące ochrony i racjonalnego wykorzystywania zasobów środowiska naturalnego, organizacja sprawnego systemu drogowego, oraz wysokiego stopnia rozwoju infrastruktury technicznej.
<i>Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych</i>	
Program dotyczy uporządkowania gospodarki ściekowej.	Budowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków.
<i>Strategia rozwoju transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 roku)</i>	
Celem jest stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	Przebudowa, remonty dróg w celu ograniczenia emisji do powietrza, emisji hałasu.
<i>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020</i>	
Celem jest min. poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej poprzez np. modernizację sieci przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej, rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, rozwój infrastruktury transportowej, racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych.	Przebudowa, remonty dróg w celu ograniczenia emisji do powietrza, emisji hałasu, wspieranie budowy odnawialnych źródeł energii, termomodernizacje, budowa i modernizacja wodociągów, kanalizacji, oczyszczalni ścieków, rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.
<i>Polska energetyczna do 2030 roku.</i>	
Celem jest m.in. poprawa efektywności energetycznej, rozwój wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.	Wspieranie budowy odnawialnych źródeł energii, wspieranie budowy infrastruktury energetycznej, ograniczenie emisji do środowiska np. poprzez termomodernizacje budynków.

Analiza przedstawiona w powyższej tabeli wykazuje, że cele określone w projektowanej „Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030” wpisują się w cele ochrony środowiska zawarte w innych dokumentach strategicznych. Projekt Strategii będzie miał wpływ na realizację działań zawartych w ww. dokumentach w części dotyczącej wpływu na stan środowiska.

2.5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ (W TYM NA OBSZARY NATURA 2000)

Celem głównym Strategii jest wyznaczenie kierunków dla rozwoju powiatu. Określone w ramach poniższych celów zadania zmierzające do ich realizacji nie stanowią katalogu zamkniętego. Wymieniono część zamierzeń, które mogą przyczynić się do osiągnięcia zamierzonych celów, które skrótowo obrazują jaki charakter działań wpisuje się w dany cel strategiczny.

- I. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.
- II. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy.
- III. Wzrost tożsamości i spójności społecznej mieszkańców powiatu.
- IV. Rozwój turystyki oraz zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych.
- V. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich

Część zadań, które mogą być realizowane w ramach ww. celów szczegółowych będzie miała charakter nieinwestycyjny np. doradczy, współpraca, promocja. Przykładowe zadania inwestycyjne, które mogą wchodzić w ramach wyznaczonego celu strategicznego przedstawiono poniżej.

CEL STRATEGICZNY I. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej

CEL OPERACYJNY 1.1. ORGANIZACJA SPRAWNEGO SYSTEMU DROGOWEGO

- § poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych i gminnych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg,
- § podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych i gminnych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez np. przebudowę, remont, czy zmianę nawierzchni dróg,
- § budowa ścieżek rowerowych.

CEL OPERACYJNY 1.2. WYSOKI STOPIEŃ ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- § tworzenie warunków do zwiększania terenów pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne,
- § powiększenie zasobów budownictwa komunalnego, w tym w szczególności budownictwa socjalnego, poprzez np. budowy takich budynków, adaptacji istniejących obiektów,
- § tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu,
- § budowa i rozbudowa lokalnych szerokopasmowych sieci, współdziałających z sieciami regionalnymi lub krajowymi,

- § rozwój infrastruktury technicznej niezbędnej do funkcjonowania społeczeństwa tj. infrastruktura drogowa, kolejowa, kanalizacyjna, wodociągowa, oczyszczania ścieków, energetyczna, gazowa itp.

CEL OPERACYJNY 1.3. WYSOKA JAKOŚĆ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ GWARANCJĄ ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POWIATU

- § dostosowanie bazy edukacyjnej do zmieniających się standardów i potrzeb - modernizacja budynków, doposażenie sal szkoleniowych,
- § utworzenie Centrum Kształcenia Zawodowego,
- § stworzenie centralnego ośrodka dla sportu - Kajak Polo,
- § rozbudowa i modernizacja infrastruktury pomocy społecznej,
- § likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych,
- § rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, zwiększenie jakości świadczonych usług - modernizacja obiektów służby zdrowia,
- § wyposażenie służby zdrowia w nowoczesny sprzęt diagnostyczny, medyczny i rehabilitacyjny,
- § przebudowa i modernizacja budynku (byłej siedziby Komendy Policji) przy ul. Wyzwolenia.

CEL STRATEGICZNY II. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy

W ramach celu strategicznego nr 2 mogą być realizowane nw. zadania inwestycyjne:

- § stworzenie warunków dla inwestorów zewnętrznych poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje np. zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną tj. drogi dojazdowe, sieci przesyłowe - wodociągi, kanalizację, prąd itp.,
- § przeznaczenie terenów pod inwestycje.

CEL STRATEGICZNY III. WZROST TOŻSAMOŚCI I SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU

CEL OPERACYJNY 3.1. ZAPEWNIENIE WYSOKIEGO POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO ORAZ UNOWOCZEŚNIENIE ADMINISTRACJI

Zadania w ramach ww. celu mogą mieć przede wszystkim charakter nieinwestycyjny - współpracy, doradztwa, doposażenia w specjalistyczny sprzęt.

CEL OPERACYJNY 3.2. ROZWÓJ OTWARTEJ I TWÓRCZEJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ AKTYWNIE UCZESTNICZĄCEJ W ŻYCIU PUBLICZNYM

Zadania w ramach ww. celu mogą mieć przede wszystkim charakter nieinwestycyjny - wsparcie organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych, edukacji lokalnej, promocja lokalnych produktów turystycznych.

CEL OPERACYJNY 3.3. OPIEKA I WSPIERANIE AKTYWNOŚCI OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE PROCESOM MARGINALIZACJI SPOŁECZNEJ

Zadania w ramach ww. celu mogą mieć przede wszystkim charakter nieinwestycyjny - wspieranie aktywności społecznej i zawodowej emerytów oraz osób niepełnosprawnych, wsparcia dla rodzin w sytuacjach kryzysowych, rozwój kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej. Wśród zadań inwestycyjnych można wyróżnić:

- § rozwijanie i modernizację infrastruktury pomocy społecznej.

CEL STRATEGICZNY IV. ROZWÓJ TURYSTYKI ORAZ ZACHOWANIE I OCHRONA WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH

CEL OPERACYJNY 4.1. OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE WALORÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO

- § infrastrukturalne projekty na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego,
- § dbanie o bezpieczeństwo energetyczne (alternatywne źródła energii),
- § wspieranie gmin powiatu choszczeńskiego w podnoszeniu jakości wody dostarczonej mieszkańcom,
- § stworzenie warunków do rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach na których nie istnieje ekonomiczne uzasadnienie budowy zbiorczego systemu kanalizacji,
- § prowadzenie prac konserwatorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomości, będących własnością jednostek samorządów terytorialnych,
- § wspieranie działań mających na celu montaż systemów zabezpieczeń ppoż. oraz antywłamaniowych dla obiektów najcenniejszych zabytków w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego oraz Policją i Strażą Pożarną,
- § oznakowanie obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków w postaci znaków informacyjnych umieszczanych przez Starostę w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,

CEL OPERACYJNY 4.2. PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ POWIATU

- § wspieranie rozbudowy infrastruktury turystycznej umożliwiającej przedłużenie sezonu turystycznego,
- § rozwój i modernizacja bazy noclegowej dostosowanej do różnych potrzeb turystów: gospodarstwa agroturystyczne, place biwakowe, pokoje gościnne, pensjonaty,
- § rozwój i modernizację infrastruktury turystycznej: rowerowej, kajakowej itp. (ścieżki, wiaty, przystanie, wypożyczalnie sprzętu, punkty informacyjne itd.),

CEL STRATEGICZNY V. ROZWÓJ ROLNICTWA I OBSZARÓW WIEJSKICH

- § poprawa konkurencyjności oraz wspieranie działań przyspieszających zrównoważony rozwój rolnictwa z jednoczesnym wzmocnieniem bazy przetwórstwa rolno- spożywczego,
- § poprawa ilościowa i jakościowa infrastruktury produkcyjnej, technicznej i społecznej dla wzmocnienia konkurencyjności obszarów wiejskich,
- § poprawa warunków edukacji oraz rozwoju zawodowego i aktywności społecznej mieszkańców obszarów wiejskich.

Głównym celem niniejszej prognozy jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Strategii. Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla dokumentów strategicznych z założenia nie jest dokumentacją szczegółową. Prognoza ta w sposób ogólny określa korzyści i możliwe zagrożenia wynikające z realizacji analizowanego dokumentu. Z uwagi na to, że część z celów szczegółowych wskazanych powyżej stanowi typowe działania nieinwestycyjne, które nie będą oddziaływały na środowisko pominięto je przy określaniu rodzaju oddziaływania. Dotyczy to celu operacyjnego 3.1. oraz 3.2., opisanych wyżej. W poniższej tabeli nr 12 przedstawiono przewidywany wpływ celów szczegółowych i operacyjnych na poszczególne elementy środowiska.

TABELA 12. Wpływ zadań inwestycyjnych na poszczególne elementy środowiska, zaplanowanych w Strategii w ramach celów strategicznych i operacyjnych

ZADANIA	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi i krajobraz	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Klimat akustyczny	Zdrowie ludzi	Zabytki
CEL STRATEGICZNY I:										
Cel operacyjny 1.1. Organizacja sprawnego systemu drogowego m.in.:										
§ poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych i gminnych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg,	•	•	•	•	•	•	•	+	+	•
§ podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych i gminnych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez np. przebudowę, remont, czy zmianę nawierzchni dróg,	+/*	•/*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	•
§ budowa ścieżek rowerowych.	+/*	•/*	-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	•

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030"

ZADANIA	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi i krajobraz	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Klimat akustyczny	Zdrowie ludzi	Zabytki
Cel operacyjny 1.2. Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej m.in.										
§ tworzenie warunków do zwiększania terenów pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne,	*	*	+/-	-/*	*	*	*	*	*	●
§ powiększenie zasobów budownictwa komunalnego, w tym w szczególności budownictwa socjalnego, poprzez np. budowy takich budynków, adaptacji istniejących obiektów,	*	*	+/-	-/*	*	*	*	*	*	●
§ tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu,	*	*	*	*	*	*	*	*	*	●
§ budowa i rozbudowa lokalnych szerokopasmowych sieci, współdziałających z sieciami regionalnymi lub krajowymi,	*	*	*	*	-/*	-/*	-/*	*	*	●
§ rozwój infrastruktury technicznej niezbędnej do funkcjonowania społeczeństwa tj. infrastruktura drogowa, kolejowa, kanalizacyjna, wodociągowa, oczyszczanie ścieków, energetyczna, gazowa itp.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	●
Cel operacyjny 1.3. Wysoka jakość infrastruktury społecznej gwarancją atrakcyjności inwestycyjnej powiatu m.in.										
§ dostosowanie bazy edukacyjnej do zmieniających się standardów i potrzeb - modernizacja budynków, wyposażenie sal szkoleniowych,	+*	●	+*	+*	+*	-*	●	+/-	+*	+/-
§ utworzenie Centrum Kształcenia Zawodowego	*	*	+/-	-/*	*	*	*	*	*	●
§ stworzenie centralnego ośrodka dla sportu - Kajak Polo,	*	*	*	*	*	*	*	*	*	●
§ rozbudowa i modernizacja infrastruktury pomocy społecznej,	*	*	+/-	*	*	*	*	*	*	●
§ likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych,	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
§ rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, zwiększenie jakości świadczonych usług - modernizacja obiektów służby zdrowia,	+*	●	+*	+*	+*	-*	●	-*	+*	+/-

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030"

ZADANIA	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi i krajobraz	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Klimat akustyczny	Zdrowie ludzi	Zabytki
§ wyposażenie służby zdrowia w nowoczesny sprzęt diagnostyczny, medyczny i rehabilitacyjny,	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
§ przebudowa i modernizacja budynku (byłej Komendy Policji) przy ul. Wyzwolenia.	*	*	+/*	+/*	*	*	*	+/-	*	•
CEL STRATEGICZNY II. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy m.in.										
§ stworzenie warunków dla inwestorów zewnętrznych poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje np. zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną tj. drogi dojazdowe, sieci przesyłowe - wodociąg, kanalizacja, prąd itp.,	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	•
§ przeznaczenie terenów pod inwestycje.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
CEL STRATEGICZNY III:										
Cel operacyjny 3.3. Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym oraz przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej m.in.:										
§ rozwijanie i modernizacja infrastruktury pomocy społecznej.	*	*	+/-	-/*	*	*	*	*	*	•
CEL STRATEGICZNY IV										
Cel operacyjny 4.1. Ochrona i racjonalne wykorzystanie walorów środowiska naturalnego m.in.										
§ infrastrukturalne projekty na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego,	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
§ dbanie o bezpieczeństwo energetyczne (alternatywne źródła energii),	+	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
§ wspieranie gmin powiatu choszczeńskiego w podnoszeniu jakości wody dostarczonej mieszkańcom.	*	+*	*	+*	*	*	*	*	*	•
§ stworzenie warunków do rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach na których nie istnieje ekonomiczne uzasadnienie budowy zbiorczego systemu kanalizacji,	+*	+*	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+*	•
§ prowadzenie prac konserwatorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomości, będących	*	*	*	*	*	-*	*	*	*	+*

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030"

ZADANIA	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi i krajobraz	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Klimat akustyczny	Zdrowie ludzi	Zabytki
własnością jednostek samorządów terytorialnych,	*	*	*	*	*	+	*	*	*	+*
§ wspieranie działań mających na celu montaż systemów zabezpieczeń ppoż. oraz antywłamaniowych dla obiektów najcenniejszych zabytków w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego oraz Policją i Strażą Pożarną,	•	•	•	•	•	•	•	•	•	+
§ oznakowanie obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków w postaci znaków informacyjnych umieszczanych przez Starostę w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,	•	•	•	•	•	•	•	•	•	+
Cel operacyjny 4.1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej powiatu m.in.										
§ wspieranie rozbudowy infrastruktury turystycznej umożliwiającej przedłużenie sezonu turystycznego,	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
§ rozwój i modernizacja bazy noclegowej dostosowanej do różnych potrzeb turystów: gospodarstwa agroturystyczne, place biwakowe, pokoje gościnne, pensjonaty,	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
§ rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej: rowerowej, kajakowej itp. (ścieżki, wiaty, przystanie, wypożyczalnie sprzętu, punkty informacyjne itd.),	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
CEL STRATEGICZNY V. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich m.in.										
§ poprawa konkurencyjności oraz wspieranie działań przyspieszających zrównoważony rozwój rolnictwa z jednoczesnym wzmocnieniem bazy przetwórstwa rolno - spożywczego,	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
§ poprawa ilościowa i jakościowa infrastruktury produkcyjnej, technicznej i społecznej dla wzmocnienia konkurencyjności obszarów wiejskich,	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-

ZADANIA	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi i krajobraz	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Klimat akustyczny	Zdrowie ludzi	Zabytki
§ poprawa warunków edukacji oraz rozwoju zawodowego i aktywności społecznej mieszkańców obszarów wiejskich.	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Objaśnienia:

- - brak zauważalnego oddziaływania;
- +/- - realizacja może spowodować zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ;
- negatywny wpływ
- + - pozytywny wpływ
- * - okresowe oddziaływanie

Określenie zmian w środowisku na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do celów zaplanowanych w Strategii jest trudne.

Wśród opisanych w powyższej tabeli zadań inwestycyjnych zmierzających do rozwoju powiatu choszczeńskiego znajdują się inwestycje, które mogą wywrzeć zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na środowisko.

Poniżej pokrótce opisano rodzaje oddziaływań, które mogą wystąpić w związku z realizacją celów określonych w przedmiotowej Strategii.

§ Powierzchnia ziemi, krajobraz

Etap realizacji (budowy) niektórych inwestycji określonych w Strategii w ramach celów strategicznych i operacyjnych będzie wiązał się z przygotowaniem terenu, wykonaniem niezbędnych prac np. zdjęcie wierzchniej warstwy gleby, wykonanie prac budowlanych związanych z budową różnego rodzaju obiektów związanych z budownictwem mieszkaniowym, drogowym, wykonaniem infrastruktury podziemnej i nadziemnej. Zadania te w głównej mierze wywrą zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na środowisko, gdyż w okresie realizacji będą źródłem emisji, zazwyczaj okresowej, krótkotrwałej, która ustanie wraz z zakończeniem robót budowlanych, zaś docelowo wpłyną na prawidłowe zagospodarowanie terenów. Podczas tego typu prac wyznaczone zostaną zaplecza budowy, posadowione będą sanitariaty. Etap realizacji inwestycji wiąże się także z powstawaniem odpadów, przede wszystkim z grupy 17 (odpady budowlane). Zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego na tym etapie poprzez m.in. prowadzenie prac w sposób przemyślany, zaopatrzenie w sorbenty w razie awarii, właściwa gospodarka wytworzonymi odpadami czy ściekami socjalno-bytowymi uchroni przed ewentualnymi zanieczyszczeniami. Na etapie budowy może dojść do krótkotrwałego pogorszenia walorów krajobrazowych terenu objętego inwestycją. Będą to uciążliwości bezpośrednie, krótkoterminowe, które ustaną po zakończeniu etapu budowy.

Na etapie realizacji - po oddaniu do użytkowania zmodernizowanej, przebudowanej i wybudowanej nowej inwestycji typu droga, infrastruktura wodociągowa, kanalizacyjna, obiekty budowlane, kubaturowe, infrastruktura techniczna terenów inwestycyjnych będą powstawały ścieki, będą

wykorzystywane zasoby naturalne np. woda, powstawać będą odpady, emitowane mogą być zanieczyszczenia do powietrza powstające z różnego rodzaju procesów technologicznych. Prawidłowa eksploatacja nowo powstałej infrastruktury, z zachowaniem standardów jakości środowiska nie powinna stanowić zagrożenia dla środowiska gruntowo - wodnego. Realizacja ww. inwestycji może mieć również wpływ na krajobraz z uwagi na to, że będą powstawały nowe obiekty budowlane w tym np. farmy wiatrowe. Część z nich nie będzie miała istotnego wpływu w przypadku np. infrastruktury podziemnej. Przestrzeganie zasad określonych w przepisach prawa np. dominanty krajobrazowe nie powinny wywrzeć istotnego wpływu na ten komponent środowiska.

Z powyższej analizy wynika, że przewidywane oddziaływania będą zarówno pozytywne jak i negatywne, przy czym negatywne będą w większości okresowe i krótkotrwałe. Długotrwałe mogą być związane z eksploatacją nowo powstałej infrastruktury czy obiektów budowlanych.

§ Woda

Wpływ na środowisko wodne może być zarówno pozytywny jak i negatywny przy realizacji większości celów ujętych w niniejszej Strategii. Zadania związane z rozwojem infrastruktury wodno - ściekowej, poprawą warunków edukacji oraz rozwoju zawodowego i aktywności społecznej mieszkańców obszarów wiejskich, realizacją wszelkiego rodzaju inwestycji, w tym związanych z rozwojem np. elektrowni wodnych, wodociągów, kanalizacji, czy przydomowych oczyszczalni ścieków mogą w sposób pośredni lub bezpośredni wywierać zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na środowisko.

Wśród pozytywnych czynników (pośrednich, o charakterze długotrwałym) należy wymienić: zmniejszenie presji ludzi na środowisko spowodowane złą gospodarką ściekową, poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki ściekowej, czy wzrost bioróżnorodności na skutek zmniejszenia zanieczyszczenia wód.

Może również powodować bezpośrednio negatywne (okresowe) oddziaływania przede wszystkim w wyniku prac budowlanych zmierzających do realizacji zadań inwestycyjnych.

§ Powietrze

Na etapie realizacji różnego rodzaju inwestycji związanych z pracami budowlanymi należy spodziewać się niezorganizowanej emisji gazów i pyłów do powietrza, pochodzącej przede wszystkim z pracy maszyn/urządzeń czy pojazdów na placu budowy (SO₂, NO₂, NO_x, czy WWA). Emisja ta będzie jednak krótkotrwała, niezorganizowana, o niewielkim zasięgu i ustanie wraz z zakończeniem inwestycji. Działania zabezpieczające środowisko zminimalizują ewentualne uciążliwości. Etap eksploatacji, będzie wiązał się emisją pochodzącą z transportu drogowego czy procesów technologicznych. Uzależniony jest on od wielu czynników tj. rodzaju inwestycji planowanej do realizacji na danym terenie, wybranej technologii, rodzaju spalanej paliwa, stan techniczny dróg itp.

Część celów określonych w Strategii będzie miało pozytywne, długoterminowe skutki dla środowiska m.in. przebudowy, modernizacje dróg wpłyną na upłynnienie ruchu co wpłynie na zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska przez pojazdy. Tym samym przyniesie to pozytywny skutek w postaci zmniejszenia zużycia paliw płynnych. Ewentualna budowa ścieżek rowerowych wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty środowiska, z zastrzeżeniem, że wystąpią okresowe

oddziaływania na jakość powietrza związane z budową tych ścieżek. Są one alternatywą dla samochodowego ruchu drogowego i ich eksploatacja nie wiąże się z żadną emisją do powietrza.

Realizacja inwestycji polegających na modernizacji budynków czy też dbanie o bezpieczeństwo energetyczne poprzez m.in. alternatywne źródła energii w sposób pośredni wpłyną na jakość powietrza.

Zastosowanie podczas realizacji i eksploatacji inwestycji środków ograniczających negatywne oddziaływanie powinno być wystarczające dla zachowania odpowiedniego stanu tego komponentu środowiska.

§ Hałas

Wykonywanie prac związanych z ewentualnymi pracami budowlanymi dla większości zadań inwestycyjnych będzie wiązało się z koniecznością użycia sprzętu stanowiącego podwyższone źródło emisji hałasu do środowiska. Do głównych źródeł należy zaliczyć prace specjalistycznego sprzętu, czy niezbędnych środków transportowych. Uciążliwości będą krótkotrwałe, o niewielkim zasięgu i znikną wraz z zakończeniem etapu budowlanego. Realizacja zadań przy działaniach minimalizujących zabezpieczy klimat akustyczny przed uciążliwościami. Etap eksploatacji będzie wiązał się emisją hałasu pochodzącego z transportu drogowego czy działalności gospodarczej.

Część z zadań np. przebudowa dróg, budowa ścieżek, modernizacja istniejącej przestarzałej infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania różnego typu przedsiębiorstw pomimo ww. okresowych oddziaływań docelowo wywrze długotrwały pozytywny skutek na opisywany komponent.

§ Zasoby naturalne, bioróżnorodność, zwierzęta, formy ochrony przyrody

Oddziaływania związane z etapem budowy dla różnego rodzaju inwestycji mogą wiązać się z potrzebą usunięcia drzew lub krzewów, fragmentacją siedlisk, płoszeniem zwierząt podczas prac, niszczeniem najczęściej mało wartościowej szaty roślinnej w strefach przeznaczonych do przekształceń związanych z przebudową dróg, zabudową mieszkaniową czy gospodarczą. Stanowiąc to będzie oddziaływanie bezpośrednie, negatywne. Jednakże adekwatną rekompensatą za zlikwidowane zadrzewienie, zakrzewienie czy szatę roślinną będą nowe nasadzenia.

Realizacja inwestycji związanych z modernizacją obiektów czy budową alternatywnych źródeł energii, w szczególności farm wiatrowych może stanowić bezpośrednie negatywne oddziaływania na zwierzęta, w szczególności ptaki i nietoperze.

W ramach realizacji Strategii mogą być podejmowane działania na terenach objętych formami ochrony przyrody, w tym obszarach Natura 2000. Analizowane inwestycje w dużej mierze będą przebiegać przez tereny objęte formami ochrony przyrody z uwagi na to, że teren powiatu choszczeńskiego w ponad 50% jest objęty różnymi formami ochrony przyrody. Na mapie stanowiącej załącznik nr 1 i 2 do niniejszej prognozy wykazano jako potencjalne miejsca konfliktów z istniejącymi oraz proponowanymi obszarami objętymi formami ochrony przyrody cały teren powiatu choszczeńskiego.

Ze względu na to, że w analizowanej Strategii nie ma dokładnych rozstrzygnięć co do zakresu inwestycji, które mogą być realizowane na terenie powiatu, wszelkie oddziaływania wskazywane w niniejszej prognozie są hipotetyczne. Rozwiązania techniczne analizowane na etapie projektowania umożliwią wybranie wariantu najmniej kolizyjnego.

§ Zabytki

Realizacja założeń omawianej Strategii nie spowoduje większej ingerencji w ważne obiekty objęte ochroną konserwatorską typu zabytki ruchome i nieruchome, cenne układy urbanistyczne. Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent większości z celów określonych w niniejszym dokumencie. Realizacja inwestycji związanych z modernizacją istniejących zabytków przyniesie pozytywne długotrwałe skutki.

§ Ludzie

Na etapie realizacji wszelkiego rodzaju inwestycji wystąpią okresowe, krótkotrwałe uciążliwości związane zarówno z emisją hałasu, jak i zanieczyszczeń do powietrza. Jednakże opisane powyżej oddziaływania ustąpią wraz z zakończeniem robót budowlanych. W wyniku eksploatacji inwestycji czy to drogowych czy związanych z działalnością gospodarczą będą występować oddziaływania zarówno na jakość powietrza jak i klimat akustyczny. Przewiduje się, że realizacja ustaleń Strategii wpłynie w sposób pośredni pozytywnie na zdrowie ludzi, gdyż w większości będzie obejmowała tereny przeznaczone na cele gospodarcze, umożliwi też rozwój infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej itp.). Będą to zarówno aspekty wnikające ze zmniejszenia emisji, jak i korzystania z zasobów środowiska np. dobrej jakości wód. Zastosowanie środków ograniczających negatywne oddziaływanie, opisanych w rozdziale 7 niniejszej prognozy, powinno być wystarczające dla zachowania odpowiedniego bezpieczeństwa dla ludzi, jak i stanu środowiska.

Ponadto ważnym aspektem jest to, że dla wielu przedsięwzięć zgodnie z zapisami ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wymagane jest uzyskanie decyzji środowiskowych. W takich sytuacjach zostanie przeprowadzona szczegółowa analiza wpływu konkretnego przedsięwzięcia na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W karcie informacyjnej przedsięwzięcia zostaną przedstawione przewidywane oddziaływania na poszczególnych etapach jego realizacji wynikające z zaplanowanego charakteru prac związanych z inwestycją, oraz sposób zastosowania konkretnych rozwiązań minimalizujących wpływ na środowisko.

2.6. OCENA PROJEKTU STRATEGII W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* stanowi, że zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub

3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Przepis ten stosuje się również do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty. Z uwagi na to, że analizowana Strategia w większości nie konkretyzuje zadań do realizacji lecz naświetla ich charakter, oraz nie określa szczególnej ich lokalizacji, ocenie wpływu na tereny objęte obszarami Natura 2000 podlega cały teren powiatu choszczeńskiego. Na terenie powiatu choszczeńskiego występują następujące obszary Natura 2000:

§ „Dolina Iny koło Recza”

Rozciąga się na północny - wschód od Choszczna, obejmując fragment doliny na odcinku pomiędzy drogą wojewódzką Suchań - Piasecznik, a miejscowością Recz. Obszar obejmuje malowniczy krajobraz wysoczyzny morenowej porożcinanej przez doliny rzeczne, wąwozy i jary. Znajdują się tu jedne z najrozleglejszych na Pomorzy Zachodnim złóż torfu oraz najgłębsze i najbardziej aktywne hydrologicznie w regionie torfowiska źródliskowe, których wody wydostają się pod dużym ciśnieniem hydrostatycznym. Ostoja posiada wysokie walory przyrodnicze. Wśród zagrożeń mających wpływ na obszar wymieniono: wędkarstwo, wydobywanie torfu, piasku i żwiru, zmiana sposobu upraw, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, tamy, wały i sztuczne plaże, naturalną eutrofizacja, chwytanie, trucie i kłusownictwo, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, zalesianie terenów otwartych, odpady i ścieki, intensywną hodowlę ryb, oraz sukcesję.

§ „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie”

Do najważniejszych biotopów, wyróżniających ten teren, należą mokradła węglanowe, lokalnie wzbogacone o gatunki halofilne. Górne krawędzie doliny i zbocza wąwozów zajęte są przez murawy kserotermiczne. Dno doliny obecnie pokryte jest rozległym torfowiskiem soligenicznym, gdzie w części źródliskowej doliny rzeki Płoni licznie występują wilgotne łąki nawapienne wyróżniające się niezwykle bogatą florą. Wśród zagrożeń mających wpływ na obszar wymieniono m.in.: hodowlę zwierząt (bez wypasu), sukcesje, zanieczyszczenia wód powierzchniowych, glinianki i inną działalność górniczą, uprawę, zalesianie terenów otwartych, zabudowę rozproszoną, infrastrukturę sportową i rekreacyjną, zmianę sposobu uprawy, eutrofizację oraz spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych.

§ „Jezioro Lubie i Dolina Drawy”

Pod względem krajobrazowym jest to bardzo urozmaicony teren, w którym dominują lasy, a znaczący udział mają zbiorniki wodne - liczne jeziora oraz fragment rzeki Drawy z jej dopływami. Lasy prezentują bardzo dobrze wykształcone siedliska. Występują tu cenne łąki trzęślicowe, oraz nizinne łąki świeże. Wśród zagrożeń mających wpływ na obszar wymieniono m.in.: leśnictwo, zmiana sposobu uprawy, poligony, wędkarstwo, oraz polowania.

§ „Lasy Puszczy nad Drawą”

Obejmuje rozległy kompleks leśny. Liczne są tu oczka wodne, mokradła i stawy rybne. Jest to jedna z najważniejszych w Polsce ostoi lęgowej ptaków drapieżnych. Jest to również jedno z najważniejszych w Polsce lęgowisk żurawia, oraz ważne zimowisko łabędzia krzykliwego. Wartość przyrodniczą podnoszą cenne zbiorowiska roślinne, bogate w wiele rzadkich

i zagrożonych gatunków roślin. Jest to największy obszar na terenie powiatu choszczeńskiego - swoim zasięgiem obejmuje każdą gminę powiatu. Przedmiotem ochrony tego obszaru są gatunki wymienione w załączniku I Dyrektywy 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Informacje na temat obszaru Natura 2000 znajdują się w Standardowych Formularzach Danych (SDF).

Wśród zagrożeń mających wpływ na obszar wymieniono m.in. wędkarstwo, wydobywanie piasku i żwiru, sporty, różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, drogi, autostrady, leśnictwo i w ramach tego kodu (leśnictwo) - usuwanie martwych i umierających drzew.

§ „Lasy Bierzwnickie”

Ostoja obejmuje fragment Puszczy Drawskiej, ograniczony do zwartego kompleksu buczyn i lasów dębowych, z jeziorami ramienicowymi i torfowiskami wysokimi. Cenne siedliska (z zał. I DS) zajmują ponad połowę powierzchni obszaru. Występują tu siedliska priorytetowe: torfowiska nakredowe, bory i brzeziny bagienne na torfach, ciepłe murawy napiaskowe, żyzne buczyny, a także lasy łęgowe. Na terenie ostoi stwierdzono występowanie gatunków z załącznika II DS. tj. wydry, żółwia błotnego, traszki grzebieniastej, kumaka nizinnego, piskorza, pachnący dębowej, jelonka rogacza, czerwoczyka nieparka i obuwika pospolitego. Z zał. I DS. występują tu m.in. włośchatka, zimorodek, orlik krzykliwy, bocian biały i czarny, czy bielik. Do najważniejszych zagrożeń obszaru należy zaliczyć zmianę stosunków wodnych, zanieczyszczenia wód, usuwanie martwych drzew oraz presję turystyczną. Zagrożeniem dla ssaków i ptaków jest kłusownictwo.

§ „Uroczyska Puszczy Drawskiej”

Ostoja obejmuje dużą część rozległego kompleksu leśnego położonego na równinie sandrowej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. Najcenniejszym przyrodniczo terenem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Znajduje się tu wiele jezior od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych. W obszarze tym utworzono kilkanaście użytków ekologicznych.

Teren cechują dobrze zachowane cenne siedliska przyrodnicze - w tym z załącznika I DS. Najcenniejsze z nich to kwaśne i żyzne buczyny, porastające zbocza doliny Drawy. Pozostałe siedliska to: zbiorniki z ramienicami, rzeka włosienicznikowa, łąki, ziołoroślą nadrzeczne czy torfowiska. Na omawianym obszarze stwierdzono bogate populacje wielu rzadkich i zagrożonych gatunków z załącznika II DS - bobra, wydry, kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej, czerwoczyka nieparka, kozioroga dobosza, lipiennika Loesela. Ostoja jest też miejscem bytowania ptaków wymienionych w załączniku I DP m.in. bociana czarnego i białego, łabędzia krzykliwego, kani czarnej i rudej, derkacza, żurawia, czy zimorodka.

Głównym zagrożeniem jest presja związana z rozwojem turystyki, a także zmiana stosunków wodnych, pozyskiwanie piasku i żwiru oraz zanieczyszczenie wód. Zagrożeniem dla dużych ryb i ssaków jest kłusownictwo.

§ „Puszcza Barlinecka”

Ostoja obejmuje swoimi granicami rozległe lasy Puszczy Gorzowskiej położone na ubogich piaskach sandrowych Równiny Gorzowskiej. Krajobraz urozmaicają rynny polodowcowe i niecki wytopiskowe, często zajmowane przez jeziora i torfowiska oraz rzeki dopływające do

Warty. Lasy ostoi do głównie bory sosnowe oraz kwaśne i żyzne buczyny, w niewielkim stopniu urozmaicone przez łęgi nad rzekami, olsy w zagłębieniach terenowych i grądy na bardziej żyznych glebach. Na terenie ostoi występują ptaki znajdujące dogodnie miejsca bytowania w lasach i nad wodami. O szczególnych walorach tego obszaru zdecydowało występowanie takich gatunków z zał. I DP jak: bielik, kania ruda i czarna, orlik krzykliwy, rybołów i trzmiełodjad. Z innych cennych gatunków należy wyróżnić puchacza, dzięcioła czarnego i średniego, zimorodka lerki oraz żurawia. Zagrożenia dla siedlisk ptaków mogą stanowić przede wszystkim działania wiążące się ze zmianą warunków bytowania - gniazdowania i żerowania, a więc: wyręb starych drzewostanów, osuszanie terenów podmokłych, rozwój osadnictwa nad zbiornikami wodnymi. Zalesianie (planowe bądź samoistne) i tak już niewielkich skrawków łąk, jak również ich zaorywanie, pozbawiłoby wiele gatunków warunków do życia.

§ „Ostoja Ińska”

Ostoja wyróżnia się zróżnicowaną rzeźbą. Znajdują się tu wyniesienia moreny czołowej, wysoczyzny moreny dennej i sandry. Istotną część ostoi stanowią zbiorowiska łąkowe oraz siedliska wilgotne zajmowane przez trzcinowiska, turzycowiska i inne szuwały oraz roślinność torfowisk przejściowych. Pozostała część to użytki rolne. Liczne jeziora, oczka wodne i torfowiska oraz lasy, stwarzają idealne warunki siedliskowe dla wielu gatunków zwierząt i roślin, a przede wszystkim ptactwa. W okresie lęgowym obszar zasiedlają takie gatunki jak: bielik, łabędź krzykliwy, cyraneczka, bąk, bocian czarny, kania ruda, czy orlik krzykliwy. Inne gatunki zwierząt ostoi z załącznika I DS. to: głowacz białołety, minóg strumieniowy, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, bóbr europejski, wilk i wydra.

Największe zagrożenia dla celu ochrony ostoi ma: zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, zaniechanie rolniczego użytkowania gruntów, a także rozwój zabudowy (przede wszystkim przy brzegach jezior), napowietrzne linie energetyczne, wzrost penetracji terenu.

§ „Ostoja Barlinecka”

Obszar obejmuje fragment rozległej sandrowej Równiny Gorzowskiej, porośniętej lasami Puszczy Gorzowskiej. Teren ma bogatą sieć hydrograficzną; przecinają go dopływy Noteci Polka i Santoczna oraz dopływ Warty Kłodawka. Na terenie obszaru znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów, w większości położonych wśród lasów, z największym Jeziorem Barlineckim (268 ha) i Jeziorem Dankowskim Wielkim (107 ha). Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także położone w zagłębieniach terenu torfowiska. Lasy zajmują ponad 80% powierzchni terenu. Mimo dominacji drzewostanów sosnowych, duży jest udział buczyn i dąbrów. Najlepiej zachowany zwarty kompleks lasów bukowych znajduje się na południe od Barlinka. Na mniejszych powierzchniach, w zagłębieniach terenu, występują bory bagienne i olsy, a w dolinach cieków i w okolicy źródlisk - łęgi.

Istotnym problemem dla ochrony ostoi jest turystyka i rekreacja, ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Gorzowa Wlkp. i łatwość dotarcia do wybranych miejsc. Masowa turystyka związana jest z zaśmiecaniem oraz dewastacją środowiska leśnego.

§ „Pojezierze Ińskie”

Ostoją znajduje się w północno-zachodniej Polsce, na Wyżynie Ińskiej. Obszar obejmuje najbardziej urozmaiconą pod względem ukształtowania i pokrycia terenu część Pojezierza Ińskiego. Rzeźba terenu charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem form i wysokości względnych. Głównym walorem przyrodniczym obszaru są dobrze zachowane tereny leśne, które zajmują ponad 60% powierzchni ostoi. Są to głównie lasy liściaste z bukiem i dębem oraz bory mieszane. Znaczący udział mają również lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych, z których najcenniejsze są priorytetowe bory i lasy bagienne oraz lasy łąkowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe. O niepowtarzalności krajobrazu Pojezierza Ińskiego świadczą występujące tu jeziora, oczka wodne, oraz rzeki i strumienie. Spośród nich największe znaczenie przyrodnicze mają podwodne łąki ramienic w jeziorach Ińsko, Wisola i Krzemień, w których występują rzadkie i zagrożone gatunki glonów. Na terenie ostoi występują również cenne zespoły roślinności łąkowej oraz niewielkie torfowiska. W tutejszych lasach buczynowych został odnaleziony grzyb *Botryobasidium pruinaum*, który był uznany za wymarły. Jest to także ważna ostoją ptasia o randze europejskiej. Największe zagrożenia to: zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, zabudowa brzegów jezior i terenów otwartych nad jeziorami, niekontrolowany rozwój rekreacji i nadmierna penetracja terenu, rozwój przemysłu w Ińsku, usuwanie martwych i umierających drzew i wprowadzanie obcych geograficznie gatunków drzew w lasach.

W analizowanej Strategii nie ma jeszcze rozstrzygnięć co do zakresu zadań realizowanych w ramach wyznaczonych celów, ani wyboru konkretnej ich lokalizacji, więc wszelkie oddziaływania wskazywane w niniejszej prognozie są hipotetyczne. Strategia ma na celu wyznaczenie celów umożliwiających rozwój powiatu, wobec czego może wiązać się z ingerencją w środowisko naturalne.

Realizacja celów wyznaczanych w ramach Strategii nie spowoduje naruszenie przepisu art. 33 ustawy o ochronie przyrody w kontekście pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, oraz nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W przypadku realizacji inwestycji nie wymagających „stricte” decyzji środowiskowej zgodnie z art. 96 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przed wydaniem jakiegokolwiek decyzji wymagającej realizacji przedsięwzięcia należy rozważyć, czy nie spowoduje potencjalnego znaczącego oddziaływania na obszar Natura 2000. Zapis ten umożliwia rozpatrzenie takiego oddziaływania nawet przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia innego niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, gdy inwestycja nie jest bezpośrednio związana z ochroną obszaru Natura 2000, lub nie wynika z jego ochrony. Ponadto stosowanie zabezpieczeń chroniących środowisko ogranicza zagrożenia wynikające z realizacji inwestycji na terenach objętych formami ochrony przyrody. W powiecie choszczeńskim jest dużo terenów objętych formami ochrony przyrody, przez co realizacja inwestycji przebiegających poza takimi terenami jest trudna.

2.7. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Konieczność uwzględniania łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian w ocenie oddziaływania na środowisko spowodowana jest obserwowanymi w ostatnich dziesięcioleciach skutkami zmian klimatu, polegającymi m. in. na wzroście temperatury oraz zwiększeniu częstotliwości i skali ekstremalnych zjawisk pogodowych. Obowiązek dotyczy zarówno projektów dokumentów (planów, programów, strategii wymienionych w ustawie oos) - w trakcie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jak i planowanych przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zagadnienia łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian są szczególnie istotne w aspekcie dofinansowania przedsięwzięć ze środków unijnych i stanowić będą jeden z elementów oceny wniosków, wobec czego każde przedsięwzięcie wymaga w tym zakresie indywidualnej oceny. W analizowanej strategii wskazano cele strategiczne i operacyjne, w ramach których mogą być realizowane różnego rodzaju inwestycje mogące mieć wpływ na klimat.

Badając czy przedsięwzięcie nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu, należy uwzględnić m. in. następujące elementy:

- § bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez przedsięwzięcie (np. dwutlenek węgla);
- § tlenek diazotu, metan lub inne gazy cieplarniane objęte Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu) w tym np. technologie, sposób ogrzewania, sposób nawożenia - ograniczenie wykorzystania azotu w nawozach, zarządzanie metanem (z fermentacji jelitowej i obornikowym);
- § bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez działania towarzyszące przedsięwzięciu (wytwarzanie odpadów, gospodarka odpadami - energia ze spalania odpadów lub wytwarzanie biogazu ze ścieków i osadów, wylesianie – utrata siedlisk powodujących sekwestrację węgla);
- § bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez transport towarzyszący przedsięwzięciu (lokalizacja, transport materiałów na etapie budowy, transport na etapie eksploatacji np. transport towarów, transport odpadów, podróże osób – ich liczba i długość, dostęp do transportu publicznego, transport rowerowy, wspólna jazda samochodami, pojazdy elektryczne);
- § działania skutkujące pochłanianiem gazów cieplarnianych (np. zalesianie, zmiana sposobu użytkowania terenu, ochrona terenów zielonych, podmokłych - pozyskiwanie metanu do produkcji biogazu);
- § działania skutkujące zmniejszaniem emisji gazów cieplarnianych (np. technologie, korzystanie z odnawialnych źródeł energii, wykorzystanie materiałów budowlanych pochodzących z recyklingu/odzysku);
- § pośrednie emisje gazów cieplarnianych związane z zapotrzebowaniem na energię towarzyszącym przedsięwzięciu (np. związane ze stosowaną technologią, na potrzeby ogrzewania czy chłodzenia budynków, oświetlenie,;
- § zastosowanie naturalnej izolacji, okien skierowanych na południe, pasywnej wentylacji, czy żarówek energooszczędnych, inne elementy energooszczędne).

Badając czy przedsięwzięcie jest przystosowane do postępujących zmian klimatu należy uwzględnić m. in. elementy związane z klęskami żywiołowymi, takimi jak:

- § powódzie – poprzez np. lokalizację, konstrukcję, awaryjne zasilanie w energię, wodę, sieć teleinformatyczną, a także organizację służb kryzysowych, zapewnienie dróg ewakuacyjnych;
- § pożary – poprzez np. konstrukcję, zagospodarowanie terenu – przecinki, systemy awaryjne, ognioodporne materiały budowlane, służby kryzysowe, drogi ewakuacyjne;
- § fale upałów – poprzez np. konstrukcję, zagospodarowanie terenu – zacienienie, dachy pokryte roślinnością, klimatyzację (co wiąże się ze zwiększeniem zapotrzebowania na energię i wodę), ochronę zbiorów, ochronę przeciwpożarową, zapewnienie wody dla zwierząt, ingerencję w obieg powietrza, pochłanianie lub generowanie wysokich temperatur – wyspy ciepła, emisje lotnych związków organicznych i tlenków azotu, materiały budowlane odporne na wysokie temperatury, materiały pochłaniające lub odbijające światło słoneczne, ich rodzaj, kolor;
- § susze – poprzez np. systemy oszczędzania wody – technologiczne i bytowe, gromadzenie wód deszczowych i roztopowych, przygotowanie na mniejszą dostępność i gorszą jakość wody oraz zwiększone zapotrzebowanie na wodę, ochronę zbiorów, ochronę przeciwpożarową, lokalizację na obszarze o dużym zagrożeniu pożarowym, zapewnienie wody dla zwierząt, ochronę krajobrazu (ochrona zieleni), zachowanie ciągłości siedlisk, retencję wodną, zapotrzebowanie przedsięwzięcia na wodę, wpływ na warstwy wodonośne, instalacje oczyszczania ścieków umożliwiające odzysk wody, obieg zamknięty wód technologicznych; nawalne deszcze i burze – poprzez np. konstrukcję, odprowadzanie wody, wpływ na retencję powierzchniową, stopień izolacji terenu, zagospodarowanie terenu - zalesianie, tereny zielone, awaryjne zasilanie - energia, woda, sieć teleinformatyczna, ochronę przed podtopieniami - lokalizację, piorunochrony, minimalizatory, ryzyka wycieku zanieczyszczeń, wbudowanie zasuw burzowych do systemów odwadniających w celu ochrony wnętrza przed zalaniem na skutek cofnięcia się ścieków, właściwe odwodnienie terenu przedsięwzięcia, służby kryzysowe, drogi ewakuacyjne;

Przy analizowaniu wpływu przedmiotowej Strategii posłużono się zapisami „Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe” opracowanego przez Ministerstwo Środowiska w październiku 2015 r., oraz poradnika „Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko” opracowanego przez GDOŚ. Analizując, czy omawiane w niniejszej Strategii cele strategiczne i operacyjne będą przyczyniały się do pogłębienia zmian klimatu trzeba uwzględnić w ocenie kilka elementów tj. bezpośrednio emisje gazów cieplarnianych powodowanych przez inwestycje (technologia, sposób ogrzewania itp.), działalność towarzyszącą inwestycjom (wytwarzanie odpadów, energia ze spalania, wylesienia itd.) oraz transport towarzyszący (na etapie zarówno budowy jak i eksploatacji inwestycji). Należało rozważyć również, jakie są prognozowane zmiany klimatu i w jaki sposób wpłyną one na środowisko oraz na jakie ekosystemy wpłynie realizacja zapisów Strategii. W związku z tym, że działalność człowieka jest jednym z czynników mających wpływ na warunki klimatyczne oraz mając na uwadze postępujące ocieplenie klimatu (skutkiem czego jest występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych) należy dążyć do tego, aby łagodzić skutki zmian klimatu.

Analizując wpływ ww. elementów na klimat ustalono, że realizacja celów określonych w Strategii, w warunkach nie odbiegających od normy, nie będzie źródłem ponadnormatywnej emisji do atmosfery gazów cieplarnianych, czy też związków sprzyjających powstawaniu kwaśnych deszczy. Realizacja celów zawartych w Strategii nie wiąże się z koniecznością wykonania wielkopowierzchniowej wycinki terenów leśnych. Należy jednak prognozować, że w wyniku realizacji celów będą powstawały związki (gazy cieplarniane) mające wpływ na klimat związane z transportem, działalnością gospodarczą, budownictwem, czy pracami budowlanymi. Nie powinno to jednak mieć wpływu ponadnormatywnego i wielkoskalowego. Nie przewiduje się, aby realizacja celów zawartych w Strategii w znaczący sposób wpłynęła na jakość powietrza, a tym samym klimat, oraz utratę siedlisk. W związku z tym, że w niniejszej Strategii nie określono szczegółowych zadań, które mogą być realizowane w ramach określonych celów operacyjnych i strategicznych, przed realizacją każdej inwestycji należy rozważyć wpływ na klimat oraz odporność na mogące wystąpić w przyrodzie niekorzystne zjawiska pogodowe tj. silne wiatry, obfite opady śniegu, nawałne deszcze, powódź, upały i susza czy fale mrozu.

Zabezpieczenia chroniące środowisko powinny być wystarczające, by cele zawarte w Strategii pomimo wpływu na klimat mogły zostać zrealizowane. Należy również zaznaczyć, że większość z celów zawartych w opracowywanym dokumencie, w konsekwencji prowadzić ma do poprawy stanu środowiska naturalnego.

3. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ KORZYSTNYCH DLA ŚRODOWISKA

3.1. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Kompensacja przyrodnicza zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* to zespół działań zmierzających do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów przyrodniczych.

Wśród rozwiązań zapobiegających i ograniczających potencjalne negatywne oddziaływania na środowiska można wyróżnić:

- § wprowadzanie zieleni przydrożnej,
- § stosowanie sprzętu i materiałów podczas prac budowlanych, które powodują jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska,
- § uwzględnianie zakazów obowiązujących na terenach objętych formami ochrony przyrody,
- § sprawne prowadzenie prac budowlanych,
- § uwzględnienie ochrony krajobrazu i wartości przyrodniczych podczas realizacji inwestycji,
- § przeznaczenie powierzchni nie objętych utwardzeniem w granicach terenu objętego pracami budowlanymi na tereny zielone poprzez ich humusowanie i obsianie trawą lub darniowanie,
- § zabezpieczenie środowiska gruntowo - wodnego podczas prac budowlanych,
- § prace związane z ewentualną wycinką drzew i krzewów będą przeprowadzone poza okresem lęgowym ptaków (czyli z wykluczeniem okresu od 1 marca do 31 sierpnia), co zapobiegnie ewentualnym stratom w lęgach ornitofauny,
- § prace budowlane będą prowadzone wyłącznie w porze dziennej, ograniczając ich wykonywanie w godzinach wieczornych (między 18:00 a 22:00),

- § prace ziemne przy budowie linii kablowych prowadzone będą w sposób zabezpieczający ewentualne wykopy przed napływem wód opadowych,
- § przed modernizacją budynków należy wykonywać inwentaryzacje pod kątem występowania gatunków chronionych;
- § tworzenie siedlisk zastępczych (np. budki, skrzynki lęgowe), w przypadku konieczności ich likwidacji;
- § lokalizowanie inwestycji uciążliwych dla środowiska poza terenami istniejącej zabudowy;
- § racjonalne gospodarowanie materiałami (minimalizacja powstawania odpadów);
- § udostępnianie turystom informacji o walorach przyrodniczych powiatu, obszarach cennych przyrodniczo oraz właściwych zachowaniach na tych obszarach;

Ponadto cele wyznaczone do realizacji w ramach Strategii wpisują się w cele strategiczne zarówno krajowe, jak i regionalne.

3.2. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Projekt Strategii wskazuje cele strategiczne i operacyjne mające się przyczynić do rozwoju powiatu choszczeńskiego. W niniejszej Strategii rozpatrywano jedynie wariant „1” czyli realizacji Strategii, oraz wariant „0” - braku realizacji Strategii.

Cele strategiczne i operacyjne założone w Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego są właściwe i brak jest innej alternatywy. Jeżeli założone cele będą zrealizowane, to gwarantują osiągnięcie zrównoważonego rozwoju powiatu, poprawy poziomu życia mieszkańców, oraz stanu komponentów środowiska.

4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIETECHNICZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030” została sporządzona w oparciu o zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.*

Zgodnie z art. 51 ww. ustawy prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1. zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

2. określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody*,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ww. ustawy informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa wyżej, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz

etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Starosta Choszczeński przed przystąpieniem do opracowywania projektu Strategii zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem znak: WOPN-OS.411.42.2016.KM z dnia 29.03.2016 r. wniósł o sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem poniższych zagadnień:

- § prognoza powinna w pełnym zakresie odpowiadać wymaganiom wynikającym z art. 51 ust. 2 ww. ustawy, przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 ustawy; zalecane jest przy tym, o ile to możliwe, zachowanie układu zagadnień przedstawionego w art. 51 ust. 2 tej ustawy;
- § należy zwrócić szczególną uwagę na diagnozę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. b ustawy OoŚ), określenie przewidywanych, znaczących oddziaływań, spowodowanych realizacją ustaleń Strategii (art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e ustawy OoŚ), oraz przedstawianie rozwiązań mających na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań, a także rozwiązań alternatywnych (art. 51 ust. 2 pkt. 3 lit a i b ustawy OoŚ);
- § w prognozie należy przeanalizować wpływ realizacji ustaleń Strategii na poszczególne elementy środowiska, a szczególną uwagę należy zwrócić na kolizje planowanych działań z formami ochrony przyrody, a także na oddziaływanie Strategii (bezpośrednie lub pośrednie) na cele i przedmiot ochrony położonych w granicach lub sąsiedztwie obszarów chronionych;
- § w prognozie należy przeprowadzić ocenę projektu Strategii w kontekście zapisów art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- § należy przedstawić na załączniku graficznym do prognozy lokalizację terenu objętego Strategią w odniesieniu do istniejących form ochrony przyrody;
- § wyniki analizy należy wykorzystać do wyznaczenia i opisu obszarów problemowych, analizy oddziaływań skumulowanych, zaplanowania środków minimalizujących oraz ograniczających negatywne oddziaływanie, a w przypadku, gdy nie będą one wystarczające działań kompensujących;
- § wykazać spójność ustaleń Strategii z rozwiązaniami przyjętymi w innych opracowaniach strategicznych.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak: NZS.7040.2.2.2016 z dnia 14 marca 2016 r. wniósł, aby sporządzona prognoza:

- § odpowiadała wymaganiom wynikającym z art. 51 oraz art. 52 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*;
- § określała, analizowała i oceniała przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a w szczególności na ludzi, wodę i powietrze z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

§ przedstawiała rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na warunki życia i na zdrowie ludzi, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Zapisy zawarte w ww. uzgodnieniach uwzględniono w niniejszym opracowaniu.

W wyniku analizy materiałów zebranych na potrzeby opracowania Strategii wyodrębniono pięć celów strategicznych rozwoju powiatu choszczeńskiego:

- I. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.
- II. Rozwój konkurencyjnej gospodarki lokalnej i rynku pracy.
- III. Wzrost tożsamości i spójności społecznej mieszkańców powiatu.
- IV. Rozwój turystyki oraz zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych.
- V. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.

Zapisy Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2016-2030 są spójne z wieloma programami i planami o znaczeniu międzynarodowym, krajowym, wojewódzkim, regionalnym oraz lokalnym. Z punktu widzenia ochrony środowiska zapisy w tych dokumentach dotyczą przede wszystkim:

- § poprawy jakości powietrza;
- § rozwoju sieci wodociągowych i kanalizacyjnej;
- § redukcja emisji komunikacyjnej poprzez tworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego, w wyniku przebudowy dróg;
- § wspieranie budowy infrastruktury służącej do wykorzystania energii odnawialnej

Założone cele gwarantują osiągnięcie zrównoważonego rozwoju powiatu, poprawy poziomu życia mieszkańców oraz stanu komponentów środowiska

Analizowana Strategia obejmuje swoim zasięgiem cały teren powiatu. Realizacja inwestycji związanych z pracami budowlanymi spowoduje oddziaływanie na etapie budowy, jak i na etapie eksploatacji. Na etapie budowy wystąpią oddziaływania krótkotrwale o znaczeniu lokalnym, spowodowane głównie działaniami ciężkiego sprzętu budowlanego oraz wykonywanymi pracami budowlanymi. Natomiast na etapie eksploatacji oddziaływania będą długotrwale i docelowo w większości inwestycji spowodują poprawę stanu środowiska naturalnego na terenach objętych realizacją.

Realizacja zapisów Strategii umożliwi poprawę stanu środowiska na terenie powiatu. Zmiany te będą zauważalne głównie w poprawie jakości takich elementów jak:

- § powietrze atmosferyczne – poprawie ulegnie stan powietrza atmosferycznego. Spowodowane będzie to poprawą stanu nawierzchni dróg (wymiana nawierzchni) czy zastępowaniem tradycyjnych sposobów ogrzewania - odnawialnymi źródłami energii;
- § krajobraz – podniesienie atrakcyjności wizualnej powiatu poprzez prace remontowe np. obiektów użyteczności publicznej;
- § podniesienie poziomu życia mieszkańców - poprzez rozwój infrastruktury zaopatrzenia w wodę, prąd, gaz i odprowadzania ścieków.

Realizacja celów wyznaczanych w ramach Strategii nie spowoduje naruszenie przepisu art. 33 ustawy o ochronie przyrody w kontekście pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, oraz nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Nie przewiduje się również wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko, zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Powiat choszczeński na tle istniejących obszarów objętych formami ochrony przyrody.
2. Powiat choszczeński na tle obszarów proponowanych do objęcia formami ochrony przyrody.

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWE

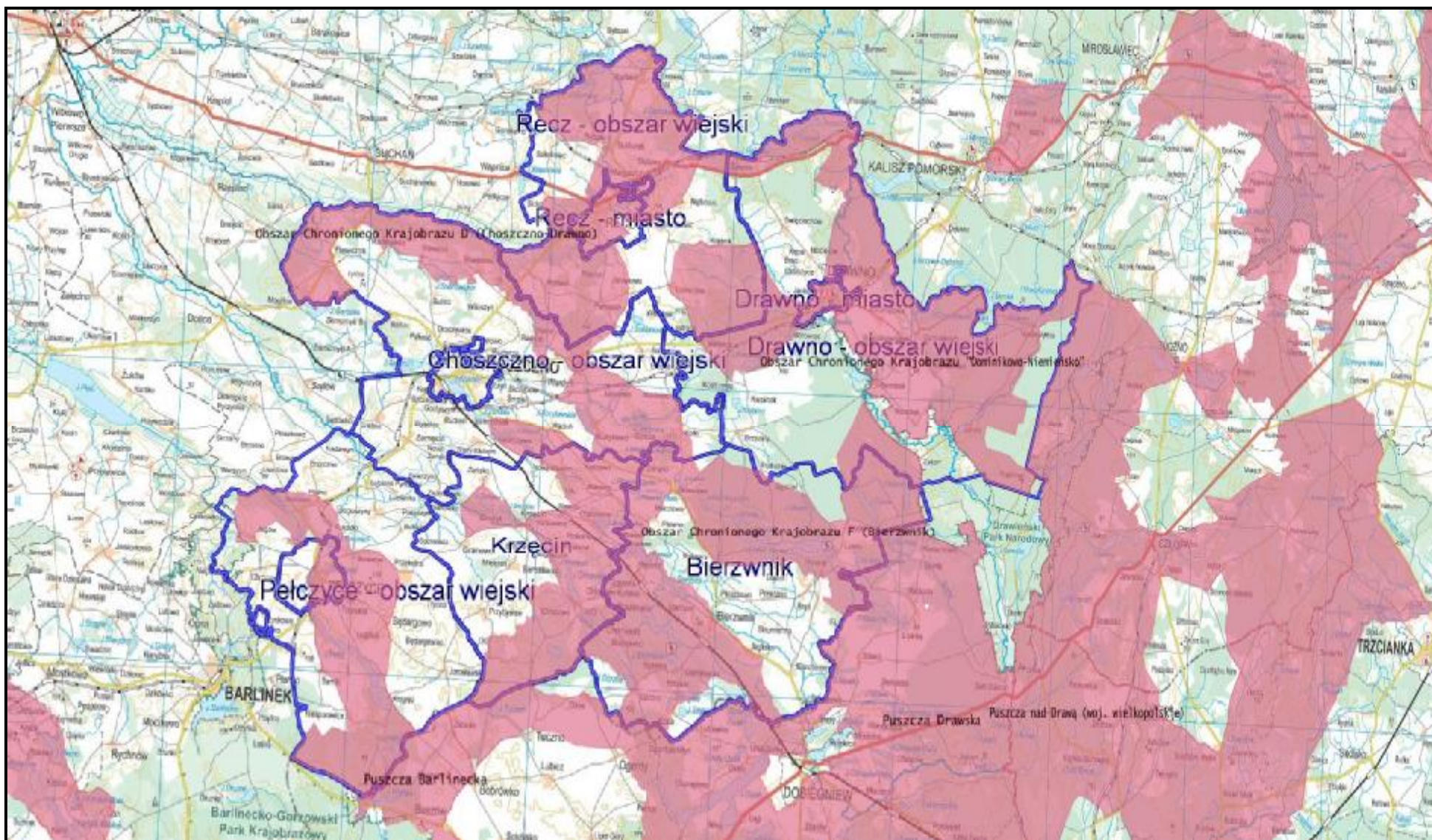
1. Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim za rok 2013 - WIOŚ Szczecin;
2. Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim za rok 2014 - WIOŚ Szczecin;
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz.U. z 2015 poz. 1651 ze zm.)
4. Rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. poz. 1409);
5. Rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. poz. 1408);
6. Rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. poz. 1409);
7. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (DZ.U.2013.1235 ze zm.)
8. Rozporządzenie Rady ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U.2010.213.1397 ze zm.);
9. Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. z perspektywą do 2030.
10. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju.
11. Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030.
12. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.
13. Krajowa strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020; Regiony, Miasta, Obszary.
14. Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.
15. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska *w/s określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie* (Dz.U. z 2001 r. Nr 92 poz. 1092);
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska *w/s specjalnej ochrony ptaków* (Dz.U z 2011 r. Nr 25 poz. 133);

18. Rozporządzenie Ministra Środowiska w/s siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. z 2010 r., Nr 77 poz. 510);
19. Uchwała Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.U. 2014 poz. 1637)
20. Uchwała Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dominikowo - Niemieńsko”;
21. Zarządzenie Nr 66/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie planu ochrony rezerwatu „Łasko”.
22. Rozporządzenie Nr 123/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2006 r. w sprawie planu ochrony rezerwatu „Wyspa na jeziorze Bierzwnik”;
23. Zarządzenie Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie planu ochrony rezerwatu „Źródlika Skrzypowe”;
24. Zarządzenie Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. ustanowiony został plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze”;
25. Bilans zasobów kopalin stan na 31.XII.2013 r. – Państwowy Instytut Geologiczny.
26. Roczniki statystyczne
27. Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego” - BKP w Szczecinie 2010 r.
28. Informacje ze stron internetowych: DPN, MŚ, WIOŚ Szczecin, GDOŚ, RDOŚ Szczecin, GUS.
29. Adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko. GDOŚ
30. Europa 2020 - strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”
31. Polska 2030 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (Trzecia fala nowoczesności)
32. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
33. Strategia rozwoju transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 roku)
34. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020
35. Polska Polityka Energetyczna do 2030 rok
36. Państwowy Instytut Geologiczny
37. „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce według stanu na 31.XII.2014 r.”,
38. „Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe”

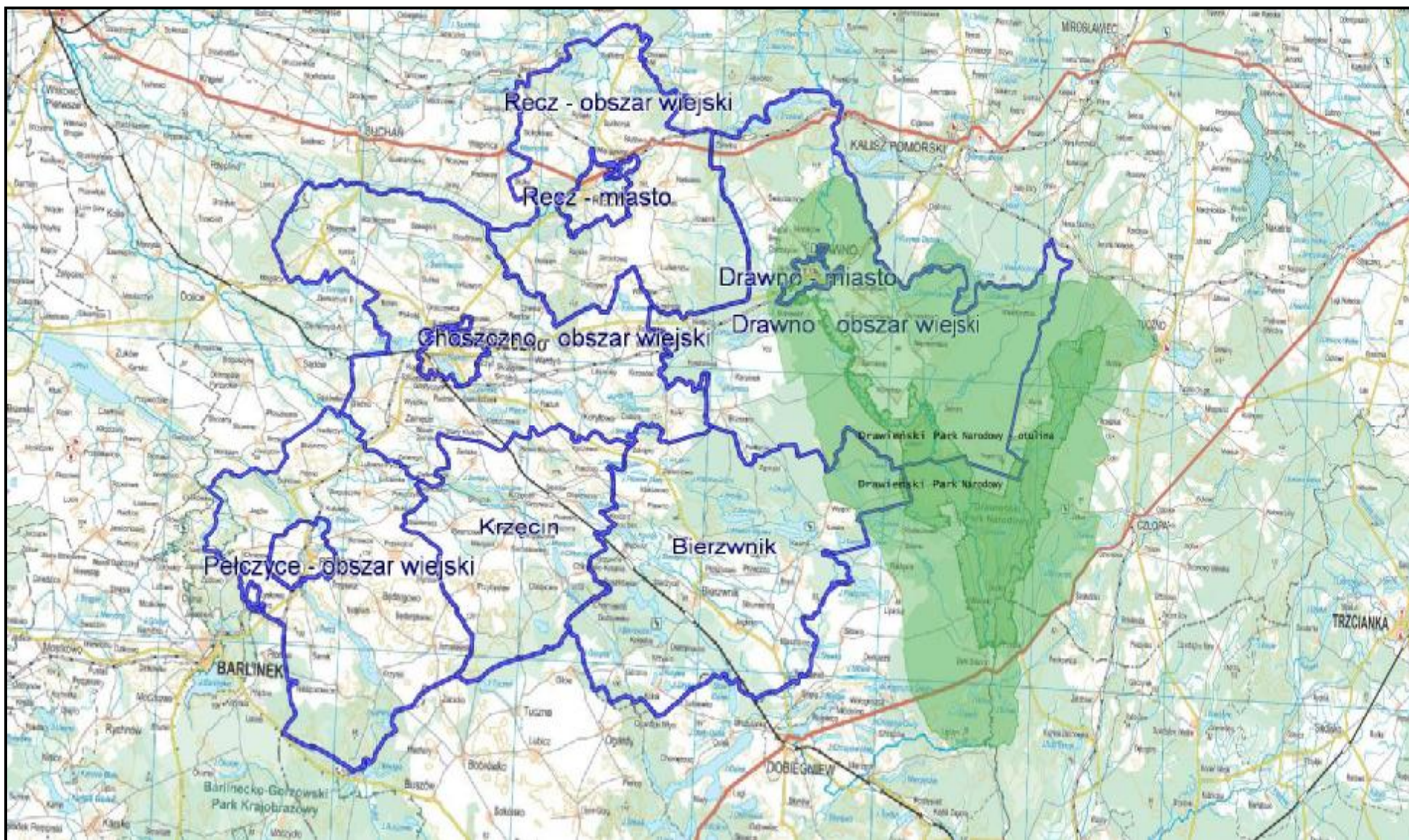
ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1

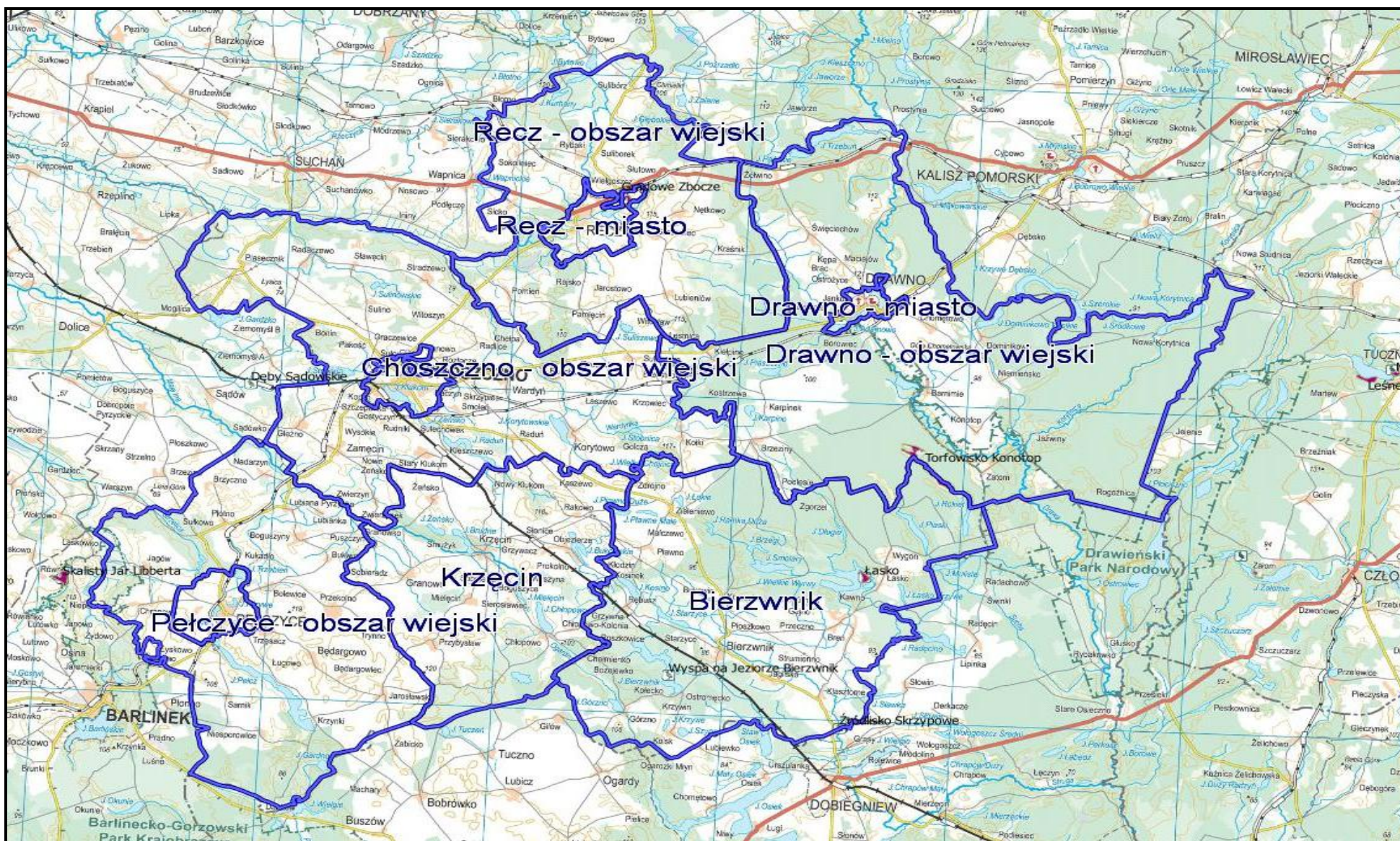
POWIAT CHOSZCZEŃSKI NA TLE ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW OBJĘTYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY

1. Powiat Choszczepski na tle istniejących obszarów chronionego krajobrazu

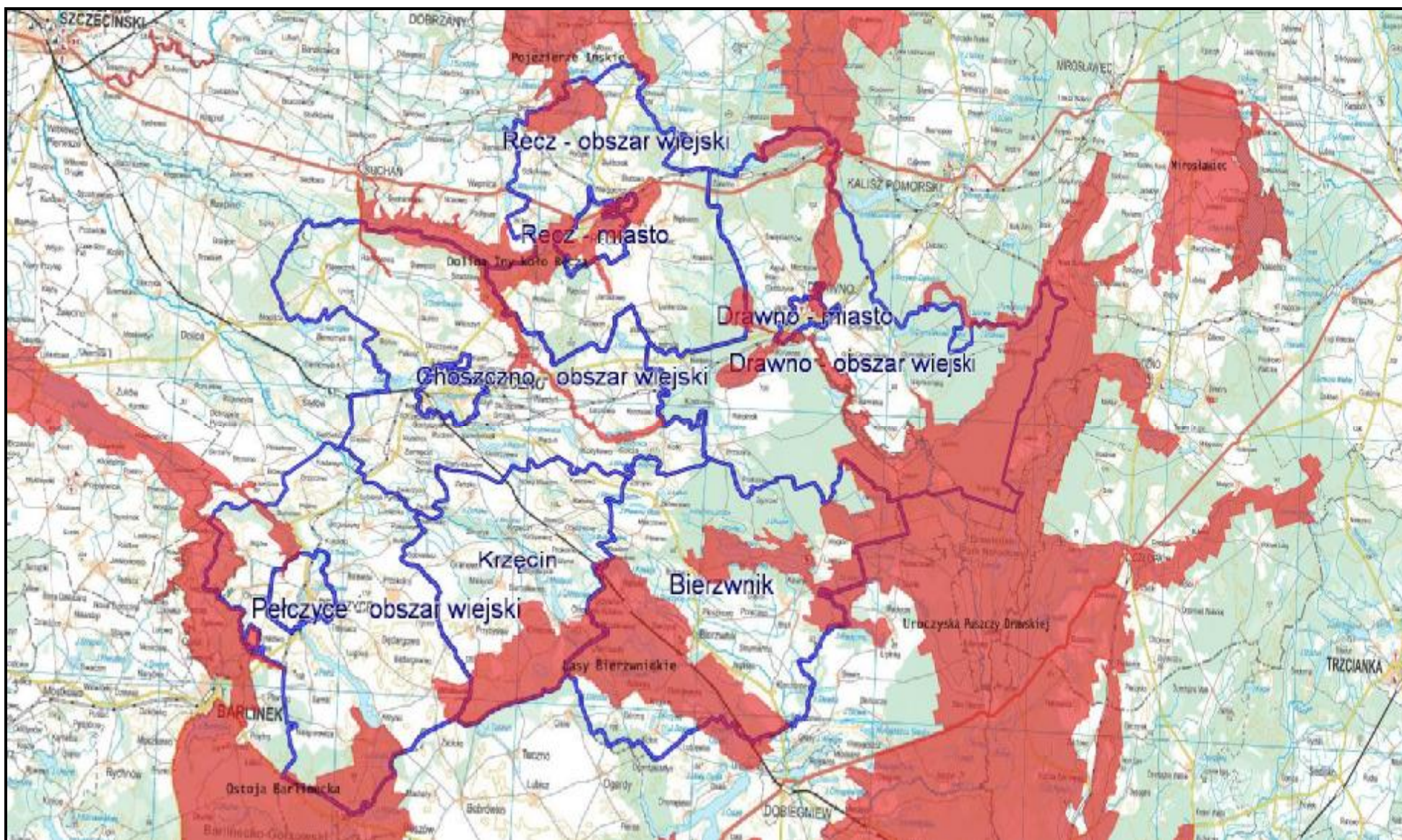
2. Powiat Choszczeński na tle Drawieńskiego Parku Narodowego

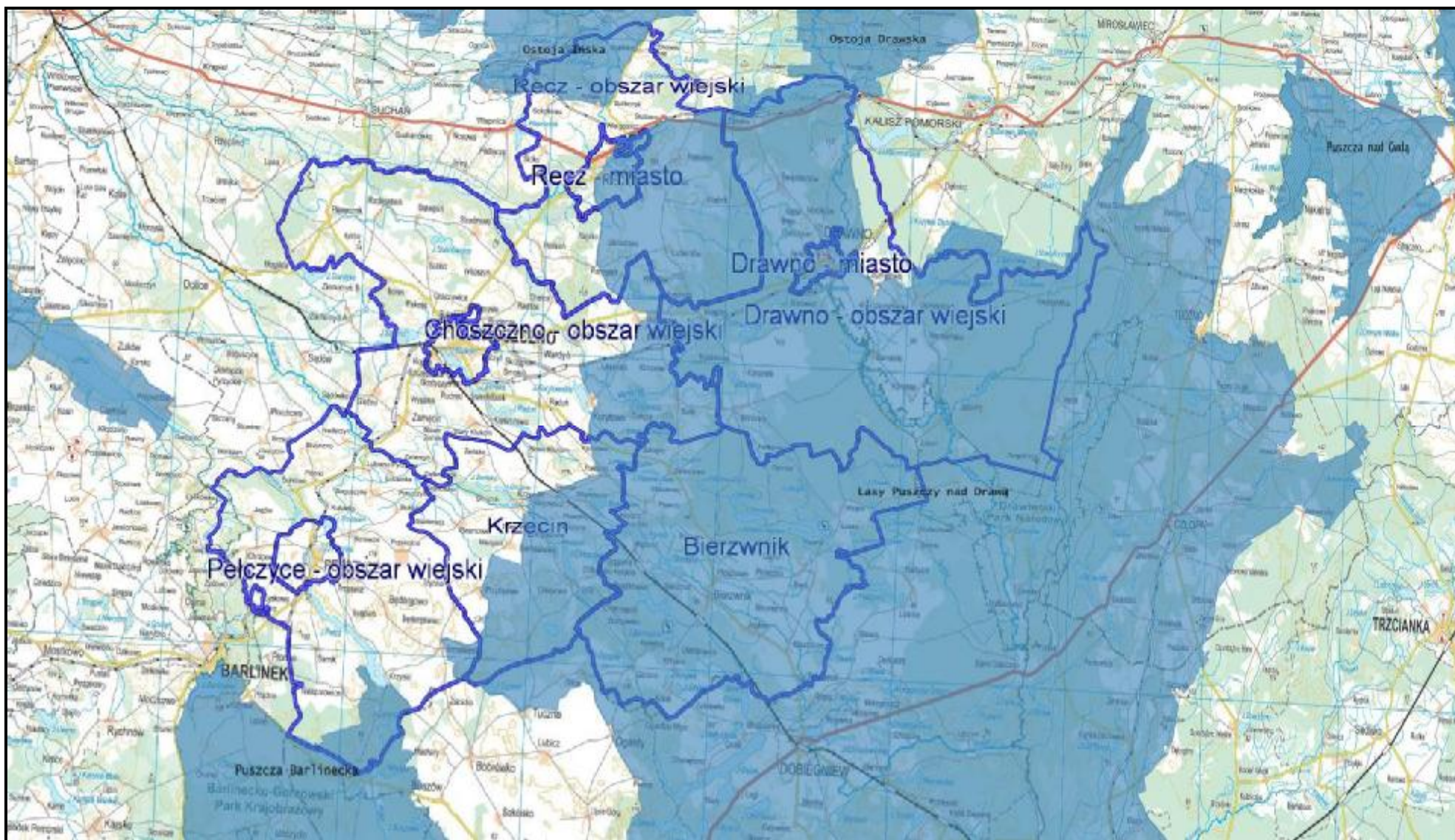
3. Powiat Choszczeński na tle istniejących rezerwatów przyrody.

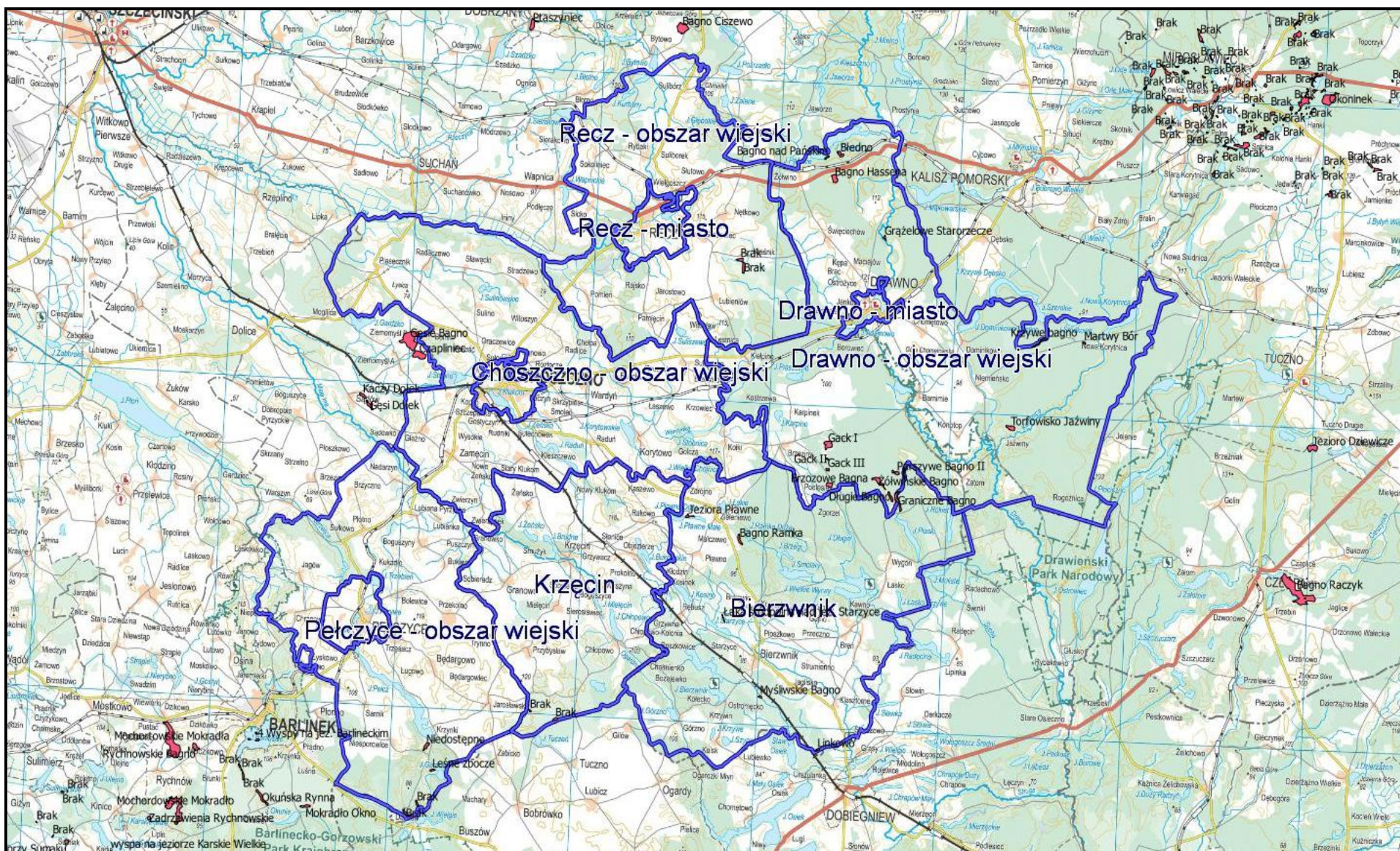
4. Powiat Choszczeński na tle Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

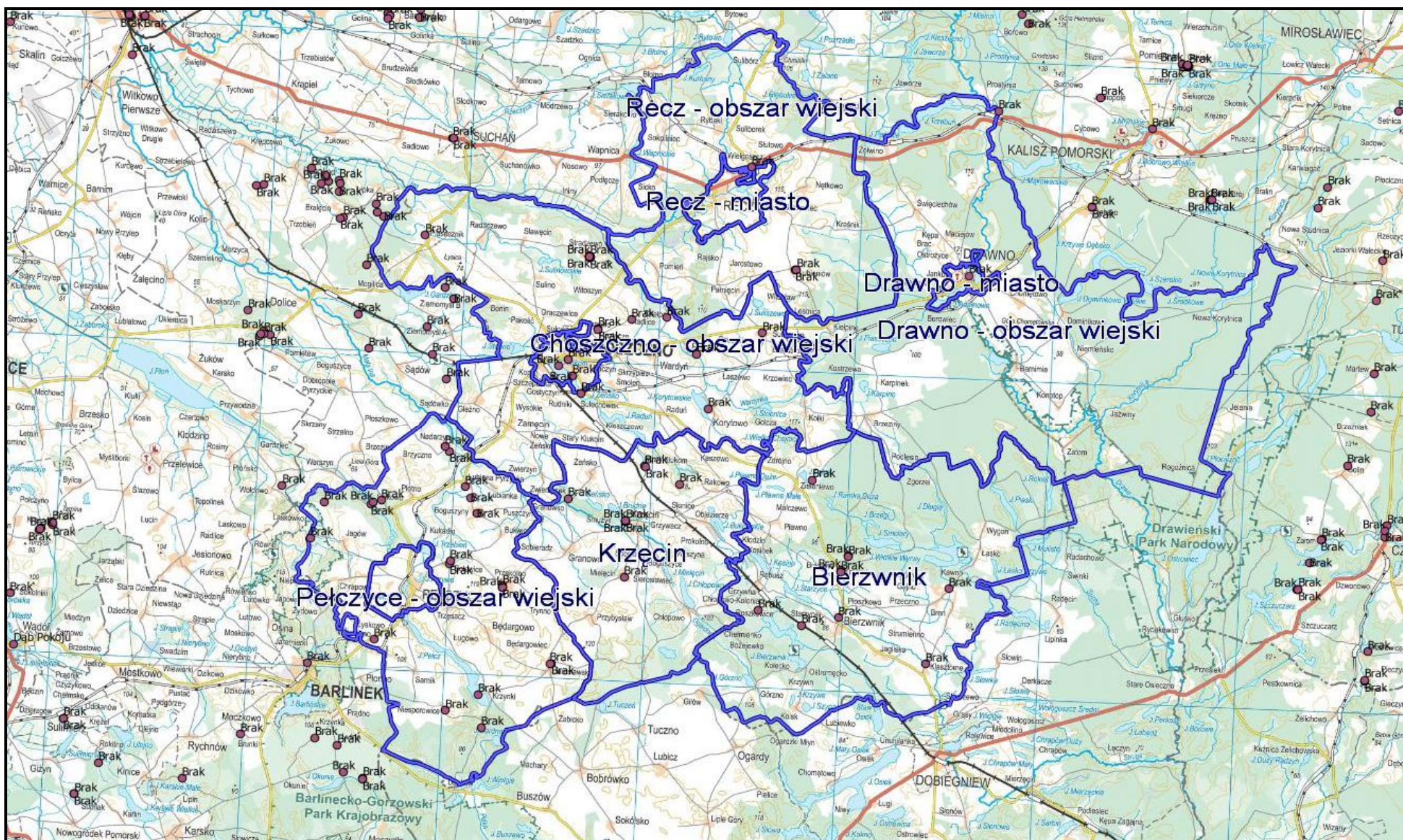
5. Powiat Choszczeński na tle istniejących Obszarów Specjalnej Ochrony Natura 2000.

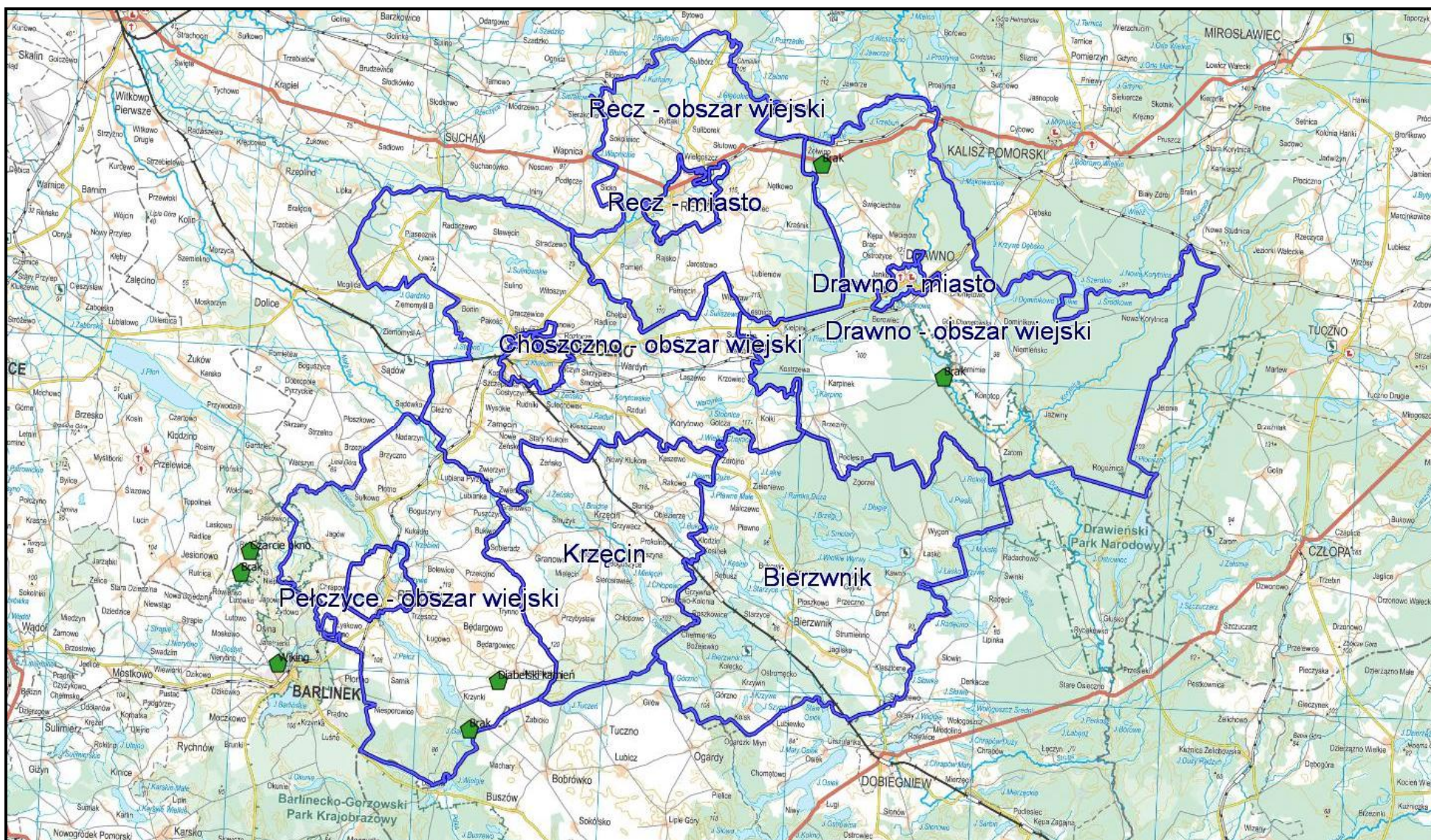
6. Powiat Choszczeński na tle istniejących Specjalnych Obszarów Ochrony Natura 2000.

7. Powiat Choszczeński na tle istniejących użytków ekologicznych.

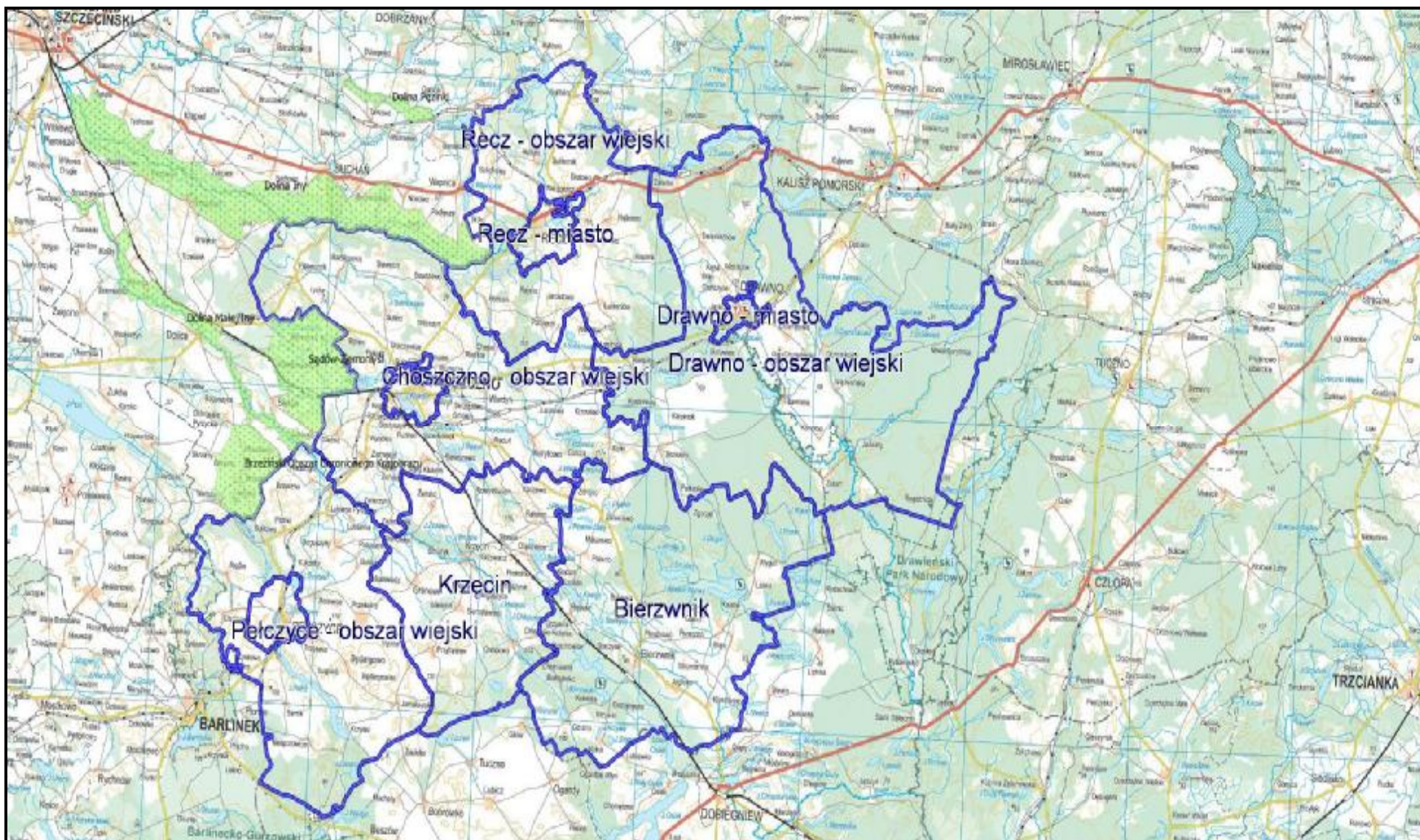
8. Powiat Choszczeński na tle istniejących pomników przyrody.

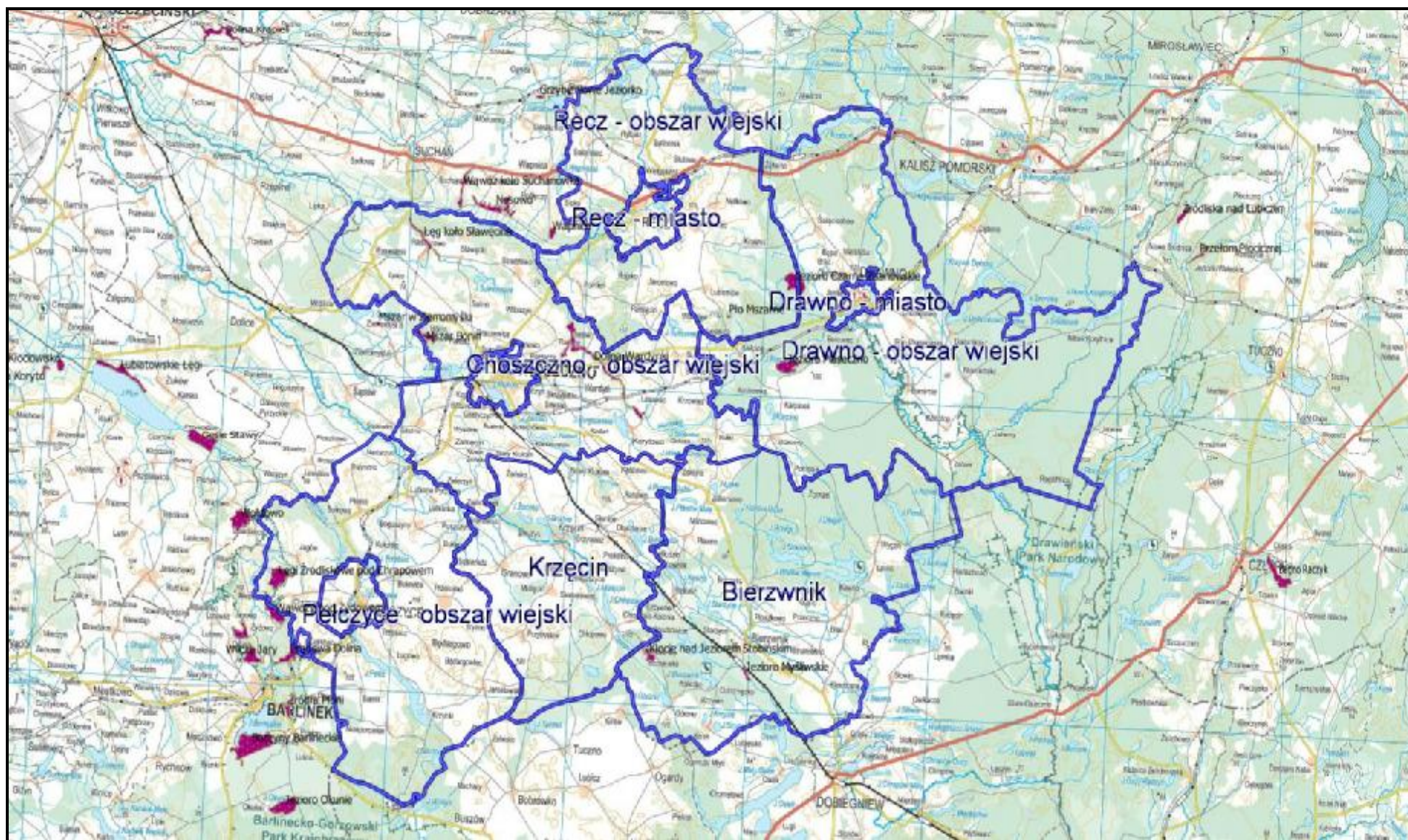
9. Powiat Choszczeński na tle istniejących gładów.

ZAŁĄCZNIK NR 2

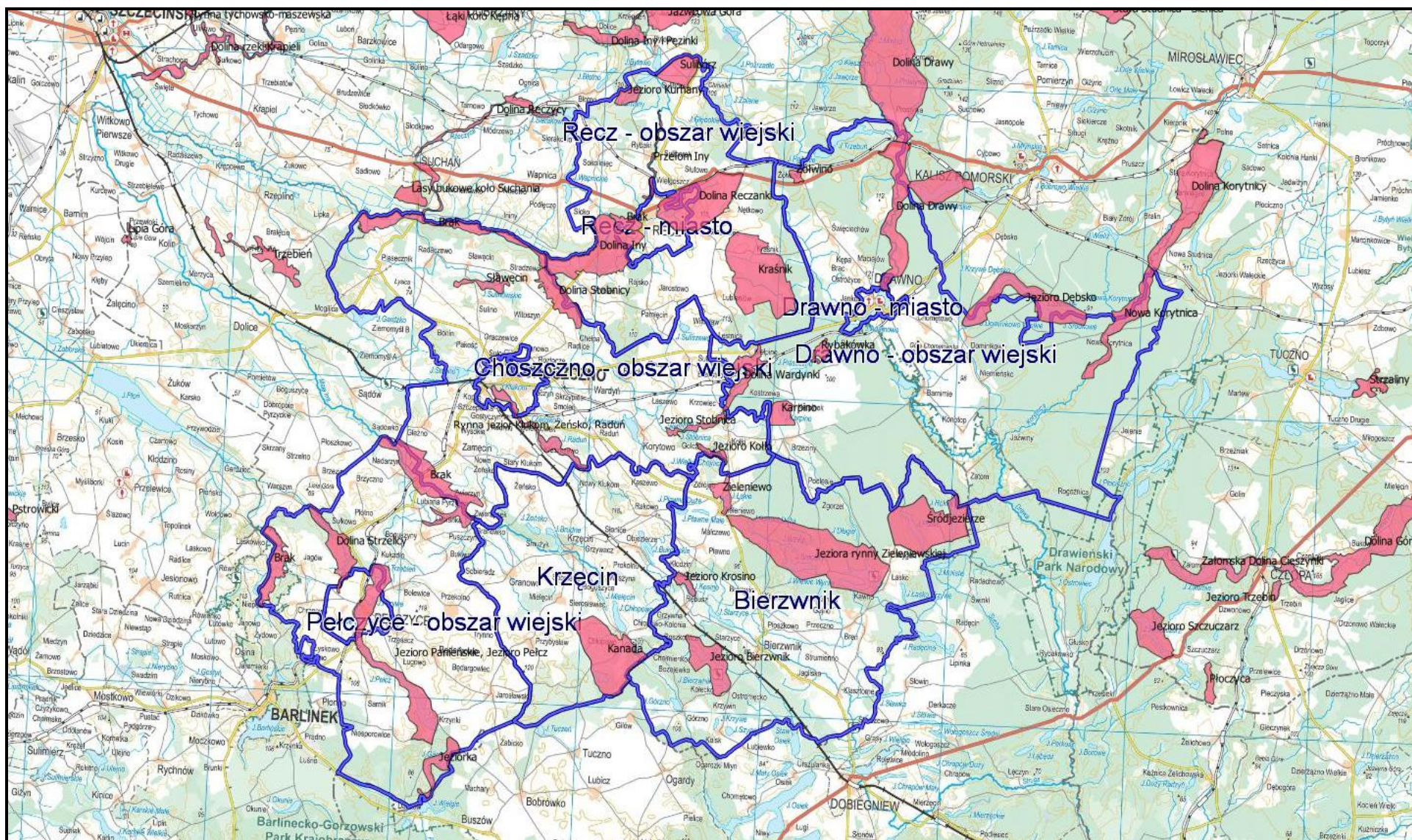
POWIAT CHOSZCZEŃSKI NA TLE PROPONOWANYCH OBSZARÓW OBJĘTYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY

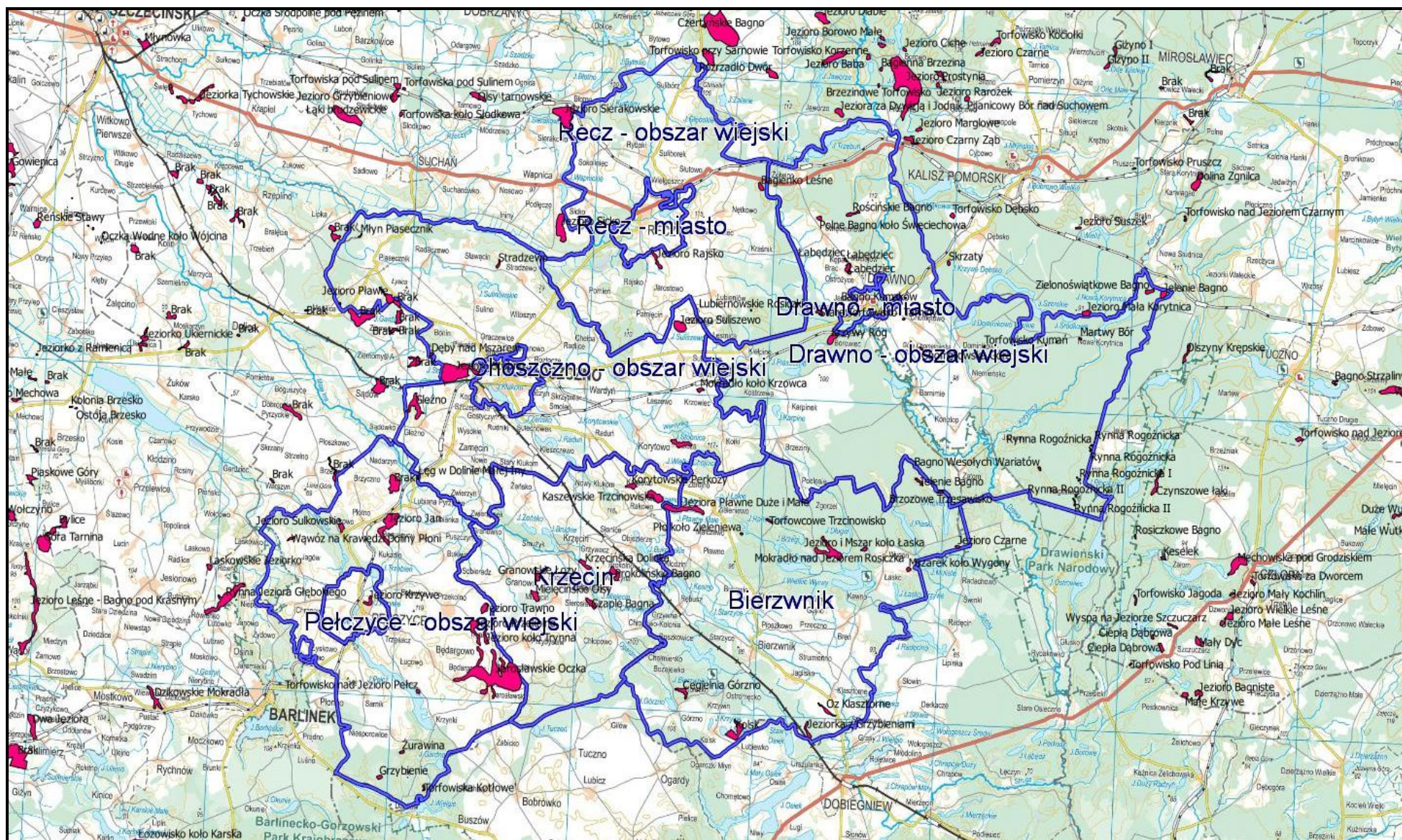
1. Powiat Choszczeński na tle proponowanych Obszarów Chronionego Krajobrazu.

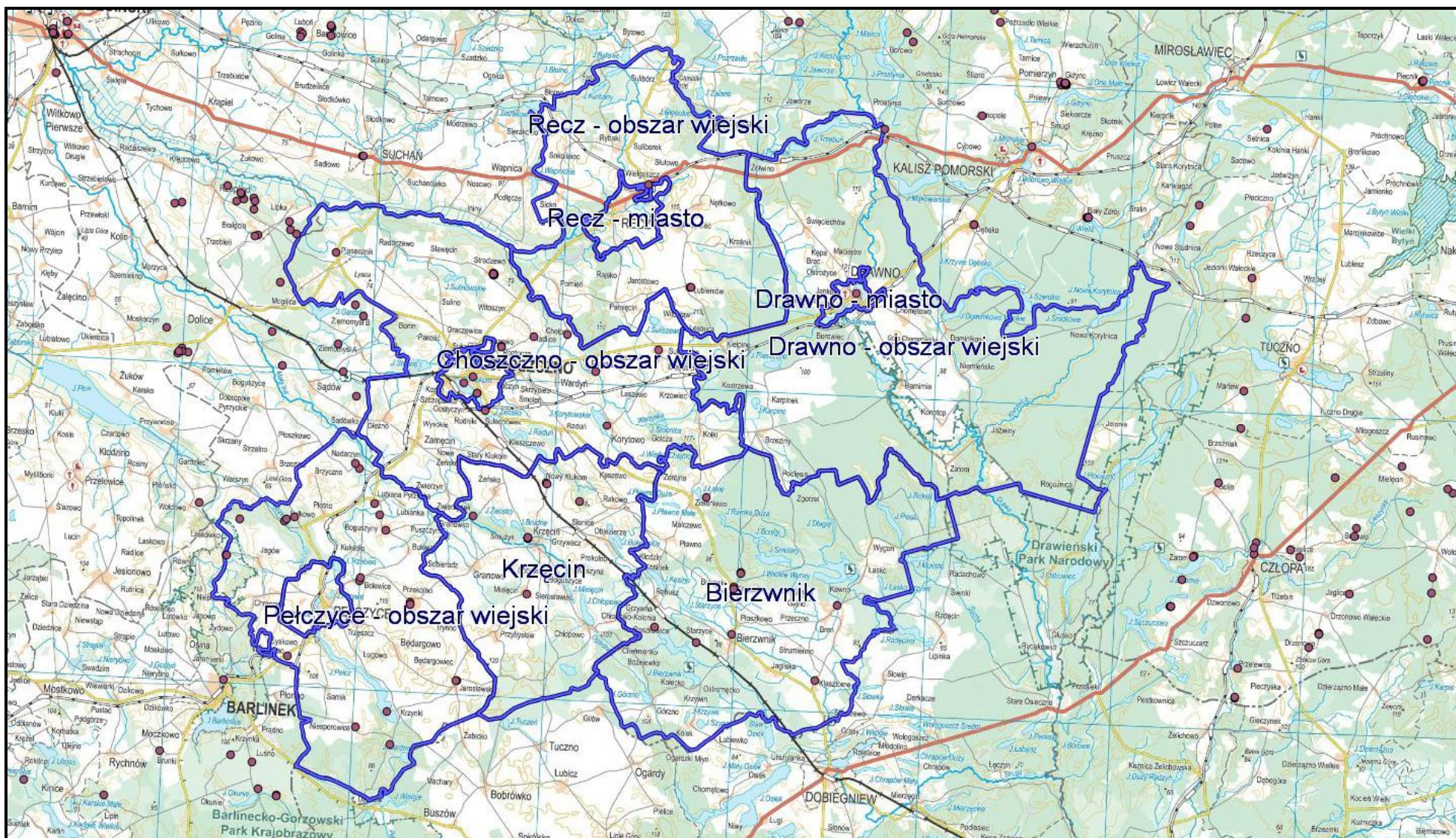
2. Powiat Choszczeński na tle proponowanych rezerwatów przyrody.

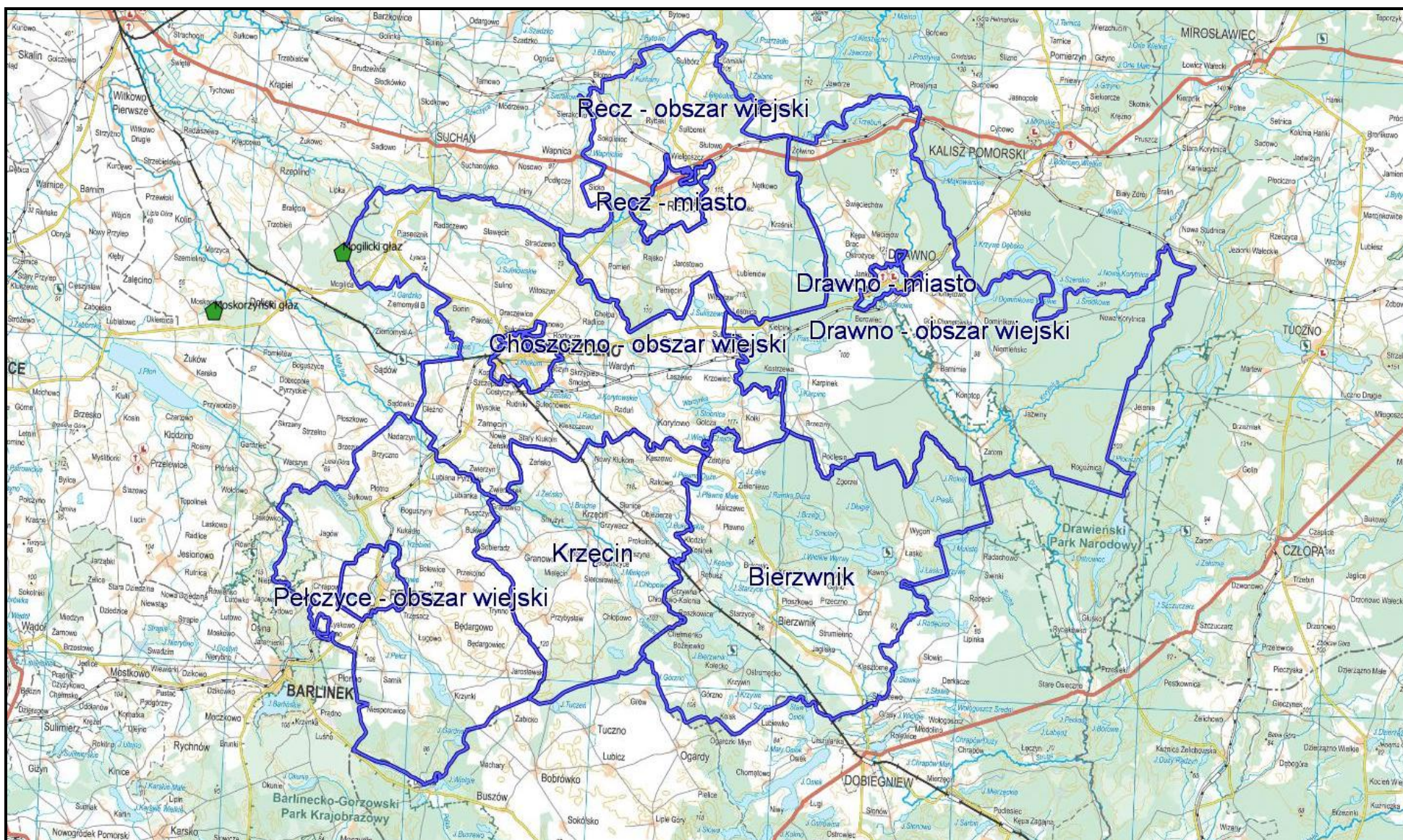
3. Powiat Choszczeński na tle proponowanych Zespołów Przyrodniczo - Krajobrazowych.

4. Powiat Choszczeński na tle proponowanych użytków ekologicznych.

5. Powiat Choszczeński na tle proponowanych pomników przyrody.

6. Powiat Choszczeński na tle proponowanych pomników przyrody.

